

A Baptista
Teológiai Akadémia
évkönyve
a 116. tanévről

2021/2022.

A BAPTISTA
TEOLÓGIAI AKADÉMIA
ÉVKÖNYVE
A 116. TANÉVRŐL

2021/2022.

Budapest, 2022.

A Baptista Teológiai Akadémia évkönyve
a 116. tanévről, 2021/2022.

Felelős szerkesztő: Dr. Mészáros Kálmán
Főszerkesztő: Bereczki Lajos
Szerkesztés és tördelés: Huszta Csaba

© Baptista Teológiai Akadémia, 2022.

Minden jog fenntartva.
All rights reserved.
A kéziratok lektorálásának jogát fenntartjuk.

HU ISSN 2676-8275

Kiadja: Baptista Teológiai Akadémia
Fellelős kiadó: Dr. Mészáros Kálmán rektor
Budapest, 2022.

Borítófotó, borítóterv: Papp Szabolcs
Nyomtatás: Delach 2016 Kft.

TARTALOMJEGYZÉK

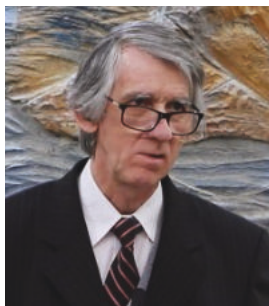
I. AKADÉMIÁNK ÉLETÉBŐL	7
1. ŐRSÉGVÁLTÁS A BTA-N	9
Rektor váltás a Baptista Teológiai Akadémián	9
Dr. Mészáros Kálmán a BTA új rektora	11
Paróczi Zsolt a BTA új rektorhelyettese	17
2. ÜNNEPNAPOK	19
Növekedjünk fel Őhozzá!	19
Rektori beszéd	25
Diplomaosztó és tanévnyitó istentisztelet... ..	31
A misszió szíve a Teológia	35
Riportok a Baptista Magazinban	43
Interjú Dr. Mészáros Kálmánnal... ..	48
Mit üzen a négy adventi gyertya?	53
Ünnepi köszöntő	55
Közgyűlési beszámoló	58
Add tovább a megváltás jó hírét!	63
Beszámoló a BTA 116. tanévről	68
116. tanévét zárta a Baptista Teológiai Akadémia	74
3. JELENTŐS ESEMÉNYEK	79
Dr. Mészáros Kálmán rektori kinevezése	79
Raul Wallemberg-díjat kapott Kissné Balázs Barbara	80
Az SWBTS és a BTA vezetőinek csúcstalálkozója	82
Újabb szintet lépett a BTA fejlődése	83

4. HÉTKÖZNAPOK	85
Akadémiai istentiszteletek a 116. tanévben	85
Lelkipásztori szolgálatra készülő hallgatók... ..	101
Legációk beszámolóik	109
Eseménynaptár	120
II. TEOLÓGIAI TANULMÁNYOK	149
1. HONNAN ERED A MAGYAR CÍMERBEN... ..	151
2. ISTEN DICSŐÍTÉSE AZ ÚJSZÖVETSÉG IDEJÉN	162
3. MISSZIÓ MUSZLIMOK FELÉ... DE HOGYAN?!	177
4. KRISZTUS VÉRTANÚI AZ EGYHÁZ TÖRTÉNETÉBEN	200
5. SZEMLE	233
III. ADATTÁR	241
1. 2021-BEN BEIRATKOZOTT HALLGATÓK NÉVSORA	243
2. 2022-BEN DIPLOMÁZOTT HALLGATÓK NÉVSORA	246
3. KITÜNTETÉSBEN, JUTALOMBAN RÉSZESÜLT HALLGATÓK	247
4. OKTATÓK ÉS MUNKATÁRSÁK A 2020/21-ES TANÉVBEN	249

I.
AKADÉMIÁNK
ÉLETÉBŐL

1. ŐRSÉGVÁLTÁS A BTA-N

Rektorváltás a Baptista Teológiai Akadémián

A 2020/21-es tanév végén, 2021 júliusában *Prof. Dr. Almási Tibor* rektor nyugállományba vonult a rektori tisztségéből, illetve a BTA-n viselt minden további tevékenységéből is. A fenntartó, Magyarországi Baptista Egyház Országos Tanácsa *Bereczki Lajost* nevezte ki megbízott rektorrá, mellé segítőtül rendelve *László Gábort*, a BTA főtitkárát és *Paróczy Zsoltot*, az MBE oktatási szaktitkárát.

Időközben a BTA Szenátusa és Igazgató Tanácsa, valamint az MBE Országos Tanácsa megválasztotta *dr. Mészáros Kálmán* tanszékvezető egyetemi docenst az intézmény új rektorának a 2021. november 1-től, 2026. június 30-ig terjedő időszakra.

Isten iránti hálával köszönjük meg e helyről is, *Prof. Dr. Almási Tibor* 25 éven át végzett intézményvezetői munkáját, és egyben kívánjuk *dr. Mészáros Kálmán* rektori szolgálatára Urunk áldását!

Új korszak vette kezdetét *Dr. Almási Tibor* rektor nyugdíjba vonulásával, és ezzel nemcsak vezetői, de több oktatói szerepet, feladatot is pótolni kellett. Az új rektor *dr. Mészáros Kálmán* megválasztásáig tartó átmeneti időszak kihívásai rám, mint megbízott rektor vállára nehezedtek.

Mindenképpen Isten segítségével lehetett vállalni és végezni ezt a feladatot. Nagy segítséget jelentett az a bizalom, ami a megválasztásomkor megnyilvánult az Országos Tanácsban, majd a Szenátusban is, és a támogatás, amit az egyház vezetőitől kaptam. Utánuk közvetlenül két segítőtmet említeném, *László Gábor* főtitkár testvért és *Paróczy Zsolt* oktatási szaktitkár test-

vért, akikkel szoros egységben munkálkodtunk az átmenetet jelentő hónapokban, mindent egyeztetve és jó egységben működve. További segítséget jelentett, hogy a Rektori Kabinet megalakulásával egy bővebb testület jött létre, amelynek tagjai a megfelelő területek jó ismerői. Ők a Teológián már hosszabb idő óta végezték a szolgálásokat, így a folyamatban előkerülő feladatokat sikeresen meg tudtuk oldani. Legfőképpen az volt a célunk, hogy egy békés, nyugodt átmenet történjen, és ez meg is adatott.

A másik fontos feladat az volt, hogy el tudjuk indítani a tanévet. Több területen megfelelő módon pótolni kellett a nyugdíjba menetel, és más okok miatt is az oktatókat. Elég rövid idő volt erre, de hála Istennek, a tanév elindult. A Rektori Kabinetben és a Szenátusban is jó légkörben, jó lelkülettel tudtunk együtt munkálkodni. Az átmeneti időszak után zökkenőmentesen tudta tovább vinni a feladatokat az új rektor, dr. Mészáros Kálmán testvér, és az említett testületek továbbra is a segítségére vannak.

A tanévnyitó és diplomaosztó alkalomra 2021. október 2-án, a Kispesti Baptista Imaházban került sor egy bensőséges, jó légkörű ünnepség keretében. Ennek nagyon örülünk, és hálásak vagyunk mindenért Istennek.

Bereczki Lajos
a BTA megbízott rektora
(2021.07.06 – 10.31 között)

Dr. Mészáros Kálmán a BTA új rektora

Életút és látás

Szegeden születtem 1954-ben, egy hitben elkötelezett pedagógus-lelkész családban. Gyermekéveimet a Dunakanyarban található *Szokolyán*, ifjúságomat pedig *Pécsett* töltöttem. Megtérésemet követően 1969 pünkösdjén merítkeztem be édesapám, idősebb *dr. Mészáros Kálmán* baptista lelkipásztor által.

Miután 1972-ben leérettségiztem a pécsi *Széchenyi István Gimnázium és Szakközépiskolában*, orvoselektronikai technikusként tanultam és dolgoztam a *Pécsi Tudományegyetem* (ma: PTE – Tudományegyetem Klinikai Központ) 400 ágyas klinikáján. Ezt követően kétéves sorkatonai szolgálatot következett *Nagyatádon*.

Miután elhívást éreztem a missziómunkára, hitismereti tanulmányaimat a *Baptista Teológiai Szemináriumban/Akadémián* kezdtem meg *Budapesten*, ahol 1981-ben hittudományi (BA) diplomát szerezhettem. Postgraduális teológiai tanulmányokat Svájcban, az Egyesült Államokban, majd Ausztriában folytathattam. Ennek során 1996-ban *Mester of Arts (MA)* fokozatot nyerhettem bibliai tudományokból, az észak-amerikai *TCM International Bible Institute* keresztyén egyetem európai tagozatán (TCM International Institute, Bécs/Ausztria) nemzetközi fakultásán. Doktori tanulmányaimat a *Debreceni Református Hittudományi Egyetemen* fejeztem be 2009-ben, ahol egyháztörténelmi tudományok tárgyköréből filozófiai/teológiai PhD fokozatot szerezhettem.

A *Baptista Teológiai Akadémia Egyháztörténelmi Tanszékén* 1992 óta tanítok egyháztörténelmet és ehhez kapcsolódó segédtudományi tárgyakat egyetemi docensként. 2021 óta az Akadémia rektoraként végzem tovább a szolgálatomat.

Lelkipásztori küldetésemet 1980-ban *Győrben* kezdtem, majd 1986-ban az Amerikai Egyesült Államokban, *Cleveland* (OH) városában folytattam. 1990-től *Székesfehérváron* szolgáltam, 2012 óta pedig a *Kispesti Baptista Gyülekezet* lelkipásztora vagyok.

Közegyházi szolgálatom közül a következőket emelem ki: 1992-től a Magyarországi Baptista Egyház (MBE) Országos Tanácsának vagyok tagja. 1996-tól négy évig az *Dunántúli Egyházkerület elnökeként* szolgáltam. 2000-ben a *Magyarországi Baptista Egyház országos elnökévé* választottak. Ezt a megbízatást három cikluson keresztül, 12 évig végezhettem. Ezzel párhuzamosan a *Magyar Baptisták Világszövetsége elnöke/alelnöke* lehettem. Több cikluson keresztül vezettem egyházunk *Média Osztályát* és *Történelmi Bizottságát* egészen napjainkig.

Különböző egyházközi és társadalmi területeken is megbízásokat kaphattam. A *Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsa*, a *Magyar Bibliatársulat Alapítvány* és a *Magyar Evangéliumi Szövetség/Aliansz* alelnökeként szolgáltam az elmúlt évtizedekben. 2014-ben pedig *Magyarország Köztársasági Elnöke* részesített a „*Magyar Érdemrend Lovagkeresztje*” elismerő kitüntetésben.

Családi helyzetemről röviden. *Tóka Gyöngyvér* tanárnővel 1979-ben kötött házasságomat Isten három gyermekkel áldotta meg. Sajnálatos módon első feleségemet 24 évig tartó áldott és példás házasság után súlyos betegség következtében veszítettem el. Isten gondviselésének tartom, hogy két évvel később *dr. Seres Leila* orvosnőt adta mellém 2005-ben segítőtársként. Ebben a házasságban újabb három gyermeket kaptunk ajándékba az Élet Urától. Így jelenleg hat gyermeknek és három unokának lehetek Isten kegyelméből gondviselője. SDG!

Istentől kapott látásom a lelkipásztori szolgálattal és a hittudományi ismeretek továbbadásával kapcsolatban

A következőkben negyvenéves lelkipásztori szolgálatom és harmincéves teológiai tanári pályafutásom alatt felismert alapvető tapasztalatát és a jövőre vonatkozó célkitűzéseit szeretném

összefoglalni, amit a Szentlélek világosított meg számomra az elmúlt évtizedekben:

1. A Szentlélek által vezetett egyházban az első helyen Jézus misszióparancsa kell, hogy álljon!

Jézus ezt mondta: „*Nekem adatott minden hatalom mennyen és földön. Menjete el, tegyete tanítóványá minden népet!*” (Mt 28,19) Ezalatt nem azt értem, hogy minduntalan evangelizációs hangzatos jelszavakat kellene skandálnunk. Azt sem gondolom, hogy kampányjelleggel mindössze egy-egy hétvégi alkalmat kellene annak neveznünk, és ha túl vagyunk rajta, nagyot sóhajtvá magunk mögött tudni. Evangélizáció alatt azt értem, hogy mint újjászületett keresztyének égünk a vágytól, hogy személyes emberi kapcsolatainkban, családi életünk példájával, gyülekezeteink programjaival, Teológiánk biblikus oktatási szemléletével segítséget nyújtsunk az elveszett, kereső ember-társainknak, hogy Isten útjára találjanak. Az önmagáért élő, önmaga dicsőségét és elismerését sóvárgó egyház és vallásos intézmény nem tölti be Istentől kapott küldetését.

2. A Szentlélektől vezetett egyházban szilárd bibliai alapon áll a tanítás.

Jézus így folytatja: „*Tanítsátok őket, hogy megtartsák mindazt, amit én parancsoltam nektek!*” (Mt 28,20) Ezalatt nem azt értem, hogy nem volnának jól képzett lelkipásztoraink. Azt sem, hogy a teológiai oktatás tudományos szintjét kellene csupán tovább emelni. Bár mindannyian szeretnénk, ha Teológiánk lelkiségben és hatékonyságban a korábbi hagyományokhoz méltóan „*misszió-ónk szíveként*” szolgálna. Itt most arra gondolok, hogy oktatásunk tanmenetében még nagyobb hangsúlyt kapjon a tanítvány-képzés, és aztán a gyülekezetek szintjén is megerősödhessen ez a biblikus irányvonal. A szószéki szolgálaton túl a helyi adottságokat figyelembe véve segítséget kell nyújtanunk hallgatóinknak abban, hogy a minden korosztályra kiterjedő szisztematikus egyéni, csoportos és közösségi tanítás alapvető gyakorlat lehessen.

sen. Hála Istennek, az utóbbi évtizedekben számtalan teológiai mű és közérthető, kipróbált eszköz, módszer és irodalom áll rendelkezésünkre, melyek kiváló segítséget adhatnak a szolgálatban, ha azokat nem előítélettel, hanem készséggel és kellő bölcsességgel fogadjuk. A jövőben nagyobb hangsúlyt kell helyoznünk a lelkipásztori pályára készülő hallgatóink gyakorlati oktatására és a gyülekezeti tanítók módszeres továbbképzésére, akik ezáltal a pásztor munkájában segíthetnek.

3. A Szentlélek által vezetett egyházban/közösségben az istentisztelet is felüdítő.

Itt nemcsak a templomi/imaházi istentiszteletre gondolok, hanem arra a lelki alapállásra, ami a hétköznapi világban, a magánéletünkben történik. A megtérésünket és a bemelegítés által felvállalt nyilvános elköteleződésünket következetes és élethosszig tartó Krisztus-követés kell, hogy jellemezze. A misszióparancs így folytatódik: *„Kereszteljétek meg – azaz merítsétek be – őket az Atyának, a Fiúnak és a Szentléleknek nevében!”* (Mt 28,19) Kerüljön tehát testünk-lelkünk a Szentlélek uralma és folyamának hatása alá! Erre az apostol így buzdít: *„Dicsőítsétek azért az Istent a ti testetekben és lelketekben, amelyek az Istenéi!”* (1Kor 6,20) Nincs fárasztóbb és unalmasabb a lélektelen, kiüresedett és mesterkelt gyülekezeti istentiszteletnél. Ahol a Szentlélek jelen van, ott az Ige áll a középpontban, és annak van alárendelve minden más mondanivaló és liturgiai elem. Itt a felszabadult, Istent dicsőítő közös vagy kóruséneklés, a gyülekezeti vagy kisebb csoportban gyakorolt imaközösség, a személyes indíttatású lelki élménybeszámolók és bizonyágtételek hálaadásra és lelki épülésre szolgálnak. Erre kell, hogy felkészítsük magunkat és hallgatóinkat is!

4. A Szentlélek által vezetett egyházban/teológiai oktatásban az adminisztráció és a hivatal nem nőhet a szolgálat Krisztus által bemutatott mértéke fölé.

Jézus arra is tanított, hogy *„Nem nagyobb a tanítvány mesterénél, sem a szolgáló uránál.”* (Mt 10,24) Legyen az akár a római pápa,

vagy az egyház bármelyik funkcionáriusa, soha nem feledkezhet meg arról, hogy a dicsőséget Istennek adja, és ne lopja azt magának vissza. A krisztusi szolgálat kizár minden emberi despotizmust és egyszemélyi diktatúrát. „Köztetek azonban ne így legyen – mondja Jézus –, hanem aki nagy akar lenni köztetek, legyen a szolgátok...” (Mt 20,26) A szolgálat lényege tehát nem önmagunk kényelme, rangja, elismertetésének keresése, hanem a körülöttünk élők szükségének fölismerése és alázatos megsegítése. A szolgálat sokszínű, ahol mindenkinek helye van, hisz a Krisztus testében mindenkinek más az adottsága, más az ajándéka. Ez a felismerés kell, hogy motiváljon Teológiánkon minden tanárt, hallgatót és intézményi dolgozót.

5. A Szentlélek által vezetett egyházban/teológiai intézményben igazi közösség tapasztalható.

Ahol Krisztus áll a középpontban, ott őszinte légkör uralkodik. Testvéri szeretet és bizalom jellemző az emberi kapcsolatokban. Nem hangzik el egymás háta mögött más, mint amit egymással szemben is vállalhatunk. Ha ezek a jellemzők hiányoznak, nem beszélhetünk keresztyén lelki közösségről. E világi módszerek, bizalmatlanságot és pártoskodást szító alaptalan gyanúsítgatások nagyobb kárt okoznak a Krisztus testében, mintha semmit sem tettünk volna. Mindezekkel szemben hiszem és vallom, hogy Isten népe fölül fog kerekedni minden megosztó erőn, és képes lesz egységben, békességben, egymás iránti megbecsülésben és szeretetben végezni Krisztustól kapott felelősségteljes küldetését. Minden emberi közösségben meghatározó a vezető személye. Amit ő tesz, azt teszik majd a környezetében is. Amilyen a pásztor, olyanná lesz a nyáj. Mesterünk ezt mondta: „Gyümölcszeikről ismeritek meg őket.” (Mt 7,16) Jézus a minta a közösségteremtésben: „Nincsen senkiben nagyobb szeretet annál, mintha valaki életét adja a barátaiért.” (János 15,13) Bárcsak lennének többen olyan tanárok, hallgatók, egyszerű dolgozók intézményünkben és lelkivezetők gyülekezeteinkben, valamint országos közösségünkben, akikre ez a

krisztusi jellemvonás ráillik! Olyanok, akikre föl lehet nézni, akiktől tanulni lehet, de maguk is taníthatók, akik jó példával járnak a rájuk bízottak előtt. Ha így cselekszünk, Urunk áldását is megtapasztalhatjuk, ahogyan ezt tanítványainak meg is ígérte: *„Íme, én veletek vagyok minden napon a világ végezetéig.”* (Mt 28,20) Így legyen! Ámen!

Dr. Mészáros Kálmán
a BTA rektora

Paróczy Zsolt a BTA új rektorhelyettese

Siklóson születtem 1970-ben. 1986-ban tértem meg a Pécsi Baptista Gyülekezetben és merített be hitem vallomása alapján *Gerzsényi Sándor* akkori lelkipásztor. A pécsi Nagy Lajos Gimnáziumban érettségiztem, majd ezután jelentkeztem a Baptista Teológiai Akadémiára, ahol 1993-ban végeztem baptista lelkipásztorként. 1994-től kezdve 21 évig voltam a „Jó az Úr” Bodrogi Baptista Gyülekezet lelkipásztora, illetve a Bölcsesség Kezdeté Óvoda, Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola alapító lelkésze és intézményvezetője. A Dunántúli Baptista Egyházkerületben több cikluson keresztül szolgáltam alelnökként, 2012-től kezdve pedig folyamatosan a Magyarországi Baptista Egyház oktatási szaktitkáráként tevékenykedhetek. 2014-től a Szigetszentmiklósi Baptista Gyülekezet lelkipásztora lehetek, és ott szolgálhatok. 1998-ban számítástechnika szakos tanárként, majd 2011-ben közoktatás vezetőként szereztem újabb diplomát. Feleségemmel *Paróczy Anitával* 1991 óta vagyunk házasok. A mennyei Atya jóvoltából 6 gyermek és 8 unoka tartozik a széles családi körünkhöz.

A Magyarországi Baptista Egyház Országos Tanácsának döntése után, a Baptista Teológiai Akadémia Szenátusa 2021. november 30-án választott meg rektorhelyettes feladatkörbe a következő 5 évre. A szervezeti dokumentumok által kijelölt feladatokat, és mindazokat a szükséges szolgálatokat a lehető legnagyobb odaszánással, szeretettel, hozzáértéssel szeretném ellátni, ami az intézmény jövőjét még inkább áldássá teheti.

Istentől adatott egy kairoosz a Baptista Teológiai Akadémia számára, ami ajtókat, lehetőségeket nyitott arra, hogy a tőle kapott küldetésünket betöltsük: Isten Igéjét tisztán, igazán és mennyei erővel taníthassuk, és közben sokakat tanítvánnyá te-

gyünk és neveljünk. Arra vágyom, hogy a mennyei Atya szeretete és bölcsessége minél teljesebben átjárja és betöltse az intézmény életét. Ezen kívánok teljes erőmmel, időmmel és szívemmel dolgozni a következő időszakban.

A tanulmányi területért is felelős rektorhelyettesként meg kell ismernem, értenem minél mélyebben és teljesebben a Teológia belső életét. A munkatársakkal és szolgatársakkal építő, bátorító közösséget szeretnék ápolni, olyan kapcsolatrendszerrel, ami elősegíti a fejlődést. Oktatói értekezletek, tanszékvezetői megbeszélések, belső továbbképzések (informatika, módszertan, vezetői felelősségek témakörökben) megszervezése és lebonyolítása, a tanulmányi osztály támogatásával. Tovább lépni, és kidolgozni több területen a hatékonyabb együttműködés, tervezés és humánerőforrás gazdálkodás lépéseit, a tanulmányi osztállyal egy szoros, folyamatos és jó munkamódszer kialakítása.

A Magyarországi Baptista Egyház oktatási szaktitkáraként betekintésem van és átláthatom az Egyház teljes oktatási palettáját, kapcsolatot tartok a fenntartókkal, intézményekkel, akik szintén több szálon kötődnek a Teológiához.

Kitűzött cél a rektor feladatait, felelősségeit segíteni, támogatni és a lehető legjobb munkatársi kapcsolatot ápolni a Rectori Kabinet minden tagjával. Vágyom, hogy a hallgatók között is egy természetes, családi, testvéri légkör fejlődjön tovább, közös programok, áhítatok és szolgálatok által. Ehhez szeretnék még több missziós programot elősegíteni, támogatni és kezdeményezni.

Mindezek érdekében egy folyamatos, napi szintű kapcsolat-tartást kívánok megélni a fenntartó Baptista Egyház vezető tisztviselőivel a Teológia érdekében. A Magyarországi Baptista Egyház testületeiben (Országos Tanács, Misszióbizottság, Lelkipásztori munkaközösség) a Teológia érdekében hatékony képviselőket szeretnék ellátni *dr. Mészáros Kálmán* rektorral, és *Bereczki Lajos* rektorhelyettesével közösen.

Paróczy Zsolt
a BTA rektorhelyettese

2. ÜNNEPNAPOK

Papp János
Növekedjünk fel Őhozzá!
 Ünnepi igehirdetés¹

Kedves Ünneplő Gyülekezet!

Szeretettel és örömmel köszöntelek mindnyájatokat ezen a különleges napon. Engedjétek meg, hogy a Bibliából alaphangként néhány bibliaverset olvassak az Efézusiakhoz írt levélből:

¹³Míg eljutunk mindnyájan a hitnek és az Isten Fia megismerésének egységére, a felnőttkorra, a Krisztus teljességét elérő nagykorúságra, ¹⁴hogy többé ne legyünk kiskorúak, akik mindenféle tanítás szelében ide-oda hányódnak és sodródnak az emberek csalásától, tévútra csábító ravaszságától; ¹⁵hanem az igazsághoz ragaszkodva növekedjünk fel szeretetben mindenestől őhozzá, aki a fej, a Krisztus. ¹⁶Az egész test pedig az ő hatására egybeilleszkedve és összefogva, a különféle kapcsolatok segítségével, és minden egyes rész saját adottságának megfelelően működve gondoskodik önmaga növekedéséről, hogy épüljön szeretetben. (Ef 4,13-16)

Kedves Jelenlévők!

Kell-e mondani a gaznak, hogy nőjön? Nem szokás, mert anélkül is nő. Kell-e mondani a facsetetének, hogy nőjön? Ha jön az eső és a napsütés, nő, és hatalmas fává terebélyesedik. Kell-e mondani a gyermekeinknek, vagy unokáinknak, hogy nőjenek? Nőnek egyik hétről a másikra, egyik hónapról a másikra, az élet természetes, beljük plántált rendje szerint.

¹ Elhangzott: a BTA diplomaosztó és tanévnyitó istentiszteletén 2021. október 2-án, a Kispesti Baptista Imaházban

Ebből az igéből azt láthatjuk, és az apostol bátorításából azt érthetjük meg, hogy Isten látja a mi életünket, és egy fontos hangsúlyt megnevez, amely sajnos nem mindig természetes, bár annak kellene lenni a lelki ember életében. Ez pedig a lelki növekedés. Azt mondja: „*növekedjetek fel őhozzá, aki a fej, a Krisztus*”. (15. v.)

Kedves Testvéreim, kedves Jelenlévők! Ennek az igének az első bátorítása hadd legyen mindannyiunk számára az, hogy növekedjünk!

A növekedés elsősorban nem külsőségekben, hanem sokszor belsőkben zajló lelki folyamat. Ahogyan itt ebben az igében olvashatjuk: „*növekedjetek fel őhozzá, a Krisztushoz, aki a fej*”, aki a meghatározója az Isten országának, a Krisztus gyülekezetének. Növekedni Őhozzá, felnőni lelki nagykorúságra, a szolgálat, az élet nagykorúságára, ez az Isten terve az életünkkel.

Amikor szertenézünk a ma világában – talán így volt ez mindig is –, azt látjuk, hogy kiskorú a világ. Lelkileg, szellemileg, érzelmileg, kapcsolatilag, sokszor kiskorú emberek tömegeivel találkozunk. Mert a reakciónk a megvezethetőség, a befolyásolhatóság. A sokféle módon látható emberi kitettség mutatja azt a szükségletet, amelyet itt ebben az igében Isten elénk állít. Szükség van arra, hogy a hívő emberek növekedjenek fel Őhozzá, a Krisztusba vetett hitben.

A növekedés persze sokszor megpróbálással, feladatok terhével együtt jelenik meg az Isten országában. Mi imádkozunk lelki növekedésért, Isten pedig meghallgatja az imádságainkat, és sok nehéz helyzetbe visz bele, sok feladattal lát el bennünket.

Kedves Végzősök! Remélem, ti is átéltétek ezt annak idején. Azt vártátok, és azzal a reménységgel indultatok, hogy növekedtek majd ismeretben, lelki értékekben, az Istenbe vetett hitben. És mi lett ennek a következménye? Sok-sok feladat, sok-sok nehézség, amelyen át kellett küzdenetek magatokat annak érdekében, hogy a növekedés valóságos legyen. Mert az Isten országának törvénye, jellegzetessége ez.

Növekedni Óhózzá, bizonyos értelemben megfelelő ismereteket, de ennél többet is jelent. Azt a fajta bölcsességet, belátást az Isten gondolataiba, akarataiba, amellyel Óhózzá tudunk igazodni. Nem pusztán emberi életvezetési ismeretekre van szükségünk, hanem mindennek alapján arra, hogy megértesse velünk Isten azt, hogy miként tudunk bölcsen, helyesen élni ebben a világban. Hogyan tudunk egymás és a jövő nemzedékek javára élni, és legfőképpen hogyan hirdethetjük, adhatjuk tovább azokat a kincseket, amelyeket kaptunk a mindenható Istentől, az Úr Jézus Krisztustól!

Növekedni hitben, és növekedni az egységben, a közösségben. Mert minket szólít meg Isten az apostolon keresztül, a Krisztusban hívők közösségét. Hogy mi ne maradjunk ott, ahol vagyunk, hanem növekedjünk fel együtt, és ebben az egységben közel juthassunk Óhózzá.

A növekedés két eszközéről is hadd szóljak!

„Az igazsághoz ragaszkodva növekedjete.” (15. v.) Hadd legyen a következő bátorítás a növekedés mellett az, hogy ennek van egy ragaszkodás tartalma, amely azt a fajta készséget és elkötelezettséget mutatja, hogy mi nem pusztán valamerre akarunk növekedni – mint ahogyan az előbb említett gaz nő, amerre tud, de –, nem akárhogyan és akármivé szeretnénk növekedni. Az Isten szerinti növekedésnek van egy ragaszkodás eleme, mégpedig az igazsághoz való kötődés, akiről tudjuk, hogy elsősorban egy személy, Jézus Krisztus. Mert minden emberi igazságnál több és nagyszerűbb az az igazság, akit az Isten elküldött erre a világra. „Én vagyok az út, az igazság és az élet. Senki sem mehet az Atyához, csakis énáltalam.” (Jn 14,6) – mondja az Úr Jézus Krisztus. Csak úgy juthatunk el Istenhez, és úgy lehet a növekedésünk értelmes, célra tartó és teljes, hogyha az igazsághoz ragaszkodva, azaz Krisztushoz igazodva növekedünk.

Természetesen az igazságnak van tartalma is, nem csupán személye. Tartalma, amelyet úgy lehetne talán visszaadni: a valóságnak megfelelő. Az a valóság, amely tartalmazza a teljes igazságot. Amely Isten szerinti valóság. Szükség van arra, hogy az igazsághoz ragaszkodva, növekedjünk fel Krisztushoz.

Az igazság sokféleképpen megjelenik a ma világában. Mindenki jogot formál arra, hogy az ő igazsága az igazság. Sőt, egyes emberek, vagy csoportok meg vannak sértődve, hogy az ő igazságukat valakik kétségbe vonják. Úgy érzi a ma embere, hogy joga, felhatalmazása és ereje van ahhoz, hogy megfogalmazza a saját igazságát, és aztán ezt felemelve, univerzálissá téve, követelje a tiszteletet önmagának, és igazságának. Hova jutunk? Mi lesz a világunkból, ha ezen az úton járunk?!

A Szentírás arról beszél, hogy az ember teremtettsége óta ebbe a tévedésbe esik bele újból és újból. Azt gondolja és hiszi, hogy eljuthat a teljes tudáshoz, és maga tudja megállapítani ezeket a dolgokat. Azonban hogyha a Biblia figyelmeztetését és tanítását komolyan vesszük, akkor Isten kimunkálhatja bennünk azt, hogy az alázat hoz engedelmességet, és azt a megértést, amellyel az Isten kinyilatkoztatott igazságához tudjuk és akarjuk szabni az életünket. Akkor már nem a magunk csinálta igazságok fognak működni, vagy azokat fogjuk ütköztetni, hanem az Isten igazságához szabjuk magunkat. Akkor a növekedésünk nem gazzá és gatzengerré válik, dzsungellé, amelyet látunk a ma világában, hanem valósággá, igazsággá.

A közelmúltban jártam Amszterdamban az Európai Baptista Szövetség éves közgyűlésén. A konferencia szünetében kimentünk sétálni a város belső részében. És amikor leszálltunk a vilamosról, egy nagy és szép templom állt előttünk. A templom sarkától kb. húsz méterre pedig egy pavilon. A pavilont – úgy gondolom – tudatosan tették oda. Lesbikusok és homoszexuálisok számára egy találkozási és mindenféle ponttá vált. A templom, és húsz méterre ez a pavilon.

Az ember igazsága valami ilyesmit követel. Valami ilyen úton akar járni a ma embere. De az Isten embere az Isten igazságához ragaszkodva növekedik fel Krisztushoz, aki a fej. És őhöz igazodva, Isten gazdagon meg tudja áldani életünket.

És álljunk meg egy pillanatra! Kedves Teológiánk! Kedves Misszióink Szíve! Mi lenne más kincsünk, ha nem ez! Minden

érték, amit felhalmoztunk, könyvek százai, ezrei, disszertációk, stb. mindez érték. De végső fokon, az Isten mérlegén nem ez fog számítani, hanem az, hogy kivé, kikké lettünk. Hogy az igazságban felnövekedve Krisztushoz, egy felnövekvő, lelki értelemben felnőtt emberek, szolgáló közösség legyünk. Nincsen más kincsünk, mint az Istentől kinyilatkoztatott, nekünk adott drága Igazság, amelyet őriznünk és megtartanunk kell, amelyhez szabnunk kell magunkat.

Növekedjete, de ennek húrja ez a ragaszkodás legyen, ragaszkodás az Isten igazságához.

A másik húr, amire szeretném még a figyelmet odafordítani, ez a befejező versben megszólaló „illeszkedés”. Arról beszél itt az apostol, hogy a test különböző tagjai, részei hogyan illeszkednek egymáshoz. És ez az illeszkedés mutatja meg a testnek a gazdagságát. Ezen keresztül tud igazán jól működni.

„Illeszkedjete” – írja az apostol az akkoriaknak és a mindenkoriaknak. Illeszkedjete Őhöz, és illeszkedjete egymáshoz úgy, hogy aztán a test, a közösség, a szolgálat működő lehessen.

Hadd mondjam a jó hírt! Krisztus testében összeilleszthető részek vannak. Néha-néha azt mondjuk: hát ő olyan egyedi, nem illik bele semmibe, sehova. És valóban vannak olyan emberek, akiknek ezzel meg kell küzdeni. De az a jó hírem, hogy Krisztusban növekedve, mindannyian illeszthetők lehetünk. A kérdés csak az, hogy illeszkedők vagyunk-e, akarunk-e lenni?

Mert a növekedés nagyszerű és elengedhetetlen eszköze, hogy összekapcsolódjanak az erők, a megértések, azok a látások, amelyek Istentől származnak. Azok a kincsek, amelyek a Szentlélek által adattak. És persze, mindez nem zárja ki azt, hogy minden egyes rész a saját adottságának megfelelően gondoskodik önmaga növekedéséről. Hiszen úgy erős az összeillesztett Krisztus-test, az összeilleszkedő közösség, hogyha benne egyre erősebb, egyre gazdagabb, egyre áldottabb, egyre elkötelezettebb emberek illeszkednek az Isten rendjébe, és növekednek az Isten dicsőségére.

Kedves Ünneplő Gyülekezet!

Egész közösségünk, a Magyarországi Baptista Egyház körülbelül háromszáz gyülekezete, lelkipásztora, sok-sok intézménye és munkatársa, szolgálattévői nevében tisztelettel és szeretettel köszöntelek benneteket. Hálaadással tekintünk vissza az elmúlt időszakra, évekre, évtizedekre. Köszönjük az Úrnak mindazt, amit áldásként, növekedésként adott. Köszönjük azokat, akik ebben szolgáltak, akik eddig végezték az Isten akaratából a szolgálatot.

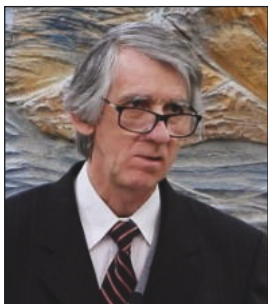
Ugyanakkor imádkozunk Teológiánk jövőjéért. A vezetőkért, az oktatókért és a tanulókért. Imádkozunk veletek együtt és értetek azért, hogy lelkileg is és minden szempontból növekedjete, és növekedjék az intézményünk szolgálatban, de legfőképpen a Krisztushoz való igazodásban, felnövekedve a fejhez, Krisztushoz, akit Isten adott nekünk.

Imádkozunk azért, hogy mindeközben ragaszkodjatok alapvetően és elsősorban az Isten akaratához, a kijelentett igazságához. Imádkozunk, és ezt kívánjuk, és ebben szeretnénk jó eszközök is lenni, hogy jól illeszkedjete egymáshoz, illeszkedjete mindazokhoz a feladatokhoz és kihívásokhoz, amelyek várnak benneteket. Illeszkedjete egész közösségünkhöz, hogy ezáltal az Isten dicsősége legyen még inkább látható, tapasztalható.

Isten áldja meg Teológiánk következő időszakát!

Papp János
a Magyarországi Baptista Egyház elnöke

Bereczki Lajos
Rektori beszéd²

Kedves Ünnepi Gyülekezet!

Nagy tisztelettel és szeretettel köszöntök mindenkit! Az Örökkévaló Isten áldását kívánom mindenkinek az életére!

A rektori beszéd három részből áll. Előbb visszatekintünk az évfordulókra, amelyek tanulságos üzeneteket hordoznak számunkra. Azután visszatekintünk az elmúlt tanévre és az új tanév indulásáról szólunk. Végül néhány gondolatban bátorítás hangzik el arról, hogy reménységgel tekintünk a jövőbe.

Évfordulók 2020-ban

SZÁZ évvel ezelőtt választották meg Teológiánk alapító igazgatóját a Magyarországi Baptista Gyülekezetek Szövetségének elnökévé. *Udvarnoki Andrásnak* kezdeményező és meghatározó szerepe volt abban, hogy huszonhét év után 1920-ban egyesült az úgynevezett „elismert” és „el nem ismert” baptisták csoportja Magyarországon. Ez az egyesülés vetette meg az alapját az első világháború és az ország trianoni békében történt megcsonkítása után beinduló missziómunkának. Az 1920. szeptember 2-án megalakult Magyarországi Baptista Gyülekezetek Szövetségének elnöke Udvarnoki András lett, ezt a tisztségét 1933 májusáig töltötte be. (Még egyszer, szükséghelyzetben 1934 végétől, 1935 tavaszáig volt elnök.) Trianon után a 24 000 baptistából 7781 gyülekezeti tag maradt a megcsonkított országban. Isten azonban megáldotta a missziót az 1920-as, 1930-as években, országunkban. Húsz év után, 1940-ben 14 329 lett a baptisták

² Elhangzott: a BTA diplomaosztó és tanévnyitó istentiszteletén 2021. október 2-án, a Kispesti Baptista Imaházban

létszáma, és mintegy 600 helyen tartottak rendszeres összejöveteleket.

HETVENÖT esztendővel ezelőtt költözött el e földi létből az örökkévaló hazába Udvarnoki András, a Kárpát-medencei baptista misszió történetének kiemelkedő személyisége, aki a Baptista Teológiai Szeminárium alapító igazgatója, a Magyarországi Baptista Gyülekezetek Szövetségének, megalakulását követően első elnöke volt. Udvarnoki András életútjáról egy tanulmányt olvashatunk Akadémiánk 2019/2020-as tanévet érintő évkönyvében. A tanulmány szerzője *dr. Gerzsenyi László*, a BTA nyugalmazott tanára.

HETVEN évvel ezelőtt, 1950-ben sajátította ki a kommunista államhatalom a Benczúr u. 31. szám alatti épületet az észak-koreai nagykövetség használatára. Ezt az ingatlant egyházunk nagyobb összegű külföldi támogatás segítségével vette birtokba 1949-ben. Három tanár családja is lakást kapott az épületben. Ezenkívül tágas tanterem, díszterem és könyvtár állt a hallgatók rendelkezésére. 1949. szeptember 20-án nyílt meg a tanév tizenhat első osztályos és kilenc harmadik osztályos hallgatóval. A hivatalos tanévzáró összejövetelt 1950. június 17-én tartották meg, ahol bejelentették, hogy az épületet az állam kisajátította. A nyár folyamán a hallgatók az intézetben levő ingóságot az Aradi utcai Országos Központ székházába költöztették. A rendszerváltozást követően 1992-ben kaptuk vissza az épületet és a felújítás után 1997-től működik itt a Baptista Teológiai Akadémia.

Évfordulók 2021-ben

SZÁZ évvel ezelőtt, 1921. január 18-án, új helyen, az Aréna út 74-ben ünnepélyesen indítottak el egy négyéves meg egy kétéves tanfolyamot. Ezt az épületet bérelték a Baptista Teológiai Szeminárium számára, egészen 1925-ig, amikor a Margit rakpartra költözött az intézmény. Nehéz körülmények voltak az Aréna úti épületben, melyről *Orosz István* Amerikában élő lelkipásztor a következőket írta: „Az árvaház és a szeminárium nagyon szűkös helyen van. Udvarnoki András

két szobában hatodmagával, ezenkívül tizenkét árva, három gondozó és hat szemináriumi tanuló van egy nagyszobában, mely előadói, ebédlői és hálószoza céljait szolgálja a szemináriumi tanulók részére.” Az előadások egy részét azután a Wesselényi utcai gyülekezet kistermében tartották, száz évvel ezelőtt.

Visszatekintés az elmúlt tanévre, az új tanév indulása

A 2020/21-es tanév a világjárvány árnyékában folyt le. Hogy ennek milyen tanulságai vannak, arról nagyon jó beszámolók, elemzések, bizonyágtételek olvashatók a BTA 114. és 115. tanévről szóló évkönyvében oktatóktól és hallgatóktól egyaránt. A 2020-2021-es tanév őszi félévét még úgy kezdtük, hogy hibrid oktatási formát alkalmazunk. A járványhelyzet súlyosbodásával azonban néhány héten belül teljesen az online oktatásra kellett áttérnünk. A jegyzeteken és tankönyveken túl a tananyagok jó részéhez online formában jutottak a hallgatók. Az oktatók e-mail-en keresztül tartották a kapcsolatot a diákokkal, és az előadások megtartásához elektronikus csatornákat használtak, amelyek lehetővé tették az interaktivitást is. A számonkérés a helyzethez igazodva történt. Az intézmény falain belül egy technikai személyzet koordinálásával tehát, az oktatók és hallgatók otthoni környezetben végezheték feladataikat.

A 2020/21-es tanévet 527 hallgató kezdte meg, az első évfolyamra 181 jelentkezőt vettünk fel.

A karácsonyi legációs szolgálat kizárólag online módon valósulhatott meg, a szolgálatokat igénylő gyülekezetekkel együttműködve. Az úgynevezett akadémiai gyülekezeti vásárnapok közül csupán két tavaszi alkalomra kerülhetett sor a Budapest Nap utcai Baptista Imaházban, a tervezett tizenkét vásárnap helyett. A járványhelyzet miatt az online térben folytatódott ez az istentiszteleti sorozat.

2020. december 16-án a járványügyi korlátozások miatt egy szűk körű ünnepen került sor az Udvarnoki András-díj átadására. Ez alkalommal *dr. Szabó Zoltán* nyugalmazott gaz-

dasági főigazgató kapta meg ezt a jeles kitüntetést, a BTA-n végzett 25 évi hűséges és magas színvonalú munkája elismeréseként.

2021. május 23-án, pünkösdvasárnap érkezett el az ünnepi alkalom, amikor a sikeres államvizsgát tett kárpátaljai hallgatók átvehették diplomáikat. A járványhelyzet nem tette lehetővé azt, hogy a hallgatók a diplomáikat korábban, Budapestre felutazva megkapják, azonban 2021 pünkösdjén, egy ünnepi istentisztelet keretében erre is sor kerülhetett Beregszászon.

A 2020/21-es tanév végén *Prof. Dr. Almási Tibor* rektor június 30-án kelt levelében bejelentette a rektori tisztségből való nyugállományba vonulását, majd két héttel később írt levelében jelezte, hogy a BTA-n viselt minden további tisztségéből is nyugállományba vonul. A fenntartó Magyarországi Baptista Egyház Országos Tanácsa *Bereczki Lajost* nevezte ki megbízott rektorrá, mellé segítőül rendelve *László Gábort*, a BTA főtítkárát és *Paróczy Zsoltot*, az MBE oktatási szaktítkárát. Időközben a BTA Szenátusa és Igazgató Tanácsa, valamint az MBE Országos Tanácsa megválasztotta *dr. Mészáros Kálmán* tanszékvezető egyetemi docenst az intézmény új rektorának a 2021. november 1-től, 2026. június 30-ig terjedő időszakra. Várjuk az új rektor miniszterelnöki kinevezését.

Isten iránti hálával köszönjük meg e helyről is, *Prof. Dr. Almási Tibor* 25 éven át végzett intézményvezetői munkáját, és egyben kívánjuk *dr. Mészáros Kálmán* rektori szolgálatára Urunk áldását!

Isten segítségével előkészítettük a 2021/22-es tanévet. Ezúton is köszönetet mondunk mindazoknak, akik ebben munkálkodtak. A nyár folyamán a BTA Szenátusa és a Rektori Kabinet is rendszeresen ülésezett a jelentős mennyiségű, szükséges határozatok meghozatala érdekében.

2021. szeptember 20-án átfogó megállapodást írt alá a Magyarországi Baptista Egyház képviselőjében *Papp János* egyházelnök, Magyarország Kormánya Képviselőjében pedig *Senjén Zsolt* miniszterelnök-helyettes. A 17. cikkelyben a BTA jövőjét érintő fontos megállapítások szerepelnek.

A Minőségügyi és Akkreditációs Intézet szervezésében „Munkatársi Közösségi Nap” volt 2021. szeptember 22-én a BTA-n, melynek célkitűzése a következőképpen került megfogalmazásra: „Tekintsük át, hogy Isten mekkora munkát végzett szolgálatunk keretei között, mélyen tudatosítsuk, hogy minden, ami dicséretre méltó, az Tőle van. Ez alapján ismerjük fel, hogy megmaradásunkat és épülésünket egyedül a Szentlélek vezetésétől várhatjuk, kérve őt, hogy formáljon bennünket a tanítványképzésben és a tanítói közösséggé formálódásunkban.”

A mai napon elérkeztünk a diplomaosztó és tanévnnyitó ünnepélyünkhöz. Hamarosan végzős hallgatók fogják átvenni diplomájukat. Hiszem, hogy mindannyian örömmel és hálával fogják ezt megtenni. 89 hallgató szerzett diplomát. Áldást kívánunk mindnyájuk életére és munkálkodására! Öröm számunkra, hogy 129 elsőéves hallgatónk van. 16 hallgató készül lelkipásztori szolgálatra és 9 aktív lelkipásztor is tanul intézményünkben. Az első évfolyamosok életére, de természetesen mindegyik hallgatónk életére Isten áldását kívánjuk! Legyenek kitartóak, hogy végig haladjanak évről-évre a tanulmányaikban a diplomáig!

Reménységgel tekintsünk a jövőbe!

„A reménység lelkünknek biztos és erős horgonya...” olvashatjuk a Zsidókhöz írt levélben. (Zsid 6,19)

Emberi létünk alapvető tapasztalata: az idő folyamának feltartóztathatatlan áramlása. És ha egy pillanatra meg is állítjuk magunkban, hogy gondolhassunk rá, utána lezúdul, mint a Jordán vize a Cárétán melletti Ádámnál, mikor a frigyládát vivő papok kiléptek a medréből.

A jelen kicsúszik a kezünkből, csak a folyamatos áramlás szemlélete marad meg számunkra.

S mivel folyamatosan ebben a kitüntetett helyzetben élünk – a „már igen és még nem” feszültségében –, ezért emberi létünket mélyen meghatározó vonása a jövőbe tekintés, a reménység.

Nincs rajtunk kívül még egy élőlény a földön, aki így élné meg ezt.

A jövő azonban kisebb részben számítható ki a jelen felől, bármilyen nagyszerű haladást ért is el ezen a téren a tudomány. A jövőbeli esemény tulajdonképpeni lényege, az előre láthatatlan novumban, az újban rejlik, amely a jövő méhének gyümölcse, és amely elég gyakran meghiúsít minden emberi tervezést, de meglepő fordulatot is vehet a jó irányba. Nos, éppen erre az eljövendő újra irányul a remény.

Csak a bibliai ígéretek teszik a jövőben rejlő újat egyrészt jelentőssé, másrészt reményteliessé. Az ígéretek háttérében ugyanis a Biblia Istenének mindenhatósága és hűsége áll, így azok bátorságot adnak a még nem látható jövőhöz. Reményre jogosítva, földéríthetetlen messzeségbe vezetik az embert, úgyhogy ettől fogva a valószínűtlen sem látszik többé lehetetlennek.

Az igazi reménység nem valami jellegtelen, bizonytalan, „majd meglátjuk, mi lesz” hozzáállás, hanem hit és bizalom abban, hogy amit Isten megígért, azt meg is fogja tenni.

Reménységgel tekintünk tehát előre! Bátorításul idézem a Római levél 15. részének 13. versét: *„A reménység Istene pedig töltsön be titeket a hitben teljes örömmel és békességgel, hogy bővüljétek a reménységben a Szentlélek ereje által.”*

Ezennel a 2020/21-es (115.) tanévet lezárom és a 2021/22-es (116.) tanévet megnyitom, az Örökkévaló Isten áldását kérve az előttünk álló időszakra!

Bereczki Lajos
a BTA megbízott rektora

Diplomaosztó és tanévnyitó istentisztelet a BTA-n³

A Baptista Teológiai Akadémia 2021. október 2-án tartotta a 115. tanévzáró, és diplomaosztó ünnepségét, egyúttal *Bereczki Lajos* megbízott rektor hivatalosan megnyitotta az intézmény 116. tanévét.

A Kispesti Baptista Gyülekezet imaháza adott otthont az eseménynek, amely zsúfolásig megtelt ünneplőkkel: az Akadémia vezetőivel, oktatóival, elsős és végzős diákokkal, családtagjaikkal, vendégekkel.

Az Akadémia tanévnyitóján *László Gábor* főtitkár köszöntötte a jelenlevőket, majd *dr. Mészáros Kálmán* beszélt *Udvarnoki András* alapító munkájáról, felvillantotta az intézmény indulásának történetét, emléket állítva a hithősöknek, akik Isten szavát meghallva lefektették a hazai baptista lelkipásztor- és tanítványképzés alapjait.

László Gábor főtitkár, *Bereczki Lajos* mb. rektor és *Papp János* MBE egyházelnök

A tanévnyitón *Papp János* egyházelnök igei üzenetében bátorította a hallgatóságot, hogy munkálják magukban a lelki növekedést. A mai társadalomban sok a lelkileg kiskorú, megtevesztett ember. Igyekeznünk kell

³ Internet: <https://www.bta.hu/diplomaosztó-es-tanevnyito-istentisztelet-a-baptista-teologiai-akademian/> – Utolsó megnyitás: 2022.01.14

felnőni a lelki nagykorúságra, mert ez Isten terve az ember számára. A növekedés ismeretben és lelkiekben egyaránt fontos, de teherrel, kihívásokkal, feladatokkal jár együtt. Nem pusztán életvezetési ismeretekre van szükség, hanem arra, hogy felismerjük az Istentől kapott feladatunkat és mások javára tudjunk élni és szolgálni. Nagyon fontos, hogy az egyéni növekedés mellett növekedni tudjunk az egységben is.

Két eszköz van mindezek megvalósítására. Az egyik az, hogy Jézus Krisztushoz ragaszkodjunk, aki maga az Igazság. A másik eszköz pedig az illeszkedés. Krisztus testének jó működését az mutatja, hogy hogyan illeszkedünk egymáshoz és Istenhez. Az igei gondolatokat *dr. Kovács József* tanszékvezető főiskolai docens zárta imával.

Bereczki Lajos megbízott rektor átfogó képet adott az Akadémián folyó munka múltjáról, jelenéről, beszélt a vírushelyzet alatti nehézségekről és áldásokról, valamint kitekintéssel a jövőre, ismertette az intézmény szervezeti változásait.

Ezt követően László Gábor megemlékezett a jubiláns hallgatókról, akik 25, 50, 60 és 70 éve végeztek a Teológián, majd köszöntötte azokat, akik közülük jelen tudtak lenni az eseményen. A szerve-

Győri Kornél jubiláns testvér veszi át ajándékát

zők azzal a céllal is kívánták bemutatni a jubilálók áldott életútját, hogy hűségük, kitartásuk példaként álljon az elsőévesek előtt.

Győri Kornél nyugalmazott lelkipásztor röviden megemlékezett arról, hogy voltak ugyan nehézségek, ínséges időszakok,

de arra a kérdésre, amelyet a Lukács 22-ben megfogalmazott Jézus a tanítványok felé: „Volt-e hiányotok valamiben?“, ő is azt tudja mondani, hogy semmiben... mert elég volt az Isten áldása és a tudat, hogy Krisztus örökostársa lehet. A jubiléumokért dr. Mészáros Kálmán mondott hálaimeit.

Diploma átadás

Az énekkarral közös énekszolgálatot követően került sor a záródokumentumok kiosztására: 89 hallgató vehette át alap- és mesterfokú diplomáját Bereczki Lajostól.

A friss diplomások és oktatóik 2021-ben

A végzett hallgatók nevében *Győri Kolos* mondott rövid beszédet arról, mit jelentett számukra a Teológia, ahol nem csak hasznos tudást kaptak, de olyan példaképeket láttak maguk előtt tanáraik személyében, akik életükkel, gondolkodásmódjukkal a bibliai ígéretet, elveket valóságossá tették. A végzős hallgatókért *Paróczy Zsolt*, az MBE oktatási szaktitkára mondott imádságot.

Balla Péter gazdasági főigazgató köszöntőjét követően jutalomban részesültek azon hallgatók, akik kiemelkedő teljesítményt nyújtottak a tanulmányaik során.

Az énekesek Cseri Zsolt vezetésével

A „Jézusért élek egészen” című gyülekezeti ének, majd a nemzeti Himnusz közös eléneklése méltó lezárása volt e jeles alkalomnak.

Az ünnepi istentiszteleten a zenei szolgálatot *Cseri Zsolt* karmester, *dr. Garai Zsolt* tanszékvezető főiskolai docens orgonaművész, valamint *Tóka Szabolcs* és *Tóka Ágoston* orgonaművészek végezték.

Kovács Viktória
a BTA intézményi kommunikátora

A misszió szíve a Teológia⁴

A Baptista Teológiai Akadémia 116. tanévnyitóját követően beszélgettünk Bereczki Lajossal, az intézmény megbízott rektorával a Teológia múltjáról, a közösségben betöltött szerepéről, valamint az új rektor *dr. Mészáros Kálmán* megválasztásáig tartó átmeneti időszakról.

Miért (milyen formában) mondható el a baptistákról, hogy évszázadok óta itt vannak a Kárpát-medencében?

Az egyháztörténet igazolja, hogy a keresztyénség kétezer éves története során mindig voltak olyan evangéliumi közösségek, amelyek a baptisták által vallott legfőbb bibliai igazságokat hirdették és gyakorolták, köztük a bemerítést is. Közvetetten tekintjük elődeinknek az anabaptistákat, akik a 16. században kezdték meg munkálkodásukat a Kárpát-medencében és egészen Mária Terézia uralkodásának végéig, az 1770-es évekig voltak itt. Ebben az időszakban egy részüket erőszakkal katolizálták, más részük pedig kivándorolt. Mi, mai baptisták, mint hitbeli elődeinket tiszteljük őket, és ápoljuk emléküket. Az újkori baptista misszió a 19. század közepén, 1846-tól indult el hazánkban.

Történetileg miért ez a három dolog - a Biblia, a lelkiismereti és vallásszabadság, valamint a családiasság - a meghatározó, amikor a baptistákról van szó?

Hogyha a világon bárhol megvizsgáljuk a baptista közösségek történetét, az életüket, akkor találunk olyan sajátosságokat, amelyek egyaránt jellemzik őket, még ha adott esetben különböző módon is élük meg a hitüket. Ilyen a Szentírás kizárólagos tekintélyének az elfogadása, azaz a Sola Scriptura elve, hiszen egyedül a Szentírás hitünk és életünk zsinórmértéke. Ez

⁴ Internet: <https://www.bta.hu/a-misszio-szive-a-teologia/> – Utolsó megnyitás: 2022.01.14.

Berezcki Lajos mb. rektor

az, ami összeköt bennünket a reformáció egyházaival, magával a reformációval. A baptistáknak is van hitvallása, hiszen fontos, hogy meglegyen a foglalata annak, amit vallunk, de nem állhat semmi a Szentírás fölött, a hitvallás

sem, a hagyományok sem, mert mindenben a Szentírás elsődlegességét valljuk.

Ebből fakad az is, hogy az újszövetségi gyülekezeti mintát szeretnénk követni. Ez nem szolgálai másolást, hanem az Újszövetségben megismert önálló gyülekezeti életet jelenti, amelyre jellemző volt a valóban krisztusi szeretettől áthatott evangélium-hirdető, odaszánt, odaszentelt élet. És éppen a bibliai alapokra, az első keresztyének életére tekintve jelentkezik a családiasság is a baptista gyülekezetekben: az egymás elfogadása, a szeretet miatt tudunk olyan kötetlen módon együtt lenni. Ha a magyarországi baptista indulást nézzük, akkor elmondhatjuk, hogy a gyülekezeteink szeretetközösséget alkotnak. Ugyanakkor hozzáteszem azt, hogy fegyelmezett közösséget is, mert törekedtek megélni, hogy a Biblia az életük zsinórmértéke. Kegyelemből, hit által tartatunk meg, és erre a kegyelembe fogadottságra a mi válaszuk az, hogy odaszenteljük magunkat Istennek, és az Igéje szerint törekszünk élni egy megszentelt életet.

Elnevezésünket másoktól kaptuk, de elfogadtuk a magunkénak. A baptista szó az Újszövetség eredeti görög szövegéből származik és bemeřitőt jelent. Az újszövetségi Szentírás szerint a hitvallók bemeřitését gyakoroljuk, tehát nálunk tulajdonképpen ez a keresztesítés. Mi azért szeretjük a bemeřités szót használni, mert ez fejezi ki tartalmilag és formailag is (a teljes víz alá merülés, és az onnan kiemelkedés) annak a jelentőségét, hogy

meghaltunk egy régi életnek és föltámadtunk egy új életre Krisztussal. Ezáltal lesz valaki teljes jogú tagja a baptista gyülekezetnek.

Itt említeném meg azt is, hogy úttörők voltunk a vallási és lelkiismereti szabadság meghirdetésében. *Roger Williams* volt az, aki az Újvilágban, Amerikában megalapította Rhode Island államát, és ő alapította az első baptista gyülekezetet is 1638-ban, majd később visszatért Angliába, Londonba. *Williams* kifejezetten a vallás- és lelkiismereti szabadság elvét vallotta. *Samuel Richardsonnal* és a híres íróval, *Miltonnal*, aki az *Elveszett Paradicsomot* is írta, együtt küzdöttek a lelkiismereti- és vallásszabadság elfogadtatásáért, hogy az ne csak bizonyos egyházakra vonatkozzon, hanem mindenki számára lehetőség legyen. Ez a meggyőződésünk végigkíséri egész egyházunk történelmét.

Még hadd említsem meg a lélekmentést, az evangélium hirdetését, ami úgy gondolom, hogy minden baptista szívéhez igen közel áll. Az európai baptizmus atyja, *Johann Gerhard Oncken* mondta, hogy minden baptista egy misszionárius. Ez azt jelenti, hogy minden egyes baptista hívő elkötelezett és elhívott arra, hogy hirdesse az evangéliumot, életével és szavaival tegyen bizonyosságot Jézus Krisztusról.

Hogy indult a baptista lelkészképzés Magyarországon?

Magyarországon az újkori baptizmus 1846-ban indult, majd nagy lendületet vett 1873-tól, amikor *Meyer Henrik* Magyarországra érkezett és elkezdte a szolgálatát. De olyan kiemelkedő személyiségek munkálkodására is utalhatunk, mint *Kornya Mihály*, *Tóth Mihály*. Akkoriban nem voltak teológiát végzett lelképásztorok, erre lehetőséget kellett keresni, és ezt Hamburgban találták meg a baptista teológián. *Johann Gerhard Oncken*, a német baptisták kiemelkedő vezetője ott volt lelképásztor. *Udvarnoki András* és *Balogh Lajos* Hamburgban végzett 1893-ban, és amikor hazajöttek, megkezdték a szolgálatukat. Azután arra jutottak a magyarországi baptista vezetők, hogy hazánkban is szükség van lelképásztorok képzésére. *Meyer Henrik* és *Udvar-*

noki András egyeztetése nyomán 1899-ben indult egy misszióiskolai tanfolyam, majd 1906-ban megalakult a Baptista Teológiai Szeminárium Budapesten, amelynek igazgatója Udvarnoki András lett.

Érdekesség, hogy a '30-as, '40-es években nem csak lelkipásztorokat képeztek, hanem amerikai segítséggel és oktatókkal néhány évig működött egy bibliai leányiskola is.

1926-tól az Országházzal szemben, egy a rakparton levő épületben folyt az oktatás. Az 1940-es években egész Kelet-Európában jelentőssé vált a szeminárium, hiszen ebben az időszakban a visszacsatolt területekről is érkezhettek hallgatók. Mi volt az, ami derékba törte a szeminárium működését?

Az épületet 1944-ben súlyos bombatámadás érte, négyen életüket veszítették. (Meghalt az intézet egyik tanárnője, dr. Udvarnoki Béla igazgató amerikai származású felesége, Gladys Smith, az oda menekültek közül egy házaspár és Kőrösi Béla fiatal lelkipásztor, teológiai tanár, karnagy.) A rommá vált épületben nem lehetett tovább folytatni az oktatást. Nagyon nagy csapás volt maga a háború, amely az országot földülta. 1945 után az újjáépítés nehéz évei következtek, a Szeminárium 1945-ben Rákoscsabán kapott helyet, azután 1946-1949 között Budán az Árvácska utcai ingatlanban folytatódott a tanítás, majd 1949-ben a Benczúr utcába került a Teológia, ahol amerikai segítséggel vásároltak meg egy alkalmas épületet. Egy évre rá ezt az állam kisajátította, és hosszú évekig a Koreai Népi Demokrati- kus Köztársaság nagykövetsége működött itt.

Hogyan folytatta a Teológiai Akadémia a működését a kommunista érában, mi jelentette a legnagyobb nehézséget?

Lényegében az intézmény csak a lelkipásztorok képzését szolgálta, de ezt is időnként nehezítették, akadályozták. Nem lehetett nagy létszámra gondolni sem a tanári kart, sem a hallgatókat illetően. Meghatározták, hogy hány főt lehet fölvenni egy-egy évfolyamba, és a szolgálatba állásnál is jelentkezhetnek nehézségek.

Ebben az időszakban „indokolt volt” egyes tantárgyak óraszámának módosítása. Így az „egyház és társadalom” óraszámát meg kellett növelni más tárgyak rovására, ezzel állítva „egyensúlyba” a kötelező óraszámot. A tanár testvérek közül voltak olyanok, akik állami nyomásra lemondani kényszerültek szolgálatukról. Mondhatjuk azt, hogy ez egy rendkívül beszorított időszak volt az egyház és a Teológia életében is. De mindezen nehézségek ellenére mégis működött, odaszántan végezték a szolgálatot a tanár testvérek, és akik lelkipásztornak készültek, azok valóban elkötelezettek voltak, hiszen abban a társadalmi rendszerben ez nem számított semmiképpen jó pontnak.

A rendszerváltás után új lendületet vett a teológiai oktatás, ez mit jelentett pontosan?

A rendszerváltást követően egyik legfontosabb jelentőségű lépés az volt, hogy az állam elismerte főiskolaként a Baptista Teológiai Akadémiát, elkészült a Szervezeti és működési szabályzat, amelyet az Országos Tanács elfogadott. 1994-től akkreditált felsőfokú intézmény, és ilyen módon adhatja ki a diplomáját. Volt olyan időszak az 1990-es években, amikor civil szakokat indított a BTA, például újságíróképzést, és történész szakot.

A legnagyobb változást az jelentette, hogy már nemcsak lelkipásztorokat, hanem missziói, szociális területekre is képeztünk szakembereket, ezért egyre többen jelentkeztek más egyházakból is. Most több, mint tíz felekezetből vannak hallgatók, de olyanok is vannak szép számmal, akik nem kötődnek egyházakhoz. Ezen kívül azokból az intézményekből, amelyeket átvett az egyházunk és a Baptista Szeretetszolgálat – legyenek akár iskolák, vagy szociális intézmények – szintén nagy létszámban érkeznek tanárok, dolgozók a Teológiára. Ez egy óriási fejlődés ahhoz képest, hogy a rendszerváltás előtt néhány tucat hallgatónk volt, most pedig ötszáznál is többen vannak. Ehhez fel kellett zárkózni a tanári karnak, a vezetésnek: egyrészt, hogy a követelményeknek megfelelően meglegyenek a

szükséges végzettségek, PhD doktorátusok, egyetemi végzettségek, másrészt pedig az infrastrukturális háttérrel kellett fejleszteni.

A Benczúr utcai épület, amelyet leromlott állapotban kaptunk vissza az államtól 1992-ben, szintén amerikai segítséggel felújításra került és 1995-től újra itt folytatódhatott az oktatás.

A Teológia a misszió szíve, prófétaiskola, hiszen itt képezik ki azokat, akik kimennek a misszió-mezőre. Most maga az intézmény is az lett: lehetőség van azok felé a hallgatók felé is hirdetni az evangéliumot, akik nincsenek megtérve, amellet, hogy a teológiai tudományokra tanítjuk őket. Ez is egy különlegessége a BTA-nak. 2010 óta lehetőség van arra, hogy intézményünk a BA mellett MA, tehát egyetemi szintű diplomát is kiadjon.

Új korszak vette kezdetét Dr. Almási Tibor rektor nyugdíjba vonulásával, és ezzel nemcsak vezetői, de több oktatói szerepet, feladatot is pótolni kellett. Az új rektor Dr. Mészáros Kálmán megválasztásáig tartó átmeneti időszak kihívásai az ön vállára nehezedtek. Hogyan lehetett ezt sikeresen kezelni?

Mindenképpen Isten segítségével lehetett vállalni és végezni ezt a feladatot. Nagy segítséget jelentett az a bizalom, ami a megválasztásomkor megnyilvánult az Országos Tanácsban, majd a Szenátusban is, és a támogatás, amit az egyház vezetőitől kaptam. Utánuk közvetlenül két segítőtmet említeném, *László Gábor* főtitkár testvért és *Paróczy Zsolt* oktatási szaktitkár testvért, akikkel szoros egységben munkálkodtunk az elmúlt hónapokban, mindent egyeztetve és jó egységben működve. További segítséget jelentett, hogy a Rektori Kabinet megalakulásával egy bővebb testület jött létre, amelynek tagjai a megfelelő területek jó ismerői. Ők a Teológián már hosszabb idő óta végezték a szolgálatokat, így a folyamatban előkerülő feladatokat sikeresen meg tudtuk oldani. Legfőképpen az volt a célunk, hogy egy békés, nyugodt átmenet történjen, és azt mondhatjuk, hogy ez megadatott.

A másik fontos feladat az volt, hogy el tudjuk indítani a tanévet. Több területen megfelelő módon pótolni kellett a nyugdíjba menetel, és más okok miatt is az oktatókat. Elég rövid idő volt erre, de hála Istennek a tanév elindult. Ugyanezt el tudom mondani, hogy a Rektori Kabinetben és a Szenátusban is egy jó légkörben, jó lelkülettel tudtunk együtt munkálkodni. Bízom benne, hogy ez után az átmenet után zökkenőmentesen tudja tovább vinni a feladatokat az új rektor, *dr. Mészáros Kálmán* testvér, és ezek a testületek továbbra is a segítségére lesznek. Megvolt a tanévnyitó és diplomaosztónk október 2-án, a Kispesti Baptista Imaházban, egy bensőséges, jó légkörű ünnepség keretében. Ennek nagyon örülünk, és hálásak vagyunk mindenért.

Mik a legsürgetőbb feladatok most az intézmény életében?

Az egyházunkon belül lehetőség volt arra, hogy a különféle oktatási területekhez javaslatokat tehettek a kerületi tanácsok, a lelkeszi kar, és maga a Teológia is elkészítette az önértékelését. Ennek nyomán egy újrafókuszáló bizottság ezt összegezte, és az Országos Tanács elfogadta azokat az alapelveket, amelyek alapján bizonyos szervezeti és személyi változások történnek a BTA-n is. Ezeket az elveket elfogadta a Rektori Kabinet és a Szenátus is, és megvalósításuk, gyakorlatba való átültetésük most van folyamatban.

Szeretnénk több új szakirányú továbbképzési szakot indítani. Például elindulnak az ifjúsági vezető, illetve a keresztyén hospice-lelkigondozó és baptista hitoktató szakirányú továbbképzési szakok. Jövő tanévtől pedig a Baptista Szeretetszolgálattal együttműködve indulnak további szakirányú továbbképzések, és ugyancsak említenem kell, hogy működnek a nagyváradi (Erdély), békéscsabai, zápszonyi (Kárpátalja) Fakultatív Konzultációs Központok (FKK) is, amelyek szintén nagyon fontosak a Teológiánk szolgálati területén.

Úgy tűnik, pihenésről szó sincs az átmeneti időszak lezárulásával, hiszen nemrégiben a Debreceni Nagykönyvtár igazgatójává nevezték ki.

Az én szolgálatom több területen történik Isten kegyelméből. A Debreceni Református Kollégium Gimnáziumában érettségiztem, majd az ELTE Bölcsészettudományi Karán szereztem diplomát. Miután végeztem, 1982-ben visszahívtak Debrecenbe, ahol a Nagykönyvtár munkatársa lettem és több éven keresztül tanítottam a gimnáziumban, valamint felügyelő-tanár voltam az internátusban. Az idén az egyházkerület püspöke, dr. Fekete Károly kérésére vállaltam el a Tiszántúli Református Egyházkerületi és Debreceni Református Kollégium Nagykönyvtára igazgatói tisztségét, mivel a korábbi igazgató nyugdíjba vonult. Egyébként akkor is ragaszkodtak hozzá, hogy maradjak a könyvtár kötelékében, amikor tizenhét évig a Debreceni Baptista Gyülekezet vezető lelkipásztora voltam. Itt a Baptista Teológiai Akadémián pedig folytatom a szolgálatot rektorhelyettesként, ahogyan korábban is, illetve tagja vagyok az Országos Tanácsnak több ciklus óta, jelenleg, mint alkotmányügyi tanácsos.

Köszönöm az interjút. Isten áldását kívánjuk az életére és szolgálataira!

Kovács Viktória
a BTA intézményi kommunikátora

Riportok a Baptista Magazinban

Nagy Sándor 25 éve végzett jubiláns⁵

25 éves jubiláns vagyok. Szinte hihetetlen. 1991. október 2-án volt az első tanévnyitó ünnepségem, akkor még a Bimbó úti Teológiai Szemináriumban, ahol elkezdtem a tanulmányaimat, amit 1996 őszén fejeztem be, és ekkor történt meg a lelkipásztori avatásom is.

Biztos emlékszik rá, milyen érzések kavargtak Önben?

Emlékszem eléggé ezekre az érzésekre. Leginkább az öröm és a hálaadás volt bennem akkor is, hogy sikerült végére érni egy felkészülési időszaknak. A tanáraink mindig azt mondták, hogy ami itt történik velünk, az a szolgálatra való felkészülés időszaka. Ennek a végére értem, és sikeresen tudtam teljesíteni a vizsgáimat.

Nagy Sándor 25 éve végzett lelkipásztor

Hogyan emlékszik az elmúlt huszonöt évre?

Az elmúlt huszonöt évben olyan gyülekezetekbe kerültem, ahol elsősorban a gyülekezet belső közösségi megerősítését kellett figyelembe venni, és szem előtt tartani. Különösképpen a generációk közötti párbeszéd fenntartását, erősítését, valamint az adott településen való missziós küldetés betöltését és erősítését. Ez elég sok energiát és erős kegyelmet igénylő része volt a szolgálatomnak, és folyamatosan is ebben a kihívásban vagyok. Most is ebben a gyülekezetben, ahol éppen jelenleg szolgállok.

⁵ Internet: <https://www.youtube.com/watch?v=vNtFZumqfJl> – Utolsó megnyitás: 2022.01.14.

Ennek voltak olyan periódusai, amelyek nagyon könnyedén és nagyon szépen bontakoztak ki. Talán sokkal szebben, mint ahogy én elgondoltam és elképzeltem. És vannak és voltak olyan kihívásai, nehézségei, ahol sokszor éltem át olyan válságokat, hogy talán feladom, talán abbahagyom, talán nem végzem tovább, mert túl sok az, amit várok a gyülekezettől, magamtól, talán még Istentől is. Ám ezeken a válságokon mindig sikerült túljutnom.

Azt gondolom, hogy leginkább ezen a területen fordult egy nagyot a világ, hogy engedjem, hogy az Isten formáljon, miközben ezekben a feladatokban újra és újra benne voltam, voltunk családdal együtt. Azt hiszem, talán ez az, ami egy picikét lecsendesítette azokat a szenvedélyesebb időszakaimat, ami az elején jellemzett jobban.

Mit kívánna a most végzős hallgatóknak?

Amit én tudok kívánni, az leginkább az, hogy maradjanak hűségesek ahhoz az elhíváshoz, ami őket a Teológiára hozta. Ez mindenkinek más és más területre szól. Nekem történetesen a lelkipásztori szolgálatra szól. Nemrégén jutott eszembe a lelkipásztorra avatásom istentiszteletéről az a szinte zárógondolat-sor, amit akkori ügyintéző lelkipásztorom, Mónus Dániel – ma már nyugalmazott lelkipásztor – helyezett a szívemre, amelynek lényegét szabadon idézem most, mert ő is így tette: „Bármi is lesz, édes fiam, az elkövetkezendő években, te csak hirdesd az Igét!”

Nagy Sándor

a BTA 25 éve végzett hallgatója

Borosné Veller Olga elsőéves hallgató megindító bizonyítétele⁶

Ezen a tanévnyitó ünnepi alkalmon eredetileg nem is akartam részt venni. Nem tétováztam túl sokáig. Győzött a test, a fáradtság és a vágy, hogy legyen egy olyan napom, amikor két órával többet alhatok. Nem volt nehéz lecsitítani a fel-feltámadó lelkiismeretemet: nem, nem megyek el a tanévnyitó istentiszteletre! De az Isten másképp gondolta. Volt számomra egy tökéletes terve, egy elkészített út, amire kezdeti tiltakozásom ellenére mégis ráterelt. Mert adni akart. Én meg aludni...

Ha már így alakult, csak egy pár morzsát kértem, amivel a hazafelé vezető úton jóllakhatok. Akkor még nem sejtettem, hogy nem almizsnát, hanem egy életre szóló útravalót kapok. Mert ilyen az Isten természete.

Borosné Veller Olga BA/1. hallgató

„Nyisd ki a szádat, és én megtöltöm!” (Zsolt 81,11b)

Alig kezdődött el az istentisztelet és én máris a zsebkendőmet kerestem a táskámban. Valami egészen különleges módon volt érezhető az Isten jelenléte a teremben. A szívem hevesebben vert és teljes bizonyossággal nyugtáztam, hogy igen, nekem most itt kell lennem! A frissen végzett hallgatók arcát kutatva, felrémlent előttem az az út, amelyet bejárhattak ez alatt a tanulással töltött pár év alatt. Mennyi siker, mennyi kudarc lehet mögöttük és mennyi csodás megtapasztalás Isten kegyelméről! Kíváncsiságomat némi féltékenység árnyékolta be, hogy ők már végigjárták ezeket az ösvényeket, és az intézményben

⁶ Internet: <https://www.bta.hu/a-bta-tanevnyito-a-baptista-magazinban/> – Utolsó megnyitás: 2022.01.14.

megszerzett tudásukat élesben gyakorolhatják az Úr szolgálatában. Ugyanakkor gyötrőn mart belém a kérdés: Vajon én képes leszek erre? Mindvégig kitartok majd? El tudom végezni a feladatomat? Áldássá tudok válni mások számára? Tudok-e hasznos eszköz lenni az Isten kezében? ...

Merengésemet a kórus gyönyörű éneke szakította félbe. Szinte láttam magam előtt az angyalok seregét, ahogy Istent dicsőítik. Egy szelet a Mennyországból... nem is morzsa! Amikor már azt gondoltam volna, hogy nem lehet tovább fokozni ezt az áldás áradatot, *Bereczki Lajos* megbízott rektor évfordulós visszaemlékezései, majd a jubiláns hallgatók köszöntése olyan mély hálára indította a szívemet és olyan erővel magával ragadott, hogy azt éreztem, ha csak egyetlen morzsával is többet kapok, azt már nem bírom elviselni. *Dr. Szebeni Olivér* lelkipásztor testvérnek csak a hátát láttam, de mégis éreztem azt a hatalmas, tekintélyt parancsoló, ugyanakkor szelíd erőt, ami étellel betelt, erőtlen testéből áradt. Nem láttam, de tudtam, hogy a szeme ragyog. Mert abban az Úr Jézus szeretete tükröződött vissza. 70 év az Isten szolgálatában! Micsoda hűség! Micsoda alázat! Én meg aludni akartam... Az arcomon csak peregtek a könnyek.

Teljes összetörettetésem akkor következett be, amikor *Győri Kornél* nyugalmazott lelkipásztor testvér felolvasta az útravalóra szánt igeszakaszt: „*Azután ezt kérdezte tőlük: Amikor kiküldtelek titeket erszény, tarisznya és saru nélkül, volt-e hiányotok valamiben? Semmiben – válaszolták.*” (Lk 22,35)

A mellettem ülő férjemre néztem és tudtam, hogy mind a ketten ugyanarra gondolunk: Mikor összeházasodtunk, nem volt semmink. Csak két szatyrunk meg az Úr Jézus a szívünkben. De ez mindenre elég volt. És valóban, soha semmiben nem szenvedtünk hiányt, mert Isten sokkal bőségesebben gondot viselt ránk, mint azt kértük vagy megérdemeltük volna!

Ha egyedül vagyok, minden bizonnyal a földre roskadok. Isten olyan erővel vett körbe, hogy szinte szétmorzsolódtam, megsemmisültem a jelenlétében. Hová hoztál engem, Uram?!

Ki vagyok én, hogy ilyen kegyben részesítesz? Itt állok egy olyan út előtt, amit nem én választottam, és azt teszem, amit nem akarok. Erszény, tarisznya és saru nélkül. Nincs semmim, amit adhatnék neked és te mégis adod magadat. Adod magad olyan erővel, amit nem tudok elhordozni, mert anyyira semmi vagyok. Nincs másom, csak te Úr Jézus! De te mindenre elég vagy! Az én alkalmatlanságomat a te lényed teszi alkalmassá. Az én porszemnyi léteemet a te véred teszi mindennél értékesebbé. Az éhezőket és szomjazókat csak te tudod megelégtíteni.

„Jézus ezt mondta nekik: Én vagyok az élet kenyere: aki énhozzám jön, nem éhezik meg, és aki énbenem hisz, nem szomjazik meg soha.”
(Jn 6,35)

Jöttem hozzád éhesen, morzsákat remélve, de te morzsák helyett terített asztallal vártál.

Jöttem kemény szívvel, és te szereteted ölelésében darabokra zúztál, hogy felépíthess.

A mennyország egy darabját engedted megízlelni, ami édeesebb és kívánatosabb minden földi tápláléknál. Üresen jöttem, de Veled megyek tovább. Erszény, tarisznya és saru nélkül...

„A Lélek és a menyasszony így szól: Jöjj!

Aki csak hallja, az is mondja: Jöjj!

Aki szomjazik, jöjjön!

Aki akarja, vegye az élet vizét ingyen!”

(Jel 22,17)

Borosné Veller Olga
a BTA BA/1. hallgatója

Interjú Dr. Mészáros Kálmánnal, a BTA új rektorával⁷

2021. november 1-től új rektor vezeti a Baptista Teológiai Akadémiát. Dr. Mészáros Kálmán immár harminc éve tanára az intézménynek. Két évtizede egyben az Egyháztörténeti tanszék vezetője is. Lelkipásztorként is szolgál, jelenleg a Budapest Kispesti Baptista Gyülekezetben. Korábban pedig három cikluson át – 2000 és 2012 között – a Magyarországi Baptista Egyház országos elnöke volt. Az akadémia élén Dr. Almási Tibort váltotta, aki több mint két évtizeden át vezette az intézményt.

Most pedig köszöntöm a stúdióban Dr. Mészáros Kálmánt, a Baptista Teológiai Akadémia frissen kinevezett, új rektorát.

Önt több évtizedes kötődés köti az intézményhez és az akadémiahoz. Negyven évvel ezelőtt Ön is itt vette át a diplomáját, harminc éve tanára a főiskolának. És elmondható az is, hogy a rektori kinevezéssel – talán mondhatjuk azt, hogy – édesapja nyomdokaiba is lépett.

Részen igen. El kell mondanom, hogy tényleg szívem-lelkem benne volt eddig is az oktatásban, tanításban. Istentől két elhívást kaptam: a lelkipásztorit és a tanítást. S mind a kettő szívem közepe. Tehát mind a kettőhöz nagyon elkötelezetten próbáltam közelíteni, és az elhívásnak megfelelni. A lelkipásztori képzésem igazából már a családban elkezdődött. Édesapám is lelkész volt, sőt tanára volt ennek az intézménynek, és nyolc éven át vezette azt, mint dékán. Akkor még álmomban sem gondoltam, hogy szinte minden területen nyomába kell, hogy szegődjek.

Gondolkodásomat meghatározta az otthoni könyvtár. Édesapám is egyháztörténész volt, úgy hogy szabadidőmben min-

⁷ Elhangzott: 2021. december 17-én a Kossuth Rádió Baptista vallási félóra c. adásában

Dr. Mészáros Kálmánt a BTA új rektorát kérdezte Bodó Mária szerkesztő-műsorvezető

dig ezeket olvastam én is, természetesen a Biblián kívül, mert a fő tantárgy az mindig ez volt és ez maradt. Az ehhez kapcsolódó tudományágak mind érdekeltek nagyon. Anélkül, hogy erre törekedtem volna, mindig úgy kaptam a meghívást egy-egy szolgálati területre, hogy mások láttak alkalmasnak. Én nem láttam magamat annak, de megértettem, hogy Isten tesz bennünket alkalmassá. Ha ő jelöl ki és helyez bizonyos pozícióba, akkor megtapasztaljuk, hogy Isten átsegít, és növeli a hitet, tudást, ismeretet. Vezetésének engedve, áldás fakadt e döntések nyomán.

Mesélte nekem, hogy egykor Önt azért nem vették fel az egyetemre, arra a szakra, amire szeretett volna jelentkezni, merthogy lelkészcsaládból érkezik. Ennek fényében érdekes, hogy mégis Önt most rektorra nevezik ki.

Igen. Pécsen voltam diák, és mindem álmodom az volt, hogy történelemtanár legyek. Fel is készültem rendesen rá. Azonban a felvételin olyan kérdést kaptam, ami a világnézetemre utalt. És miután elmondtam, hogy én hívő elkötelezettségű vagyok, nem is volt több kérdés. Azt mondták, hogy erre én nem leszek

alkalmas, azt fogják beírni, hogy „létszám fölötti”. Tehát ez volt az indoklás.

Később megtudtam, hogy a történelemtanítás egy védett terület volt a szocializmusban. Csak olyanokat alkalmaztak, akik egyetértettek az akkori rendszerrel. Bár akkor még szomorkodtam, de később örültem neki, hogy nem kényszerültem olyan pályára, ami a lelkiismeretemmel nem egyezett.

Azután jelentkeztem a Teológiára. Két évig katonaként ismertem meg igazából azt a kemény világot, érdekes módon olyan lelkész kollegákkal, akik ugyancsak erre a pályára készültek katonaként. Az ökumené akkor nyílt meg előttem. Ez végigkísérte a pályámat, hogy nyitott voltam más felekezetek iránt is.

Tehát akkor nem lehettem történelemtanár, de Isten megnyitotta ezt az ajtót, hogy mégis az lehettem a lelkipásztori elhívásom mellett. Betöltötte az életemet, és nagyon hálás vagyok, hogy akár a negyven éves lelkipásztori múltban, akár a harminc éves tanári pályámon sok örömét élveztem és éltem át annak, hogy tovább adhattam azt az ismeretet, hitet, amit én is ajánlekba kaptam.

Éppen erre szerettem volna rákérdezni, hogyha valaki három évtizede tanít, miért fontos az Ön számára? Miért lett az egyik fő hívatása ez a terület?

Azt gondolom, hogy akik ezen a pályán dolgoznak, és Isten hívta el őket, egy belső igény, vagy tűz járja át az embert ilyenkor, hogy – az apostol szavaival válaszolva – „Amit tehát láttunk és hallottunk, azt hirdetjük nektek is, hogy nektek is közösségetek legyen velünk: a mi közösségünk pedig közösség az Atyával és az ő Fiával, a Jézus Krisztussal. Ezt azért írjuk meg nektek, hogy örömünk teljes legyen.” (1Jn 1,3-4) Tehát gyakorlatilag ez az örömátadás, ez a reménységátadás, amivel megnyert engem is, és pályára állított Isten, azt kívánom másnak is továbbadni.

Különösen a Teológián tapasztalom meg, amikor az első éveket megkérdem, hogy ki szereti a történelmet, és azt mond-

ják, hogy ők nem. De nekem a legnagyobb győzelem, amikor az év végén odajönnek hozzám, és azt mondják: eddig nem szerettem, de mióta Önt hallgatom, azóta kimondottan is kíváncsi vagyok, és utána fogok ezeknek nézni. Tehát ez a legnagyobb öröm, amikor áttörhetem az érdektelenség falát, és fölfigyelnek arra, hogy – akár a bibliai történelem, a Biblia világa, akár a hozzá kapcsolódó tudományágak, mint ahogy az egyháztörténelem is – gazdagítja a világnézetünket, a világlátásunkat. És ebben a bonyolult világban, amiben élünk, a politikai, gazdasági és egyéb csődök és csalódások közepette, egyetlen egy fény ragyog, ez pedig az Istenben való reménység és hit, amit az ige táplál, és a Szentlélek erősít meg bennünk. És bármilyen tudományágról van szó, hogyha ez a tűz lobog bennünk, akkor ez átadható, továbbadható, és annál nagyobb öröm nincs, amikor másban is visszhangot talál az üzenet.

Rektorként milyen tervekkel vette át az intézmény vezetését? Hogyan látja Ön a Baptista Teológiai Akadémia jövőjét, mik azok, amikre szeretne hangsúlyt fektetni?

Álmomban sem jutott eszembe, hogy én egyszer az intézmény vezetője legyek. Életem során mindig azt a meghívást, felkérést fogadtam el, ami éppen jött, de őszintén mondom, nem törekedtem rá. Most, hogy ez a helyzet kialakult, és az egyházunk vezetése, és minden szinten egységben erre kértek meg, komolyan imádságom tárgyává tettem, hogy hogyan tovább.

Nekem a lelkészképzés a szívem közepe. Amit én kaptam annak idején, negyven évvel ezelőtt a Teológián, az egy életre elkísért. Nemcsak a lexikális ismeret meghatározó, hanem átélünk egy közösséget, üzenetet, ami nemcsak tanítással, hanem a magán-, a családi és társadalmi életünk alakításában, formálásában is megnyilvánul. Ezért nálunk a lelkészképzés az elsődleges. Arra épül szinte minden.

Szeretnénk már a felvételi pillanatában meggyőződnie a jelöltek elhívásáról, hogy akik erre a területre szeretnének jelentkezni, itt tanulni, azok valóban Istentől kapták-e az

elhívásukat. És annál nagyobb öröm nincs, mint amikor ezt látom náluk is.

Jelenleg 550 diákunk van összesen. Több mint a fele a hallgatóinknak nem baptista háttérű. Ez lehet, hogy némelyeket megrémít, másokat meg örömmel tölt el, mint engem is, mert olyan vonzása van az Akadémiánknak, hogy más felekezet tagjai is jelentkeznek nálunk. Mi nem áttéríteni akarunk senkit – ezt őszintén mondom –, hanem Istenhez akarjuk téríteni az embereket. És ez különbség! Tehát nem felekezetbe halászunk bárkit, hanem Istenhez szeretnénk közelebb vinni mindenkit.

És vannak olyan tervek, amelyeket Ön rektorként kitűzött maga elé, amelyekre szeretne hangsúlyt fektetni?

Őszinte légkör, a bizalom, a tekintély, Isten Igéje tekintélyének helyreállítása. Korábban is hiszem, hogy minden vezetőnek ez volt a célja, aki ebbe a pozícióba került. Egy 25 éves korszak zárult le, ami előttünk volt, és Isten megnyitott most egy újat. Én azt gondolom, hogy a legfontosabb dolog ebben, és az én szemem előtt is, hogy becsületesen megálljak Isten színe előtt, tiszta kezeket felemelve – ahogy a Biblia mondja (1Tim 2,8) –, erőm teljességével és őszinteségével, szeretetével szeretnék elsősorban Istennek engedelmeskedni, ez a legfőbb. És jó lelkiismerettel megállni megbízóim előtt is, a közösségem tagjai előtt, akik most engem jelöltek erre a feladatra, hogy ne kelljen csalódnium. Ez az összes vágyam.

Dr. Mészáros Kálmán
a BTA rektora

Mit üzen a négy adventi gyertya?⁸

Hogyan is kell várunk Jézust? A XVII. században élt egy erdélyi reformátor, aki azt mondta: „a mi Urunknak négy adventusza vagyon.”

Az első az, amikor a mennyei magasságból eljött Betlehem jászlába, emberré vált. Csodálták őt nagyok és kicsik, tudósok és egyszerű pásztorok. Új világrend következett be, új időszámítás.

A második az, amikor személyesen találkozunk vele, amikor megszólít bennünket, tanítványainak hív el, és azt mondja, menjetek, tegyetek tanítvánnyá minden népeket. Amikor a küldetésünket kapjuk meg.

A harmadik az, amikor szívünk utoljára dobban. Amikor a mi nevünket halljuk majd, hogy jöjj haza, én gyermekem. Ez a személyes harmadik találkozás.

A negyedik pedig, amikor majd trombita fog szólni, az ég felhőiben megjelenik, és minden szem meglátja őt. A negyedik gyertya is nemsokára fellobban. Arra biztatok mindenkit, kedves diákok, tanár testvérek, énekesek, hallgatóság, rokonság, akik eljöttetek erre az év utolsó diák-istentiszteletére, vigyétek ennek jó hírét. Szószéken és hétköznapi napokban, utcákon és tereken, családban, személyes beszélgetésekben ezt a jó hírt képviseljétek, adjátok tovább.

⁸ Elhangzott a BTA Akadémiai istentiszteletén a Bp. Nap utcai imaházban, 2021. november 14-én.

S végül egy imádsággal zárjuk a mai alkalmunkat, az Úr Jézustól tanult imádságot, kérem, hogy mindenki hangosan mondja velem együtt.

*„Mi Atyánk, aki a mennyekben vagy,
szenteltessék meg a te neved,
jöjjön el a te országod, legyen meg a te akaratod,
amint a mennyben, úgy a földön is;
Mindennapi kenyerünket, add meg nekünk ma,
és bocsásd meg vétkeinket,
miképpen mi is megbocsátunk az ellenünk vétkezőknek;
és ne vígy minket kísértésbe, de szabadíts meg a gonosztól;
mert tiéd az ország, a hatalom és a dicsőség, mindörökké.
Ámen.” (Mt 6,9-13)*

Áldott adventi, karácsonyi, újévi ünnepet kívánok mindenkinek, Isten áldásával kísérve, legyen békességünk!

Dr. Mészáros Kálmán
a BTA rektora

Ünnepi köszöntő⁹

Szeretettel köszöntök mindenkit. Karácsony egy különleges ünnep a keresztyén ünnepekörben. Azt szoktuk mondani, karácsony a szeretet ünnepe. Rögtön fel is kapjuk a fejünket, hogy ebben a szeretet nélküli, veszekedő, háborúzó, vírusokkal küzdő világban egyáltalán hogyan lehet reménykedni abban, hogy karácsony a szeretetnek a kisugárzó központja lesz. Már a próféták megjövendölték, hogy egy új korszak indul el, kezdődik majd, amikor Isten lehajol közénk, és az ő szent Fiát elküldi. Azóta kétezer esztendő telt el, és föltehetnénk a kérdést: valóban békességesebb a világ? Veszélyek nélküli lett ez a világ? Minden megváltozott?

Dr. Mészáros Kálmán rektor

Meg vagyok győződve, hogy akik személyesen találkoztak és találkoznak Jézus Krisztussal, ott változások történnek. Mert csak az Isten szeretete képes megváltoztatni ezt a világot. Voltak itt már művészek, tudósok, akik azt ígérték, hogy ez a szép új világ rajtuk keresztül majd teljessé lesz. Mindegyikben csalódnunk kellett. De Jézus Krisztussal ott, abban a jászolban, amikor

⁹ Forrás: <https://youtu.be/pQrjBNlmqxo> – Utolsó megnyitás: 2022. 08. 17.

megszületett, egy egészen új világ kezdődött el. Ezt megsejtették már az akkori társadalom legszegényebb rétegei, a pásztrok is. De híre ment, messze keletre is, ahol tudósok hallották, pásztázták az eget, mert egy új korszakot vártak. Megérkezett. Eljöttek, hódoltak előtte, ajándékaikat tették elé. Fölsírták benne az új világ kezdetét.

Ma is Tőle, ettől az időponttól számítjuk az új idősámítást. 2000 év óta nem szürkült el karácsony fénye. Kevesen tudják, hogy a „karácsony” szavunk az „inkarnáció” latin szóból ered. Ami annyit jelent, mint testet öltés. Testet öltött, valósággá vált a való világban jelent meg az Isten ígéje, amely békességet teremt.

Csodálatos számomra, hogy a Békesség Forrása ma is kínálja számunkra a megoldást. Hisz az angyal-szózat ott, Betlehem sötét egén így hangzott: *„Ne féljeteK [...] mert ma Üdvözítő született nektek...”* (Lk 2,10-11) Közel-Kelet lenézett kicsiny országában, városában, de ahonnan királyok származtak, megígérte Isten, hogy ő eljön.

Mi hódolunk-e előtte? Mi felismerjük-e, hogy személyes életünk, családjaink, házasságunk, munkahelyünk, gyülekezetünk, egyházunk egyedüli reménysége Jézus Krisztus! Az angyalkórus ott, akkor a mennyből hangzott alá üzenetével, amikor azt énekelte: *„Dicsőség a magasságban Istennek, és a földön békesség, és az emberekhez jóakarát.”* (Lk 2,14) Ebben az bibliaversben minden benne van. Ha Istennek adunk dicsőséget, akkor békességünk támad és jóakarát rajtunk keresztül. A békesség eszközei lehetünk, hisz a Békesség Fejedelme ránk bírta ennek az üzenetnek a továbbadását.

**Kedves diákok, kedves tanárok,
kedves ünnepi résztvevők!**

Kérlek benneteket, ezt a jó hírt, az evangéliumot, a békesség üzenetét hirdessétek, vigyétek, hogy munkában találjon az, aki

azt mondta, hogy visszajön. Aki maga elé fog állítani bennünket, hogy jó lelkiismerettel, tiszta szívvel szolgáljunk, és álljunk meg majd előtte, és halljuk meg mi is azt a vigasztaló mondatot: *„Jól van, jó és hű szolgálóm, a kevésen hű voltál, sokat bízok rád ezután, menj be Urad ünnepi lakomájára!”* (Mt 25,21)

Ezekkel a szavakkal kívánok áldott karácsonyt és békességes új esztendőt minden hallgató számára. Az Úr közel! Jövel Uram Jézus!

Dr. Mészáros Kálmán
a BTA rektora

Közgyűlési beszámoló A Teológia a misszió szíve¹⁰

2021 nyarán órségváltásra került sor a Baptista Teológia élén. Prof. Dr. Almási Tibor befejezte 25 éven át végzett intézményvezetői munkáját és nyugállományba vonult. A fenntartó Magyarországi Baptista Egyház Országos Tanácsa átmeneti időre Bereczki Lajost nevezte ki megbízott rektorrá.

A Baptista Teológiai Akadémia Szenátusának és Igazgató Tanácsának, valamint a Magyarországi Baptista Egyház Országos Tanácsának teljes egységben meghozott döntése alapján, Magyarország miniszterelnöke Dr. Mészáros Kálmán tanszékvezető egyetemi docenst bízta meg a Baptista Teológiai Akadémia rektori teendőinek ellátásával a 2021. november 1-től, 2026. június 30-ig terjedő időszakra.

Dr. Mészáros Kálmán immár harminc éve tanára az intézménynek. Két évtizede egyben az Egyháztörténeti tanszék vezetője is. Jelenleg lelkipásztorként is szolgál a Budapest Kispesti Baptista Gyülekezetben. Korábban pedig három cikluson át – 2000 és 2012 közötti időszakban – a Magyarországi Baptista Egyház országos elnökeként is szolgált a közösségben.

A BTA Szenátusa 100%-os egyetértésben létrehozta a Rektori Kabinetet, amely a rektor vezetésével működő, intézményi irányító testület. A Rektori Kabinet tagjai: Dr. Mészáros Kálmán rektor, Bereczki Lajos és Paróczy Zsolt rektorhelyettesek, valamint László Gábor főtitkár, Balla Péter gazdasági főigazgató és Prof. Dr. Veres Sándor, a Minőségügyi és Akkreditációs Intézet igazgatója. Ez a testület kéthetente ülészik, és hoz döntéseket, illetve elő-

¹⁰ Megjelent: MBE Országos Beszámoló-közgyűlés • Beszámoló gyűjtemény c. könyv 187. oldal

készíti a negyedévente összeülő Szenátus alkalmait, ahol a Szenátus hatáskörébe tartozó határozatok születnek meg.

A Baptista Teológiai Akadémia 116. tanévének megnyitó ünnepségére a Kispesti Baptista Gyülekezet templomában került sor október 2-án egy jó légkörű, reményteljes ünnepség keretében, amely egyúttal diplomaosztó alkalom is volt, ahol 88 végzős hallgató kaphatta kézhez diplomáját.

Az intézménynek jelenleg 550 hallgatója van, ebből 129 első-éves diákunk kezdte meg tanulmányait az elmúlt év őszén. Ezek közül 16 hallgató készül lelkipásztori szolgálatra és 9 aktív lelkipásztor is tanul intézményünkben. Iskolánk jó hírnevét jelzi, hogy ez év elején meghirdetett keresztfélévre újabb 40 hallgató nyert felvételt.

A Teológiánk hallgatóinak oktatása a BTA budapesti épületében és a nemrég felújított Nap utcai imaházban folyik. Ezen kívül ebben az esztendőben a nagyváradi (Erdély), békéscsabai, zápszonyi (Kárpátalja) fakultatív konzultációs központokban (FKK) folyik még teológiai oktatás.

Kiss Lehel, dr. Mészáros Kálmán, Elijah Brown, Papp János, Varga László Otto, dr. Szilágyi Béla és Balla Péter

2021. szeptember 20-án *dr. Elijah Brown*, a Baptista Világszövetség (BWA) főttkára járt hazánkban, aki látogatást tett egyházunk elnöksége kíséretében a Baptista Teológiai Akadémián és áldást kért Teológiánk új vezetésére és hallgatóira.

„*Tegyetek tanítvánnyá minden népeket*” mottóval évindító összoktatói közösségi napra került sor szeptember 22-én a Baptista Teológiai Akadémia vezetőinek és munkatársainak részvételével. A rendezvény fókuszában a Szentlélek általi vezetés, a fejlődés és a tanítói közösséggé formálódás lehetőségeinek felismerése volt.

A jó lelki légkör biztosítása érdekében a továbbiakban is szükségesnek tartjuk, hogy minden héten tartsunk istentiszteleti alkalmakat az intézmény oktatói, hallgatói és dolgozói számára. Örömmel tapasztaljuk ennek az igeközpontú alkalmaknak áldásos, közösségformáló erejét és előremutató hatását.

A felújított imaház belső képe

2021. október 24-én jelentős felújítás után átadásra került a Nap utcai Baptista Imaház, amely a jövőben a teológiai oktatás egyik kihelyezett színhelye is lesz. Itt került sor 2021. november 14-én népes hallgatói közösség részvételével a 2021/2022-es tanév első

BTA istentiszteletre, melyen az igehirdetés szolgálatát Dr. Mészáros Kálmán a BTA rektora végezte. Ettől kezdve minden hónap második vasárnapján ünnepi istentiszteletre kerül sor ezen a helyen Teológiánk oktatóinak – eddig László Gábor, *Dr. Várady Endre*, Paróczi Zsolt és Balla Péter – vezetésével és a hallgatók ének-zenei szolgálatával.

2021. november 28-30. között a Baptista Teológiai Akadémia lelkipásztori szolgálatra készülő hallgatói tanulmányi és közösségi napokat tölthettek együtt Parádfürdön. A kihelyezett oktatás célja az volt, hogy a jelenlévő hallgatók számára az intenzív

Az ünneplő gyülekezet egy része

tanórákon való részvétel mellett lehetőség nyíljon az egymással és az oktatókkal való közvetlenebb kapcsolatteremtésre és a pásztori szolgálatban várható kihívásokra való felkészülésre.

Ebben az esztendőben szeretnénk rendszeres teológiai tudományos napokat tartani intézményünkben, ahol különböző, mai világunkat érintő kérdésekben szeretnénk Isten igéjének

*Dr. Mészáros Kálmán rektor,
a Tudományos Konferencia egyik előadója*

tükrében vizsgálatot tartani és eligazító üzenetet képviselni az igazságot kereső érdeklődők számára. Ezen kívül havi rendszerességgel teológiai és teológus napokat szeretnénk tartani azokban a gyülekezetekben, ahol ezt igénylik, és köz-

vetlenebb kapcsolatot szeretnének kialakítani Teológiánk hallgatóival és tanáraival.

2022. február 9-én megtartotta ez évi első tanácskozását a Baptista Teológiai Akadémia Szenátusa. Reménységgel kezdtük

meg a 2021/2022-es tanév tavaszi szemeszterét. Hálaadással vettük számba, hogy Teológiánk alap (BA) és mester (MA) képzésén ebben az esztendőben több mint 500 hallgató vesz részt a missziói, szociális, kántor és lelkipásztorképző fakultáson. Arról is tájékoztatást kapott intézményünk vezetősége, hogy új lehetőségek nyílnak a közeljövőben Teológiánk hallgatói és tanárai számára, a határon innen és a határon túl, sőt a tengeren túl is más baptista társintézményekkel való kapcsolatfelvételre és továbbtanulásra.

Hálások vagyunk Istennek azért a jó légkörért, az egységért, a Szentlélek megtapasztalható jelenléteért és vezetéseért, valamint a reményteljes jövőért, amit hit által élhetünk át az Ő jelenlétében! Továbbra is szeretnénk szemünk előtt tartani Mesterünk, Jézus Krisztus misszióparancsát, ami Teológiánk vezér igéje: *„Nekem adatott minden hatalom mennyen és földön. Menjetek el tehát, tegyetek tanítvánnyá minden népet, megkeresztelve őket az Atyának, a Fiúnak és a Szentléleknek nevében, tanítva őket, hogy megtartsák mindazt, amit én parancsoltam nektek; és íme, én veletek vagyok minden napon a világ végezetéig.”* (Mt 28,18-20)

Dr. Mészáros Kálmán
a BTA rektora

Dr. Mészáros Kálmán
Add tovább a megváltás jó hírét!¹¹
 rektori igehirdetés

„Ezek után az Úr szolgálatba állított másokat is, hetvenkét tanítványt, és elküldte őket maga előtt kettesével minden városba és helységbe, ahová menni készült. Így szólt hozzájuk: »Az aratnivaló sok, a munkás kevés, kérjétek tehát az aratás Urát, hogy küldjön munkásokat az ő aratásába. Menjete el! Íme, elküldelek titeket, mint bárányokat a farkasok közé. Ne vigyetek magatokkal erszényt, se tarisznyát, se sarut. Útközben ne is köszöntsetek senkit. Ha azonban egy házba beléptek, legelőször ezt mondjátok: Békesség ennek a háznak! Ha ott a békesség fia lakozik, megnyugszik rajta a békességetek, ha pedig nem, reátok száll vissza. Maradjatok ugyanabban a házban, és azt egyétek, igyátok, amit adnak, mert méltó a munkás a maga bérére. Ne járjatok házról-házra. Ha bementek egy városba, és befogadnak titeket, azt egyétek, amit elétek tesznek. Gyógyítsátok az ott lévő betegeket, és mondjátok nekik: Elközelített az Isten országa.«” (Lk 10,1-9)

Kedves Ünneplő Gyülekezet!

Mint házigazda is, köszöntelek benneteket, mint az intézmény vezetője és a helyi gyülekezet lelkipásztora. Jó ilyen nagyon sok kedves csillogó tekintetet látni, akik sóvárgással várják, hogy mi történik a mai napon.

Szolgálatom első részében két dologról szeretnék szólni: először is Isten ígését hirdetni nagyon röviden, aztán majd meghallgatjuk ezt a csodálatos énekkart, és utána folytatódik a rektori beszámoló, hivatalosan rektori beszéd.

Jézust hallgassuk először! Ő az, aki kétezer esztendővel ezelőtt először a tizenkét tanítványt tanította három éven keresztül,

¹¹ Elhangzott: 2022. július 9-én a Diplomaosztó és tanévzáró ünnepi istentiszteleten a Kispesti Baptista Imaházban

majd elengedte őket Izráel elveszett fiaihoz, hogy a jó hírt, az evangéliumot vigyék. Aztán titokzatos módon 72-t is, hogy honnan jöttek, nem tudjuk pontosan, de jó széles körből meghívta a hetvenkét tanítványt és ezeket mondta nekik, amit előbb idéztem. A Biblia tudósai azt mondják, hogy abban az időben hetvenkét nemzet létezhetett. Én nem jártam utána, de hát, fogadjuk el, mert a Biblia tudósai állítják ezt. Ha így van, akkor egészen biztos, ebben az Úr Jézus Krisztus arra is gondolt, hogy nemcsak Izráel elveszett juhainak, hanem a világon élő mindenféle nemzetből, népből hallania kell mindenkinek a megváltás üzenetét, az Isten országáról szóló üzenetet. Soha nem volt annyira fontos, időszerű az Isten országának erőiről, titkairól, az eljövendő hazánkról beszélni, mint napjainkban. Amikor körülnézünk, annyi minden lefelé húz, és elkeserít, de az Isten országáról való üzenet mindig örömmel tölt el bennünket. Jó erről szólni, elmélkedni, továbbadni. Aki még nem próbálta ki, sürgősen tegye, egészen meg fog változni a lelkiállapota, mert ez vissza is hat. Amikor Jézus szavait hirdetjük, megelevenedik az ajkunkon, a szívünkben igaz üzenetként, akkor azok számára is örömet visz, akik hallják, és azok számára is, akik ezt mondják.

Ebből az igéből szeretnék néhány fontos igazságot kiemelni. Az első az, hogy mindig hiánnyal küzdünk az igaz, elkötelezett tanúkat tekintve. Most is sokan vagyunk, és hála Istennek sokan fognak végezni is, de mégsem elég, még mindig nem elég. A Biblia azt mondja, hogy kevesen vannak, akik igazán elkötelezettek. Akik nemcsak név szerint keresztyének, hanem szívük teljes átadásával, meggyőződésével készek hirdetni akár szavak nélkül is az evangéliumot. Ezért mondja Jézus, hogy kettesével menjetek, legyetek egymásnak is tanúi, biztosabb a szó, ha más is megerősíti, és mindenhova menjetek, ahova én fogok menni! Na, ez az, amit el kell kérnünk. Hova akar Jézus menni? Melyik otthonba akar bekopogtatni? Melyik az a szív, aki gyógyulásra, vigasztaló szóra vár?

Jézus maga előtt akar bennünket küldeni. Nemcsak az intézményen belül, hanem annak falain kívül is igaz, elkötelezett ta-

núkra van szükség, akik felkészültek a jó hír továbbadására és annak megélésére is.

Ezért tehát arra kérlek benneteket, kedves jelenlévők, másokat is hívjatok meg. Másoknak is adjátok tovább. Nagyon jó, mikor hallom a diákoktól, hogy kiktől hallották, hogy érdemes a Baptista Teológiára jönni. Mert a munkatárs mondta, a fodrászom mondta, a vasúton hallottam éppen utazás közben, telefonon fölhívtak, internetet néztem, stb. De jó, hogy meghallottátok! Szükség van igaz, elkötelezett, hiteles tanúkra, minél többekre.

Nagyon jó tudnunk azt, hogy nem egyedül kell mennünk ebbe a szolgálatba, mert aki elküld bennünket, az ott lesz ve-lünk. Ha igaz tanúvá válsz, és bátorsággal hirdeted a Jézus Krisztus evangéliumát, az Isten országáról szóló üzenetet, ő is ott lesz. *„Én veletek vagyok minden nap a világ végezetéig.”* (Mt 28,20) Ha valami vigasztal bennünket, az pontosan ez. Nem vagy egyedül. Ő ott van minden próbánkban és minden nehézségben. Azt mondta Jézus: *„Aki bennem marad, én is benne maradok, az fog sok gyümölcsöt teremni, mert nálam nélkül semmit sem cselekedhettek.”* (Jn 15,5) És mi több, nem csak emberi erőforrásokra vagyunk hagyatkozva – persze, kell a felkészülés, kellenek a vizsgák, a könyvek, a tanúskodó, hiteles tanárok és a többi, de –, azt mondja Jézus, hogy *„Erőt kaptok, miután a Szentlélek eljön rátok, hogy igaz tanúm legyetek.”* (ApCsel 1,8) A Szentlélek az, aki feljogosít és megerősít bennünket ebben a küzdelemben és ebben a tanúskodásban.

Akkor se ijedjünk meg, ha nehézségekkel találjuk szembe magunkat. Ha valaki nem érez nehézséget, akkor valószínűleg nem jó úton jár. Abban a pillanatban, hogy az igazságot képviseled, a támadások kereszttüzebe kerülhetsz. Mert az emberek többsége nem szereti az igazságot, jobb nekik a sötétség. Jobb nekik a hazugság. Iparágak működnek már a hazugság gyártásában.

Az Isten országának az ügye viszont az igazság forrása. Amit nem kell szégyellnünk, mert senki nem fog megszégyenülni, aki

ezt képviseli. Nem magunkat tesszük alkalmassá, még a diplománk sem tesznek bennünket mindenben védetté. Alkalmasságunk ugyanis Istentől van. Ő fog felkészíteni, ő készít naponta. Nem kell félnünk, amikor megszólalunk, ha az igazságot képviseljük, mert ő kész lesz arra, hogy megerősítsen ebben. Biztossá tegyen még az ellenszéllel szemben is.

Nagyon fontos, hogy tudjuk, hogy ki küldött el bennünket. Akár azt is, hogy mikor, milyen körülmények között. Én soha nem fogom elfelejteni sem a megtérésem pillanatát, sem az elhívásom idejét, sem helyét, nagyon hálás vagyok, hogy tudom kötni valamihez. Hisz nagyon sokszor történt az életem során is, hogy akár meg is inoghattam volna, ha nem lett volna bizonyosságom arról, hogy Isten hívott el, és hatalmazott fel az ő képviselőjére. Mert lesznek olyan pillanatok, helyzetek – mint a tanítványok esetében is –, amikor azt látták, hogy egyre kevesebben vannak a hallgatók. Akár még a templomok is, a padok is üressé válnak, és egyszer csak Jézus fölteszi a kérdést, hogy na és akkor ezután ti is el akartok menni? És bizonyossággal mondhatjátok Péterrel együtt: *„Uram, kihez mehetnénk? Örök életnek beszéde van tenálad. És mi elhittük és megismertük, hogy te vagy a Krisztus, az élő Istennek Fia.”* (Jn 6,68-69 Károli ford.)

Ó, milyen nagy dolog ebben a bizonyosságban élni! És akkor is, amikor akár próbával teli az életetek, akár házasságotok, családi életetek, akár gyülekezeti vagy társadalmi életünkben, várhatók viharok. Ó milyen jó arra tekinteni, magunk elé idézni, amikor Jézus a tanítványait küldi a túlsó partra, és már majdnem felborul a csónak, akkorák a hullámok, akkora az ellenszél, hogy már talán benned is fölébred a kérdés, hát nem veszed észre, hogy elveszünk!? Megfeledeztél rólam, rólunk? S milyen nagy dolog, amikor azt kérdezi Jézus: hát nincs elég hitetek? Nem ismertek engem? Hány viharon át, hány próbatételen át voltam ott láthatatlanul. Bízz Mesteredben! *„Ne veszítsétek el tehát bizalmatokat, amelynek nagy jutalma van.”* (Zsid 10,35) – mondja az ige.

És még egy, amiről soha nem szabad elfeledkezni. Jönnek eszmék, jönnek izmusok, jönnek különböző teóriák, Isten elle-

nébe született jó pár a világ történelmében, és mind megbukott. Ezt jegyezzétek meg! Minden istenellenes erő egy idő után kifutott és megszégyenültek mindazok, akiknek bármilyen közük volt ezekhez az eszmékhez.

Amikor Péter apostol meggyőződött arról, hogy nincs más alap, nincs más ideológia, nincs más „bizonyosság”, csak Jézus, aki azt mondta neki, hogy az a bizonyosság, amit te fölül-ről kaptál, azt nem ember adta neked, hanem az én mennyei Atyám jelentette ki. És azt mondja hozzá, hogy te Péter vagy, én erre a bizonyágtételre építem az én anyaszentegyházamat, és a pokol kapui sem arathatnak rajta diadalt. (Lk 9,18) Hányszor próbálta az ördög eltörölni a keresztyénséget ál-ideológiákkal, hazugságokkal, ilyen-olyan izmusokkal! És azt láttuk, hogy a pokol erői, a pokol kapui sem arathatnak diadalt Krisztus seregén.

„Ezért szeretett testvéreim, legyetek szilárdak, rendíthetetlenek, buzgólkodjatok mindenkor az Úr munkájában, hiszen tudjátok, hogy fáradozásotok nem hiábavaló az Úrban.” (1Kor 15,58) Hogy egyszer majd, amikor célba futunk, és ahogy megállunk a nagy kapu előtt, amely majd feltárul előttünk a dicsőséges Isten országa, ahova készülünk, te is, mi is, én is, ezt a szelíd szót hallhassuk majd: „Jól van, jó és hű szolgálóm, a kevésen hű voltál, sokat bízok rád ezután. Menj be Urad ünnepi lakomájára!” (Mt 25,21)

Így legyen! Ámen!

Dr. Mészáros Kálmán
a BTA rektora

Beszámoló a BTA 116. tanévről¹²

Tanévzáró rektori beszéd

Kedves ünneplő Gyülekezet!

A következő percekben szeretnék beavatni benneteket Baptista Teológiai Akadémiánk elmúlt egy éves történéseibe. Egy évvel ezelőtt – aki visszaemlékezik rá – elég nehéz időket éltünk: szájmaszk, nem tudtunk kezet fogni, és megpróbáltunk távolságot tartani. Az is kérdéses volt, hogy egyáltalán személyesen tudjuk-e megtartani az évzárónkat vagy összevonjuk az ősz folyamán a tanévnyitóval. Végül is ősszel volt a diplomaosztás és az új tanév kezdete.

Mi történt ebben a tanévben? Egy évvel ezelőtt – 25 éves intézményvezetői munkája után – *Prof. Dr. Almási Tibor* testvér nyugalomba vonult, és így az ő szolgálati területe megüresedett. Ideiglenesen *Bereczki Lajos* testvér vette át az intézmény vezetését, és tartott ez addig, amíg Teológiánk Szenátusa, Igazgató Tanácsa, és egyházunk Országos Tanácsa új vezetőt nem választott. Történetesen – nem volt más soron, így – nekem kellett felvállalnom ezt a nem könnyű, felelősségteljes küldetést és szolgálatot. De nem egyedül. Itt szeretném megköszönni azoknak a nagyszerű munkatársaknak a segítségét, akik ebben a helyzetben mellettem álltak, és segítették szolgálatomat. Egy évvel ezelőtt ugyanis százszázalékos egyetértésben intézményünk élén létrehoztuk a Rektori Kabinetet, amelynek vezetői között *Bereczki Lajos* és *Paróczy Zsolt* rektorhelyettesek, valamint *László Gábor* főtitkár, *Balla Péter* gazdasági főigazgató és *Prof. Dr. Veres Sándor Péter*, a Minőségügyi és Akkreditációs Intézet igazgatója foglal helyet. Minden két hétben tanácskozunk és a legfontosabb kérdésekre itt keressük Istentől a választ intézményünk vezeté-

¹² Elhangzott a BTA tanévzáró ünnepén, 2022. 07. 09-én Kispesten

sére nézve. Ezenkívül működik egy úgynevezett Igazgató Tanács is Teológiánk élén, körülbelül havonta találkozott eddig, és éppen most van átalakulóban. Hadd mondjam a testvérek előtt is Fenntartói és Fejlesztői Tanács néven fog a továbbiakban is öröködni, hogy minden törvényesen és a legnagyobb rendben – különösen lelki módon – tudjuk ezt az intézményt vezetni.

Itt van alkalom arra, hogy megköszönjem a Magyarországi Baptista Egyház és a Magyar Kormány között létrejött egyezséget, aminek alapján a BTA finanszírozása megszilárdulhatott. Nagyon szépen köszönjük *Papp János* elnök testvér közreműködését, de *Dr. Hankó Balázs Zoltán* helyettes államtitkár úrnak is, aki sokat tett ennek az ügynek a megvalósulása érdekében.

A BTA 116. tanévéhez jutottunk, és ennek megnyitó ünnepsége ugyancsak itt volt október 2-án, a Kispesti Baptista Imaházban. Akkor 88 végzős kezdte meg a szolgálatát a való világban. Intézményünknek jelenleg 491 hallgatója van, és a hallgatók 40%-a baptista. Ez annyit jelent, hogy igen vonzó más felekezetek számára is. Hallgatóink 60%-a úgymond kívülről jött, és vannak olyanok is, akiknek nincs felekezeti hátterük. De olyan jó hallgatni a felvételi bizottságban, hogy: „nekem semmilyen egyházi kapcsolatom korábban nem volt, de olyan jókat hallottam a Baptista Teológiai Akadémiáról, hogy szeretnék itt tanulni!” És nem egyszer valóban életváltás is történt az ilyen hallgatókban. Százhuszonkilenc elsőéves diákunk volt ebben az esztendőben, ezek között huszonötven lelkipásztori szolgálatra készültek, ebből 19-en baptista gyülekezetek élére kerülnek, ha meghívják őket, és hatan más felekezet meghívására várnak. Keresztfélévben 30 hallgatót vettünk fel, és nagy örömünk, hogy két héttel ezelőtt több mint 50 újabb jelentkezőt hallgattunk meg, és még van egy pótfelvételi. Úgyhogy hála Istennek, úgy tűnik, van utánpótlás.

Ebben az esztendőben 58 hallgató fogja átvenni a diplomáját. Teológiai alapszakon (BA) negyvenen végeztek. Kántor alapszakon (BA) most egy fő, de úgy látom, sokkal többen vannak,

akik a következő években kerülnek majd ide. Teológiai mester szakon (MA) 17 fő végzett. Isten áldását kívánjuk már most előre azoknak, akik diplomával a kezükben fognak innen távozni. Azt is jelzem előre, hogy az őszi folyamán két újabb szakot indítunk: bibliaismereti szakirányú továbbképzési szak indul, és egy másik az életvégi biblikus lelkigondozási szakirányú továbbképzési szak, gondolván arra, hogy nem csak az élet elejére és közepére, hanem a végállomás felé közeledve is fel kell készülnünk arra, hogy mi következik.

Örülök annak, hogy olyan tanári gárdánk van, akik nagyszerű segítséget nyújtanak a diákok képzésében. Az elmúlt években Erdélyből 6 kiválóan képzett tanár csatlakozott hozzánk: *Dr. Borzási Pál*, *Dr. Giorgiov Adrian*, *Dr. Garay Zsolt*, *Dr. Hubert Szabó Imre*, *Dr. Kis-Juhász Vilmos*, valamint *Dr. Kovács József* tanszékvezető testvér, akiknek munkája révén emelkedett intézményünk képzési színvonala. Újabb tanárok is csatlakoztak az elmúlt esztendőben: *Dr. Sebjan-Farkas Zsolt*, *Katona Béla*, *Tóth Sándor* testvérek. Ősztől – amint hallottuk már – *Könyáné Puskás Laura*, *Pető István*, *Kiss János*, *Paróczy Zsolt*, *Dr. Szilágyi Béla* és *Dr. Szűcs Zoltán* testvérek is bekapcsolódtak az oktatásba. Áldást kívánok a korábbi és a jelenlegi lelkipásztorok és egyben tanár testvérek munkájára is.

Nemzetközi kapcsolatainkról is elmondhatom, hogy felgyorsultak az események az elmúlt esztendőben. A tanév elején *Dr. Elijah Brown* a Baptista Világszövetség főtitkára látogatott meg bennünket az MBE elnökség kíséretében. Áldást kívánt Teológiánk életére, és jó hírért vitte – ahogy hallottam – szerte a nagyvilágba.

Azt is elmondhatom, hogy egyre több a vendég-előadónk külföldről. Az Egyesült Államokból *Dr. Richard Blake*, *Dr. Eric Mitchell* testvéreink, sőt Lengyelországból is csatlakoztak többen, akik a következő esztendőben még aktívabban bekapcsolódnak az oktatásunkba. Angol nyelvű oktatási irányt is szeretnénk a közeljövőben indítani.

Ez év tavaszán, márciusban egy komoly delegáció látogatott meg bennünket az Egyesült Államokból, a Southwestern Baptist Theological Seminary (SWBTS) küldöttsége volt köztünk, és elmondták terveiket, amihez mi is örömmel kapcsolódtunk. Észak-Amerika legnagyobb egyeteme, amelynek 10.000 diákja van, az intézményünknek több irányú segítséget kínál fel. A továbbiakban az oktatási színvonal emelésében, a keresztyén vezetőképzés hatékonyságában szeretnének segíteni, könyvtárunkat szeretnék fejleszteni, összekapcsolni az ő kétmillió kötetből álló könyvtárukat a miénkkel, hogy itt Budapesten hozzáférjünk e jelentős könyvvállományhoz, és a mi magyar könyveinket is a világ minden táján olvashassák. Óriási befektetések ezek. Nagyon örülünk, hogy ilyen módon is szélesedik a lehetőségünk tára.

Említettem már a Varsói Teológiát, az elmúlt hetekben látogatást tettünk náluk *Dr. Bukovszky Ákos* testvérrel együtt, és szeretnénk, ha a többi európai Baptista Teológiákkal is szövetségbe kerülhetnénk, hisz Budapest középpontban van minden tekintetben, így az oktatásban is lehetne ez a következő esztendőkből.

Természetesen a magyarországi Teológiákkal is szoros kapcsolatban vagyunk, például a Debreceni Református Teológiai Egyetemmel, a Sárospataki Református Teológiai Akadémiával, vagy éppen a budapesti Károli Gáspár Református Egyetemmel. A Nemzeti Közzolgálati Egyetemen is most alakulnak szorosabb kapcsolataink.

Örülünk annak, hogy az elmúlt év őszén megújult a Nap utcai Baptista Gyülekezet temploma, így az oktatás egy része ott is folyhat. Ezenkívül minden hónap második vasárnapján úgynevezett akadémiai istentiszteleteket tartunk, ami rendkívül népszerű, mindig teltházas alkalmaink vannak. Az ország minden tájáról, sőt külföldről is érkeznek hallgatók, akikkel egy kicsit szorosabbra vonjuk a testvéri kapcsolatainkat, és ez nagyon jó jel. Azt is örömmel elmondhatom, hogy a korábbi évekhez hasonlóan – akkor Nyíregyházán, Szegeden, Pécsen, Debrecenben – ebben a tan-

évben Nagyváradon, Békéscsabán, és Zápszonyban volt Fakultatív Konzultációs Központunk. Teológiánk tanárai és a hallgatók is igen szép számban vettek ezeken részt. Sajnos az utóbbinál meg kell jegyezni, hogy az orosz-ukrán konfliktus miatt éppen a kárpátaljai oktatásunk valószínű, hogy szünetelni fog. Az elmúlt esztendőben még igyekeztünk interneten keresztül kapcsolatot tartani az ottani diákokkal, de valószínű, ezt át kell gondolnunk, hogy hogyan tovább. Azt is örömmel jelzem, hogy segítséget nyújtott Teológiánk, László Gábor testvér és a Rákoscsabai Gyülekezet közreműködésével, akik adományaikkal igyekeztek támogatni a kárpátaljai hallgatóinkat ezekben a nehéz időkben.

Kihelyezett tanulmányi és közösségi napokat is tartunk rendszeresen. Parádfürdőn volt legutóbb erre lehetőségünk, ahol több napot töltöttünk együtt a lelkipásztori szolgálatra készülő diákokkal, akikkel nemcsak a katedráról, vagy az intézményünk épületében, hanem oldottabb légkörben lelki közösséget erősítettünk.

Tudományos Konferenciai napokat hirdettünk és hirdetünk a következő időszakban. Legutóbb is nagyon népszerű és telt-házás alkalmunk volt, amikor Teológiánk tanszékvezető tanárai – a legújabb kutatásaikból – tartottak előadást. Ezt folytatni fogjuk a következőkben is.

Szükségét érezzük a gyülekezetekkel való kapcsolattartásnak is, hogy ne csak Budapesten, hanem vidéki gyülekezetekben is megjelenjünk a teológus hallgatókkal. Egyrészt úgynevezett Teológiai napokat tartva, ahol oktatóink a legfrissebb teológiai eredményekről adnak számot. Másrészt Teológus napokat tartunk, amikor énekekkel, bizonyásgtételekkel szolgálnak a diákok, így építve szorosabb kapcsolatot a gyülekezetek és a Teológia között.

Tanulmányutakra is sor került ebben az esztendőben. Kolozsvárra utaztunk, ahol egy 400 évvel ezelőtti eseményről

– *Bethlen Gábor* rendelkezéséről – tartottunk megemlékezést. Az anabaptistákat 400 évvel ezelőtt ismerte el hivatalosan vallásukat gyakorló közösségként. Ezen kívül Nagylévárdon, Ószombaton és Berencs várában voltunk éppen az elmúlt vasárnap.

Kedves Testvérek! Kedves Résztvevők!

Egy szomorú eseményről is meg kell emlékezni. Még az elmúlt tanévnyitó alkalmával itt voltak azok a testvérek, akiknek a nevét kell említenem, azonban az Úr őket már magához szólította. Volt, aki nagyon is fiatalon, volt, aki középkorban, volt, aki talán idősebb korban kapta a hazahívó szót. Nevüket hadd említsem: *Tanács Margaréta* februárban távozott közülünk, igen fiatalon: 39 éves korában. Meg kell emlékeznünk *Szenczy Sándor* testvéréről, aki Teológiánk Szenátusának volt tagja – bizonyára többen hallották, hogy súlyos betegséggel küzdött az elmúlt években – nem régen távozott közülünk a minden élők útján. A legfrissebb, *Herjeczki Ildikó* testvérünk, aki néhány héttel ezelőtt távozott közülünk 76 éves korában. Mind a háromra tisztelettel szeretnék emlékezni és kérem azt, aki imádkozni fog alkalmuk után, hálaadással emlékezzünk meg róluk, és amiben követhető volt az életük, kövessük a hitet.

Záró igeként hadd idézzem azt, ami Teológiánk vezér igéje: „*Nekem adatott minden hatalom mennyen és földön. Menjete el, tegyetek tanítvánnyá minden népet megkeresztelve őket az Atyának, a Fiúnak és a Szentléleknek nevében, és tanítsátok őket, hogy megtartsák mindazt, amit én parancsoltam néktek; és íme, én veletek vagyok minden napon, a világ végezetéig!*” (Mt 28,18-20) Ezt olvashatjuk az új zászlónkon is. Ennek szellemében szeretném ezt az évet lezárni. Köszönöm figyelmeteket, és Isten áldjon meg minden résztvevőt!

Dr. Mészáros Kálmán
a BTA rektora

116. tanévét zárta a Baptista Teológiai Akadémia¹³

A Baptista Teológiai Akadémia 2021/2022-es tanév diplomaosztó tanévváró ünnepségére a Kispesti Baptista Gyülekezet templomában került sor 2022. július 9-én szombaton.

Az évzáró ünnepélyes zászlóbevonulással, közös énekléssel vette kezdetét, majd *László Gábor*, a BTA főtitékára – aki egyben az alkalom liturgusa is volt – köszöntötte a vendégeket, jelenlevőket.

Az ígét *dr. Mészáros Kálmán*, a BTA rektora hirdette a Lk 10,1-9 alapján, amelyben Jézus a szolgálatba állás, állítás mikéntjéről beszélt a tanítványainak. Jézus minden ember számára elkészítette az Isten országáról szóló üzenetet. Hiányunk van ma is az igaz, elkötelezett emberekben, hívőkben. Meg kell kérdeznünk Jézust,

*Dr. Mészáros Kálmán rektor
ígét hirdet*

hol akar látni bennünket, hol, kik között akarja az ő üzenetét hirdetni rajtunk keresztül. Ő megígérte, hogy velünk lesz ezekben a helyzetekben. Az igazság igaz tanúinak kell lennünk minden körülmények között. Erre készít fel Jézus, és megerősít bennünket a szolgálat során felmerülő próbákban.

Az igehirdetést követően a rektori beszédben összefoglaló hangzott el az akadémia elmúlt egy évéről, az intézmény működésében lezajlott strukturális változásokról,

valamint a nemzetközi és hazai tudományos kapcsolatok fejlődéséről.

Az 1906-ban alapított Baptista Teológiai Akadémián a 2021/22-es tanévben 491 hallgató tanult (40%-a baptista, a többi más keresztyén felekezetű, illetve felekezeten kívüli), ebből 129 elsőéves diák kezdte meg tanulmányait az elmúlt év őszén.

¹³ Forrás: <https://www.bta.hu/bta-tanevzaro-unnepseg-kispesten/> – Utolsó megnyitás: 2022. 08. 17.

Ezek közül 25 hallgató készül lelkipásztori szolgálatra (ebből 19 baptista, 6 más felekezetű).

*Dr. Hankó Balázs Zoltán
köszönti az ünneplő gyülekezetet*

Iskolánk jó hírnevét jelzi, hogy az ez év elején meghirdetett keresztfélévire tavasszal 30 hallgató nyert felvételt, most júliusban pedig eddig plusz 54 fő. Ez évben 58 hallgató szerzett teológia BA, kántor BA és teológia MA diplomát. A tervek szerint a kö-

A végzősök csoportja

A rektor átadja a diplomát Dóczé Sándor Efraimnak

vetkező év folyamán két újabb szak is indul, a bibliaismeret-oktatási szakirányú továbbképzési szak, valamint az életvégi – biblikus szemléletű – lelkigondozói szakirányú továbbképzési szak. A jelenlegi nagyszerű tanári gárda mellett teológiai oktatóink száma több fővel

bővült, erdélyi és hazai testvéreink tudományos-szakmai munkájával tovább emelkedik akadémiánk képzési színvonala.

Tóth Sándor lelkipásztor imádságát követően dr. Hankó Balázs Zoltán, a Kulturális és Innovációs Minisztérium felsőoktatásért felelős helyettes államtitkára köszöntötte a résztvevőket. Beszédében elmondta, milyen különösen fontos, hogy mindannyian tanítvánnyá váljunk és szolgáljuk a ránk bízott közösséget. Örömet fejezte ki, hogy az akadémia oktatási színvonala látványosan fejlődik és a képzési területe bővül.

Révész Árpád 50 éve végzett lelkipásztor visszaemlékezése a jubilánsok nevében

Ezt követően a diplomák ünnepélyes átadására került sor, majd *Selmeczi Nimród* végzős hallgató beszélt a Teológián töltött évek tanulmányi és lelki élményeiről.

Papp János egyházelnök bátorító üzenetében a kapott ajándékokról, talentumokról és azok felhasználásának felelősségéről beszélt, majd áldást kért a most végzett hallgatókra.

Paróczy Zsolt rektorhelyettes köszöntötte a jubiláns hallgatókat: *Révész Árpád* testvér 50 éve, *Kulcsár Ferenc*, *Urbán Gedeon*, *Vasadi Teodor*, *Iván Imre* testvérek pedig 25 éve kapták meg diplomájukat.

Balla Péter gazdasági főigazgató köszöntötte a kitűnő hallgatókat, illetve azokat, akik kiemelkedő közösségi szolgálatot végeztek a BTA-n.

Az ének-zenei szolgálatokat *dr. Garai Zsolt*, a BTA tanszék-vezető főiskolai docense (orgona), és *Kónyáné Puskás Laura*, a BTA oktatója (karvezetés) végezték, az ének-zenekarban zömmel a BTA kántor szakának oktatói, hallgatói szolgáltak.

Az ének-zenei szolgálatot végzők, Kónyáné Puskás Laura vezetésével

Hálásak vagyunk Istennek azért a jó légkörért, az egységért, a Szentlélek megtapasztalható jelenlétéért és vezetéséért, valamint a reményteljes jövőért, amit hit által élhetünk át az ő jelenlétében!

A friss diplomások és tanáraik

Továbbra is szeretnénk szemünk előtt tartani Mesterünk, Jézus Krisztus misszióparancsát, ami Teológiánk vezérigéje:

„Menjete el tehát, tegyetek tanítvánnyá minden népet, megkeresztelve őket az Atyának, a Fiúnak és a Szentléleknek nevében, tanítva őket, hogy megtartsák mindazt, amit én parancsoltam nektek; és íme, én veletek vagyok minden napon a világ végezetéig.” (Mt 28,19–20)

Kovács Viktória
a BTA intézményi kommunikátora

3. JELENTŐS ESEMÉNYEK

Dr. Mészáros Kálmán rektori kinevezése

(2021. november 15.)¹⁴

A Baptista Teológiai Akadémia Szenátusának és Igazgató Tanácsának, valamint a Magyarországi Baptista Egyház Országos Tanácsának teljes egységben meghozott döntése alapján, *Dr. Orbán Viktor* miniszterelnök *Dr. Mészáros Kálmán* tanszékvezető

Prof. Dr. Bódis József, Dr. Mészáros Kálmán és Dr. Hankó Balázs Zoltán

egyetemi docenst bízta meg a Baptista Teológiai Akadémia rektori teendőinek ellátásával a 2021. november 1-től, 2026. június 30-ig terjedő időszakra.

Az erről szóló okiratot 2021. november 15-én *Prof. Dr. Bódis József* az Innovációs és Technológiai Minisztérium felsőoktatásért, innovációért és szakképzésért felelős államtitkár, valamint *Dr. Hankó Balázs Zoltán* felsőoktatásért felelős helyettes állam-

¹⁴ <https://www.bta.hu/dr-meszaros-kalman-rektori-kinevezese/> – Utolsó megnyitás: 2022. 08. 17.

titkár adta át a BTA új rektorának a Budapesti Gazdasági Egyetemen megtartott ünnepség keretében.

Raul Wallemberg-díjat kapott Kissné Balázs Barbara (2022. január 25.)¹⁵

Kissné Balázs Barbara, a Baptista Teológiai Akadémia hallgatója.

Mint a Baptista Teológiai Akadémia rektora, örömmel vettem részt intézményünk hallgatója, Kissné Balázs Barbara családse-

gítő, az Élet Menete aktivistája, a Wallenberg-díj ez évi jelöltjének, a Rumbach Sebestyén utcai zsinagógában 2022. január 25-én megtartott díjátadó ünnepségén.

Kissné Balázs Barbara a férjével és Dr. Mészáros Kálmánnal, valamint Balla Péterrel

Az ünnepséget *Dr. Sebes József*, a Raoul Wallenberg Egyesület elnöke nyitotta meg. A bevezető ismertetésben elhangzott, hogy: „A Raoul Wallenberg-díjat azzal a céllal alapították meg, hogy etikai mércét és példát állítson a magyar társadalmi- és politikai közélet elé. A díj azon személyek, szervezetek áldozatos munkáját, emberi, közösségi magatartását ismeri el, akik tevékenységükkel, életútjukkal példát mutatnak embertársaiknak a Magyarországon hátrányos helyzetben élők, diszkriminációt

¹⁵ <https://www.bta.hu/raoul-wallenberg-dijat-kapott-kissne-balazs-barbara/> - Utolsó megnyitás: 2022. 08. 17.

elszenvedők érdekében, az emberi és állampolgári – törvényekben biztosított – jogok érvényesítésében kifejtett tevékenységükkel.”

KISSNÉ BALÁZS BARBARA LAUDÁCIÓJA:

„Az Élet Menete Alapítvány 2004-es megalapítása óta számíthat Kissné Balázs Barbara odaadó önkéntes munkájára a hét minden napján. Barbara az alapítvány összes jelentős programjában szervezőként, csoportvezetőként, oktatóként részt vesz, kiemelkedő figyelmet szentelve a roma fiatalokat célzó programjainkra. Ennek köszönhetően vált Barbara az alapítvány roma holokauszttal foglalkozó projektjeinek vezetőjévé.

Számtalan csoportot vezetett már Auschwitz-Birkenauban a nemzetközi roma holokauszt emléknap alkalmából. Roma csoportokat szervez és tárlatvezetést tart nekik az alapítvány vagon-kiállításánál. Az alapítvány roma holokauszttal foglalkozó vándorkiállítását számos iskolába, roma közösségbe juttatta már el. Barbara az alapítványnál végzett önkéntes munkája mellett szociális munkásként dolgozik.

Férjével, aki teherautó-sofőr, szabadidejükben az országot járva juttatnak el adományokat a mélyszegénységben élő roma közösségekhez, és a rászoruló családokhoz. Létrehozott egy Facebook csoportot, amelyen keresztül azokon a rászorulókon próbál segíteni, akikkel munkája során kapcsolatba kerül. Gyűjtéseket szervez, adományokat juttat el rászorulóknak.

Elkötelezett harcosai mindenféle diszkriminációnak, lévén mindketten roma származásúak, pontosan tudják, hogyan lehet oktatni a roma fiatalokat, és bevonni őket is a munkájukba. Barbara a Baptista Teológiai Akadémián szerzett diplomát.” – ismertette a díjazott életútját Gordon Gábor Az Élet Menete Alapítvány vezetője.

A díjazásról a Raoul Wallenberg Alapítvány, a Raoul Wallenberg Egyesület, a Nemzeti Erőforrás Minisztérium és a Külügyminisztérium képviselőiből álló bíráló Bizottság döntött. A díjat az Auschwitz-Birkenau haláltábor 1945. január 27-én történt

felszabadulásának emléknapijához közeli időpontban osztják ki.

Döbbenetes és fájdalmas emlékként gondolok én magam is vissza, az egyik tanulmányutunkra, amit Barbara szervezett Akadémiánk hallgatói számára. A lengyelországi Auschwitz-Birkenau haláltábor borzalmait elszenvedő zsidó, cigány és más kisebbségek diszkriminációjáról, minden joguktól, méltóságuktól és életüktől megfosztott honfitársaink emlékét soha nem szabad elfelejtenünk, annak mementóit őriznünk kell. Szüksége van e fájdalmas emlékezésre minden korosztálynak, hogy ez soha ne ismétlődjék meg a jövőben!

A díjazott életére, további munkásságára, családjára és tanulmányaira, intézményünk nevében is Isten áldását kívánjuk!

Dr. Mészáros Kálmán
a BTA rektora

Az SWBTS és a BTA vezetőinek csúcstalálkozója (2022. március 29.)¹⁶

Most Budapesten vagyok, Magyarországon egy Globális Vezetésfejlesztési (GLD) csapattal a Délnyugati Baptista Teológiai Szemináriumból (SWBTS) Ft. Worth, Texasban. A feladatunk ezekre a napokra egy partnerségi megállapodás véglegesítése az SWBTS GLD és a Budapesti Baptista Teológiai Akadémia (BTA) között. Velem az alábbi képen (balról jobbra) *Dr. Harry Lewis* és *Dr. Mahfouz David* a GLD képviselőiben és *Dr. Mészáros Kálmán*, a BTA rektora, valamint *Dr. Bukovszky Ákos*, a BTA külügyi titkára. Holnap folytatódnak a találkozóink.

A mai találkozót követően a naponta 800-1600 embert ellátó ukrán menekültközpontba látogattunk el. E központnak nagy önkéntes személyzete van, akik erőforrásokkal rendelkeznek ezeknek az embereknek a közvetlen szükségleteinek kielégítésére. Csatlakozol hozzánk buzgó imádságban, hogy Isten ha-

¹⁶ <https://www.bta.hu/az-swbts-es-a-bta-vezetoinек-csucstalalkozoja/> - Utolsó megnyitás: 2022. 08. 17.

Dr. Harry Lewis, Dr. Mahfouz David, Dr. Mészáros Kálmán, Dr. Bukovszky Ákos és Dr. Richard Blake

marosan véget vessen ennek a konfliktusnak, és sok életet átformálhasson Krisztus irántuk tanúsított szeretete ebben a válságos időben?

Dr. Richard Blake
az Xtend Ministries International igazgatója

Újabb szintet lépett a BTA fejlődése (2022. március 30.)¹⁷

Együttműködési megállapodást kötött 2022. március 30-án a Southwestern-i Baptista Teológiai Szeminárium (SWBTS) Globális Vezetésfejlesztési (GLD) csoportja és a Baptista Teológiai Akadémia a magyarországi intézmény oktatási-infrastrukturális fejlesztésének támogatására, illetve az oktatás színvonalának, a keresztyén vezetőképzés hatékonyságának növelésére.

¹⁷ <https://www.bta.hu/ujabb-szintet-lepett-a-bta-fejlodese/> – Utolsó megnyitás: 2022. 08. 17.

*Az együttműködési megállapodást aláírják Dr. David Mahfouz (SWBTS) és Dr. Mészáros Kálmán (BTA)
Háttérben: Dr. Bukovszky Ákos, Paróczy Zsolt, Papp János, Varga László Ottó, Dr. Richard Blake és Dr. Harry Lewis*

Az amerikai vendégek, partnerek kifejezték, milyen nagyra tartják azt a munkát, szolgáltatást, amit a magyarországi baptisták végeznek. Szeretnének minden segítséget megadni ahhoz, hogy megerősödjön a BTA oktatási-szolgálati tevékenysége (vezetőképzés, könyvtárfejlesztés, evangelizáció, tanítványozás, gyülekezetplántálás, szociális tevékenységek, stb.).

Elkötelezettek abban, hogy a partneri kapcsolat gyümölcsöző legyen és hasznos Isten országának építésére. *Dr. David Mahfouz*, a SWBTS GLD képviselőjében és *Dr. Mészáros Kálmán*, a BTA rektora látta el kézjegyével a dokumentumot. A Magyarországi Baptista Egyház részéről támogatását fejezte ki *Papp János* egyházelnök és *Varga László Ottó*, főtítkár.

A Southwestern Baptista Teológiai Szeminárium (SWBTS) Globális Vezetésfejlesztési (GLD) küldöttség része volt *Dr. Harry Lewis*, illetve *Richard Blake*. A megbeszélésen a BTA részéről részt vett még *Paróczy Zsolt* rektorhelyettes, illetve *Dr. Bukovszky Ákos* külügyi titkár.

4. HÉTKÖZNAPOK

Akadémiai istentiszteletek a 116. tanévben

A korábbi tanévekben elkezdett akadémiai istentiszteletek az új tanévben is folytatódtak, nagyszerű lehetőséget biztosítva a hallgatóknak Isten igéje köré gyűlve élő üzenetet hallani, és a közösséget gyakorolni az intézmény falain kívül is. Az alábbiakban beszámolunk ezekről az alkalmakról. Minden hónap második vasárnap délután kerül sor ezekre a Hallgatói istentiszteletekre a Budapest Nap utcai Baptista Gyülekezet templomában.

2021. november 14.¹⁸

A Baptista Teológiai Akadémia a 2021/22-es tanév első akadémiai istentiszteletét tartotta 2021. november 14-én a Nap utcai baptista imaházban, amelyen népes hallgatói közösség vett részt. Az igehirdetés szolgálatát *Dr. Mészáros Kálmán* a BTA rektora végezte, a dicsőítést a BTA hallgatóiból álló énekes-zenész

A hallgatói gyülekezet

¹⁸ <https://www.bta.hu/akademai-istentisztelet-a-nap-utcaban/> – Utolsó megnyitás: 2022. 08. 17.

csoporttal a kántor szak egyik tanára, *Kónyáné Puskás Laura* vezette, valamint *Bolyki Balázs* hallgatónk énekeivel épült a gyülekezet. Ezt követően két bizonyágtételt hallhattunk *Csernus Máté* és *Dóczé Sándor Efraim* lelkeszi szolgálatra készülő hallgatók részéről. Az istentisztelet litugusa *Balla Péter* volt. A jó légkörű alkalom szeretetvendégséggel zárult.

Dr. Mészáros Kálmán rektor igehirdetése¹⁹

Mindenek előtt hadd fejezzem ki Isten iránti hálámat és örömet felétek, hogy ezen a napon itt lehetek köztetek. Nem

Az igehirdető: Dr. Mészáros Kálmán rektor

olyan természetes dolog. Három héttel ezelőtt, amikor ezt a szép templomot ismét felszenteltük, és már gondolva arra, hogy ettől kezdve minden hónapban találkozni fogunk itt – a Teológia hallgatósága, tanárai – és együtt fogjuk dicséri az Urat, tele volt a szívem hálaadással.

Egyébként ez most már a második alkalom, hogy így találkozhatunk, hiszen októberben az évnyitón több, mint 200-an voltunk együtt Kispesten, amikor áldást kértünk erre az új tanévre. Rendkívül boldog vagyok, hogy mintegy 120-an jelzést adtak, hogy szeretnének részt venni ezen a mai alkalmon. Ez egy bibliai szám, a 120 főnyi sokaság, ahova Isten Szentlelke leszállt, és így indult el a világmisszió.

Engedjétek meg, hogy személyes bizonyágtételemet is elmondjam. Három héttel ezelőtt úgy leterített engem a Covid – most már úgy beszélhetek róla, mint aki túl van rajta –, de akkor azt sem tudtam, hogy ki vagyok: magas láz, kényszerpihenő, sza-

¹⁹ <https://www.youtube.com/watch?v=AxAkXX-KBl8> – Utolsó megnyitás: 2022. 08. 17.

bályosan ömlött rólam a víz. Isten kegyelmének köszönhetően meggyógyultam. A drága feleségem – aki orvos – „zárt osztályán” gyógyultam. Becsukta az ajtót, és azt mondta: addig nem jössz ki, amíg meg nem gyógyulsz. Kénytelen voltam engedelmeskedni neki. Ez az első alkalom, hogy gyülekezetben vagyok.

Három héttel ezelőtt kaptam egy ígét, a 103. Zsoltár 1-5 verset, amely így hangzik:

„¹Áldjad, lelkem, az Urat, és egész bensőm az ő szent nevét! ²Áldjad, lelkem, az Urat, és ne feledd el, mennyi jót tett veled! ³Ő megbocsátja minden bűnödöt, meggyógyítja minden betegségedet, ⁴megváltja életedet a sírtól, szeretettel és irgalommal koronáz meg. ⁵Betölti javaival életedet, megújul ifjúságod, mint a sasé.”

Három héttel ezelőtt a szószékre felállva, a gyülekezetben felolvastam az ígét, de nem gondoltam, hogy ez most személy szerint nekem szól. De három héten keresztül ez az ige bátorított, hogy Isten megbocsátja minden bűnömet, meggyógyítja minden betegségemet, megváltja életemet a sírtól, szeretettel és irgalommal koronáz meg, és megújul ifjúságom, mint a sasé. Tehát most előttetek, veletek együtt szeretnék hálát adni, hogy az ő ígéretei igazak. És nagyon figyeljete! Az ígérek nem véletlenül hangzanak el. Szükségetek lesz nektek is azokra az ígérekekre, amiket hallotok.

Az az ige, amit ma olvasni szeretnék mindnyájatok tanulságára, a Lukács evangéliumában található, a tizenkét apostol elhívási története. Nem olvasom el az egészet, hisz több részen keresztül vissza-visszatér az ige a tizenkettő elhívására és szolgálatára. Én most a Lukács evangéliuma 6,12-16-ig olvasom. Ez így hangzik:

„¹²Történt azokban a napokban, hogy kiment a hegyre imádkozni, és Istenhez imádkozva virrasztotta át az éjszakát. ¹³Amikor megvirradt, odahívta tanítványait, és kiválasztott közülük tizenkettőt, akiket apostoloknak is nevezett. ¹⁴Simont, akit Péternek nevezett el, Andrást, a testvérét, Jakabot és Jánost, Fülöpöt és Bertalant, ¹⁵Mátét és Tamást, Jakabot, az Alfeus fiát és Simont, akit Zélótának neveztek, ¹⁶Júdást, a Jakab fiát, és Júdás Iskárióttest, aki árulóvá lett.”

Azt gondoltam, hogy egy ilyen körben, amikor teológus hallgatókkal vagyunk együtt, nagyon jó, hogyha végiggondoljuk elhívásunkat. Azt az elhívást, amelynek ti is részesei vagytok. Higgyétek el kedves barátaim, kedves testvéreim, hogy nem ti döntöttétek el, hogy Jézus tanítványai legyetek. Jézus azt mondta, hogy „nem ti választottatok ki engem, hanem én választottalak ki, és rendelvek titeket arra, hogy elmenjétek és gyümölcsöt teremjétek...” (Jn 15,16)

Szoktunk-e úgy gondolni a magunk elhívására, hogy nem mi néztük meg, hogy hova akarunk menni. Nem azért jöttünk a Teológiára, mert máshova nem vettek föl. Nem azért jöttünk, mert úgy gondoltuk, hogy egy könnyű esetben érvényesülünk, és sok minden másért nem! Nagyon kérlek benneteket, gondoljátok végig, nem ti döntöttétek el! Valaki más döntött, hívott meg benneteket, és éppen ezért a felelősségünk is jóval nagyobb. Hisz aki elhívott bennünket, meg majd szolgálatba állít bennünket, nem a vizsgabizottság előtt, hanem az Ő színe előtt fog majd elszámoltatni bennünket. Hogy mire használod föl a kellemes időt, a tanulást, az ismereteid, és a tapasztalatok bővítését, mert elsősorban nem emberek előtt történik ez a dolog, hanem legfőképpen Isten színe előtt.

Ennek az igének van néhány tanulsága, amit szeretnék aláhúzni és elöttetek is világossá tenni. Először is úgy szeretném fölteni ezt a kérdést:

Hogyan, milyen körülmények között hívta el Jézus tanítványait?

Három egyszerű válasz adható erre, és ezt a hármat szeretném kibontani elöttetek. A három egy-egy kérdésszóval összefoglalható: *mikor* is történt ennek az elhívásnak az időpontja? *Miért* hívta el Jézus a tanítványait és *kik* voltak azok, akiket meghívott, hogy az Isten országának jó hírét továbbítsák.

Így olvastam tehát: „történt azon a napon, hogy kiment a hegyre imádkozni, és Istenhez imádkozva virrasztotta át az éjszakát. Ahogy

aztán kivirradt, odahívta a tanítványait, és kiválasztott tizenkettőt, akiket apostolnak nevezett el." Elgondolkodtam azon, hogy Jézus mielőtt elhívta volna a követeit, hát azért meggyötrődött.

Fölment egy magas hegyre és egy egész éjszakát imádsággal töltött. Ha az Isten Fiának szüksége volt arra, hogy kikérje az Isten véleményét, az Isten látását és tervét, akkor te, hogyan szoktad meghozni a döntéseidet? Ha igazán isteni döntések születnek a szívedben, amikor nagy döntések előtt állsz – vagy akár kisebbek előtt is –, kivel szoktad megbeszélni? Ki az a személy, melyik az a fórum, az a platform, ami benned bizalmat ébreszt, hogy egy kiérlelt döntést hozz.

Jézus nem sajnálta az éjszakáját sem arra, hogy Istennel beszélje meg a dolgokat. És ami meglepő ebben az elhívásban, hogy nem találomra, nem szimpátiára, nem külső megjelenésre és sok mindenre nem nézett Jézus, hanem az volt a legfontosabb kérdése, hogy ki az, akit Isten hív el, hogy azután ő maga fölhatalmazza.

Ebben a történetben azt láttam, hogy az éjszakába menő, hajnalig történő imádság előzte meg ezt a kiválasztást és nem volt mindegy, hogy mi lesz e kiválasztás következménye! Egy egész éjszakán át virrasztott egyedül.

Nem tudom, hogy volt-e már az életetekben olyan nehéz döntés, amikor éjszakán át imádkoztatok valamiért. Amikor imaéjszakát töltöttem el. Jézus, aki az Isten Fia volt, nem sajnálta az éjszakát sem, hogy az Isten előtti imádságban töltse. Mire használjuk az éjszakát? Nyilván, hogy pihenésre is. Nem erről akarok lebeszélni benneteket, hanem arra akarok rábeszélni, hogy legyen egy olyan pillanat az életedben, ami azt jelenti, hogy ezt megbeszéltem az Urammal. Nemcsak hivatkozva, hogy ezt mondta az Úr vagy azt mondta az Úr, hanem tényleg, akár egy átimádkozott éjszaka után is, amikor meghoztál egy döntést, amit nem fogsz megbánni. Ami egy életre elkísér, és ami emlékezetes tanúságtétel is számodra.

Jézus tehát kereste az alkalmat, hogy Istennel megbeszélje a dolgait. És hogy megértse mi az, ami jó és kedves Isten előtt.

Mert hiszen ennek volt az eredménye az, hogy ezután, az imádságban eltöltött éjszaka után világossá tette Isten, az ő Fia, Jézus Krisztus előtt, hogy kik legyenek a világmisszió első követői. Hisz nem akármiről volt szó, hanem a világmisszióról!

Egészen napjainkig, kétezer esztendővel ezelőtt, tizenkét emberrel indult el a világmisszió.

Mire hívta el ezeket a tanítványokat? Azon túl, hogy kiválasztotta, kihívta őket.

Nagyon meglepő volt számomra az, amikor azt láttam először is, „*hogy vele legyenek*”. Az első dolog, amire elhívja Jézus a tanítványait, hogy vele töltsék el az idejüket. Emlékszünk arra, hogy régen egészen más volt a tanrend, mint ma. Különösen az elmúlt időszakban, amikor a járvány miatt a távolságtarast szükséges volt bevezetni, nem is találkozhatunk az iskola épületében, csak online oktatás lehetett, stb. Az első célja ennek az elhívásnak az volt, hogy Jézussal töltsenek sok időt.

Ma általában a modern tanrend szerint a diákok maguk választhatják meg, hogy melyik oktatónál milyen tárgyat vesznek fel, de régen ez nem így volt. Ha valaki elszegődött egy mester iskolájába, akkor éjjel-nappal együtt töltötték az időt, a mester és a tanítványai. Hisz nem egy elméleti előadás alkalmával ismerték meg az adott szakma fortélyait, hanem menet közben az együtt töltött idő alatt. A magatartás, az identitás, a gondolkodás mind-mind hatást gyakorolt, hisz éveket töltött együtt a tanítvány a mesterével.

És nyilván nem kritizálhatta a diák a mesterét, hanem addig maradt a keze alatt, amíg elfogadta a mester utasításait. És azt mondja az ige több helyen is, hogy a vele való közösségtől függ a mi szolgálatunk hitelessége. Az 1Kor 1,9-ben olvassuk: „*Hű az Isten, aki elhívott titeket az ő Fiával, Jézus Krisztussal, a mi Urunkkal való közösségre.*” Az elhívásunk tehát arra szól, hogy egy életen át Jézust kövessük. Nem csak alkalmanként, nem csak egy-egy óráért, a héten kiszakítva esetleg egy-egy szabad né-

hány percet vagy órát, hanem folyamatosan. Jézus ezt kívánta tanítványaitól is.

És ez az oka, és ez a forrása is annak, hogy nem a saját erejűkre voltak hagyatkozva. Sem a saját tapasztalataikra, vagy tanulóira hivatkozva, hanem lépten-nyomon azt nézték, hogy mit tesz a Mester. Nekünk, akik eljutottunk Jézus követésére és abban a kegyelemben van részünk, hogy a Baptista Teológia hallgatói vagyunk, a legfontosabb része az embereknek, diáknak is tanárnak is – ezt magamra is mondom –, hogy mennyi időt töltünk az Istennel. Mennyi időt töltünk Jézus Krisztussal? Mennyire vagyunk kíváncsiak az ő szavára, az ő utasításaira! Mennyire meghatározó életünkben Jézus Krisztus szava és tanítása!

Ugyanis egyedül is lehet sok mindent csinálni. Csakhogy azt mondja Jézus, hogy *„Nálam nélkül semmit sem cselekedhettek.”* (Jn 15,5 Károli ford.) Cselekedhetünk nélküle, de áldás nem lesz rajta. Ahogy a 127. Zsoltár mondja, hogy hiába a várost őrizők, az építkezők, és sok minden hiába, de áldás nincs rajta, ha az Úr nem őrzi, és nem építi.

Hívogathatunk külsőségekkel, saját erőforrásainkból sok mindent csinálhatunk, de áldás nem lesz rajta. Azon van áldás, amiben az ő közelségében az ő ereje beállít bennünket, és az ő utasítása szerint tesszük azt, amit tehetünk. Tehát első az, hogy vele legyünk.

A második, Jézus tanítványainak az életében az volt, hogy miután felkészítette őket, miután tudatosította bennük, hogy mit jelent a Jézus Krisztus követése, azután elmenjenek, és hirdessék az evangéliumot. A mi közösségünknek egy nagyon fontos hitvallási témája, hogy csak felnőtt, hitvallók bemelegítése által köteleződik el a Krisztus követésére. Lehet korábbi időszakban is, de megvárjuk azt, amikor egy élet-döntést hozhatunk, hisz Jézus Krisztus követségében elpecsételődve az ő szolgálátára, nem lehet tudatlanul elindulni. Fel kell készülni rá, hisz akkor lehet csak teljessé az életünk és a szolgálatunk is, hogyha ez elsősorban nem egy érzelmi fellángolásból fakadó döntés, hanem teljes elköteleződés a Krisztus követségében.

Miért hívtok el bennünket? Hogy vele legyünk, azután arra, hogy elmenjünk és hirdessük az evangéliumot. A mi küldetésünk tehát nemcsak arról szól, hogy eredményesen elvégezzük ezt az iskolát, a vizsgáinkat letegyük, és aztán utána elfelejtsünk mindent. Azért hívtok el Isten, és ültetett az ő iskolapadjába Jézus Krisztus által, hogy felkészítsen bennünket a hiteles tanúskodásra. Hogy elmenjünk és hirdessük az evangéliumot. És arról is meg akar bennünket győzni Isten, hogyha valóban tőle van a küldetésünk, akkor a szavunk hiteles lesz. Akkor abban erő lesz.

Pál apostol szavai nagyon elgondolkodtatóak. Így fogalmazta meg a thesszalonikai gyülekezetnek írt levelében: *„szüntelenül hálát adunk az Istennek, hogy amikor hallgattátok az Istennek általunk hirdetett igéjét, nem emberi beszédként fogadtátok be, hanem Isten beszédéeként, aminthogy valóban az, és annak ereje munkálkodik is bennetek, akik hisztek.”* (1Thessz 2,13) Tehát úgy fogadták az Isten igéjét, mint az Isten Pál által közvetített szavát. És lám, ez meg is látszik rajtuk.

Mennyire látszik meg rajtunk, hogy az isteni szó hat ránk? Van egy nagyon nagyszerű ige, ami sokszor jut eszembe, Pál írja a korinthusiaknak: *„a keresztről való beszéd bolondság ugyan azoknak, akik elvesznek, de nekünk, akik üdvözülünk, Istennek ereje”*. (1Kor 1,18) És az isteni erő ebben az összefüggésben, a görögben a „tűz” szó olvasható. Az a lefojtott, de kirobbanó erő, amely az Isten igéjében van.

Meg vagyok győződve személyesen is, és hiszem, a hallgatóság nagyobb része átélte már – de akik nem, kérjétek az Urat, hogy ezt átélhessétek –, hogy az Isten igéje, az ilyen dinamikus erő bennünk. Amely túlmegy az emberi akadályon is. Az emberi gyengeségeinken is. Ó, hányszor tapasztaltam meg, eddigi 40 éves lelkipásztori szolgálatomban, amikor teljesen enervált voltam, és akár személyes vagy lelki kérdések miatt, de hittem és bíztam az Isten élő szavában, és átemelt az Ige. És ahogy Pál apostol mondja: *„mindenre van erőm a Krisztusban, aki megerősít engem.”* (Fil 4,13) Átemel a holtpontra, mert hiszünk az Isten

igéjének erejében, amely feltölt bennünket is, alkalmassá tesz olyan dologra is, ami lehetetlennek tűnik. De az Isten ereje által mégis lehetséges lesz.

Elhívott bennünket Isten Jézus Krisztus által, hogy hatalmat nyerjünk abban.

Ne értse félre senki ezt a mondatot, nem a politikusok hatalommegragadásáról van szó, akik uralkodni akarnak. Az isteni erő és az isteni hatalom másra adatott. Arra, hogy a sötétség erői felett győzedelmet arathassunk.

Jézus mondta: *„Nekem adatott minden hatalom, mennyen és földön. Menjete el tehát, tegyetek tanítvánnyá minden népet, megkeresztelvén őket az Atyának, a Fiúnak és a Szentléleknek nevében, tanítva őket, hogy megtartsák mindazt, amit én parancsoltam nektek; és íme, én veletek vagyok minden napon a világ végezetéig.”* (Mt 28,18-20) Szoktunk-e erre gondolni, kedves testvéreim, akkor is, amikor nehezebb életszakaszon megyünk keresztül, amikor a szolgálataunknak göröngyös útját járjuk, hogy nem magunk voltunk, akik elindultunk, hanem elindított az, akinek hatalom adatott minden erő felett!

Később azt olvassuk, hogy minden sötét erő, az ördög ereje felett adta Isten ezt a hatalmat. A történelem során sokszor volt már olyan, hogy az ördögűzés egy szélsőséges módját alkalmazták. Nem erről van szó. Meg vagyok arról győződve, hogy ahol a tiszta evangélium hirdettetik, onnan elmenekül az ördög. Az már önmagában ördögűzés. Ahol Isten Szentlelke jelen van, ott nem lehet jelen a sötétség ereje.

Éppen ezért mondja Jézus, hogy ezt a jó hírt hirdessétek, az evangéliumot adjátok tovább, mert az embereknek erre van szükségük. Ki vannak éhezve, ti is látjátok – ha nem éppen ti vagytok a célkeresztben –, hogy hányan vannak körülöttünk, akik céltalanul, reménytelenül néznek a jövőbe, és nincs, aki a vigasztalás üzenetét képviselje és továbbadja számukra.

Ezekben a hónapokban, években, amelyeket kegyelem által nyertetek és az iskolánkban is tölthettek, éppen erre hívott el a

Krisztus, hogy fölhatalmazzon benneteket a jó hír, az evangélium hirdetésére minden szégyenérzés nélkül. Azt mondja Pál apostol: „*Ne szégyelld a mi Urunkról szóló bizonyágtételt, se engem, az ő foglyát, hanem szenvedj velem együtt az evangéliumért, Isten ereje által.*” (2Tim 1,8)

Végül azt szeretném világossá tenni előttetek, kedves hallgatók, kedves diákok, hogy kiket is hívott el Isten.

Kiket hívott el Isten?

Ha ezen a listán végignézek, nagyon csodálkozom. Hogy jutott eszébe Jézusnak egy ilyen szedett-vedett társaságot hívni? Ha egyenként megvizsgálnánk a tizenkettőt, hogy milyen háttérből jöttek, milyen műveltséggel, milyen bűnökkel, milyen szakmai vagy politikai háttérrel rendelkeztek, hát, elcsodálkozunk.

Az egyik halász volt, a másik zélóta, szabadságharcos szélsőjobb, vagy valamelyik párt tagja. És ott volt Iskáriótes Júdás is a sor végén. Hogy került ez a sok-sok helyről, sok-sok háttérből érkező ember a tizenkét kiválasztott közé? Nem lehetett volna más társaságot összehívni?

Jézus egy óriási esélyt adott a tizenkettőnek. És ő nem azt nézte, hogy mik voltak, hanem azt, hogy milyen emberré lehetnek!

Mivé nevezte el ezeket a tanítványokat egymás után?

Vegyük példának Pétert, aki a Simon nevet hordta először. Jézus ezt mondta: Simon, hagyd abba, amit eddig csináltál. És azt a nevet kapta: te kőszikla leszel. Ne téveszd össze, Jézus az igazi kőszikla, de rá mindig számíthatsz. Vagy gondoljunk Tamásra, a hitetlenre, vagy a Zebedeus fiúkra, a mennydörgés fiaira. És mívé lettek ezek az emberek? Mivé lettek azon évek alatt, amit Jézussal töltöttek? Hallgatták az ő tanítását, később egészen megváltoztak. Készek voltak a mártírhalált is vállalni, szinte valamennyien. Mert olyan meggyőződésre jutottak, hogy a mennyei jutalomért, a koronáért, az örök életért, mindenre képesek voltak Krisztus ereje által.

Miért választott ki téged is az Isten?

Te annyira alkalmas vagy? Én nagyon elcsodálkozom sokszor. Miért nem választott tőlem fölkészültebbet, sokkal inkább rátermettebbet? És sorolhatnám: miért választott ki az Isten engem? Te is gondolkozz rajta, hogy mit keresel ilyen társaságban! Mit keresel itt a Nap utcában? De azért hívott el Krisztus, hogy mássá, új emberré légy, hogy megértsd, hogy nem értelmetlen létre hívott el Isten, hanem egy csodálatos perspektívát, „karriert” akar adni neked. Hogy Isten követe, küldötte, apostola, az Isten országának a boldog hírnöke legyél. Ezért hívott el az Isten. És így egészen más távlatok nyílnak előttünk.

Hisz azon meditálsz, hogy mennyire alkalmatlan vagy, habár a szentek társaságában találhatod magad. Azt olvassuk a korinthusi levélben: *„nézzétek csak a ti elhívásokatokat, testvéreim; nem sokan vannak köztetek, akik emberi megítélés szerint bölcsek, hatalmasok vagy előkelők. Sőt azokat választotta ki az Isten, akik a világ szemében bolondok, hogy megszégyenítse a bölcseket, és azokat választotta ki az Isten, akik a világ szemében erőtlének, hogy megszégyenítse az erőseket; és azokat választotta ki az Isten, akik a világ szemében nem előkelők, sőt, lenézettek; és a semmiket, hogy semmikké tegye a valamiket; hogy egyetlen ember se dicsekedjék az Isten színe előtt.”* (1Kor 1,26-29) Milyen társaságba kerülhettél?

Ez az ige arról szól, hogy Isten kegyelmében részesültünk. Mert hisz Isten Jézus Krisztusban nem a tökéleteseket, nem a világszínvonalú bölcseket, nem a nemeseket, hanem téged választott. Ám azt mondja: hogy valakivé tegye azt, aki még magán sem tudott felülemelkedni. De Isten értékeli téged. Megbocsátja bűneidet, minden vétkeidet, meggyógyítja minden betegségedet, irgalommal koronáz meg téged és egy csodálatos életre, új életre hív, üdvösséget kínál. Hogy légy ennek az országnak boldog hírnöke.

Nem tudom, hányan gondoljátok kedves hallgatók, kedves testvérek: szeretnék Jézushoz tartozni. Jézus elhívott közösségébe, amely megsokszorozza a tizenkettőt, a százhusz főt, amikor pünkösdkor tüzet kap, és elindultak először a saját ott-

honukba, aztán a munkahelyükre, aztán a nagyobb világmisszióba képviselni az Isten igéjét, teljes bátorsággal. Vajon van-e közöttünk, aki azt mondja: én is szeretnék Jézus Krisztussal találkozni! Adja az Úr, hogy minél többen jöjjenek Őhozzá!

Dr. Mészáros Kálmán
a BTA rektora

2021. december 12.²⁰

A Baptista Teológiai Akadémia adventi diák-istentiszteletére 2021. december 12-én vasárnap került sor a Budapest, Nap utcai Baptista Gyülekezet templomában. Igét hirdetett *László Gábor* lelkipásztor a BTA főtitkára. A zenei szolgálatot *Könyáné Puskás Laura* vezette. Bizonyosságot tett *Sze-keresné Szabó Gabriella* és *Tóth András* BTA hallgató.

Dr. Mészáros Kálmán rektor rövid zárszava után *Pa-róczi Zsolt* rektorhelyettes mondott hálaimát és áldást. Az istentiszteletről videofelvétel is készült. Köszönjük *Papp István* hangtechnikus és *Bartha András* operatőr munkáját.

László Gábor főtitkár igét hirdet

2022. január 9.²¹

A Baptista Teológiai Akadémia ez évi első diák-istentiszteletére 2022. január 9-én került sor a Budapest Nap utcai Baptista Gyülekezet templomában.

²⁰ <https://www.bta.hu/a-bta-adventi-diak-istentisztelete-a-nap-utcaban/> – Utolsó megnyitás: 2022. 08. 17.

²¹ <https://www.bta.hu/bta-diakistentisztelet-az-alfatol-az-omegaig/> – Utolsó megnyitás: 2022. 08. 17.

Igehirdető Dr. Várady Endre

Az istentisztelet elején *Balla Péter* BTA oktató köszöntötte a közel 150 hallgatót és a szolgálattelveket. Az ének-zenei szolgálatokat a Wesselyi utcai Baptista Gyülekezet fiataljai végezték *Könyáné Puskás Laura* BTA oktató szervezésében.

Isten igéjét *Dr. Várady Endre* lelképásztor, tanszékvezető főiskolai docens hirdette: Alfától az Ómeigáig címmel, majd *Jámber Ádám* MA hallgató tett tanúbizonyságot.

Befejezésül *Dr. Mészáros Kálmán* a BTA rektora köszöntötte a résztvevőket és kívánt áldást a következő új esztendőre. Ezt követően együtt mondtuk el az Úr Jézustól tanult imádságot.

Végül *Paróczi Zsolt* a BTA rektorhelyettese mondott hálaimát. Az alkalom közösségépítő beszélgetéssel és szeretetvendégséggel zárult. Soli Deo Gloria!

2022. február 13.²²

Ismét szép létszámban jöttek a Baptista Teológiai Akadémia diákjai és tanárai a 2022. február 13-ra meghirdetett közös istentiszteletre a Budapest Nap utcai Baptista Gyülekezet felújított templomába.

A zenei szolgálatot *Pető István* a BTA zenetanára vezette, *Borzási Márk*, *dr. Szilágyi András* és *Pető Áron* debreceni szolgálattelveikkel.

Paróczi Zsolt rektorhelyettes hirdette Isten igéjét „Jézus Krisztus, az Isten Fia evangéliumának kezdete” Máté 1,1 alapján.

Bizonyságot tett hitre-jutásáról *Bakos Dávid* BA IV. hallgató, és külmisziós tapasztalatairól számolt be *Selmecei Nimród* MA II. hallgató.

²² <https://www.bta.hu/bta-istentisztelet-a-nap-utcaban/> – Utolsó megnyitás: 2022. 08. 17.

Paróczy Zsolt rektorhelyettes

Dr. Mészáros Kálmán a BTA rektora örömét fejezte ki azért a misziós lendületért, amit a tavaszi szemeszter kezdetén tapasztal a diákság körében és a tanárok lelki felkészültségében. Kitartó közös imádságra és elkötelezett szorgalmas tanulásra buzdította a jelenlévőket.

Az alkalom házigazdája *Balla Péter* BTA oktató volt, aki a havonta meghirdetett BTA istentiszteletek további látogatására bátorította a mintegy 150 fős hallgatói közösséget. Az alkalom szeretetvendégséggel, baráti és testvéri kapcsolatokat építő jókedvű beszélgetéssel ért véget. Soli Deo Gloria!

2022. március 13.²³

Március 13-án Akadémiai-hallgatói istentiszteletre került sor a Nap utcai Baptista Gyülekezet templomában. Az ígét *Marton Zsolt* lelkipásztor, mb. tanszékvezető hirdette: „Legyen meg a te akaratod...” címmel.

Rábízzuk Istenre, vagy megoldjuk magunk? Az Istentől kapott képességek még nem jogosítanak fel az Isten akarata elleni felhasználásra. Ha nem teljesítem az Ő akaratát, kiesem a vele való közösségből. Sokak dilemmája: Isten vagy

Marton Zsolt az igehirdető

²³ <https://www.bta.hu/legyen-meg-a-te-akaratom/> – Utolsó megnyitás: 2022. 08. 17.

ember. Helyette én az Isten és ember relációt látom működőnek. Ora et labora. Együttműködni Istennel.

Jézus Krisztus alárendelte magát az Atya akaratának: ha lehetséges, múljék el tőlem e pohár, de ne az én akaratom legyen meg, hanem a tied. Folyamatos ráfigyelés és korrekció szükséges a helyes úton való haladáshoz.

Bizonyágtétellel szolgált *Molnár Ambrus* MA/1. hallgató, az éneklést *Pető István* BTA oktató vezette. Záró imát mondott *Paróczi Zsolt* rektorhelyettes, az alkalom liturgusa *Balla Péter* BTA oktató volt.

2022. április 10.²⁴

2022. április 10-én a Baptista Teológiai Akadémia virágvasárnapi hallgatói istentiszteletet tartott a Nap utcai templomban.

Dr. Kovács József hirdeti az igét

Igét hirdetett *Dr. Kovács József* a BTA tanára, a Szatmárnémeti Magyar Baptista Gyülekezet lelkipásztora. Bizonyágot tett *Kiss Evódia* és *Vince Zoltán* (Szatmárnémeti), valamint *Morokhovets Nadia* lelkipásztorné (Ukrajna, Harkov), akit *Újváriné*

Szabó Anikó tolmácsolt. *László Gábor*, a BTA főtitkára kárpátaljai tapasztalatairól számolt be. Zárszót *Dr. Mészáros Kálmán* a BTA rektora mondott. Az alkalom liturgusa *Balla Péter*, a BTA oktatója volt. Énekelte a Szatmárnémeti Magyar Baptista Gyülekezet énekegyüttese. Soli deo Gloria!

²⁴ <https://www.bta.hu/viragvasarnapi-hallgatoi-istentisztelet/> – Utolsó megnyitás: 2022. 08. 17.

2022. május 8.²⁵

2022. május 8-án a Baptista Teológiai Akadémia szervezésében hallgatói istentiszteletre került sor a Nap utcai Baptista Gyülekezet

Újvári Ferenc szolgál az igével

imaházában. Az igét Újvári Ferenc, a BTA Főiskolai Lelkészség vezetője, az Albertirsai Baptista Gyülekezet lelkipásztora hirdette a János 6,60-68 alapján. Bizonyosságot tett Baranyi Barnabás László és Kovács Benjámín lelkipásztori szolgálata

készülő hallgatók. Zárszót mondott Dr. Mészáros Kálmán, a BTA rektora. Az alkalom liturgusa Balla Péter, a BTA oktatója volt. Az ének-zenei szolgálatoakat a BTA hallgatóiból álló énekesek végezték Pető István BTA oktató vezetésével.

A bensőséges alkalom szeretetvendégséggel, közösségépítő beszélgetésekkel zárult. Istené a dicsőség az áldásokért!

2022. június 12.²⁶

A 2021/22-es tanév utolsó hallgatói istentiszteletére 2022. június 12-én került sor a Nap utcai imaházban.

Ezen az alkalmon Katona Béla lelkipásztor, a BTA óraadó tanára hirdette az igét, az Új-

Igét hirdet Katona Béla lelkipásztor

²⁵ <https://www.bta.hu/hallgatoi-istentisztelet-a-nap-utcaban/> - Utolsó megnyitás: 2022. 08. 17.

²⁶ <https://www.bta.hu/akademiai-hallgatoi-istentisztelet/> - Utolsó megnyitás: 2022. 08. 17.

pesti Gyülekezet kamarakórusa énekelt *Kónyáné Puskás Laura* karnagy, a BTA oktatója vezetésével. Az orgonát *Tóka Ágoston* testvér, a BTA oktatója szólaltatta meg. Bizonyságot tettek: *Szászné Lórik Emese* és *Kmetty Győző* testvérek. Az istentisztelet liturgusa *Balla Péter* testvér, a BTA tanársegédje volt, a zárszót *Dr. Mészáros Kálmán* lelkipásztor, a BTA rektora mondta. Az alkalom most is szeretetvendégséggel zárult. Mindenért Istené a dicsőség!

Lelkipásztori szolgálatra készülő hallgatók parádfürdői elvonulásai²⁷

(2021. november 28-30.)

2021 novemberének utolsó napjaiban lelkipásztori szolgálatra készülő hallgatókként egy kétéjszakás elvonuláson vehetünk részt Parádfürdön, a BTA szervezésében. *Balla Péter* kíséretével egy kilenc fős kis csapat gyűlt össze erre a közösségépítő alkalomra, ami valódi testi-lelki felfrissülést jelentett mindannyiunknak.

A kurzus kitűnő indítója volt a vasárnapi vacsora mellett alakuló kötetlen beszélgetés, amit aztán a szauna, jakuzzi és medence mellett folytathattunk. A wellness után összegyűltünk egy rövidre tervezett esti közösségre, amiből hamarosan egy spontán alakuló dogmatikai vita bontakozott ki a kálvinizmus és arminianizmus kérdésében. Hiába a pihenés, úgy tűnik, mi olyan teológusok vagyunk, akik, még ha pihennek is, gondolkodnak. És habár teljes egyetértésre nem jutottunk, az mégis áldott konklúziója lett a beszélgetésünknek, hogy mivel „tükör által homályosan látunk”, ezért senki sem mondhatja, hogy ő egy tökéletes és teljes teológiai rendszer ismerője. Ha valaki azt gondolja, hogy hibátlan a teológiája, és közben minden önreflexiót nélkülöz, az könnyen olyan csapdában találja magát, amiről azt sem tudja, hogy beleesett.

²⁷ <https://www.bta.hu/lelkeszi-szolgálatra-keszulo-hallgatok-elvonulasa-paradfurdon/>
- Utolsó megnyitás: 2022. 08. 17.

László Gábor főtitkár vezeti a konzultációt

A hétfői napot egy közös áhítattal kezdtük, amit *László Gábor* tanár úr gyakorlati teológiai szakszemináriuma követett. Az óra első felében egy diáktársunk interaktív előadását hallgathattuk meg. A feladat mindenki számára egy három-alkalmas bibliatanulmány sorozat összeállítása volt egy nehezebb gyülekezeti probléma megoldásaként, amiből az egyiket prezentálni kellett a csoportnak. *Dóczé Efraim* témája a következő volt: „A gyülekezet tagjait aktívan keresik a helyi mormon közösség és a Jehova tanúi csoportjának a tagjai, ami kisebb zavart okozott a gyülekezetben...” A bemutatott bibliatanulmány építő együttgondolkodást indított köztünk. A délelőtt második felében egy közösségépítő szituációs gyakorlatba kezdtünk. A feladatunk az volt, hogy kilenc fiktív gyülekezet közül válasszunk egy szolgálati lehetőséget, ahová benyújtunk egy pályázatot. Ennek tartalma a következő: önéletrajz, motivációs levél, három minket ajánló személy neve, házastársunk motiváltsága és támogatása, lelki ajándékaink, valamint egy bizonyosság Isten gondoskodásáról. Miután a pályázatunkat megfogalmaztuk, a bizottság (a jelenlévő két oktató) egyesével hallgatta meg a jelentkezőket. Sajnos csak két diáktársunk került sorra, mert ekkorra az idő

már eléggé elhaladt felettünk, ám mivel a gyakorlat mindenki számára tanulságként szolgált, ezért abban megegyeztünk, hogy a „játékot” egy későbbi alkalommal sietség nélkül zárjuk le. A jelentkezéseket és az azt követő észrevételeket hallgatva, egy gondolat mélyre jutott bennem, és azóta is többször gondolkodóba ejt: Egy lelkipásztor az alapján válasszon szolgálati helyet, hogy melyik közösség passzol leginkább hozzá (a személyiségéhez, tapasztalataihoz, képességeihez), vagy inkább egy olyan gyülekezetet keressen, ahol ki kell lépnie a komfortzónájából, mert új feladatok és szokatlan körülmények várnak rá? Az egyik kényelmes és rászabott szolgálat, a másik viszont fejlődésre ösztönöz, és Istenre utaltá tesz. Melyik a jobb?

Ezt követően az ebédhez már *dr. Mészáros Kálmán* rektor is csatlakozott hozzánk. Kálmán testvér egy izgalmasnak ígérkező előadással készült a számunkra: „A mai baptisták kapcsolata az államhatalommal” címmel, ám annyira belemerültünk a többi témába, hogy eddig nem tudtunk eljutni. Hallhattunk rektor úr megtéréséről, lelkipásztori elhívásáról, az akkori lelkész képzésről, szó esett a Teológia jövőbeli irányáról, főbb céljairól, és beszélünk

A jelenlévők (balról): László Gábor, Fülöp Áron, Dóczé Sándor Efraim, Selmeczi Nimród, Varga György, Dr. Mészáros Kálmán, Csernus Máté, Toth András, Bakos Dávid, Kovács Benjámín és Balla Péter

néhány aktuális, BTA-t érintő kérdéstről is. Jelenlévő hallgatókként nem csupán, mint iskolások, inkább, mint munkatársak vehettünk részt a beszélgetésben, mert úgy éreztük, számít a véleményünk. Jó volt látni, hogy Isten a BTA fejlődésének, pozitív irányú változásának a szándékát mindannyiunkban megerősítette.

A délután második felében *dr. Várady Endre* tanár úr látogatott el hozzánk, akivel Jakab leveléből néhány igeszakasz exegézisével foglalkoztunk mélyrehatóbban. Szó esett a hit és a cselekedetek kapcsolatáról, valamint az 5. részben olvasható presbiteri imádság, olaj, gyógyulás, bűnbocsánat kérdéseit is alaposan körüljártuk. Megállapítottuk, hogy egy beteg testvérünk felé a legfontosabb szolgálatunk az imádság kell, hogy legyen, ám helyet kell adnunk az orvosi segítségnek is.

A bőséges vacsora és a rövid esti wellness után várt még ránk egy feladat; Péter azt a kérdést tette fel nekünk, hogy melyik a három legfontosabb tulajdonsága egy jó lelkipásztornak és egy jó gyülekezeti tagnak. A lelkipásztorra olyan jellemzőket mondtunk, mint: kitartó, alázatos, bölcs, vezető karakter, pásztor szívű, önfeláldozó és ismeri az övéit. Míg a gyülekezeti tagra nézve ilyeneket fogalmaztunk meg: a közösséget családjának tekinti, odaszánt, hűséges, szolgálatkész, együttműködő, tanítható. Még soha nem gondoltam ennyire esszenciálisan arra, hogy mivé szeretnék válni, és mivé kell, hogy formáljam a rám bízottakat, úgyhogy ez is egy sokatmondó gyakorlat volt számomra. Az esti programból persze az éjszakába nyúló társasozás sem maradhatott ki.

Kedd délelőtt az utolsó szekcióban a 17. századi Japánban folyó misszióról, az ottani keresztyének megpróbáltatásairól néztünk meg egy filmet „Némaság” címmel. A film felvetette az aposztázia kérdését, és elgondolkodtatott, hogy egy üldözött országban vajon hogyan élnék meg mi a hitünket.

Összefoglalva azt hiszem, elmondhatom, hogy amennyire rövid, annyira áldott is volt ez a két és fél nap. A jelenlévők közül – akik már korábban is részt vettek hasonló elvonuláson – többen is elmondták, hogy nekik ez a parádfürdői alkalom adott

a legtöbbet mind közül. Én a magam részéről azt éreztem, hogy a BTA-n eddig eltöltött három hónapból ezen a három napon kaptam a legtöbbet. Ebben a néhány napban olyan testvéri közösség alakult ki közöttünk, ami talán Jézus tanítványi csoportjához lehetett hasonló; tanultunk az oktatók gyakorlati tapasztalataiból, meghallgattuk egymás észrevételeit, közösen imádkoztunk, beszélgettünk az ige mellett, ebéd közben vagy éppen a szaunában, mindezt egy olyan szabad és közvetlen légkörben, ami az egyetem falai között egyszerűen nem alakul ki. Áldott napjaink voltak, amiért hálát adunk Istennek!

Kovács Benjámín

a BTA BA/1. éves hallgatója

Tóth András lelkipásztori szolgálatra készülő hallgató bizonyágtétele²⁸

Mit jelentettek számomra a parádfürdői csendes-napok?

Sokat szoktam gondolkodni a lelkipásztorságon. Mert attól, hogy most Teológián tanulok, még nem tudom magamról azt mondani, hogy 100 %-ig szeretnék lelkipásztor lenni, hanem csak érzek rá egy erős elhívást, egy hajlandóságot.

És akkor jött ez a lehetőség Parádfürdőn. Sokat vacilláltam, hogy most otthon hagyjam-e a családot, és elmenjek-e erre a pár napra, vagy sem. Végül a feleségem azt mondta, hogy menjek el, mert biztos, hogy fogok hallani olyan dolgot másoktól, ami vagy megerősíti, vagy nem erősíti meg az elhívásomat, és választ kaphatok a bennem dúló kérdésekre. És emiatt mentem el Parádfürdőre.

Nagyon érdekes volt hallani a társaim bizonyágtételeit. Volt egy szituációs beszélgetésünk, amit Balla Péter szervezett nekünk. Arról kellett beszélni, hogy abban az esetben, ha nem lelkipásztorok leszünk, akkor milyen más szakmát választanánk. Némelyek mondtak ezt, vagy azt, de a legtöbb ember azt válaszolta, hogy ők nem tudják magukat elképzelni más szakmában, csak lelkipász-

²⁸ <https://www.bta.hu/bizonyasagtetel/> – Utolsó megnyitás: 2022. 08. 17.

tornak. És ezen elgondolkodtam, mert én sok más szakmában el tudnám magamat képzelni. De azzal, hogy hallottam, hogyan beszélnek magáról a lelkipásztorságról, az ő elhívásukról, hogy hogyan képzelik el az egész lelkipásztori életet, ez bennem is megerősítette azt, hogy én ezen az úton vagyok most, és ezen az úton kell lennem.

Tóth András MA/1 hallgató

Nekem ezt adta Parádfürdő, hogy amikor a többiek bizonyágtételét hallottam, amikor elmondták az elhívásukat, és hogy nem tudják elképzelni az életüket csak lelkipásztorként, akkor az megerősítette bennem az elhívásomat.

Tóth András
a BTA MA/1. hallgatója

Tavaszi intenzív képzési és közösségi napok Parádfürdőn²⁹

2022. április 24-től 27-ig Akadémiánk szervezésében a lelkipásztori szolgálatra készülő hallgatókkal intenzív képzési és közösségi napokon vehettünk részt a festői szépségű Parádfürdőn. A jelenlegi tanévben immáron másodszor került megszervezésre kihelyezett tanítás ezen a helyen, amelyen ezúttal csaknem teljes létszámmal, tizenhárman voltunk jelen. Külön örömünkre szolgált, hogy megismerhettük két erdélyi hallgatótársunkat is, akik a nagyváradi Emánuel Baptista Egyetemen végzik teológiai tanulmányaikat.

A tanítást minden nap intézményünk egy-egy tanára végezte. Hétfőn *dr. Veres Sándor* tanár úr előadása és az általa vezetett gyakorlati feladatok révén merülhettünk a bibliai lélektan

²⁹ <https://www.bta.hu/intenziv-kepzesi-es-kozossegi-napok/> - Utolsó megnyitás: 2022. 08. 17.

Dr. Mészáros Kálmán rektor a lelkipásztori szolgálatra készülő hallgatókkal

mélységeibe. Kedden délelőtt *Urbán Gedeon* tanár úr vezetésével három hallgatói referátum kapcsán beszélgettünk a háború bibliai vonatkozásairól, valamint a hozzá való keresztyéni hozzáállásról. Délután *Balla Péter* tanár úr vezetésével a Filippibeliekhez írott levélben olvasható Krisztus-himnusz és közvetlen szövegkörnyezete (2,2–17) exegézisét végeztük.

Ezt követően *Kiss János* tanár úr tartott interaktív előadást a sportmisszió mai viszonyairól és lehetőségeiről, amelyet aztán a gyakorlatban is kipróbálhattunk különböző csapatjátékok, majd másfél-két órányi intenzív futballmérkőzés során. Szerda délelőtt Akadémiánk rektora, *dr. Mészáros Kálmán* előadásában ismerhettük meg behatóan a baptizmusnak a reformáció koráig visszanyúló történetét, különös tekintettel az elmúlt (huszadik) évszázad eseményeire. A kihelyezett tanítási napokat végül a rektor úr vezetésével, Úrvacsorával zártuk.

Mindannyiunk nevében bátran állíthatom, hogy különleges és kivételes élményként éltük meg ezt a néhány napot. Az esténként összejött közösségépítő együttlétek, a mély, személyes beszélgetésekkel eltöltött idő mind hozzájárult ahhoz, ami az utolsó estén sokunkban megfogalmazódott: úgy éltük meg e né-

A résztvevők csoportja a rektorral

hány napot, mintha valódi család lennénk: olyan természetes, jó kedélyű és fesztelen közösségben lehettünk, amely ritkán adatik meg.

Hálás a szívünk, hogy ilyen áldott napokat tölthettünk együtt, tanulmányainkban elmerülve, közösségben az Úrral és egymással.

Jámbor Ádám
a BTA MA/2. hallgatója

Legáció beszámoló

2021 karácsonya

Mátészalka és körzete – Kovács Benjámin – MA/1. hallgató

A 2021-es karácsony két ünnepi napján a Mátészalkai körzetben teljesíthettem szolgálatot, ahová feleségemmel együtt szombat reggel érkeztünk. Az első szolgálatra *Mátészalkán* került sor, ahol a Máté 1:18-25 alapján prédikáltam. A prédikáció fő üzenete: Karácsonykor Jézus személyét és Jézus tetteit – mindenekelőtt az Ő megváltását – ünnepeljük, és Vele együtt ünneplünk. A karácsonyunk csak ezzel a három „összetevővel” lehet teljes és olyan gazdag, amilyennek azt az Úr tervezte. A szolgálat után bátorító volt hallgatni a testvérek gondolatait, bizonyosságait. Az istentisztelet után mindenki szeretettel üdvözölt, és egy rövid időre néhányukkal még beszélgetni is volt lehetőségünk.

Vasárnap délután *Lakatos József* testvérrel – a körzet lelkipásztoraival – *Urára* mentünk egy idős néni házába, aki a lányával együtt volt jelen az alkalmon. Itt eredetileg a Lukács 2:1-7 alapján arról terveztem beszélni, hogy a nagy ünnepi rohanásban van-e hely a szívünkben Krisztusnak. De amikor beléptem a kis falusi házba, úgy éreztem, ezeknek az embereknek nem a sürgés-forgással van küzdelmük. Az egyébként is lassú életükben az ünnep alatt még kevesebb impulzus éri őket, a karácsonyuknak szinte a fénypontja az az egy óra, amit akkor együtt töltötünk egy családi istentiszteleten. Ezeken felindulva úgy láttam, más üzenetre van szükségük, így itt is a délelőtti prédikációmot mondtam el, kicsit rövidebben, mint *Mátészalkán*. A maga 18 percével ez volt életem legrövidebb igehirdetése, de úgy érzem, oda pontosan elég volt ennyi.

Karácsony második napján, *Kocsordon* szolgáltam egy 12-16 fős közösségben. Itt ugyanaz a testvér volt a liturgus, aki előző nap *Mátészalkán* is vezette az alkalmat (nem a lelkipásztor). Érdekes volt, hogy mivel a harmónista nem érkezett meg időben,

így az imádság és rövid igei köszöntő után, ének nélkül került sor az igehirdetésre. Nem volt ebből semmilyen gond, csak szokatlan volt számomra az efféle spontaneitás. Ezen az alkalmon az Ézsaiás 9:1-6 alapján 12 olyan isteni ajándékról beszéltem, amit Jézus születésével és az Ő elfogadásával az első karácsonykor Tőle kaptunk. A szolgálat után már tudtunk énekelni, és még néhány rég látott ismerőssel is sikerült beszélgetnünk az alkalom után.

Végül vasárnap délután *Vaján* szolgáltam, ami az ünnep alatt a negyedik és egyben az utolsó szolgálatom volt. Egy 15-20 fős közösség volt jelen, akikkel egy különösen szabad és nagyon áldott alkalmunk lehetett együtt. Eddig még nem sokszor tapasztaltam olyat, hogy amikor belépek egy új helyre, ahol ígét fogok hirdetni, ott az első pillanattól kezdve tapintható a levegőben az Isten jelenléte. Úgy éreztem, hogy a testvérek húzzák ki belőlem a szavakat, kíváncsiak az üzenetre, és valóban éheznek az Istenre, ők tényleg miatta voltak jelen, és nem megszokásból. Ehhez a felszabadult légkörhöz talán az is hozzá tett, hogy Lakatos testvér gitáros dicsőítést vezetett, ami hozzám/hozzánk kicsit közelebb áll. Vaján a Lukács 2:1-7 és a Lukács 2:41-52 alapján arról beszéltem, hogy ne veszítsük el Krisztust karácsonykor, hiszen az ünnep csak az ünnepeelt társaságában lesz valóban örömteli. Mind a négy helyen jó volt szolgálnom, de a feleségemmel itt éreztük leginkább otthon magunkat, áldás volt köztük lenni.

Kíváncsian vártuk, hogy milyen lesz az ünnepeket nem a saját családdunkkal, hanem egy „idegen” helyen tölteni, ám a vártnál sokkal pozitívabb élménnyel érkeztünk haza. A két nap alatt a helyi lelkipásztor családja látott minket vendégül, és az éjszakát is náluk töltöttük. A közös étkezések, utazások alkalmával volt lehetőségünk megismerni egymást, a körzet életét és a lelkipásztor szolgálatát. Szombat este még az ünnepi díszekbe öltözött várost is megmutatták nekünk, amikor sétáltunk egy rövidet a karácsonyi hóesésben. Úgyhogy hálával mondhatom, hogy minden téren áldás volt számunkra a mátészalkai

szolgálat, és nagyon örülünk, hogy megismerhettük Józsefet és a családját.

A szolgálatban és a felkészülésben két dolog kifejezetten új – és egyben jó – tapasztalat volt a számomra. (1) Ezelőtt még soha nem volt arra példa, hogy egyszerre több prédikációra is készülnöm kellene. Ha egy héten elő is fordult, hogy kétszer hirdetek ígét, akkor is először felkészültem az elsőre, és miután azt elmondtam, majd csak azután kezdtem el felkészülni a következőre, amire még volt néhány napom. Most viszont egyszerre készültem a 19-ei vasárnapra, amikor a debreceni gyülekezetben prédikáltam, miközben már a négy karácsonyi szolgálatra is elkezdtem a készülést. December utolsó előtti hetében négy prédikációnak a vázlata 1-2 nap alatt bomlott ki a fejemben még mielőtt bármelyiket elmondtam volna. Annak az átélése volt ez, hogy az üzenet valóban nem tőlem érkezik, azt minden esetben Isten helyezi a szívemre. Nem csupán az én készülésem és erőm eredménye, hanem közvetlenül Tőle érkezik kegyelemből. Ha több szolgálat áll előttem, akkor több üzenet érkezik, mindegyik az adott hallgatóságra szabva. Ez az átélés megerősített abban, hogy elég csak az Úrban bíznom, mert Ő mindenről idejében gondoskodik. (2) Egy másik új tapasztalat pedig az volt számomra, hogy életem legrövidebb prédikációit itt mondtam el. Általában 40-45 perc körül mozog a prédikációim hossza, hogyha egy mélyebb tématanítás van rám bízva, akkor időnként még ennél is hosszabb vagyok. Ám a mátészalkai legáció 30 perc volt a leghosszabb szolgálatom. Nem azért volt ez, mert alul készültem volna, úgy érzem, minden alkalommal elmondtam, ami rám volt bízva, és az üzenet úgy volt teljes. Egyszerűen tanít az Úr a rövidségre, ami egy ünnepi szolgálaton talán még inkább fontos.

Kovács Benjámín

BA/1. évf. lelkipásztori szolgálatra készülő hallgató

Noszvaji körzet – Csernus Máté – BA/4. hallgató

A 2021-es év végi legációnk izgalmas és áldott volt. Örömmel mentünk feleségemmel vidékre igei és zenei szolgálatokat vállalva, hiszen azelőtt sokkal korlátozottabb lehetőségeink voltak. Ahhoz képest, hogy korábban a Covid helyzet súlyossága miatt a legáció kimerült az előre felvett prédikációban és a videóhívásban, most élőben tudtunk elmenni mindenhova, megismerhettünk gyülekezeteket, mély beszélgetésekben és örömteljes együttlétben lehetett részünk.

Karácsonykor a *noszvaji körzetbe* utaztunk el, ahol mind a négy gyülekezetben (*Szomolya, Noszvaj, Bükkzsérc, Tard*) egy-egy alkalmon vettünk részt. Ennek keretében, ahol arra volt szükség besegítettünk az éneklés zenei kíséretével, bizonyoságot tettünk és az áhítat vezérfonala szerinti kijelölt igék alapján prédikációval készültem. Az igehirdetésemnek közös és kulcsfontosságú eleme az illusztráció, ami maga a karácsonyfa volt, mellyel igyekeztem rávilágítani a karácsony üzenetére és jelentőségére. A karácsonyfa az örök életet szimbolizálja, amelyet az ember az Éden kertjében elvesztett bűne miatt, mert evett arról a bizonyos fáról, amiről tilos volt. Azonban Jézus azért lett emberré, hogy a gólgotai keresztfán életét adja az emberekért, ezzel lehetőséget adva mindnyájunknak, hogy az Ő halálában és feltámadásában való hit által megbocsáttassanak vétkeink és örök életünk legyen Őbenne.³⁰

Ó- és Újév alkalmával *Nyírbogáton* és *Nyírmeggyesen* adódott lehetőség szolgálatra. Itt is szeretetteljes fogadtatásban részesültünk, a családokkal rendkívül jó beszélgetéseink voltak és örültünk, hogy szolgálatunkkal a közösségek építésére voltunk. Igehirdetésem központi gondolata az volt, hogy teljesen adjuk át Istennek mindazt, amink van és ami vagyunk az Ő szolgálatába.

³⁰ A karácsonyról és szimbólumairól bővebben kifejtve lásd: Szalai András: https://site-44438.mozfiles.com/files/44438/Karacsony_pogany_unnep.pdf?1608034526; és Szabados Ádám: <https://divinity.szabadosadam.hu/?p=1547>; letöltések ideje: 2021.12.13.

Hosszú utat jártunk be, sűrű évszázó hetünk volt, de úgy hiszem, minden szempontból megérte. Mindig örülök az új gyülekezetek és testvérek megismerésének, újabb tapasztalatot szereztem és különleges helyekre juthattunk el, a vírushelyzet nem akadályozott minket. A gyülekezetek és mi is arra fókuszálva indíthattuk meg a 2022-es évet, aki az élet számunkra.

Csernus Máté

BA/4. évf. lelkipásztori szolgálatra készülő hallgató

Biharugrai körzet – Jámbor Ádám – MA/2. hallgató

A 2021. évi advent és karácsony számomra több szempontból is különbözött a tavaly tapasztalttól. Egyfelől személyes lelki életemben ezúttal igyekeztem fegyelmezettebben koncentrálni az ünnepkör lényegére-értelmére, másfelől immáron személyes jelenléttel ünnepelhettük a gyülekezetekkel a mi Urunk Jézus Krisztus földre jöttét.

Szolgálatomra igényt tartva, a lelkipásztori gyakorlatom színteréül szolgáló *Biharugrai körzet* kérelmezte az Akadémiától, hogy az idei tanév karácsonyi legációját köztük tölthessem. Ilyen téren tehát újdonság számomra nem történt. Mi több, az ünnepi istentiszteletek jószerével csak témájukban és a gyülekezeti tagok részéről elhangzó szolgálatok számában különböztek egy átlagos vasárnap alkalmaitól. A résztvevők számában azonban érzékelhető volt a változás: barátok, vendégek is megjelentek az istentiszteleteken; a jelenlévők száma mindhárom körzeti gyülekezetben meghaladta a hivatalos taglétszámot.

A gyakorlatvezetőmmel, *Pető András* nyugalmazott lelkipásztor testvérrel, valamint a körzetvezetővel, *Tóth Elemér* testvérrel összesen négy karácsonyi istentiszteletet terveztünk megtartani az ünnep két napja alatt: hármat karácsony első napján (a körzet mindhárom állomásán egyet-egyet), egyet pedig a másodikon (a körzet központját képező gyülekezetben, mivel a másik két

gyülekezet nem szokott összegyülekezni az ünnep másodnapján). Az első kettőn a gyakorlatvezetőm, Pető András nyugalmazott lelkipásztor testvér szolgált, a második kettő rám lett bízva. Ám a rám eső két alkalom közül végül csak az első került megtartásra, ugyanis karácsony másnapjának kora reggelén a körzetvezető testvér telefonon közölte velem, hogy a környékükön „sík jég minden” az éjszakai fagyás következtében, és Pető testvért is beavatva, közös megegyezéssel úgy döntöttünk, nem tartjuk meg az istentiszteletet, hogy ne veszélyeztessük a gyülekezeti tagok testi épségét.

Így hát összesen három istentiszteleten vehettem részt az idei karácsonyi legáció keretein belül, és ezek közül egyen szolgáltam is (igehirdetés), kettőn pedig az ünneplő gyülekezet tagjaként voltam jelen. Mindkét alkalom rendkívül üdítő és építő volt számomra, különösen is azért, mert az utóbbi néhány hónapban sajnos csak ritkán fordult elő, hogy nem szolgálóként, hanem egyszerű tagként vehettem részt egy istentiszteleten. Az én szolgálatomat – érzésem szerint – az Úr megáldotta, s bízom benne, hogy a hirdetett Ige meg is fogja teremni gyümölcsét a hallgatóság életében.

Jámbor Ádám

MA/2. évf. lelkipásztori szolgálatra készülő hallgató

Budapest – Nap u. – Cifrinec Sándor – MA/1. hallgató

Mielőtt a Baptista Teológiai Akadémiára mentem volna, még fogalmam sem volt, hogyan fogok az Akadémián tanulni, és még kevésbé, hogyan fogok szolgálni a magyar gyülekezetben. Bár rendelkeztem kellő szolgálati tudással és gyakorlattal Ukrajnában, de a magyar nyelvtudásom nem megfelelő szintje miatt még nem láttam hasznomat egy ilyen gyülekezetben. De bármi legyen is, a Nap utcai Baptista Gyülekezetbe küldtek. Családommal a gyülekezet szolgálati lakásában laktunk, mivel a feleségem ott dolgozott gondnokként.

Eleinte csak a szolgálatokat figyeltem, és a magyar nyelvtudásomat fejlesztettem. De egy napon egy fiatal házaspár érkezett Ukrajnából a Nap utcai Baptista Gyülekezetbe. Miután beszélgettünk velük, azt hallottuk, hogy van még több testvér Ukrajnából, akik szívesen csatlakoznának hozzánk. A továbbiakban ezt a kérdést megbeszéltük *Dr. Almási Tibor* lelkipásztorral, és úgy döntöttünk, hogy a magyar istentisztelet után otthonunkba gyűjtjük egy házi csoportba az Ukrajnából érkezett testvéreinket. Egy idő után információkat tettünk közzé az európai szláv evangéliumi egyházak egyik oldalán erről a lehetőségről, hogy részt vehetnek a budapesti magyar istentiszteleten, orosz vagy ukrán fordítással a Nap utcai Baptista Gyülekezetben, majd az istentisztelet után az ukrán-orosz nyelvű házi csoportban is. Feleségem, Natália, vállalta a magyarról oroszra és ukránra fordító szolgálatot.

Ennyi idő alatt azon is gondolkodtam, hogyan szolgáljak a magyar gyülekezetben. *Dr. Almási Tibor* lelkipásztorral sokszor megbeszéltük ezt a kérdést, de a magyar nyelvtudásom miatti félelmemre és bizonytalanságomra tekintettel mindig elhalasztottam ezt a lehetőséget. Egy idő után azonban a koronavírus-helyzet súlyosbodása miatt a csütörtöki bibliaóra és a vasárnapi imaóra átmenetileg felfüggesztésre került a Nap utcán.

Közeledett a karácsonyi legáció ideje. *Dr. Almási Tibor* lelkipásztorral megegyeztünk, hogy ukrán-orosz csoportunk részt vesz a karácsonyi istentiszteleten. Felkészültünk arra, hogy énekeljünk, bizonyosságot tegyünk, és részt vegyünk a gyerekekkel a gyermek- és zenei szolgálatban. De a vírus miatt fel kellett hagynunk az énekléssel, kicsit csökkentenünk kellett gyermekeink részvételét a szolgálatban, és mindössze *Sziládi Zoltán* testvér bizonyosságtételére szorítkoztunk.

Néhány szó az ukrán-orosz házi csoportról. Ez idő alatt, ahogy korábban is említettem, minden vasárnap 12 órától vezetem a házi csoportunkat orosz-ukrán nyelven. Eleinte én prédikáltam, de az utóbbi időben áttértünk a bibliaóra és igeértelmezés formára. Most *Nehémiás* könyvét tanulmányoz-

zuk. Állandó résztvevők 8-10 fő. Ez idő alatt körülbelül 30 ember látogatta meg Oroszországból és Ukrajnából a Nap utcai gyülekezetet és házi csoportunkat.

A következő félévben célom a magyar nyelvű igehirdetés megkezdése és az ukrán-orosz csoport szolgálatainak fejlesztése is.

Cifrinec Sándor

MA/1. évf. lelkipásztori szolgálatra készülő hallgató

Jánoshalma – Molnár Ambrus MA/1. hallgató

Első alkalommal volt lehetőségem legációba menni. A BTA és Milánkovics Dániel lelkipásztor úgy egyeztek meg, hogy *Jánoshalmán* töltssem a szilvesztert

A rám eső szolgálatok az óévbúcsúztató és újévköszöntő istentisztelet prédikációi lettek. Volt lehetőségem az éneklésben zongorakísérettel segíteni, de még az úrvacsorai alkalomnál is közreműködhettem.

Nagyon nyitott volt és hatalmas vendégszeretettel fordult felém a Milánkovics család. Mivel szilveszter estéje péntekre esett, az újévi istentisztelet vasárnap volt megtartva. A szombati nap egy igen értékes idő volt, amit a lelkipásztor családdal tölthettem, sok beszélgetéssel, egy kis városnézéssel. Jó lehetőség volt ez arra, hogy kicsit komolyabban megismerjem az életüket, szolgálatukat. Sokat beszélgethettünk a gyülekezeti szokásokról, helyzetekről. Összességében ideális tapasztalatszerzési lehetőség volt számomra.

Pénteken az óévbúcsúztatás alkalmából, Józsué könyvéből a Jordán medréből vett emlékkövekről szólt a prédikáció. Alapigének a Józsué 4:1-9-ig terjedő igeszakaszt választottam. Nagyon tetszik nekem: Isten nem várja meg, hogy az Ő csodája – a Jordán medrének kiszáritása a nép előtt – elhomályosuljon a többi emlék között. Nem évfordulókor, vagy később mondja Isten, hogy emlékezzél meg, hanem a „csoda idejének kellős közepén” tesz intézkedéseket azért, hogy felejtetetlen maradjon munkája.

Úgy gondolom, hogy sokszor figyelmetlenségünk és alkalmatlanságunk miatt nem érzékeljük Isten aktív munkáját. Ha minden kisebb-nagyobb dolgot feljegyeznénk, hatalmas listánk és emlékparkunk lenne azokról a dolgokról, amik meghaladták a mi elképzeléseinket, de Istennel mégis olyan áldottan mentek végbe.

Péntek este folytatásaként, a Milánkovics-háznál gyűltünk össze a fiatalokkal együtt és társasoztunk, játszottunk, beszélgettünk és tűzijátékot figyeltünk.

Másnap volt lehetőségünk pihenni, mint az előbb említettem, nagyon tartalmas nap volt ez is és sokat beszélgettünk.

Vasárnap Újévi úrvacsorai istentisztelet volt. **Bízd Újból Életed Krisztusra.** Ezen pontok értelmezésével és kibontásával épült fel a prédikáció. Alapigém a Példabeszédek 3:5-6 volt: *„Bízzál az Úrban teljes szívből, és ne a magad eszére támaszkodj! Minden utadon gondoldj rá, és ő egyengetni fogja ösvényeidet.”* Az élet egyik alapfeltétele, hogy **bízni** tudjunk. Családtagjainkban, kollégáinkban, orvosainkban stb. A bizalmatlan légkör, kapcsolat-, sőt életellenes. Bízni kell az Úrban, amit mindig tudatos döntésként kell kialakítanunk. A kegyelem még tart. Megújíthatjuk ezt a bizalmat, megerősödhetünk és felállhatunk ismételten. Legbenső részünket, az életünket, félelmeinket, bűneinket, identitásunkat, tehát mindent Krisztusra kell bízni, aki nem kevesebbet, mint saját életét adta értünk, hogy mi élhessünk. Ha neki és érte élünk, akkor élünk valójában.

A vasárnapi istentisztelet folyamán az a megtiszteltetés ért, hogy segíthettem a lelkipásztornak az úrvacsora osztásában. Átéltettem ennek a „súlyát” szépségét és méltóságát.

Nagyon barátságos, szerető gyülekezet fogadott, akik rögtön elhalmoztak visszajelzésekkel. Bátorítottak, és áldást kívántak a további tevékenységeimre.

Egy kedves család hívott meg ebédre, ami szintén nagyon értékes időtöltés volt a számomra. Szeretek új ismerősöket szerezni, és nagyon jó beszélgetéseink voltak ezúttal is.

Haza autózásomat pedig megoszthattam a családdal, mivel gyermekük csak az ünnepeken volt otthon, Jánoshalmán. Így

maga az utazás is áldássá válhatott, és nekem sem egyedül kellett hazavezetnem.

Bízom benne, hogy Isten gazdagsága ott rejlik minden gyermekében és gyülekezetében. Ebből most megtapasztalhattam egy kicsit Jánoshalmán. Nagyon pozitív élmény volt, hogy ilyen szeretettel fogadtak. A prédikálás művészetében is a jégtörés stádiumában voltam még csak, és bátorító megtapasztalás volt, ami után csak lelkesebben készültem az azt követő otthoni szolgálatokra. Nem volt sok tapasztalatom a beszéd terén, de Isten munkáját tudom csak kiemelni ebből is. Ő vezet és Ő tesz alkalmassá. Hiszem, hogy mindig velem lesz, és remélem, hogy mindig tette kész és alkalmas leszek, hogy szolgálhassam Őt.

Molnár Ambrus

MA/1. évf. lelkipásztori szolgálatra készülő hallgató

Kiskőrös – Selmeczi Nimród MA/2. hallgató

Az idei karácsonyi és újévi ünnepeket a *Kiskőrösi Baptista Gyülekezetben* tölthettem lelkészgyakornokként. Különös élmény volt ez, mert már régen éltem végig az adventi és a karácsonyi ünnepeket egy gyülekezetben: most jó volt végignézni, élni, ahogy a gyülekezet készült, majd ünnepelt. Igyekeztem a legtöbb kapcsolódó alkalmon részt venni: érdekes és hasznos tapasztalat volt így, nagy ívben átlátni a gyülekezet életében az ünnepeket.

December elején az ifisekkel részt vettünk egy, a gyülekezetbe járó testvérnő által vezetett, szegényeket segítő alapítvány karácsonyi akciójában. Számomra nagy élmény volt először bevonni missziós tevékenységbe az egész ifit. Felfedeztünk olyan ajándékokat, készségeket, amelyek eddig rejtve voltak. Nekik pedig felnyílt a szemük arra, amit eddig nem igazán láttak: a környezetükben élő szegények sorsára.

Részt vehettem a városi adventi gyertyagyújtáson is, ami szintén hasznos tapasztalat volt: látni, hogyan képviseli a lelkipásztor egy ilyen fórumon a gyülekezetet. Karácsonyra készülve az

énekkar szolgálatába is bekapcsolódtunk feleségemmel együtt – nagyon régen nem volt részem ilyen tapasztalatban. Érdekes volt a gyülekezetnek ezt a szegmensét is megismerni: új testvérekkel megismerkedni ezáltal. Az énekkarral végeztük a kántálás szolgálatát, amely során idős, beteg, vagy özvegy testvéreket látogattunk, többnyire olyanokat, akik nem tudnak már személyesen eljárni istentiszteletre. Ez egy hatalmas élmény volt mindannyiunk számára: a várost is jobban megismertem, új testvérekkel találkoztam és beleláthattam a gyülekezet egy régi, nagyon szép hagyományába. Jó volt megélni a testvérekkel egy olyan eseményt, ami számukra is nagyon fontos. Hasonló szolgálat volt a beteglátogatás is, ahol volt alkalmam szintén addig számomra ismeretlen testvérekhez eljutni és a gyülekezet nevében egy karácsonyi ajándékot átadni, majd együtt imádkozni.

Közvetlenül karácsony előtt az ifi kapta a felkérést, hogy díszítsük fel a gyülekezeti karácsonyfát. Nagyon örültem a fiatalok lelkesedésének és szorgalmas munkájának. Karácsony első napján délelőtt az énekkarban szolgáltam. Délután a gyermekek karácsonyán igét hirdettem. Másod napján és óévkor a zenei szolgálatban segítetttem be. Karácsonyra sikerült egy új zenei formációt felállítanunk a gyülekezetben, ezért is volt ez fontos.

Ezen kívül még az óévi istentisztelet után az ifivel szerveztünk szilveszteri alkalmat, ami szintén egy nagyon jó hangulatú volt, amin fontos beszélgetések is voltak és új fiatalokat is el tudtunk hívni. Az újévi istentiszteleten pedig bizonyágtétellel szolgáltam.

Eseménydús volt tehát a karácsonyi ünnepkör gyülekezeti életében. Ezek az alkalmak sokat segítettek abban, hogy közelebb kerüljek a testvérekhez, jobban megismerjem őket, a szokásaikat. Közös élményeket szereztünk, amelyekre szívesen emlékezhetünk. Szakmai szempontból is nagyon sokszínű tapasztalatot szerezhettem, vizsgálhattam meg. Áldott ünnep volt ez, amiért hálás vagyok.

Selmeczi Nimród

MA/2. évf. lelkipásztori szolgálatra készülő hallgató

Eseménynaptár

Az események sorában előkerül két nagyon hasonló megnevezés, a Teológiai nap, és a Teológus nap. A kettő közötti különbségtételhez adunk segítséget e bevezetőben.

- *Teológiai napnak* nevezzük azt az alkalmat, amikor a BTA rektora, illetve valamelyik vezetője, vagy oktatója hirdet ígét, tart előadást egyházunk valamelyik gyülekezetében, körzetében.

- *Teológus napról* abban az esetben beszélünk, ha az oktatót teológiai hallgatók is elkísérik és ők is szolgálnak az adott gyülekezetben.

A cél mindkét esetben a bibliai ismeretek és üzenetek átadása, valamint a kapcsolat építése a gyülekezetekkel.

* * *

Dr. Gerzsényi László nyugalmazott főiskolai tanárra emlékezünk (2021.07.31.)

Szomorú szívvel, de Isten akaratában megnyugodva adunk hírt arról, hogy Dr. Gerzsényi László nyugalmazott főiskolai tanár testvérünket 2021. július 31-én, türelemmel viselt hosszú betegség után az Úr elszólította e földi létből

Dr. Gerzsényi László rövid életrajza:

Gerzsényi László Záhonyban született 1931-ben, Ger-

Dr. Gerzsényi László testvér az újpesti szónokszéken

zsenyi Albert baptista lelkipásztor első gyermekeként. 1946-ban Gyulán bemerítkezett. 1950-től a Baptista Teológiai Szemináriumban tanult. Lelkipásztorként szolgált a Budapest Nap utcai, az újfehértói, a péceli, az újpesti, a clevelandi, majd újból a péceli gyülekezetben. Ezt követően a budai, a Budapest Nap utcai, majd a Wesselényi utcai gyülekezet ügyvezető lelkipásztora volt.

Tíz éven át vezette a Baptista Levéltárat. 1963 óta volt tagja a Történelmi Bizottságnak. Szolgált az Énekeskönyv Bizottságban, az Irodalmi Bizottságban, két cikluson át az egyház országos titkára volt.

Amerikai szolgálata alatt 1974-től a Louisville-i Déli Baptista Teológia hallgatója volt. 1976-ban mester-fokozatot, 1978-ban pedig teológiai doktori diplomát szerzett.

1979-től a Baptista Teológiai Akadémia tanára; a nyolcvanas évektől az intézmény nyelvi lektorátusának vezetője; 1998-tól 2005-ig a BTA Egyháztörténeti tanszék vezetője volt.

A BTA-n oktatott tárgyai: újszövetségi teológia, újszövetségi szövegismeret, újszövetségi bevezetés, egyháztörténelem, kortörténet, vallástörténet, bibliokateológia, patrológia, homiletika, angol, német, görög, magyar nyelv.

1990-ben a svájci International Baptist Theological Seminary-ben gyakorlati teológiát oktatott. 1991 óta a Cincinnati Bible College and Seminary bécsi tagozatán professzor és területi igazgató. 1994-től a Trans World Radio MERA adásainak keretében A Biblia üzenetének előadója. Az 1995-ben megalakult IBLA (International Baptist Lay Academy) igazgatója. 2003-tól több éven át a Meyer Henrik Baptista Kollégium igazgatója.

Az 1960-as évektől kezdve lengyel- és angoltolmács. Billy Graham öt könyvét lefordította magyarra, és teológiai írók mintegy ötven munkájának a fordítója. Megírta Udvarnoki András, a Baptista Teológiai Szeminárium alapítójának életrajzát, a Clevelandi Magyar Baptista Misszió 100 éves történetét, a Péceli Baptista Gyülekezet 100 éves történetét, és a Wesselényi utcai Baptista Gyülekezet történetét, valamint társszerzője „A

magyarországi baptista teológiai oktatás története 1906-2006” címmel megjelent kötetnek. Gyülekezeti, vegyes-kari, ifjúsági, vasárnapi iskolai, nőikari és férfikari énekeinek száma mintegy nyolcszáz.

Dr. Gerzsényi László Spurgeon életrajzának és több prédikációjának a fordítója. 2007-ben munkásságát az MBE Spurgeon-díjjal méltatta.

A Baptista Teológiai Akadémia Szenátusa, nagyra értékelve Dr. Gerzsényi László nyugalmazott főiskolai tanár évtizedeken át végzett példamutató, magas színvonalú oktatói, kutatói, tanzévezetői munkáját – amellyel számos teológus-nemzedék Biblia iránti szeretetét, hittudományi ismeretének elmélyítését és tudományos elkötelezettségét munkálta – kiemelkedő biblia-tudományi életművének elismeréseképpen 2017-ben, részére az Udvarnoki András-díjat adományozta.

*

A BTA oktatói, munkatársai és hallgatói nevében együttérzésünket fejezzük ki, és az Úr Jézus vigasztalását kívánjuk a gyászoló családnak.

a BTA Vezetői

Roma Holokauszt Emléknap (2021.08.02.)

A Baptista Teológiai Akadémia végzős hallgatója Kissné Balázs Barbara (MA1), az Élet Menete Alapítvány roma projektért felelős vezetője szervezésében Roma Holokauszt emléknappra került sor a Vasúttörténeti Parkban. Teológiánkat *dr. Várady Endre* képviselte az emléknapon. Az alábbiakban *Kissné Balázs Barbara* beszédét adjuk közre, amely betekintést enged abba, mikén mentek át emberek ezrei azokban a szörnyűséges időkben.

„Kedves Emlékezők!

Szeretettel köszöntök mindenkit, aki ma ezen a megemlékezésen megjelent. Most megragadom az alkalmat, hogy köszönetet mondjak az Élet Menete Alapítványnak, mert az elmúlt

A megemlékezés felszólalói

években lehetővé tette, hogy Auschwitz-Birkenauban emlékezzünk a Roma Holokauszt áldozataira. Így a férjem, Kálmán és az én vezetésemmel, sok-sok roma fiatal ismerhette meg azt a volt koncentrációs táborát, amely szimbóluma lett a Holokauszt-nak, az emberirtásnak és a terrornak.

Mi, itt ma arra emlékezzünk, ami 1944. augusztus 2-án történt, azon a helyen, amely ma annak a példája, mihez vezet a rasszizmus, antiszemitizmus. 1944. augusztus 2-áról 3-ára virradó éjszaka Lengyelországban, Auschwitz-Birkenau cigány családi táborának foglyait, közel 3 ezer férfit, nőt és gyereket megölték. Egy éjszaka alatt a gázkamrák és krematóriumok vetettek véget földi életüknek.

Ma Auschwitz múzeumként működő részében, a 13-as barakkban láthatjuk azt, hogy milyen életük volt a cigány tábor foglyainak, láthatjuk az úgynevezett cigány könyvet, amelyet később a földbe ásva találtak meg, és 21 ezer nevet tartalmaz. Huszonegyezer cigány ember nevét, akiket a táborban regisztráltak, ezek a nevek a 13-as barakk falán láthatóak, amely nagyon megrendítő. Mi volt a bűnük ezeknek az embereknek?

Csupán csak annyi, hogy cigánynak születtek, így a náci ideológia szerint, ők is alacsonyabb rendű emberek voltak, haszontalan népség, akiket ki kell irtani.

Mi, akik ma itt vagyunk, azzal az üzenettel térjünk majd haza: hogy Isten a maga képmására teremtette az embert, ezért mindenki egyforma!

Nincs különbség ember és ember között. Mindegy, hogy kinek milyen a bőrszíne. Mindegy, hogy ki, melyik vallási felekezet tagja. Az Élet Menete Alapítvány egyik jelmondata, hogy emlékezni és emlékeztetni mindannyiunk kötelessége. Legyen ez minden jelenlévő egyik jelmondata, mert ha a túlélőink nem lesznek, akkor már csak mi leszünk, akik tovább tudják adni a múltban történeteket. Nem szabad, hogy a Holokauszt feledésbe merüljön, mert a jelenben úgy tudunk élni, és a jövőnket úgy tudjuk építeni, ha ismerjük a múltunkat.

Soha többé Jom Hasoá, soha többé Porrajmos.

Köszönöm, hogy meghallgattak, külön köszönöm én is az egyházi személyeknek a jelenlétét, amely most egy HÍD építését jelképezi. HÍD különböző felekezetek között az emlékezés érdekében.”

Közösségi nap a Teológián (2021.09.22.)

„*Tegyetek tanítvánnyá minden népeket*” mottóval évindító közösségi napra került sor szeptember 22-én a Baptista Teológiai Akadémián, a vezetők és munkatársak részvételével.

A rendezvény fókuszában a Szentlélek általi vezetés, a fejlődés és a tanítói közösséggé formálódás lehetőségeinek felismerése volt.

A közösségi nap szervezését *Prof. Em. Dr. Veres Sándor Péter* fogta össze és különféle feladatokon keresztül aktivizálta a résztvevőket. *Urbán Gedeon* igei gondolatai áthatották a munkatársakat és a műhelymunka során is inspirációt jelentettek.

A jó hangulatú esemény megerősítette az összetartozás érzését és a valódi közösséggé formálódást.

A közösségi napon résztvevő tanárok, hallgatók és dolgozók népes gyülekezete

Beszámoló a januári lelkipásztor-látogatásról (2022.01.13.)

2022. január 13-án egy hatfős lelkipásztori szolgálatra készülő hallgatókból álló csapattal és *László Gábor* oktatónk kíséretével látogattunk meg két gyakorló lelkipásztort. Délelőtt *Matuz József* testvérhez mentünk a monori gyülekezetbe, délután pedig *T. Beke László* testvér fogadott minket Törökszentmiklóson. Ez a nap jó lehetőségnek bizonyult arra, hogy ismerkedés közben láthassuk meg a lelkipásztori lét küzdelmeit és örömteli részeit. A testvérek elmesélték nekünk az elhívásuk és eddigi szolgálati útjuk történetét, valamint a gyülekezetük életéről, jelenlegi kihívásairól is beszámoltak.

Matuz József az elmúlt 20 évben három helyen szolgált; Nagydoboson, Gyulán és 2019-től a Monori gyülekezetben. A szolgálati hely váltásról elmondta, hogy a lelkipásztornak Istenre figyelve kell újra és újra megvizsgálnia, hogy meddig van rá szükség a jelenlegi helyen, és mikor jött el a váltás ideje. Ebben a kérdésben a gyülekezet bizalma mindig meghatározó, ám a vezetőség támogatása talán ennél is fontosabb. Hogyha a gyülekezet tagjai közül felbukkan egy-egy „hangos ellenálló”, az még nem egyértelműen jelenti a szolgálat végét, viszont ha a vezetőség tagjai között jelennek meg kritikusok, akkor a közös munka nem lesz hosszú életű. József olyan őszinteséggel beszélt a szolgálata során megélt harcairól, kudarcairól, nehéz pillanatairól, ami nekünk – leendő lelkészeknek – nagyon nagy érték,

A látogató csoport Monoron...

és sokat tanít. Ezekben a nehéz időkben – mondja – különösen felértékelődik a feltöltődés és a kikapcsolódás jelentősége. Még a lelkipásztoroknak is rendelkezni kell valami olyan hobbival, amit egyedül magáért, a saját felüdüléséért csinál, és nem másokért. Józsefnek ez a hosszútávfutás, ami számára nem csupán kikapcsolódás, hanem egy olyan hobbi, ami a szolgálatáról is sokat tanítja őt. A regenerálódás, a kellő mennyiségű és minőségű energia-bevitel, a saját tempó megtalálása és a személyes szurkolók, támogatók nem csak az eredményes futásnak, hanem az eredményes szolgálatnak is elengedhetetlen összetevői. Hogy melyik szolgálatot nevezhetjük eredményesnek? Pál apostol és József testvér szerint elsőrendűen azt, ahol a szolgáló hűség és kitartó az engedelmességben (1Korintus 4:2).

T. Beke László testvér elismeri a hűség fontosságát, azonban hozzáteszi, hogy az Isten szerinti hűségből egy idő után gyümölcs terem (Máté 7:20). A törökszentmiklósi gyülekezet pásztorlása mellett László néhány éve két általános iskolában is teljesít iskolalelkészi szolgálatot. Ezeken a helyeken a testvérek által már sok magvetés történt, ám nagy és látványos változásokat mind-

... és Törökszentmiklóson

eddig nem láttak. Sokkal inkább egy hosszú öntözési és lassú növekedési időszak történik, aminek a gyülekezet hite szerint hamarosan látható gyümölcsei is lesznek. Eredmény továbbá László szerint az is, ha a gyülekezet családdá válik, és minden időben összetart. Nagy hálaok számára, hogy a törökszentmiklósi gyülekezet az elmúlt években ilyen közösséggé alakult, ahol a testvérek számíthatnak egymásra, a szolgálatban összefognak, és rendszeresen áldott imaközösségben vesznek részt.

Nagy kérdés a lelkipásztornak, hogy főállású szolgálóként tevékenykedik, vagy polgári munka mellett végzi a hivatását. Jó volt látni ebben is a testvérek Istenre hagyatkozását, és bizalmát az Ő gondoskodása felől. Civil munkában vagy félállásúként, teljes idejű pásztori munkában vagy amelletts iskolában, szociális intézményben szolgálva, így vagy úgy, de Isten mindig meg fogja mutatni, hogy hol hogyan van ránk szüksége, és gondoskodni fog rólunk bárhol is legyünk.

Mindez csak néhány szemelvény a nap témái közül, ezek mellett volt szó imaházbővítésről és eladásról, a szolgálati lakás érdekességeiről, a település többi gyülekezetéhez való kapcsos-

lódásról vagy a lelkipásztor-gyerekek hátrányos helyzetéről is. A testvérek minden kérdésünkre őszintén és készségesen választottak, és szeretettel adták tovább a saját tapasztalataikból merített jó tanácsokat. Egy nagyon áldott és színes napunk volt, ami nem csupán új kapcsolatokkal, de sok isteni bölcsességgel is gazdagított minket. Azt gondolom, a pásztori szolgálatra való felkészüléshez az ilyen találkozások nagyon sokat hozzáadnak, és igazi kiképzést jelentenek.

Kovács Benjámín

BA/1. évf. lelkipásztori szolgálatra készülő hallgató

A Tudományos Diákkör Konferenciája (2022.01.20.)

A 2021/22-es tanév őszi szemeszterében benyújtott pályázati munkák meghallgatására és értékelésére került sor 2022. január 20-án a Baptista Teológiai Akadémián.

Thuswohl Jürgen tartja előadását a zsűri előtt

Négy előadás hangzott el az alábbi témákban:

- *Kelemen Sándor Tomi: A Szalárdi Filadelfia Noom Alapítvány Idősotthonának története*
- *Szekeresné Szabó Gabriella: Spurgeon – elkötelezett Isten gyermeke, egyszerre kálvinista és szenvedélyes evangélizáló*

- *Szuhányi Boglárka*: Epilepszia kutatás
- *Thuswohl Jürgen*: Megtérési motivációk a Magyarországi Baptista Egyházban

Mindegyik előadó értékes tanulmányi anyagot tárt a bíráló bizottság elé.

Ülésezett Akadémiánk Szenátusa (2022.02.09.)

2022. február 9-én megtartotta ez évi első tanácskozását a Baptista Teológiai Akadémia Szenátusa. Reménységgel kezdtük

A Szenátus 2022 februárjában

meg a 2021/2022 tanév tavaszi szemeszterét. Teológiánk alap (BA) és mester (MA) képzésén ebben az esztendőben több mint 500 hallgató vesz részt a missziói, szociális, kántor és lelkipásztor-képző fakultáson. Hála a jó légkörért, az egységért, a Szentlélek megtapasztalható jelenlétéért és vezetéséért, valamint a reményteljes jövőért! Soli Deo Gloria!

Egy hallgatónk földi élete véget ért (2022.02.17.)

Megdöbbenve és fájó szívvel tudatjuk, hogy 2022. február 17-én, 39 éves korában, betegségben elhunyt a BTA egy hallgatója, *Tanács Margaréta*.

Évfolyamtársai így emlékeznek rá:

„Távozásával egy nyíltszívű, pozitív gondolkodású, önzetlen, az emberekhez feltétlen bizalommal odaforduló emberrel lettünk kevesebbek. Egy igaz barátot veszítettünk el, aki párjának ablakot nyitott a világra. Margarétának még lett volna dolga itt a földön. Voltak tervei, vágyai, tanulmányai, de erre már nem jutott ideje.

Kedves, érzékeny, szeretetre méltó egyénisége hiányozni fog. Jó volt életének részeseivé lenni. »Az életnek véget kell érnie, de a szeretetnek nem.« /M. Albom/”

A fájdalomban mi is osztozunk. Jézus azt mondta: „*Én vagyok a feltámadás és az élet, aki hisz énbennem, ha meghal is, él; és aki él, és hisz énbennem, az nem hal meg soha. Hiszed-e ezt?*” (János evangéliuma 11,25-26)

Együttérzéssel: a Baptista Teológiai Akadémia tanárai és hallgatói nevében:

Dr. Mészáros Kálmán
a BTA rektora

Rendszeres áhítatok a BTA-n (2022.02.24.)

Minden héten, csütörtökön délben közös áhítatra kerül sor a BTA-n, a hallgatók, oktatók és dolgozók részére.

Február 24-én, az orosz-ukrán háború kitörése napján *Marton Zsolt* testvér vezette az ima alkalmat, és azért könyörgött az alkalmi gyülekezet, hogy az Úr szüntesse meg a háborút, és segítse a bajba jutottakat.

Oktatók, hallgatók és dolgozók az áhítaton

Március 3-án *Selmeczi Nimród* MA/2. hallgató buzdította imára az egybegyűlteket. Szolgálatában elmondta a „Nagy Istenem...” című ének keletkezésének történetét, amivel a nyomorúságban is nyerhető mennyei áldások valóságát emelte ki. Az áhítat végén *Dr. Mészáros Kálmán* rektor testvér adott pillanatnyi helyzetképet a háborúról és a menekültek segítségéről.

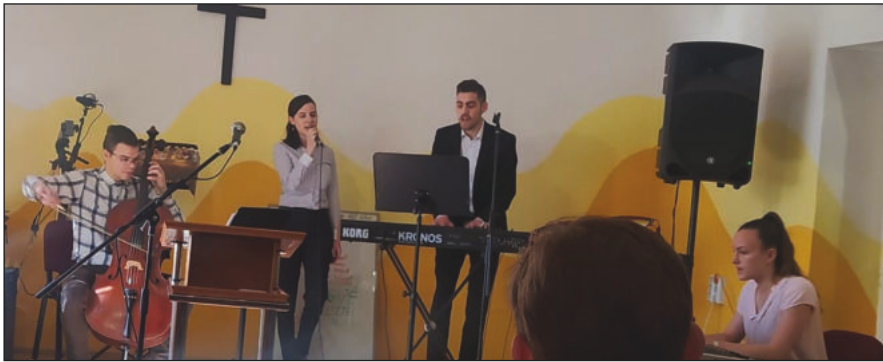
Összoktatói értekezlet a BTA-n (2022.03.02.)

A Baptista Teológiai Akadémián 2022. március 2-án összoktatói értekezletre került sor, ahol a 2021/2022-es tanév tavaszi szemeszterének feladatairól egyeztettek. A jó hangulatú megbeszélés során egy újabb technikai fejlesztés lehetősége is körvonalazódott, amely a hatékonyabb munkavégzést segíti elő.

Teológus nap Törökszentmiklóson (2022.03.27.)

2022. március 27-én Akadémiánk lelkipásztori szolgálatra készülő hallgatóinak egy csoportja teológus napon szolgált a Törökszentmiklósi Baptista Gyülekezetben. *Balla Péter* tanár úr vezetésével öt hallgató vett részt a szolgálásban, néhányukat pedig a feleségük is elkísérte.

Az istentisztelet *Yang Dong Yang* vezetésével, imaórával kezdődött, amikor az országos választásokat és a gyülekezet aktuális imatémáit hoztuk Isten elé. A zenei dicsőítésben *Csernus Máté* és felesége, valamint *Selmeczi Nimród* vezették a gyülekezetet. Ezután *Balla Péter* testvér igeszolgálatát követte a Galatákhöz írt levél 5. részének 1-14. versei alapján. Az igehirdetés arra bátorította a gyülekezetet, hogy a Krisztustól kapott szabadsággal törekedjen mindenki jól élni, legfőképp úgy, hogy szeretettel szolgálunk egymás felé. Végül *Kovács Benjámín* és felesége, valamint *Selmeczi Nimród* testvérek bizonyoságtételükkel, *Jámbor Ádám* pedig egy verssel bátorította a gyülekezet tagjait. *T. Beke László* testvér a Törökszentmiklósi Gyülekezet lelkipásztora megköszönte a Teológia küldöttségének szolgálatát, és bátorította őket a további kitartásra elhívásukban.

A szolgáló csoport zenei szolgálata Törökszentmiklóson

Az istentisztelet után a gyülekezet egy bőséges szeretetvendégségre invitált minket, ahol finom falatok mellett ismerkedhettünk a testvérekkel, és építhettük a közösséget. Felüdülés volt a törökszentmiklósi testvéreink között szolgálni, és látni rajtuk, hogy mennyire sokat jelent nekik egy ilyen látogatás. Őszinte szeretetet vihettünk, és legalább annyit mi is kaphattunk!

Kovács Benjámín

BA/1. évf. lelkipásztori szolgálatra készülő hallgató

Lelkiségi hétvége Kárpátalján (2022.04.09.)

László Gábor és Marton Zsolt a BTA tanárai – 2022. április 9-én – az esedékes oktatási órák mellett – lelkigyakorlatot is vezettek Zápszonyban, hogy a még helyben maradt kárpátaljai hallgatókat bátorítsák személyes jelenlétükkel és Isten Igéjével.

A résztvevők csoportja

Teológiai nap Szegeden (2022.04.10.)

Tóth Sándor a BTA óraadó tanára tartott előadást a Szegedi Baptista Gyülekezetben. A téma: Missziológia – elméleti ismeretek. (A misszió elméleti alapjai), amely egy előadássorozat részeként vezette a hallgatókat.

Ízelítőül a missziológia fogalmát idézzük az előadásból: „Az Atya, Fiú, Szentlélek Isten egész világot átfogó olyan üdvösség-munkájának a tanulmányozása, mely Isten uralmának megvalósulását eredményezi.”³¹

világot átfogó olyan üdvösség-munkájának a tanulmányozása, mely Isten uralmának megvalósulását eredményezi.”³¹

³¹ A teljes előadás: <https://www.youtube.com/watch?v=sqVjy5kOWR8> – Utolsó megnyitás: 2022. 08. 17.

Teológiai nap Berettyóújfalun (2022.04.17.)

Bereczki Lajos a BTA rektorhelyettese az Eötvös utcai gyülekezetben Húsvét napján végzett szolgálatot, a feltámadás teológiai és lelki vonatkozásainak üzenetét átadva, a jelenlévők lelki épülésére.

Teológus nap Derecskén és körzetében (2022.04.24.)

Ezen a vasárnapon az ország több pontjáról gyűltünk össze Derecskén teológus napra. A teológus nap lényege, hogy egy gyülekezet, körzet jobban megismerhesse a BTA-n lelkipásztori szolgálatra készülő hallgatókat. *Horváth Zsolt* ügyintéző lelkipásztor és *Baranyi Barnabás László* teológus hallgató szerevezésében jött létre ez az alkalom. A szolgálatban részt vettek: *Baranyi Barnabás László*, *Csernus Máté*, *Herczegh Sándor*, *Jámbor Ádám*, *Selmeczi Nimród* és *Yang Dong Yang* hallgatók, akiket *Balla Péter* tanár kísért el.

A Nagykereki gyülekezet a teológus hallgatókkal

A délelőtt folyamán a hallgatók kettésével, a tanítványok kiküldésének mintájára a körzet gyülekezeteit látogatták meg. Bar-

nabás és Sándor Derecskén, Ádám és Yang Esztáron, Máté és Nimród pedig Nagykerekin szolgáltak imaórai buzdítással, zenei szolgálattal, bizonyágtétellel és igehirdetéssel. A derecskei alkalmon Balla Péter bemutatta a Baptista Teológiai Akadémia küldetését, szolgálatát. Az ünnepi istentiszteletek után a hallgatóknak volt alkalmuk beszélgetni, ismerkedni a gyülekezeti tagokkal. A tartalmas délelőtti alkalmakat követően a csapat újra összegyülekezett Derecskén, ahol Horváth Zsolt ügyintéző lelkipásztorral és a derecskei gyülekezet vezetőségével közös ebédet fogyaszthattunk el, jó hangulatú, építő beszélgetés mellett.

Délután pedig közös istentiszteletre hívtuk a körzet testvériségét, ahol Herczegh Sándor szolgált zenei kísérettel. Selmeczi Nimród közelgő missziós útjuk kapcsán *A helyi gyülekezet szerepe a világmiszióban* címmel prédikált. Ezután útitársa, Csernus Máté tett bizonyágot arról, hogy számára mit jelent részt venni a misszióban. Baranyi Barnabás pedig kalandos elhívás történetét osztotta meg. A hallgatók énekekkel is szolgáltak. Az alkalmat Horváth Zsolt lelkipásztor vezette.

Köszönjük szépen a Derecskei Baptista Gyülekezetnek és körzetének ezt az áldott, emlékezetes alkalmat és vendégszeretetüket. Isten áldását kívánjuk a gyülekezetek életére!

Selmeczi Nimród

MA/2. évf. lelkipásztori szolgálatra készülő hallgató

Történelmi megemlékezés Kolozsváron és Magyarlónán (2022.05.09-10.)

A magyar baptisták összevont Történelmi Bizottságának tagjai három év után újra személyesen találkozhattak. A járvány idején csak online tudtuk megtartani a gyűléseket. Áldás volt végre szemtől-szembe látni, hallani egymást, jó légkörű, lelki közösségben lenni, és arra emlékezni, hogy Bethlen Gábor fejedelem 400 évvel ezelőtt adott kiváltságlevelet az Alvincre telepített

A magyar baptisták összevont Történelmi Bizottsága

anabaptistáknak. Az erdélyi országgyűlésnek a kolozsvári Szent Mihály székesegyház adott helyet 1622 májusában. Az országgyűlés egyik határozatában biztosította az anabaptisták háborítatlan vallásgyakorlatát Alvincon. Bethlen Gábortól pedig 1622. július 4-én kiváltságlevelet kaptak. Ünnepi tanácskozásunkat, amelyre 2022. május 9-10-én került sor, ezért tartottuk éppen Kolozsváron, a helyi Magyar Baptista Gyülekezet imaházában.

A tanácskozás során a Kárpát-medence országrészeit képviselő magyar baptista történészek áttekintették és ismertették kutatásaik és publikációik eredményeit, valamint a jubileumi esztendővel kapcsolatos terveiket. Jelen volt: *Erdélyi Sándor* (a Bibliacentrum vezetője, Pozsony), *Nagy Tibor* (a vajdasági Bibliamúzeum vezetője, Csantavér), *Kiss Lehel* (az erdélyi Történelmi Bizottság elnöke, Szamosújvár), *Kelemen Sándor Tomi* (az erdélyi Baptista Levéltár vezetője, Szalárd), *dr. Borzási Pál* (a BTA teológiai tanára, az erdélyi baptisták főtítkára, Szilágyperecsen), *Kiss Zoltán* (a Kornya-örökség gondozója, Bihardi-

Dr. Mészáros Kálmán előadást tart

óság), *dr. Borzási István* (a Nagyváradi Emanuel Egyetem tanára, Kraszna), *Duszka József* (korábbi BTA teológiai hallgató, bibliaterjesztő misszionárius, Budapest), valamint *dr. Mészáros Kálmán* (egyháztörténész-lelkipásztor, a Baptista Teológiai Akadémia rektora, Budapest).

A Történelmi Bizottság tagjai másnap, 10-én részt vettek az erdélyi lelkipásztorok ünnepi közgyűlésén, a Kolozsvárral szomszédos Magyarlónán. *Papp János*, a Magyarországi Baptista Egyház elnöke hirdette Isten igéjét. Ezt követően dr. Mészáros Kálmán tartott történelmi megemlékezést a Kárpát-medence népei között hirdetett baptista tanítás 500 éves évfordulója, az anabaptista vallásfelekezet 400 évvel ezelőtti törvényes elismerése és védelme, valamint a 175 évvel ezelőtt elindult újkori baptista mozgalom eseményeire emlékeztető jubileumi eszten-dők történelmi jelentőségéről.

A lelkipásztori találkozót követően visszatértünk Kolozsvárra, ahol a „kétágú” református templom kertjében Papp János és dr. Borzási Pál a magyar baptisták nevében elhelyezte a megemlékezés és a hála koszorúját Bethlen Gábor szobránál, majd elláto-

Történészek Bethlen Gábor szobránál

gattunk a város főterén álló székesegyházhoz.

Közben megéneztük Dávid Ferencnek, Erdély egyik nagy hatású reformátorának emlékművét is. Dávid Ferenc 1570-ben Magyarra fordította

Látogatás Dávid Ferenc emlékművénél

a Könyvecske az igaz keresztényi keresztségről című, 320 oldalas anabaptista hitvédelmi teológiai művet, majd Heltai Gáspár kolozsvári nyomdájában kinyomtatta azt, Dávid Ferencet az általa hirdetett antitrinitárius tantételek miatt is 1579-ben perbe fogták és életfogytiglani várfogságra ítélték. A dévai várbörtön cellájában halt meg ugyanabban az évben.

Emlékezetes és fontos mozzanata volt az együttlétnek a Hamburgból Magyarországra 1846-ban hazatérő, majd 1866-tól Erdélyben munkálkodó *Rottmayer János* gyülekezetalapító baptista misszionárius egykori bibliaraktárának meglátogatása. Sokáig nem volt ismert, hogy ez az épület ma is megtalálható

Rottmayer János bibliaraktára előtt

Kolozsvár belvárosában. A Történelmi Bizottság tagjai a fennmaradt feljegyzések és archív fényképfelvételek alapján beazonosították ezt a Skót Misszió által vásárolt és évtizedeken át fenntartott, valamikor bibliaraktár (Bibel Niederlage) külső

felirattal rendelkező épületet. Mint ahogy erre fény derült, a hajdani misszióközpont a Mátyás király szülőháza mögötti utcában, a hajdani Kárpát utca 18. szám alatt található.

Ez az épület volt 1866-1901 között Rottmayer János munkáságának központja. Innen került ki sokezer magyar, német és a későbbiekben román nyelvű Biblia és evangéliumi kiadvány egész Erdély területére. Csoda, hogy az épület ma is áll, és eredeti funkcióját megőrizve napjainkban is különböző nyelvű Bibliákat és más evangéliumi könyveket árusítanak benne. A bizottság terve, hogy ha lehetséges lesz, egy emléktáblát helyez majd el az épület falán.

Tiszteletadás Mátyás király szobra előtt

Emlékezni, és másokat is arra emlékeztetni, miképpen munkálkodott Isten a történelem során, és miként használta szolgáit az Ő országa építésében, része elhívásunknak, a Biblia által ránk rótt, áldott kötelesség. Az Úr segítsen továbbra is mindannyiunkat ennek teljesítésében – hitünk növekedésére, az Ő dicsőségére!

Dr. Mészáros Kálmán,
a Baptista Teológiai Akadémia rektora,
az MBE Történelmi Bizottságának elnöke

Egy szívdobbanásra a mennyországtól (2022.05.21.)

Szenczy Sándor, a Baptista Szeretetszolgálat alapítója és emeritus elnöke, baptista lelkipásztor, a Baptista Teológiai Akadémia Szenátusának korábbi tagja és vendégelőadója súlyos betegség után 2022. május 21-én hajnalban befejezte földi életét, mely az örökkévalóságban folytatódik. 57 éves volt. Sokak életére volt maradandó hatással. *Dr. Szilágyi Béla*, a szeretetszolgálat elnöke írta a következőket:

In memoriam Szenczy Sándor

„Mindannyian sokat kaptunk Sándortól. Megtapasztaltuk szeretetét, odafigyelését, hogy mindig volt egy ölelése, kedves szava hozzánk, volt ideje meghallgatni, imádkozni értünk. Sokkal több volt, mint egy szervezeti vezető. A mennyeit, az Istentől

kapottat hozta el hozzánk, a holnap áldásait, álmait hozta el nekünk a mába. Örömeit, győzelmeit megosztotta velünk, s hibáit sem takargatta, és kész volt bocsánatot kérni.

Sándor tanított meg arra is, hogy »elveszíthetjük mindenünket: pénzünket, munkánkat, egzisztenciánkat, egészségünket, szeretteinket, de igazán nagy bajban mégis akkor vagyunk, ha a hitünket veszítjük el«.

»Ama nemes harcot megharcoltam, futásomat elvégeztem, a hitet megtartottam, végül eltételezt nekem az igazság koronája, amelyet megad nekem az Úr, az igaz bíró azon a napon; de nemcsak nekem, hanem mindazoknak is, akik várva várják az ő megjelenését« – írja Pál apostol.»

Szenczy Sándor baptista lelkipásztor, a Baptista Szeretetszolgálat emeritus elnöke és alapítója 1965-ben született Sajószent-

péteren. Megtérése és tanulmányainak elvégzése után számos gyülekezet születéséhez járult hozzá 1994 óta.

Huszonhat éve hozta létre a magyar Baptista Szeretetszolgálatot, amely egy özvegyasszonytól kapott 5000 forint összegű első adománnyal indult, és vezetése alatt több kontinensen dolgozó, több ezer munkatársat és önkéntest foglalkoztató karitatív szervezetté nőtt, tizennyolcezer ellátottat gondozó és tizennégyezer diákot oktató országos szociális és oktatási intézményfenntartó lett.

Kiemelkedő szerepe volt a magyarországi adományozási kultúra megteremtésében, többek között a Cipősdoboz-akció és a Fogadj örökbe! gyermektámogatási programok révén. Hivatása során természeti katasztrófák és háborúk helyszínein járva teljesítette küldetését, megteremtette és biztosította egy olyan humanitárius szervezet működésének feltételeit, amely munkájának túlnyomó többségét ma a magyarországi rászorultak érdekében végzi.

Életét embertársainak szeretete és hitének szolgálata határozta meg, mindig azt vallotta, hogy ő és az általa létrehozott szervezet Istennek szolgál, és ő csak követi az égi útmutatást.

A számos rangos elismerés mellett 2015-ben Magyar Arany Érdemkereszttel kitüntetett Szenczy Sándor betölthetetlen úrt hagy maga után, akinek rászorultak milliói köszönhetik világszerte sorsuk jobbra fordulását. Szellemiségének és munkásságának örökségét a Baptista Szeretetszolgálat munkatársai viszik tovább.

Teológus nap Albertirsán és Pilisen (2022.05.22)

Május 22-én a Baptista Teológiai Akadémia néhány hallgatójával és tanárával Albertirsán és Pilisen szolgált. Az istentiszteleten *Balla Péter* tanár testvér és *Molnár Ambrus* teológushallgató bizonyoságtételeikkel bátorították a gyülekezetet. Imára buzdítással pedig *Fülöp Áron* teológus hallgató vezette a közösséget.

Az akadémia történetéről, jelenlegi működéséről és jövőbeni terveiről *Dr. Mészáros Kálmán* rektor testvér számolt be. Majd igehirdetéssel szolgált a gyülekezet számára.

Igét hirdet Dr. Mészáros Kálmán rektor

Ezzel párhuzamosan került sor Pilsen is az istentiszteletre, ahol teológus hallgatók, *Dóczé Efraim* és *Tóth András* szolgálhattak imára buzdítással és igehirdetéssel.

Balla Péter, Tóth András, Fülöp Áron, Dóczé Efraim és Molnár Ambrus

Fontos a Teológia számára, hogy jó lelki kapcsolatot ápoljon az ország összes baptista gyülekezetével, amire kitűnő lehetőség volt ez az együtt töltött nap is. Itt is szeretnénk megköszönni az Albertirsai Baptista Gyülekezet tagjainak és lelkipásztorának *Újvári Ferenc* testvérnek a szeretetteljes fogadtatást!

Molnár Ambrus

MA/1. évf. lelkipásztori szolgálatra készülő hallgató

Teológus nap Lucfalván és Salgótarjában (2022.06.19.)

Paróczy Zsolt a BTA rektorhelyettese teológus hallgatókkal szolgált a salgótarjáni körzetben. Dél előtt Salgótarjában *Baranyi Barnabás* vezette az imaórát, majd *Dóczé Efraim* hirdette az igét.

Balla Péter, Molnár Ambrus, Dóczé Efraim, Urbán Gedeon, Paróczy Zsolt, Kovács Benjámin és Baranyi Barnabás

Lucfalván *Molnár Ambrus* volt az imaórávezető és *Paróczy Zsolt* az igehirdető. Délután mindannyian a lucfalvi gyülekezetben szolgáltak. *Kovács Benjámin* az igehirdetéssel, a teológus társak pedig bizonyosságtételekkel, énekekkel. Istené a dicsőség az áldásokért!

In Memoriam Herjeczki Ildikó (1946-2022) (2022.06.24)

Szeretettel emlékezem Herjeczki Ildikó testvérnőre, a Baptista Teológiai Akadémia gazdasági osztályán dolgozó hűséges és alázatos munkatársunkra, aki 2022. június 24-én, hosszan tartó, de türelemmel viselt betegsége után visszaadta lelkét Teremtőjének.

Utoljára a BTA munkatársaival együtt ünnepeltük nem régen Ildikó 76. születésnapját a Teológia teraszán nagy örömmel és biza-

kodással. Köszöntésül a 76. zsoltár 12. versét olvastuk fel neki: „*Te gyetek fogadalmat Isteneteknek, az Úrnak és teljesítsetek, ti, akik körülötte vagytok! Vigyetek ajándékot a Félelmetesnek!*” Miután énekkel és imádságban kívántunk áldást további életére, csendben megjegyezte: én úgy érzem utoljára ünnepeltem itt veletek a születésnapomat...

Az Úr kimentette a további szenvedésekből és az el nem múló örökkévaló hajlékba emelte át oda, ahol ígérete szerint a halálból feltámadt Jézus Krisztus készített jobbján neki is névre szóló helyet: „*Jól van, jó és hű szolgám, a kevésen hű voltál, sokat bízok rád ezután, jöjj, és osztozz Urad örömében!*” Máté 25,21

Soli Deo Gloria!

Dr. Mészáros Kálmán
a BTA rektora

Teológiai napok a debreceni Újremény Baptista Gyülekezet táborában (2022.07.25-26.)

Prof. Em. Dr. Veres Sándor Péter a BTA egyetemi tanára, a MAI igazgatója, feleségével, *Dr. Veresné Kovács Judittal* együtt tartott előadást az Új Remény Baptista Gyülekezet táborában, Szilvásváradon.

Az előadók: Prof. Dr. Veres Sándor Péter és felesége, Judit

Az első előadás témája: Önmagunk értékeihez és gyengeségeihez való helyes viszonyulás – A hatékonyság.

A második előadás címe: Testvéri szeretet (philadelphia) – A kölcsönös építés.

Alábbiakban egy jelenlévő beszámolója segít bepillantani a gyülekezeti táborozás ezen sok áldást jelentő eseményébe: Prof. Dr. Veres Sándor és felesége, Dr. Veresné Kovács Judit a Debreceni Új Remény Baptista Gyülekezet nyári táborában szolgált 2022.07.25-26-án.

Az utóbbi időben gyakran foglalkoztunk az Isten szerinti szeretet megélésének témájával, ami az ideai gyülekezeti táborunk, éves „sátoros ünnepi” elvonulásunk fő témája is lett:

Isten szeretetének mindent átható ereje: *„Mivel pedig meg-sokasodik a gonoszság, a szeretet sokakban meghidegül.” (Mt 24,12) „De mindezekkel szemben diadalmaskodunk az által, aki szeret minket. Mert meg vagyok győződve, hogy sem halál, sem élet, sem angyalok, sem fejedelmek, sem jelenvalók, sem eljövendők, sem hatalmak, sem magasság, sem mélység, sem semmiféle más teremtmény nem választhat el minket az Isten szeretetétől, amely megjelent Jézus Krisztusban, a mi Urunkban.” (Rm 8,37-39)*

A hét elején Prof. Dr. Veres Sándor és kedves felesége, Judit, mint Jézus tanítványai (megtért pszichológusok) segítettek a nagy parancsolat (Mt 22,36-39) teremtésig visszanyúló alapjainak felismerésében, fontos vezetéselméleti bibliai igazságokra is rámutatva. Mindezt Jézus kereső szeretetére mutató megtérési bizonyágtételük, értékes imádságuk és „újra meggondolásra” ösztönző, sok kérdésfelvetéssel átszőtt előadásuk révén, melyet ezzel az igével foglaltak össze: *„De ha újra meggondolom, reménykedni kezdek. Szeret az Úr, azért nincs még végünk, mert nem fogyott el irgalma: minden reggel megújul. Nagy a te hűséged!” (JerSir 3,21-23)*

„Barátom, miért jöttél ?” (Mt 26,50) Jézus tudja, mi van bennünk, a szívünk mélyén, de szükséges szembe néznünk, megfogalmaznunk, hogy meglássuk magunkat.

Értjük-e, amit olvasunk, hallunk? A tudás Istennél van, ha kérdezünk, keresünk, megadja, amennyi, akinek szükséges.

A **nagy parancsolat** („Szeresd az Urat mindennél és mindenkinél jobban”) kapcsán jó elgondolkoznunk azon is: Vajon nem az embernek adott első parancsolat (1Móz 2,16-17) csak részben való megértéséből fakadt-e az alapvető bűn? Vagy túlságosan lefoglalta magát az ember a kapott „szereppel”, feladatokkal, és nem figyelt a „megbízóval” való együttműködésre, kapcsolatra? Szerette-e Ádám Istent? Szokatlan ez a kérdés, de ne feledjük, ezt az Úr Jézus is feltette Péternek. Vagy csak azt természetesnek véve, benne volt az ember a körülményekben, együtt élt a kapott lehetőséggel, lehetőségekkel?

A nagy parancsolat **második részéhez** kapcsolódóan: Szerette-e Ádám saját magát és Évát? Ehhez mindenképpen fontos látni, kik vagyunk, és mi Isten jó terve kezdettől a férfi és a nő számára. Mit kapott Istentől a férfi és mit a nő? Hogyan „érkeztek” a teremtett világba? Miben volt más az Istennel kapcsolatos megtapasztalásuk? Vajon ez a megtapasztalás is hozzájárul ahhoz, hogyan viszonyul a férfi a nőhöz és mit várna a nő a férfitől?

Felismerve, hogy mit kaptunk Istentől, az a kérdés is felmerül, miért teremtett minket egyáltalán? Szeretetéből, a lehetét, életét adta belénk, önmagát, amit aztán „elvesztett” az ember.

Mit adhatok, mint ember az Istennek? ... Bűnös önmagam, de amíg nem tartom magamat annak, nem is adhatom oda neki életemet. Szükségünk van Jézusra, a világosságra, hogy felismerjük ezt és azt, mennyire szeret minket Isten!

A szeretet az adásról szól, odaadta nekünk a jót, a tökéletest: *„Mert úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta, hogy aki hisz őbenne, el ne vesszen, hanem örök élete legyen.”* (Jn 3,16)

Jézus Krisztus vére tisztít meg mindattól, ami elválaszt Istentől. A világosság nem valami, hanem valaki, egy személy (Jn 1,4-5). A testté lett Ige a világosság, akihez jöhetünk, hogy a Szent Szellem által adjon ígét, ami igazgat, tanít az Istenről való gondolkodásban, az ő egyre teljesebb megismerésében és így a szeretetben: felé, felebarátunk és önmagunk felé.

Csak az az ige lesz a „miénk”, amit megélünk, ehhez pedig bátorság kell. „Ne rejtőzködj!” – osztotta meg a személyesen kapott üzenetét tanár úr. Akarj a világosságra menni!

Amikor az igéről beszélünk, és ahogyan Istenről beszélünk, ez önmagunkról is szól: milyenek vagyunk, kik vagyunk. Az a baj, hogy sokszor nem kérdezzük, pedig Istenhez jönni, kérni, kérdezni nem megalázó, ő felemelni akar. Formálni szeretne, hogy változzon az életünk az ő jó terve szerint, akár a próbákban is – sokszor leginkább azokban.

Ő vár, hogy a döntéshelyzetekbe, szerepünkbe, feladatunkba, életünkbe „bevonjuk”, sőt vonz magához. Mert nem jó az embernek egyedül lenni. Nem csak a társtalanságban, hanem főleg az Istennel való közösség nélkül. Az a fontos, hogyan válaszolunk erre a felvetésre a szívünkben. Keressük-e imádságban bizalommal az Isten közelségét, hogy ne rossz gondolatok szülessenek bennünk, abból pedig a rossz, nem Isten akarata szerinti cselekedetek.

Jézus Krisztuson nem tudott fogást találni a kísértő (Mt 4), az Atya szavával válaszolt, nem volt egyedül a pusztában. Isten jelenlétében élte meg ezt a helyzetet is és Isten szavával válaszolva győzött a kísértés/kísértő felett.

Annak ellenére, hogy más személyiségek vagyunk, Jézus közösséget akar építeni köztünk a szeretetközösség gyakorlására, ami arról szól, mennyire szeretjük az Atyát. A mi dolgunk a szeretet, és ha szólni, inteni is kell a másikat, tegyük ezt Istentől való szeretettel, különben valószínűleg nem fogja jól fogadni testvérünk. Fontos azonban, hogy mi magunk is el/be tudjuk fogadni a kapott visszajelzéseket. Egy tanításhoz kapcsolódás, megértés abból is látszik, milyen ígét hoz fel bennünk a Szent Szellem. Ő tud meggyőzni bennünket és a másikat is – ahogyan „... *bűn, igazság és ítélet tekintetében...*” (Jn 16:8) – emberi kapcsolatokban is.

Javaslom a honlapunkon megtalálható teljes anyagot meghallgatásra, átgondolásra, hogy az ő szelíd, nyugodt hangjukon, az életüket is megosztva, tapasztald meg a kutatást, felfedezést, ahogyan gondolkodva beszélgetnek és segítenek tovább az Istennek való engedelmesség útján Jézus követésében.

A személyes bátorításom pedig két ige: „ha [...] szeretet pedig nincs bennem: semmi vagyok.” (1Kor 13,2) DE „... azokat választotta ki az Isten... a semmiket...” (1Kor 1,28)

Isten jelenlétében, „Bételben”, és csak a vele való kapcsolatban, közösségben maradva válhat egyre teljesebbé bennünk a SZERETET kincse, és válhat gyümölcse mások számára is. Ne érjük be annál kevesebbel, mint hogy törekszünk erre a jelenlétben való élésre, Istenhez igazodásra, ha egyelőre még a minket körülvevő látható, érzékelhető világban kell is helytállnunk.

Tóth Péterné Anikó

Új Remény Baptista Gyülekezet Debrecen

II.
TEOLÓGIAI
TANULMÁNYOK

Dr. Mészáros Kálmán

1. HONNAN ERED A MAGYAR CÍMERBEN TALÁLHATÓ APOSTOLI KETTŐS KERESZT?³²

A kérdés megválaszolásához vissza kell mennünk a világtörténelem időszámításának kezdetéhez, Jézus Krisztus kereszthalálának helyszínéhez, a Jeruzsálemben található Golgota hegyéhez.

A magyar címer az apostoli kettős kereszttel

Mint ahogyan azt a Szentírásból jól ismerjük, Jézus Krisztus keresztre feszítését Poncius Pilátus, a Római birodalom Júdeába akkreditált (26–36) helytartója rendelte el.

Jézus életében játszott szerepét a négy evangéliumban találjuk leírva. Miután a zsidó főtanács Kajafás elnökletével halálra ítélte Jézust, az ítélet jóváhagyása céljából Pilátus elé küldték őt. A helytartó kikérdezte, de nem találta vétkesnek.

Szerette volna szabadon bocsátani, de az összegyűlt nép a főtanácstól bujtogatva halálát követelte, politikai vádakát is hangoztatva. Pilátus felajánlotta, hogy a húsvétra tekintettel egy elítéltnak megkegyelmez, de a tömeg Jézus helyett a gyilkosságért elítélt Barabbást választotta, mire a helytartó kénytelen volt helybenhagyni a megfeszítésről szóló ítéletet.

János evangélista minderről így számol be:

„Pilátus ismét kiment az épület elé, és így szólt hozzájuk: »Íme, kihozom őt nektek. Tudjátok meg, hogy semmiféle bűnt nem találok benne.« Ekkor kijött Jézus az épület elé, rajta volt a töviskorona és a bíborruha. Pilátus így szólt hozzájuk: »Íme, az ember!« Amint meglátták Jézust a főpapok és a szolgák, így kiáltoztak: »Feszítsd meg, fe-

³² Igeidők Magazin, 2022. 2. sz. 74-81. o.

szítsd meg!« Pilátus pedig ezt mondta nekik: »Vegyétek át ti, és feszítsétek meg, mert én nem találom bűnösnek.«” (Jn 19,4-6)

„Amikor Pilátus meghallotta ezeket a szavakat, kihozatta Jézust az épület elé, és a bírói székbe ült azon a helyen, amelyet Kövezett-udvarnak, héberül pedig Gabbatának neveztek. A húsvétra való előkészület napja volt, délfelé járt az idő. Pilátus így szólt a zsidókhöz: »Íme, a ti királyotok!« Azok pedig felkiáltottak: »Vidd el, vidd el, feszítsd meg!« Pilátus ezt mondta nekik: »A ti királyotokat feszítsem meg?« A főpapok így válaszoltak: »Nem királyunk van, hanem császáruk!« Ekkor kiszolgáltatta őt nekik, hogy megfeszítsék.” (Jn 19,13-16)

Munkácsy Mihály: Ecce Homo – Krisztus Pilátus előtt

Krisztus keresztiére feliratot készítettett Pilátus

Jézus „maga vitte a keresztet, és kiért az úgynevezett Koponya-helyhez, amelyet héberül Golgotának neveznek. Ott megfeszítették őt, és vele másik kettőt, jobbról és balról, középen pedig Jézust.

Pilátus feliratot is készítettett, és rátétette a keresztre. Ez volt ráírva: A NÁZÁRETI JÉZUS, A ZSIDÓK KIRÁLYA. A zsidók

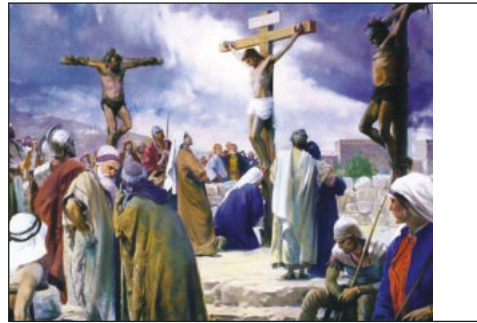
közül sokan olvasták ezt a feliratot, amely héberül, latinul és görögül volt írva, ugyanis közel volt a városhoz az a hely, ahol megfeszítették Jézust. A zsidók főpapjai akkor szóltak Pilátusnak: »Ne azt írd: A zsidók királya! – hanem ahogyan ő mondotta: A zsidók királya vagyok.« Pilátus így válaszolt: »Amit megírtam, megírtam.«” (Jn 19,17-22)

Jézus feje fölötti táblán ez a felirat volt olvasható héber, görög és latin nyelven:
„Názáreti Jézus a zsidók királya”

féled az Istent? Hiszen te is ugyanazon ítélet alatt vagy! Mi ugyan jogosan, mert tetteink méltó büntetését kapjuk, de ő semmi rosszat sem követett el.” Majd így szólt: „Jézus, emlékezzél meg rólam, amikor eljössz királyságodba.” Erre ő így felelt neki: „Bizony, mondom néked, ma velem leszel a paradicsomban.” (Lukács 23,40-43)

Különös ez a történet abból a szempontból, hogy Jézus „királyságát” ez a megtért lator ismerte el először az említett tábla felhelyezése után. Sőt, azt is megvallotta, hogy hisz Jézus királyságának „eljövetelében” és annak uralma alá szeretett volna tartozni. Jézus elfogadta a lator őszinte bűnvallását és azon órában bűnbocsánatot nyerve

„Jézus, emlékezzél meg rólam, amikor eljössz királyságodba!”

„A zsidók közül sokan olvasták ezt a feliratot, ugyanis közel volt a városhoz a hely, ahol megfeszítették Jézust.”

Az evangéliumok beszámolnak arról, hogy Jézussal együtt két köztörvényes gonosztevőt is keresztre feszítettek, egyiket bal, másikat jobb keze felől. Míg az egyik folyamatosan gyalázta őt, addig a másik megértette, ezt mondva neki: „Nem

ő is királyi uralma alá került. Jézus megígérte neki, hogy még „ma velem leszel a paradicsomban.”

Visszatérve Pilátus rendelkezésére és Jézus királyságára vonatkozó prófétiás kijelentésére, különös utóélete van személyének megítélésében. Egyes ókori

keresztyén elbeszélések szerint Pilátus később keresztyén hitre tért, és mártírként halt meg Tiberius császár uralkodása alatt.

Fennmaradt két apokrif írás, amelyek a Pilátusnak tulajdonított leveleket tartalmazzák. Ezekben a helytartó a császárnak számol be Jézus peréről, és az ártatlanságát hangoztatja. Ezek után nem csodálkozunk azon, hogy a keresztyénség legősibb hitvallásában ott szerepel a neve: „*Szenvedett Poncius Pilátus alatt*” (Niceai Hitvallás)

Pilátus héber, görög, latin felirata nemzetközi üzenetet hordoz!

Mint Róma felhatalmazott képviselője jelentette ki Pilátus, hogy a *Názáreti Jézus a zsidók királya!* – ez volt a keresztre feszítés oka. A kereszt felső szára szögelt tábla szövege, melyet az I.N.R.I. mozaikszóval szoktak később jelölni, figyelemre méltó. A későbbi kettős kereszt-ábrázolásoknak ugyanis ez lett az alapja. Pilátus ugyanis azért íratta ezt a feliratot a helyi lakosság héber anyanyelvén, valamint a Földközi-tenger keleti (görög) és a nyugati (latin) nemzetközi nyelveket beszélő lakosság számára, hogy érthető legyen: a Názáreti Jézus kiknek a királyaként szenvedett kereszthalált!

III. Mihály (842 - 867) bizánci császár kezében jól látható az apostoli kettős keresztes országalma, valamint a jelvényként hordozott kettős kereszt is.

Az evangélista ki is emeli, hogy a messziről is jól olvasható, forgalmas útvonal mellett elhelyezett táblát „*sokan olvasták, amely héberül, latinul és görögül volt írva, ugyanis közel volt a városhoz az a hely, ahol megfeszítették Jézust.*” (János 19,20) A zsidók tiltakoztak is ezért a

számukra szégyenletes és elutasított kijelentés ellen, de Pilátus nem tágított. A kikényszerített keresztre feszítést törvényesen indokolta meg.

A Krisztus keresztfájának és felső feliratát tartalmazó kettős keresztet ábrázoló jelábra a 4. században, a keresztyénség államvallássá válása után terjedt el a Római birodalom területén. Ehhez hozzájárult Konstantinusz édesanyjának, Helénának 320-ban Jeruzsálemben tett látogatása. Itt jutott ugyanis a kettőskereszt ábrázolás nyomára, melyet a császár később az egyik uralkodói jelképévé tett.

A kettős kereszt „a bizánci birodalomban a 6. században jelent meg, ahol nemcsak vallási, hanem elsősorban politikai jelvényként használták. Rendkívüli módon elterjedt a vallási tárgyakon, fegyvereken, az érméken, a ruhákon, a személyi pecséteken, a katonáktól a művelt rétegekig, a diplomatákig és egyházi személyekig.”³³

A 6. századtól kezdve az új nemzetek krisztianizálásában új értelmet nyert a kettős kereszt és felirata, amelyet később „*jeruzsálemi*”, vagy „*missziós*” keresztnek hívnak. Az évszázadok során az európai nemzetek nevei kerültek egymás után jelképesen a „*szidók királya*” megnevezése mellé. Így tekinthetünk, a népvándorlás során Európa színterére érkező népek között apostolkodó misszionáriusokra, papokra, később királyokra, akik jelképesen kezükbe vették a kettős keresztet, hogy saját népüket is megnyerjék Krisztus királysága számára.

Szt. István királysága és apostoli küldetése

Szent István királyunknak köszönhető, hogy a magyar nép is megismerhette a Krisztus királyságáról szóló evangélium üzenetét. István, miután felnőtt férfiúvá érett, szembesült a Szentírás életformáló üzenetével és erejével. Mintegy 25 éves volt, amikor elhagyta pogány életvitelét és addig használt Vajk nevét és az első Jeruzsálemi gyülekezet vértanújának, István diakónusnak a nevét vette fel a hitvalló keresztségében, melynek jelentése „*stefanus*”, azaz „*győzelmi korona*”.

³³ Forrás: [https://hu.wikipedia.org/wiki/Kett%C5%91s_kereszt_\(heraldika\)](https://hu.wikipedia.org/wiki/Kett%C5%91s_kereszt_(heraldika))

Erről az eseményről a korabeli krónikás így számol be: *„Istvánt, Istennek kedves püspöke, (a prágai) Adalbert, az ő hite szerint a kenetes keresztvízbe merítette és onnan kiemelte.”* Hogy ez a keresztesség nem valami politikai okból, formálisan vállalt „vallásfölvételt” jelentett, azt későbbi megnyilatkozásai is bizonyítják. Leginkább azokra az írásban is megőrzött gondolatokra utalok, amelyeket a Kr.u. 1000-ben, a teljes Kárpát-medencét lefedő Magyarország királyaként íratott le fiának, a korán elhunyt Imre hercegnek.

Szt. István korában még a fejedelmek is nyilvános hitvalló bemerítésben/keresztelésben részesültek. A képen egy baptiszteriumban/bemerítőkápolnában végrehajtott bemerítés ábrázolása látható egy ikonosztázon

Az sem véletlen, hogy ő volt az utolsó európai uralkodó, aki kelet-nyugat határán bizánc-róma jóváhagyásával és áldásával lehetett Közép-Európa legtekinélyesebb uralkodója. Megteremtve ezzel egy keresztény alapokon álló országot, amely a történelem földindulásai ellenére ma is szilárd alapokon nyugszik.

(Szent István király dénárján láthatunk egy kettős keresztet. A kettős kereszt címerpajzson először III. Béla király /1172-1196/ ezüst dénárján fordul elő, 1190 körül. Az általános vélemény szerint ezt a jelképet ő hozta magával a bizánci udvar-

Szt. István ábrázolása a Képes Krónikában, ahol a ruházatán a családi színek, a zászlón és a pajzson a hatalmi szimbólumként használt apostoli kettős kereszt látható.

A feltételezés szerint Rómából és Bizáncból kapott koronázási ékszerek, köztük az országalma az apostoli kettős kereszttel

ból, ahol fiatal kora óta nevelkedett. A 14. század elejére már a magyar államhatalom szimbólumává vált. A 12. századtól a kettős kereszt terjedésének másik kiindulópontja a Szentföld volt, ahol gyakran nevezték „valódi keresztnek”. A szomszédos bizánci hatás mellett nem zárható ki a magyar hatás sem, a magyar zarándokok és II. András kereszties hadjárata révén. Az egyházi lovagrendek is használták a pecsétjeiken és érméiken, de a címerükben sohasem. A kettős kereszt megtalálható a Szent Sír Lovagrend régebbi pecsétjén, a jeruzsálemi királyok érméin, melyet gyakran alfa és ómega betűk kísérnek.)³⁴

A hagyományok szerint, az apostoli királyság jelképeként szolgáló apostoli kettős keresztet I. Szent István kapta II. Szilveszter pápától; és az apostoli felhatalmazás azt jelentette, hogy a magyar király apostoli küldetést is kapott a keresztyén tanítás terjesztésében, A magyar egyház megalapításában és püspökségek alapításában is.

Ez a keresztyén hitre alapozott ország ezer éven át ellenállt tatár, török, osztrák, német, szovjet- orosz és bennünket hátba

Apostoli kettős kereszt Szt. István, első magyar keresztyén királyunk kezében

³⁴ Forrás: [https://hu.wikipedia.org/wiki/Kett%C5%91s_kereszt_\(heraldika\)](https://hu.wikipedia.org/wiki/Kett%C5%91s_kereszt_(heraldika))

támadó szomszédos népek ország csonkító kegyetlen rémuralmának.

Bár a viharos évszázadok során, a koronán megdőlt a kereszt, mégis ott ragyog és diadalmaskodik minden keresztyénellenes összefogás ellenére is. Mert nincs korona kereszt nélkül!

A Jeruzsálemből eredeztethető és a kereszt felső szárára illesztett, több nyelven olvasható táblát is magába foglaló miszsiós kettős keresztfa emlékét őrzik a magyar királyság koronázási ékszerei és címere, immár ezer esztendeje. Ott látjuk következetesen a magyar királyok kezében és címereiben, a róluk készített szobrokon és képeken.

A kettős kereszt azonban más nemzetek szimbólum rendszerében is helyet kapott. Mindegyik esetben kimutatható az a tény, hogy ez mindig a keresztyén hit felvételéhez és annak terjesztéséhez volt köthető a különböző országok nemzeti történetében.

A názáreti Jézus a nemzetek királya!

Ki kell mondanunk azonban, hogy a Jézus királysága nem azonosítható földi uralommal és királlyal. Erre István királyunk is emlékeztette fiát, Imre herceget és ezzel királyi utódait is a hozzájuk is intézett „Intelmek” című írásában:

„Ha a királyi koronát meg akarod becsülni, legelőször azt hagyom meg, tanácsolom, illetve javaslom és sugallom, kedves fiam, hogy az egyetemes/katolikus és apostoli hitet akkora buzgalommal és éberséggel őrizd, hogy minden Istentől rendelt alattvalódnak példát mutass, s valamennyi egyházi személy méltán nevezzen igaz keresztyén hitvallású férfinak. Enélkül bizony, tudd meg, sem keresztyénnek, sem az egyház fiának nem mondanak.

Akik ugyanis hamisat hisznek, vagy a hitet jó cselekedetekkel teljessé nem teszik, fel nem ékesítik, minthogy a hit tettek híján meghal, sem itt nem uralkodnak tisztességgel, sem az örök uradalomban vagy koronában nem lesz részük. Ám ha a hit pajzsát tartod, rajtad az üdvösség sisakja is. Mert e lelki fegyverekben szabályszerűen harcolhatsz láthatatlan és látható ellenségeid ellen. Hiszen az apos-

tol ezt mondja: »Csak az nyeri el a babérkoszorút, aki szabályszerűen küzd.«

Apostoli kettős kereszt Mátyás király kezében

A hit tehát, melyről beszélek, a következő: higgy erősen a mindenható Atya-istenben, minden teremtmény teremtőjében, és az ő egyszülött Fiában, a mi Urunkban, Jézus Krisztusban, kit az angyal meghirdetett, ki szűz

Máriától született, az egész világ üdvösségéért a keresztfán szenvedett és a Szentlélekben, ki szólt a próféták s az apostolok, valamint az evangélisták szavával, mint egyetlen tökéletes oszthatatlan szeplőtelen istenségben, és kétely hozzád ne férjen. Ez az egyetemes/katolikus hit, melyben - miként Atanáz mondja - ha akárki híven és erősen nem hisz, semmiképp sem üdvözülni.³⁵

István királyunk joggal érdemelte ki a „Jeruzsálemi Kettős keresztet”, más néven „Missziós Kettős keresztet” mert „apostoli” megbízatást vállalt föl, amit egész életében nagyon komolyan vett. Országát Krisztus királyi uralma és védelme alá kívánta helyezni. Ebben mély, Istenben vetett hite és rendíthetetlen bizalma vezette, amit utódai számára is követendőnek tartott.

Így teljesedett be a Krisztus golgotai keresztyén meghirdetett „Názáreti Jézus a zsidók királya” proklamáció, a keresztyén hitre tért nemzetek között a Kárpát-medence népeit egybefogó Magyar Királyság esetében is. A Názáreti Jézus ugyanis, nem csak a zsidók, hanem a „magyarok királya” is! Koronázási ékszereink és nemzeti címerünk kettős keresztyé tehát joggal emlékeztet bennünket a Jeruzsálemből elinduló keresztyén

³⁵ Forrás: Szent István intelmei Imre herceghez - <http://mek.oszk.hu/00200/00249/00249.htm>

misszió kezdetére és arra a tényre, hogy az evangélium jó híre a magyar nemzetet is elérte.

A „kereszt üzenetét” ezer éven át nemcsak nemzeti jelképrendszerünk őrizte meg, de hitünk és kultúránk alapjává is lett. A nemzetek apostola Pál, Európa földjére lépve ezt tanította: *„Mert a keresztről szóló beszéd bolondság ugyan azoknak, akik elvesznek, de nekünk, akik üdvözülünk, az Istennek ereje”* (1Kor 1,11)

A magyar színekben pompázó hitpajzson a Jeruzsálemből származó apostoli missziós kettős kereszt, a Szentháromságot ábrázoló hármashalom és a győzelmi korona látható

Egy ország jövője függ attól, hogy Isten igéjének intó szavát komolyan veszi-e: *„Ha megalázza magát népem, amelyet az én nevről neveznek, ha imádkozva, keresik az én orcámat, és megtérnek gonosz utaikról, én is meghallgatom a mennyből, megbocsátom vétkeiket, és meggyógyítom országukat...”* (2Krón 7,14)

A Biblia azt mondja: *„Boldog az a nemzet, amelynek Istene az Úr, az a nép, amelyet örökségül választott... Ő formálta mindnyájuk szívét, ismeri minden tettüket... az Úr szeme ügyel az istenfélőkre, akik szeretetében bíznak... Lelkünk az Urat várja, ő a mi segítségünk és pajzsunk... Benne van szívünk öröme, mert szent nevében bízunk... Maradjon velünk, Uram, szereteted, mert mi is benned reménykedünk!”* (Zsolt 33,12-22)

Az idők végéről pedig ezt írja János apostol a mennyei látnok: *„Ezek után láttam: íme, nagy sokaság volt ott, amelyet megszámolni senki sem tudott, minden nemzetből és törzsből, népből és nyelvből; a trónus előtt és a Bárány előtt álltak fehér ruhába öltözve, kezükben pedig pálmaágak, és hatalmas hangon kiáltottak:*

»Az üdvösség a mi Istenünké, aki a trónuson ül, és a Báránnyé!«
Az angyalok mind ott álltak a trónus, a vének és a négy élőlény
körül, arcra borultak a trónus előtt, és imádták Istent eképpen:
»Ámen! Az áldás, a dicsőség és a bölcsesség, a hálaadás és a tisztesség,
a hatalom és az erő a mi Istenünké örökkön-örökké. Ámen«". (Jel 7,9-12)

Soli Deo Gloria!

Dr. Mészáros Kálmán
egyháztörténész
a BTA rektora

Dr. Várady Endre

ISTEN DICSŐÍTÉSE AZ ÚJSZÖVETSÉG IDEJÉN

Napjainkban a keresztyének körében a teológiai nyelvezet súlyát veszteni látszik a liturgikus nyelvezet javára. Az elméleti gondolkodást egyre inkább felváltja a gyakorlat-orientált gondolkodás. E folyamat során óhatatlan, hogy egyes kifejezések jelentéstartalma átalakuljon – adott esetben akár devalválódjon. Konkrétabban, a „dicsőítés” terminusa önálló életre próbál kelni, vesztve mély teológiai gyökereit, ezáltal jelentése egyre inkább igencsak beszűkült,³⁶ másrészt a profanizálódás³⁷ tüneteit mutatja. Bármily távol is kerülünk az idő múlásával a bibliai kortól, és szókinctstől, a Szentírásban rögzített alapelvek a ma élő keresztyénekre is érvényesek, hiszen az Újszövetség korának első gyülekezetei által felállított normák örökösei vagyunk – ugyanannak az új szövetségnek tagjaiként.

Problémánk, hogy sok kérdés és vita adódik, különös tekintettel az istendicsőítés formájára, a Szentírás pedig nem nyújt paramétergyűjteményt ebből a nézőpontból, ami egyértelművé tehetné a mindenkori gyakorlatot. Megállapíthatjuk, hogy az Újszövetség iratai vajmi keveset szólnak liturgiai formákról, hiszen nagyrészt dogmatikai és ebből fakadó etikai kérdésekkel foglalkoznak.³⁸ Másfelől azért találunk kevés rögzített adatot a korabeli liturgiáról, mert olyannyira természetes és magától értetődő megnyilvánulás volt, hogy nem érezték szükségét a dokumentálásának.³⁹ Noha nem találjuk a dicsőítés definícióját

³⁶ Szinte kizárólag az istentiszteletek vagy egyéb összejövetelek énekes szakaszaira alkalmazott.

³⁷ Nem idegen ma már – főként az ifjúság körében – a „dicsi csopi” elnevezés, ami a bibliai idők hasonló szolgálati kategóriájának szentséget sugárzó mivoltától meglehetősen távol esik.

³⁸ Alátámasztja ezt a kijelentést Paul Barnett: *The Birth of Christianity: The First Twenty Years*. Grand Rapids, Michigan, 2005, Wm. B. Eerdmans Publishing Company, 15. p.

³⁹ Martin Hengel: *Between Jesus and Paul*. Eugene, Oregon, 2003, Wipf and Stock Publishers, 78. o.

rögzítve a Bibliában, mégis a címünk tárgyát működéson érjük a korabeli hitéletet szemlélve. Bradshaw szavaival élve: „Még ha nem is remélhetjük, hogy mindent megtudhatunk a keresztyén gyülekezet kezdeti dicsőítéséről, azt a kevés fellelhető pontot összekötve egy halvány kép mindenképpen kirajzolódik.”⁴⁰ Tételesen: az evangéliumok nem tanítanak általános dicsőítési alapelvekről, nyilvánvaló azonban, hogy mind Jézus Krisztus,⁴¹ mind a Tizenkettő életének szerves része volt ez.⁴² Pál apostol sem nyilatkozik a helyes formulákra vonatkozó felfogásáról. Tényként kell elfogadnunk, hogy a keresztyénség nem lineárisan fejlődött, hanem kulcsterületek mentén terjedt szét, amelyek mindegyike helyi sajátosságokat és adottságokat hordozott.⁴³ A „regula fidei”⁴⁴ pedig csak a második század közepére fejlődött ki, ami már a jobban kikristályosodott általános gyakorlatokról tájékoztat. Arland Hultgren ezt „normatív keresztyénségként” aposztrofálja, állítva, hogy a korakeresztyénség – sokszínűsége ellenére – egy vonala folytonosságot mutatott az apostoli hittel, és kiemelkedett az egykorú alternatív hitmegnyilvánulások közül.⁴⁵ Azonban a visszatekintve normatívnak vélt jelenségek is az adott hely kulturális klímájának és a helyi problémák szorításának hatása alatt formálódott.⁴⁶

Konkrétabb nyomokat is találhatunk az újszövetségi Szentírásban a dicsőítés gyakorlatának tényszerűségére vonatkozóan. Az evangéliumok például azáltal utalnak a kora keresztyén dicsőítés-gyakorlatra, hogy éppen abban a kifejlődési időszakban

⁴⁰ Paul F. Bradshaw: *The Search for the Origins of Christian Worship*. Oxford, 2002, University Press, 20. p.

⁴¹ Jézus dicsőítéssel kapcsolatos magatartásáról lásd Ferdinand Hahn: *The Worship of the Early Church*. Philadelphia, 1973, Fortress Press, 12-31. p.

⁴² Mt 6,6; 14,23; Lk 9,28-29; 11,1. Az ünnepek látogatásának, mint kollektív dicsőítésnek dokumentumaként lásd Jn 7,2kk; 10,22.

⁴³ Ralph P. Martin – Peter H. Davids (eds.): *Dictionary of Later New Testament and Its Developments*. Leicester, England, 1997, IVP, 1225. p.

⁴⁴ A latin terminus jelentése: a hit szabályrendszere.

⁴⁵ Arland J. Hultgren: *The Rise of Normative Christianity*. Eugene, Oregon, 2004, Wipf & Stock Publishers, 4. p.

⁴⁶ Ralph P. Martin – Peter H. Davids (eds.): op. cit. 1226. p.

íratottak le.⁴⁷ Lukács evangélista jeleskedik e téren, amikor négy korabeli dicsőítő himnuszt is rögzít evangéliuma első két fejezetében.⁴⁸ Kevésbé szembetűnő, de hasonlóan könnyen körvonalazható János evangélista teológiai szempontból még jelentősebb liturgiai archívuma, az ún. Logosz-himnusz.⁴⁹ A szóban forgó korai keresztyén himnuszokról J. Dunn ír részletesebben.⁵⁰ Hasonlóképpen a corpus paulinumban is fellelhetők ilyen, minden bizonnyal az adott levélhez képest már korábban kiformalódott liturgiai elemek, úgy, mint hitvallás-, illetve himnusz-töredékek, amelyeket az apostol belefoglalt irataiba.⁵¹ Pálnál az ilyenek alkalmazásának sajátos szerep is tulajdonítható, hiszen ekként eljárva közös nevezőt keresett olvasóival, akik számára ismerősen csengett egy-egy ilyen töredékidézet. Legtipikusabb a „Marana tha”⁵² arám nyelvű formula⁵³, amit a legtöbb bibliafordítás eredeti formájában hoz.⁵⁴ Nyilvánvalóan elterjedt könyörgés volt ez akkoriban⁵⁵, nem hangzott idegenül abban a közegben. A logika is ezt támasztja alá, hiszen nehezen feltételezhető, hogy Pál alaptalanul idegen kifejezéseket használt volna görög nyelvű irataiban, esetlegesen összezavarva olvasóit, akikhez egyébként a legkevésbé félreérthető módon igyekezett eljuttatni üzenetét. A kifejezés fellengző stílusjegyként való értelmezése pedig ellentmond az apostol alapvetően

⁴⁷ Nagyjából a Kr. u. 60-tól 100-ig terjedő időszakról van itt szó. Vö. Martin Hengel: *Between Jesus and Paul*. Eugene, Oregon, 2003, Wipf and Stock Publishers, 89, 94. p.

⁴⁸ Sorrendben: Magnificat (Mária éneke); Benedictus (Zakariás éneke); Gloria in excelsis (Dicsőség a magasságban); Nunc dimittis (Simeon éneke).

⁴⁹ Jn 1,1-18.

⁵⁰ James D. G. Dunn: *Unity and Diversity in the New Testament. An Inquiry Into the Character of Earliest Christianity*. Philadelphia, 1977, The Westminster Press, §35. 132-141. p.

⁵¹ Példaként néhány: Rm 1,25; 9,5; 2Kor 11,31; Ef 1,22-23; 2,18; Kol 1,3.12-14; Zsid 1,1-4; 1Jn 4,1-6; 5,20; Jel 5,1-14; 7,20.

⁵² 1Kor 16,22.

⁵³ Jelentése: az ÚR közel.

⁵⁴ Pl. Vulgata; King James Version; Újfordítású Biblia, Budapest, 1990, Kálvin Kiadó; Orosz Biblia, Moszkva, 1968.

⁵⁵ Bevett formula volt az eucharisztia alkalmával (Didaché 10,6) és eszkatologikus értelemben (Jel 22,20) egyaránt.

alázatról tanúskodó jellemének. Egyetlen magyarázat efféle más nyelvű betétek használatára, hogy szándékoltan inkább jó tetszést és közeledést váltott ki a címzettekől, mintsem értetlenséget vagy visszahátrálást.

Joggal felmerülhet a kérdés, hogy az eleve egyöntetűen görög nyelvű szövegtetekben miként körvonalazhatók a himnikus és hitvallási formulák. Még ha megannyira is a gondolatmenet szövegébe olvadnak ezek, a hirtelen, szokatlanul méltóságteljesbe csapó szóhasználat és egyéb retorikai jelenségek árulkodó jelnek tekinthetők. A legtekintélyesebbek három páli levélből kitűnve alkotnak egy sorozatot.⁵⁶

Feltűnhet, hogy az imént nevezett himnuszok inkább már hitvallások. Mint ilyenek viszont milyen szerepet játszanak a dicsőítésről való okfejtésben? Fontos megjegyezni, hogy a dicsőítés és egyéb liturgiai, illetve liturgián kívüli gyakorlati megnyilvánulások kezdettől fogva szorosan összefonódtak a korai keresztyénség hitvallási felfogásaival, hiszen ezek egymásból táplálkoztak, és viszont, egymást formálták. Már az első században érvényes volt az az elv, amelynek nyomán az ókori szálloíge megfogalmazódott: „lex orandi, lex credendi.”⁵⁷ A dicsőítés tartalma és módja tehát egyrészt direkt leképezése a hitvallásnak, másrészt pedig óhatatlanul hatással van rá. Hengel a következőképpen mutat rá erre a tényre: „A páli misszió időszakában, egészen Ignatius idejéig – nem kérdés, hogy – a Krisztusnak címzett liturgikus himnuszok elemi befolyással voltak a krisztológiai gondolkodásra.”⁵⁸ Ugyancsak ő állapítja meg, hogy sok olyan újszövetségi szakasz található, amely didaktikus karakterjegyeket hordoznak, és részben egyfajta paranesisként szolgálnak.⁵⁹ Moule is osztozik e véleményben,

⁵⁶ Fil 2,6kk; Kol 1,15kk; 1Tim 3,16kk.

⁵⁷ A latin mondás – amelynek jelentése: az imádság (dicsőítés, liturgia) törvénye meghatározza a hitvallás törvényét – első dokumentált megfogalmazása Akvitániai Szent Prospertől származik, aki Kr. u. 390 és 455 között élő szerzetes író, Augustinus tanítványa, I. Leo pápa titkára volt.

⁵⁸ Martin Hengel: *Between Jesus and Paul*. Eugene, Oregon, 2003, Wipf and Stock Publishers, 89. p.

⁵⁹ Martin Hengel: *Between Jesus and Paul*. Eugene, Oregon, 2003, Wipf and Stock Publishers, 79. p.

amikor azt állítja, hogy „a korai dicsőítés keretét biztosított a prédikáció általi keresztyén tanítás és etikai irányadás formálódása számára.”⁶⁰

Eddig az Újszövetségi Szentírás dicsőítés-aktusra vonatkozó közvetlen utalásait vizsgáltuk, a következőkben viszont a nevezett irodalom mögöttes, jobbára kortörténeti jellegű információiból merítünk, amelyekből úgyszintén a témánk szempontjából elemi következtetéseket vonhatunk le.

Vitathatatlan, hogy az ókeresztyének dicsőítés gyakorlata a zsidóság dicsőítés gyakorlatának folytatásának tekinthető: átvett kifejezésekből, emlékezetben őrzött hagyományokból nőtt ki – no meg persze inspirált kijelentésekből. Így lehetséges az, hogy a keresztyén dicsőítés egyúttal közvetlen folytatása a zsidónak, másrészt pedig már kezdettől fogva megkülönböztethető a kettő – írja tanulmányának bevezetőjében Moule.⁶¹ Krisztus egyre növekvő számú követői az első században nem hagyták figyelmen kívül a judaizmus liturgiai hagyományait és eszközeit, hanem ezeket a Messiás elért új korszakában alkalmazták, hiszen ezek az első követők szinte kizárólag zsidók voltak. A zsidó hitfelfogásban a dicsőítés alapvetően az Örökkel való Teremtőként és Megváltóként való elismerését, és ebből fakadó magasztalását jelentette.⁶² Ennek az Újszövetség lapjain⁶³ való fennmaradása is mutatja, hogy a keresztyénség a judaizmusból örökölt sok hithagyományt és gyakorlatot.⁶⁴ Az újszövetségi dicsőítés is Izrael Istenét célozza meg, aki Jézus Krisztus⁶⁵ és mindazok Atyjaként ismeretes, akik Őbenne bíznak.⁶⁶ Ennek fényében hatalmas – sok zsidó által teljesíthet-

⁶⁰ C. F. D. Moule: *The Birth of the New Testament*. London, 1976, Adam and Charles Black, 30. p.

⁶¹ Ibid. 12. p.

⁶² Ralph P. Martin – Peter H. Davids (eds.): *Dictionary of Later New Testament and Its Developments*. Leicester, England, 1997, IVP, 1224. p.

⁶³ Pl. Rm 11,36; 1Kor 8,6; Zsid 11,3; Jel 4,11. Hasonló nyelvezetet tükröz az 1Tim 1,17 is, demonstrálva a keresztyén gyülekezetnek a gyökereihez való kötődését.

⁶⁴ Paul F. Bradshaw: *The Search for the Origins of Christian Worship*. Oxford, 2002, University Press, 23. p.

⁶⁵ 1Pt 1,3.

⁶⁶ 1Pt 1,17; Zsid 2,10-03; 1Jn 1,3; 2,1.13; 3,1.

lennek vélt – lépés volt Jézus Krisztusnak az Atyához hasonlóan Istenként való imádása. Mégis, R. T. France meglátása szerint, Jézusnak, mint Istennek emlegetése nem valamiféle későbbi adaléka a keresztyén gondolkodásnak, hanem legalábbis embrió formában már kezdettől fogva fennállt,⁶⁷ jóllehet, a Jézusra vonatkoztatott isteni nyelvezet inkább a későbbi iratokban koncentrálódik jobban.⁶⁸

Nyilvánvaló továbbá az is, hogy mind Jézus Krisztus, mind Pál apostol alávetette magát a zsidó liturgiai elemeknek: Jézus megfizeti a templomadót⁶⁹, Pál pedig imádkozik és szertartásokban vesz részt a templomban.⁷⁰ A későbbiekben a Misnában rögzített judaista felfogás, miszerint a világ három alapja a Tóra, a templomi szolgálat és az alamizsna⁷¹, visszaköszön Jézus tanításában⁷², csakúgy, mint Pál szolgálatában⁷³, ezzel meghatározva az ókeresztyén etikát is.⁷⁴

Az imént emlegetett Hegyi beszédbeli okfejtés illusztrációjának tekinthető Úri Imádság alkalmazott formája található meg a Didachében, egy lényeges kitételrel: naponta háromszor kell azt elimádkozni.⁷⁵ A gyakoriságot illető előírás egyértelműen a zsidóság háromszori napi imájával hozható összefüggésbe.⁷⁶ A

⁶⁷ R. T. France: *The Worship of Jesus. A Neglected Factor in Christological Debate?* In Harold H. Rowdon (ed.): *Christ The Lord. Studies in Christology presented to Donald Guthrie.* Leicester, 1982, Inter-Varsity Press, 24. p.

⁶⁸ *Ibid.* 25. p.

⁶⁹ Mt 17,24-27. Jézus templomi életére utal még Moule is: C. F. D. Moule: *The Birth of the New Testament.* London, 1976, Adam and Charles Black, 15. p.

⁷⁰ Ac 21,23-26; 22,17.

⁷¹ Misna: Ávot 1:2.

⁷² Kiváltképp a Hegyi Beszéd imádságról, böjtről, adakozásról szóló szakaszaiban: Mt 6,1-18.

⁷³ A „Collecta”-ként elhíresült, a jeruzsálemi zsidókeresztyének részére a pogánykeresztyén területeken folytatott adománygyűjtésre utalunk itt, amit legbővebben a 2Kor 8-9 hagyományoz ránk. Az adakozás másik irányának jó példájáról pedig a Fil 4,18-20 tanúskodik. Az anyagiak formájában megnyilvánuló dicsőítésről szóló kiváló tanulmány: Ralph P. Martin: *Worship in the Early Church.* Grand Rapids, 1987, Wm. B. Eerdmans Publishing Company, 77-86. p.

⁷⁴ Az első század második felének portréjaként is szolgáló levél a Jakabé. Itt: Jak 2,15-16. Lásd még: Didaché 1,5-6; 4,5-8; 7,4; 8,1-3; 13,3-7.

⁷⁵ Didaché 8,3.

⁷⁶ E hagyomány a Bibliában is tetten érhető: Zsolt 55,18; Dn 6,11.

sémi koncepció hasonló visszhangját fedezhetjük fel a „szent” jelző háromszori emlegetésekor is.⁷⁷

A keresztyén hitgyakorlat judaista közegére utalnak a dicsőítés megvalósulásának helyszínei is.⁷⁸ A zsidók számára a Templom, a zsinagóga és az otthon adott terepet az istendicsőítésnek. Az Újszövetség idején a Templom változatlanul becsben tartott, a Krisztus-hívők által is rendszeresen látogatott hely volt, amint erre Jézus templomtisztítása,⁷⁹ valamint az apostolok napi rutinja⁸⁰ utal. A zsinagóga ugyancsak népszerű épület volt az első keresztyének körében – sem Jézus⁸¹, sem Pál⁸² nem kerülte el azt, sőt, az adott összegyülekezést az Evangélium közlésére használták fel. Ez leginkább arra az időszakra vonatkozik, amikor a vasárnap még nem vette át teljes mértékben a szombat szerepét, hanem a keresztyének párhuzamosan⁸³ részt vettek mindkét nap ünnepeiben, párhuzamosan látogatva a zsinagógát és a gyülekezetet. Nyilvánvalóan e tekintetben az első századi zsidókeresztyénekről beszélünk, mivel a második századtól kezdődően már pogánykeresztyén dominancia figyelhető meg – noha annak is található bizonyítékai, hogy a Kr. u. 70-es eseményeket követően is (legalább a IV. századig) fennmaradt némi kapcsolat a zsidó és a keresztyén liturgia között.⁸⁴ Figyelemreméltó a zsinagógai liturgiai elemek továbbélése is,

⁷⁷ Lásd Ézs 6,3 és Jel 4,8 párhuzamát. (Ugyanakkor egy másik értelmezési vonalat is megemlíthetünk itt, ami pedig éppen Jézus Krisztus valamint a Szentlélek Istenként való elfogadásának folyamatába enged bepillantást, aminek értelmében a „Szent” háromszori emlegetése esetlegesen erre utal.)

⁷⁸ A kora keresztyénség dicsőítésének közegeit mutatja be Gerhard Delling: *Worship in the New Testament*. Philadelphia, 1962, The Westminster Press, 163-171. p.

⁷⁹ Mk 11,17.

⁸⁰ Ac 3,1-3.

⁸¹ Vö. Lk 4,16kk.

⁸² Az apostol minden missziós állomásán először a zsinagógában próbált tanítani, amíg hagyták. Beszédes példáját hozza ennek az Ac 13,13kk.

⁸³ Barnabás levele 15,3-9 adja először indoklását a hangsúlyváltásnak. Lásd még: Jel 1,10; Didaché 14,1; Péter evangéliuma 12,50. Az átmenet tanúja továbbá a Rm 14,5kk.

⁸⁴ Paul F. Bradshaw: *The Search for the Origins of Christian Worship*. Oxford, 2002, University Press, 33. p.

amelyek közül itt a dicsőítés, az imádság,⁸⁵ a „sömá”⁸⁶ citálása, a lectio-olvasás és a prédikáció⁸⁷ említendő. Egy tipikus szakasz, az 1Thessz 5,16-22 gondosan összeszerkesztett rövid, – amúgy a görögben ritmust alkotó – szentenciái az imádságot és a hálaadást összekapcsolják, ami egyértelműen a zsinagógából származik.⁸⁸ (Ugyanez a helyzet az 1Kor 14,13-18 szakaszában is.) Szintén a zsinagógai terminológiának a keresztyén gyülekezeti szóhasználatba való átszüremkedésére utal a Jak 2,2 (valamint egyéb nem kanonikus iratok), amikor a „gyülekezet” kifejezés eredeti görög megfelelőjeként a „συναγωγή” áll.

Az őskeresztyének „specialitása” mindezek mellett a házi gyülekezetek⁸⁹ kialakítása volt, amelyek létéről általában a levelek üdvözlő része tanúskodik.⁹⁰ Ennek a komplex hitgyakorlatnak elemeiről részletesebben Lukács tudósít.⁹¹ Egyébiránt a zsinagógai dicsőítés formája csak későbbi forrásokból ismert, amikor a zsidó bölcsek kidolgozták és törvénybe iktatták a zsinagóga megkülönböztetett szerepét a nemzeti öntudat fenntartásában.⁹²

Konkrétabb témánkra koncentrálna merül föl a kérdés, hogy a (zsoltár)énekelés mennyiben volt része a zsinagógai istentiszteletnek? Martin Hengel felvetése alapján a hellenista területek diaszpóra-zsinagógai gyakorlatával ellentétben, ahol Filón köz-

⁸⁵ A liturgikus imádságra vonatkozóan részletes tanulmány található a következő könyv első két fejezetében: Paul F. Bradshaw: *Daily Prayer in the Early Church*. Eugene, Oregon, 2008, Wipf and Stock Publishers, 1-46. p.

⁸⁶ A „sömá” monoteista hitvallásának leképeződését találjuk az alábbi helyeken: Rm 3,30; 1Kor 8,6; 12,5; Gal 3,20.

⁸⁷ Itt ugyancsak érdemes utalni a Lk 4,16kk és Ac 13,13kk locusokra, amelyek arról tanúskodnak, hogy a vendégnek joga és megtiszteltetése volt prédikálni a zsinagógában.

⁸⁸ Gerald F. Hawthorne – Ralph P. Martin (eds.): *Dictionary of Paul and His Letters*. Leicester, England, 1993, IVP, 987. p.

⁸⁹ Külön keresztyén gyülekezeti épület (imaház), mint olyan a Kr. u. IV. szd.-ig nem volt jellemző.

⁹⁰ Rm 16,5; Kol 4,15-16; Filem 1,2.

⁹¹ Ac 2,42-47.

⁹² Gerald F. Hawthorne – Ralph P. Martin (eds.): op. cit. 985. p. valamint Bradshaw 2002. 24. p.

lése szerint⁹³ az éneklés több szektás csoportosuláshoz hasonlóan elemi része volt az istentiszteleteknek, Palesztina területén a farizeusok nem engedélyezték a zsinagógai éneklést, mivel az éneklés bizonyos szekták sajátossága volt, amiktől el kellett különülni.⁹⁴ A kérdéssel Bradshaw foglalkozik részletesebben.⁹⁵

A páli teológiában azonban előrelépést érzékelünk e területen: a gyülekezeti éneklés alapvető szerepet tölt be a liturgikus dicsőítésben.⁹⁶ „A tanítás és a kijelentett ige mellett az ének nyilvánvalóan alapvető alkotórésze volt a Lélek ihlette dicsőítésnek a páli missziós közösségekben.”⁹⁷ Ifjabb Plinius Traianus-szal történt levelezéséből több információt is nyerhetünk a feljebb mondottak alátámasztására: „Bizonyos meghatározott napon hajnalhasadta előtt összegyülekeznek, és váltakozva karban énekelnek az istennek hitt Krisztus tiszteletére”.⁹⁸ „A keresztyén liturgia éneklés által született, amit sosem mellőzött.” – írja J. Gelineau,⁹⁹ aláhúzva számunkra az eddig mondottakat.

Az újszövetségi dicsőítés hátterénél maradva, feltétlen szólni kell a tágabb értelemben vett közeg ilyen vonatkozású hatásairól is, mivel a keresztyén hitélet nem légtüres térben, hatásoktól mentesen fejlődött ki, hanem egyaránt a judaizmus és a Görög-Római kultúra mezején.¹⁰⁰ Nem arról van persze szó – jegyzi meg Bradshaw –, hogy Pál vagy a többi őskeresztyén teljes mértékben a környező pogány világ befolyása alatt állt volna, hanem arról, hogy egyik sem valamiféle vákuumban létezett, elszigetelődve az őket körülvevő vallások és kultúra nyelveze-

⁹³ De Vita Contemplativa, 80. p.

⁹⁴ Martin Hengel: *Between Jesus and Paul*. Eugene, Oregon, 2003, Wipf and Stock Publishers, 90. p.

⁹⁵ Bradshaw 2002. 21-26, 38. p.

⁹⁶ Lásd 1Kor 14,26; Ef 5,19; Kol 3,16.

⁹⁷ Hengel: op. cit. 79. p.

⁹⁸ Ifjabb Plinius és Traianus levélváltása a keresztyénekkal szembeni bánásmódról. <http://www.romaikor.hu/index.php?p=cikk&a1=13&a2=95&id=974>. (2010. november) Lásd továbbá D. H. Tripp írását In Cheslyn Jones – Geoffrey Wainwright – Edward Yarnold (eds.): *The Study of Liturgy*. New York, 1978, Oxford University Press, 51. p.

⁹⁹ J. Gelineau: *Music and Singing in the Liturgy*. In Cheslyn Jones – Geoffrey Wainwright – Edward Yarnold (eds.): op. cit. 440. p.

¹⁰⁰ Erre utaló locus: 1Kor 8,5.

tétől, képvisvilágától és gyakorlataitól, még ha mind a judaizmus, mind a kereszténység is bizonyos értelemben exkluzívaként igyekezett távol tartani magát egyéb vallási csoportok tevékenységeitől.¹⁰¹ Ez utóbbiak vallási, kultuszi alapvonásai említésre méltóak.¹⁰² Már Homérosz és Hésziodosz isteneit is erényekkel teli, engedelmességet követelő felsőbb hatalomként tisztelték. A görög-római területeken élők elismerték az istenek lényét és interakcióba léptek velük.¹⁰³ Ezen kultuszoknak elemei között található énekek, imádságok, áldozatbemutatók az isteneknek címezve, akiknek jó tetszését az életnek, a jólétnek, a gyógyulásnak forrásaként keresték. A kultuszok legtöbbször a természethez kötődtek – a jó termés reményében. Így lettek ezek a mindennapi élet részeivé, babonás elemekkel keveredve, amelyek a profilaxist¹⁰⁴ voltak hivatottak elősegíteni. Ha viszont mindezek ellenére a rossz termés vagy betegség bekövetkezett, az eleve fennálló bizonytalanság és félelem tovább mélyült. Nagy Sándor térhódítása nyomán, a görög filozófusok által a Kozmosz új felfogása is elterjedt: a személyes istenségeket távoli régiókba száműzték, így kerültek az emberek a csillagistenek irányítása alá.¹⁰⁵ Találón jegyzi meg idősebb Plinius: „Oly mértékben a véletlen kegyeire vagyunk bízva, hogy véletlen a mi istenünk.”¹⁰⁶ Az interaktív olimposzi istenek szerepét átvette a véletlenszerűség istennője: τυχη. Akik pedig nem találtak lelki megelégedést a csillagkultuszban, a misztériumvallásokhoz fordulhattak, ahol újra célul tűzték ki a hatalmasokkal való közösség átélését, és a sorsszerűség felett aratott győzelem új reményt generáló ígéretének beteljesülését. Aszkétizmus és mágia által

¹⁰¹ Bradshaw 2002. 22. p.

¹⁰² Rendszeretetlen foglalkozik ezekkel Joseph F. Kelly: *The World of the Early Christians*. Collegeville, Minnesota, 1997, The Liturgical Press, 79-95. pp.

¹⁰³ Gerald F. Hawthorne – Ralph P. Martin (eds.): *Dictionary of Paul and His Letters*. Leicester, England, 1993, IVP, 983. p.

¹⁰⁴ Betegségek megelőzését célzó eljárás.

¹⁰⁵ Gerald F. Hawthorne – Ralph P. Martin (eds.): op. cit. 983. p.

¹⁰⁶ Plinius: *Naturalis Historia* II.5.22.
http://penelope.uchicago.edu/Thayer/L/Roman/Texts/Pliny_the_Elder/2*.html. (2010. november)

fejzték ki a végtelennel való harmonikus kapcsolat és a megváltás utáni vágyódásukat. Pál apostol athéni forgolódása nyomán állapítja meg ezt a sokrétű vallásosságot.¹⁰⁷ A görög vallás térségre gyakorolt hatása nyomot hagyott a zsinagógai életben is, mert a zsidó teokrácia fenyegetettsége csak tovább erősítette annak monoteisztikus alapállását. Miközben a keresztyén dicsőítésgyakorlat külső formái a judaizmusból erednek, a mód és eszköztár tekintetében nem zárható ki a környező pogány vallások hatásának beszüremkedése sem.¹⁰⁸ Figyelemreméltó, hogy a görög irodalmiság tetten érhető némely újszövetségi lírikus dicsőítésben.¹⁰⁹ Az Ef 5,14 locusa tipikusan trocheus-ritmusban íródott. Emellett pedig már csak azért is különleges, mert mutatja, hogy léteztek nem kizárólag az Úrnak (hanem pl. új megtérteknek) címzett himnuszok is.¹¹⁰ Ugyanakkor „a legkorábbi keresztyén himnuszokat a Lélek ihlette szabadon, ilyenképpen a hellenista miszticizmussal is párhuzamba hozhatók.” – jegyzi meg Hengel, azonban a félreértéseket elkerülendő hozzátéve, hogy erre vonatkozó „analogikus koncepciót a judaizmusban is találunk.”¹¹¹

A Római Birodalom honosította és továbbfejlesztette a görög vallásosságot, különös tekintettel a nemzeti törekvésekre és az uralkodókra. Ebben az időszakban a „vallás” kifejezés latin terminusa (religio) hűen tükrözte annak etimológiai alapjait, ti. „religare” annyit tesz, mint hozzá kötözni valamihez – itt: az embert az istenekhez.

Az imént vázoltakkal szemben viszont a keresztyén dicsőítés nem valaminek az előidézését vagy elérését tűzi ki célul, hanem

¹⁰⁷ Ac 17,22.

¹⁰⁸ Oscar Cullmann: *Early Christian Worship*. Studies in Biblical Theology No. 10. London, 1962, SCM Press, 33. p.

¹⁰⁹ A német vallástörténeti iskola a XIX. szd. végén próbálta a Bibliát más vallásokhoz viszonyítani, aminek szellemében a korai pogánykeresztyénség dicsőítésgyakorlatának eredetét a korabeli görög misztériumvallásokra igyekezett visszavezetni. Lásd Paul F. Bradshaw: *The Search for the Origins of Christian Worship*. Oxford, 2002, University Press, 21. p.

¹¹⁰ Gerald F. Hawthorne – Ralph P. Martin (eds.): op. cit. 988. p.

¹¹¹ Martin Hengel: *Between Jesus and Paul*. Eugene, Oregon, 2003, Wipf and Stock Publishers, 91. p.

inkább a Forrás (ti. Isten) értékelő elismerését.¹¹² További sajátossága, hogy a külső formáktól, helyszínektől, ceremóniáktól független; nem konkrét szentélyekhez kötődik,¹¹³ hanem kizárólag Jézus Krisztus személyéhez.¹¹⁴ A korábban kizárólag a templomi áldozathoz kötődő terminológia a lelki imádat szótárává lett.¹¹⁵ Ignatius Szmirnai levelében így fogalmaz: „Ahol csak Jézus, ott az egyetemes gyülekezet.”¹¹⁶ Az Efézusi levelében pedig azt írja, hogy a feltámadott ÚR jelenlétével ajándékozta meg a nevében az Atyának dicséretet éneklőket.¹¹⁷ Jézus Krisztus ilyenképpen egyszerre közvetítője és tárgya is a keresztyén dicsőítésnek. A dicsőítés tehát Krisztus által, és Krisztus személyében történik, aki önfeláldozásával összhangba hozza a magasztalás áldozatát.¹¹⁸

Mintegy exkurzusként érdemes megfigyelni a jézusi templomtisztítási epizód egy sajátos magyarázatát.¹¹⁹ Ennek értelmében Jézus ekkor tapasztalható indulatát elsősorban nem a pénzváltók és áldozati állat árusok által okozott céltévesztés és romlottság váltotta ki, hanem radikális tette szimbolikus üzenetet hordozott: a nevezett segédeszközök nélkül a templomi áldozati rendszer összeomlásra ítéltetett – ennek ideje érkezett el. A templomi áldozati rendszer önmagában elégtelenné és

¹¹² A dicsőítés angol megfelelőjének etimológiája is erre vezet: worship – worth-ship – worthy (ti. méltó).

¹¹³ Jn 4,20kk. A Corpus Ioanneum különösen mellőzi a szervezeti kifejezéseket, nagyobb hangsúlyt fektetve az Úrral való személyes kapcsolatra, amelynek közösségi aspektusát egyéb képekkel fejezi ki (pl. nyáj, szőlő). Ebből kiindulva fogalmazza meg Schweizer, hogy az egyén Jézus Krisztussal való közvetlen és teljes egysége rányomja bélyegét a gyülekezeti rendre. Eduard Schweizer: *Church Order in the New Testament*. London, 1961, SCM Press Ltd, 124.

¹¹⁴ Zsid 13,15.

¹¹⁵ Vö. Rm 12,1.

¹¹⁶ Ignatius: Szmirnai levél 8,2. <http://www.ccel.org/l/lake/fathers/ignatius-smyrnaeans.htm>. (2010. november)

¹¹⁷ Idem: Efézusi levél 4,2. <http://www.ccel.org/l/lake/fathers/ignatius-ephesians.htm>. (2010. november)

¹¹⁸ Ralph P. Martin – Peter H. Davids (eds.): *Dictionary of Later New Testament and Its Developments*. Leicester, England, 1997, IVP, 1233. p.

¹¹⁹ Joel B. Green – Scot McKnight (eds.): *Dictionary of Jesus and the Gospels*. Leicester, England, 1992, IVP, 892. p.

szükségtelenné vált, mivel a Messiás megérkezett a tökéletes áldozatbemutatásra. A Jeruzsálemi Templom rendeltetése többé nem az áldozati helyé, hanem az imádságé, azaz magával az Áldozattal való kapcsolatápolásé (ti. dicsőítésé). Mintegy fölöslegessé vált a fizikai Templom.¹²⁰

Az újszövetségi korban dokumentált dicsőítés¹²¹ jóval több, mint kellemes érzület vagy éppen eksztatikus élmény: eltökélt törekvés Isten akarátának előmozdítására.¹²² Szintén fontos aspektusként említendő a dicsőítés kettős irányultsága, ami egyrészt (és elsősorban) vertikális (Istenre irányul), másrészt horizontális (a gyülekezet épülését¹²³ szolgálva). A dicsőítés közösségi vetülete annál is inkább elhanyagolhatatlan, mert a leg-tökéletesebben fejezi ki az összetartozást és harmóniát.¹²⁴ „Ha a gyülekezeti rend alatt a Lélek manifesztálódását és a gyülekezetben élő Úrról való tanúskodást értjük, akkor mindezeknek különösképpen a gyülekezeti dicsőítésben nyilvánvalóvá kell lenniük.” – fogalmaz Schweizer.¹²⁵ Az autentikus spiritualitásnak ugyanis a szeretet-megnyilvánulás minősége a legfőbb próbája, ami felette áll a hitvallásos ridegségnek és a szertartásosságban való vakbuzgóságnak, illetve a szélsőségek csapdáitól óv, amelyek a Lélek tüzének kioltásától a kontrollálatlan elmerülésig terjednek.¹²⁶ Már az első évtizedekben megfigyelhető a rendre és az állandóságra való törekvés, ami ugyan némileg lefékezte a hirtelen spontaneitást, de a fenntarthatóság

¹²⁰ Vö. Mt 12,6 és Lk 21,6.

¹²¹ A dicsőítés aspektusainak remek összefoglalását adja Allen Cabaniss: *Pattern in Early Christian Worship*. Macon, Georgia, 1989, Mercer University Press, 61-67. p.

¹²² Vö. Rm 15,2; 1Kor 14,3.12-17.26; 12,7; 8,9; 10,33.

¹²³ Ennek bibliai görög kifejezése azonos a házépítés szakszavával: οικοδομη. A gyülekezetnek, mint Krisztus testének építésére vonatkozó bővebb kifejtést találunk az alábbi helyen: Günther Bornkamm: *Early Christian Experience*. New York, 1969, Harper and Row Publishers, 161-169. p.

¹²⁴ J. Gelineau: *Music and Singing in the Liturgy*. In Cheslyn Jones – Geoffrey Wainwright – Edward Yarnold (eds.): *The Study of Liturgy*. New York, 1978, Oxford University Press, 441. p.

¹²⁵ Eduard Schweizer: *Church Order in the New Testament*. London, 1961, SCM Press Ltd, 220. p.

¹²⁶ Oscar Cullmann: *Early Christian Worship*. Studies in Biblical Theology No. 10. London, 1962, SCM Press. 32. p.

érdekében elkerülhetetlenné lett a szisztematizálódás.¹²⁷ Ennek ideális esetében a krisztusi szeretet irányítja a dicsőítés minden indítékát, amely a gyülekezet egészének javát szem előtt tartja, ezáltal is megdicsőítve Istent.¹²⁸ Hengel szavaival élve: „Pál gondolataiban valószínűleg az istendicsőítés közösségformáló ereje volt, amikor a Római levél végi¹²⁹ buzdítást írja: »A türelem és vigasztalás Istene pedig adja meg nektek, hogy kölcsönös egyetértés legyen közöttetek Jézus Krisztus akarata szerint, hogy egy szívvel, egy szájjal dicsőítsétek a mi Urunk Jézus Krisztus Istenét és Atyját.«”¹³⁰ Szintén lényeges kitétel, hogy az istendicsőítés aktusa nem kizárólag közösségi formában valósulhat meg, hanem – az folyamatosság jegyében – a privát szférában is.¹³¹

Összefoglaló szentenciaként azt fogalmazhatjuk meg, hogy az Újszövetségi Szentírás lapjairól megértett istendicsőítő tevékenység nem csupán egy a sok egyéb emberi megnyilvánulás között, hanem az igaz keresztyén minden cselekedetének dicsőítő lelkülettel kell történnie, ezáltal egy minden részterületet magába foglaló életstílust kialakítva. Schweizer szavaival: „A vasárnapi istentisztelet nem lehet valamiféle szakrális közeg szent alkalmaként elválasztva a mindennapi szolgálattól.”¹³² Moule ekképpen viszi tovább a gondolatot: „Az istentisztelet arra emlékeztet, hogy a dicsőítésnek minden keresztyén munka egészét át kell hatnia; és ha a dicsőítés és munka mégis megkülönböztetik, csupán az emberi természet esendő volta miatt lehetséges, ami által az ember egyszerre csak egy dologra tud koncentrálni.”¹³³

¹²⁷ Lásd az 1Kor 14,40-et, ami visszaköszön az 1Kel 40,1-ben: „παντα ταξει ποιειν οφειλομεν”.

¹²⁸ Vö. Rm 5,1-10; 1Kor 10,31; 2Kor 5,14.

¹²⁹ Rm 15,5-6.

¹³⁰ Martin Hengel: *Between Jesus and Paul*. Eugene, Oregon, 2003, Wipf and Stock Publishers, 96. p.

¹³¹ Lásd Rm 12,1 illetve Ac 16,25.

¹³² Eduard Schweizer: *Church Order in the New Testament*. London, 1961, SCM Press Ltd, 220. p.

¹³³ C. F. D. Moule: *The Birth of the New Testament*. London, 1976, Adam and Charles Black, 32. p.

A dicsőítés oka, célja, lélektana és szükségszerűsége nem változik tehát, hiszen ugyanazon ÚR és a gyülekezete közötti kapcsolatápolást szolgálják. A tartalom és a forma viszonya viszont folyamatos rendszerességgel felülvizsgálandó a lényeg minél biblikusabb megvalósulása érdekében.

Dr. Várady Endre

a BTA tanszékvezető főiskolai docense

Uzonyi Barnabás

MISSZIÓ MUSZLIMOK FELÉ... DE HOGYAN?!

Nagyon egyértelmű parancsot kaptunk Istentől arra, hogy elmenvén a széles világra tanítvánnyá tegyünk minden népet. A minden népbe egyszerűen minden nép beletartozik. De néha a gyakorlatban nehéz megtenni, amikor megismerjük, hogy a különböző népek jócskán különböznek tőlünk. Más a nyelvük, más a kultúrájuk, más a gondolkodásmódjuk, más az életük. Különösen igaz ez a muszlimokra. A felénk végzett misszió az elmúlt években nagyobb hangsúlyt kapott Európában a menekültválság kapcsán. Sokan lelkesen indultak neki a misszióknak, de sokszor kemény akadályokba ütköztek. Az akadályok egy részét egyszerűen az okozza, hogy nem ismerjük őket és ezért nem értjük őket. Ami pedig számunkra ismertetlen, az sokszor nem csak idegen, de „vadidegen” is.

Éppen ezért láttam időszerűnek, hogy egy lépéssel közelebb lépjünk a muszlim emberekhez az által, hogy jobban megismerjük, megértjük őket. Ez segíthet abban is, hogy sokkal hatékonyabban tudjuk bemutatni azt a szeretetet és azt az örömhírt, amely a mi életünket is megmentette. Így a következőkben olyan ismeretekre fogok kitérni, melyek tisztánlátása szükséges a muszlim menekültek felé végzett misszióhoz. Fontosnak tartom, hogy legyenek ismereteink, s azok alapján kezdjünk el hidakat építeni. Két példát fogok erre hozni a Szentírásból. Az első Pál apostol életében található, amikor az Areopágoszon beszélt az athéniakhoz ekképpen: *„Athéni férfiak, minden tekintetben nagyon vallásos embereknek látlak titeket, mert amikor bejártam és megtekintettem szentélyeiteket, találtam olyan oltárt is, amelyre ez volt felírva: az ismeretlen istennek. Akit tehát ti ismeretlenül tiszteltek, én azt hirdetem nektek.”*¹³⁴ Itt Pál abból kiindulva hirdette az ígét, amit megismert az ottani emberek

¹³⁴ Apcs 17:22-23

vallásosságáról. Ahelyett, hogy kárhoztatta volna sokistenhitüket, keresett egy kapcsolódási pontot, egy hidat, ahonnan kiindulva kezdhetne hirdetni az örömhírt.

Hasonló tapasztalható Fülöp esetében is, aki mikor odafutott az etióp kincstárnokhoz és meghallotta, hogy az éppen Ézsaiás prófétát olvassa, és „*Fülöp beszélni kezdett, és az Írásnak ebből a helyéből kiindulva hirdette neki Jézust.*”¹³⁵ Mind Fülöp, mind Pál használta azt, amit talált. Abból kiindulva kezdtek el hirdetni a Krisztust. Pál életéből, írásaiból egyértelmű, hogy ismerte a görögöket, akik felé sokszor szolgált. Ismerte gyakorlataikat, híres költőiket, verseiket. Ezen keresztül tudott sokszor hidat építeni feléjük. Ha a muszlimoknak szeretnénk hirdetni az örömhírt, valamennyire szükséges ismernünk őket, mind vallásukat, kultúrájukat, nyelvüket, hogy legyen egy kiindulópont. Így most különböző területek ismeretére fogok kitérni, először az iszlám ismeretére, majd a kultúrájuk ismeretére, s végül a nyelvük ismeretére.

Az iszlám megismerése

Ahhoz, hogy eredményesen tudjunk szolgálni a muszlimok felé, szinte nélkülözhetetlen a vallásuk megismerése. Mind a Lausanne mozgalom, mind az Egyházak Világtanácsa fontosnak tartja a más vallások tiszteletét, elismerését.

Legelőször hadd tisztázzunk néhány nagyon egyszerű alapfogalmat:

Muszlim

Nagyon fontosnak látom, hogy megfelelően használjuk a megnevezéseket az iszlámmal kapcsolatban, különösen egy ilyen kényes témával kapcsolatban. Következétesen használom a *muszlim* megnevezést az iszlám vallást követő emberekre, s nem nevezem őket mohamedánoknak, sem muzulmánoknak.

¹³⁵ Apcs 8:35

Hiszen ők maguk sem részesítik előnyben ezeket a megnevezéseket. A mohamedán kifejezés azért nem helyes, mivel ez arra utalna, hogy Mohamed után nevezik el őket, de e vallás vezetői ragaszkodnak ahhoz a tényhez, hogy nem Mohamed, hanem az egy Isten, Allah után nevezik őket.

A muzulmán kifejezést pedig azért nem szeretik a muszlimok, mivel az nem más, mint a muszlim kifejezés perzsa és magyar átvételből adódó torzulása, mely egyébként is többes számra utal. Tehát ha a muszlimok ragaszkodnak a muszlim megnevezéshez, akkor én is így fogom ezt alkalmazni.¹³⁶

Allah (الله)

Ez az arab nyelvben nem jelent többet, mint „az Isten” (الله=határozott névelő; إله iláh=isten; vagyis az al+iláh összeolvadásából kapjuk az الله allah alakot), éppúgy mintha angolul mondanánk „the God”. Jól mutatja ezt az a tény, hogy az arab nyelvű keresztyén bibliafordításokban az „Isten” szóra szintén az „Allah” kifejezést találjuk.

Korán (ميركلنا أرقول)

A Korán a muszlimok szent könyve. Ahogyan a keresztyénséget nem tudnánk elképzelni Biblia nélkül, éppúgy

¹³⁶ A muszlim szó etimológiájára is érdemes odafigyelni. A muszlim szó az arab nyelvben nyelvtanilag egy negyedik igetörzsből való aktív participium. Az arab nyelv egyik jellemzője, hogy az úgynevezett egészséges szavak három gyökmássalhangzóból épülnek fel. Ez igaz az általunk vizsgált muszlim szóra is, mégpedig a „SZ” + „L” + „M” mássalhangzóból. Ez elé lép be a negyedik igetörzsrre jellemző „M” hang, s a megfelelő magánhangzók hozzáadásából (u, i) kapjuk a muszlim szót. Még az arab nyelvet nem ismerők számára is feltűnhet a hasonlóság a muszlim és szalám, iszlám, szaláma szók között. Ezt azzal magyarázhatjuk, hogy azonosak a gyökmássalhangzóik (SZ, L, M). Ilyen esetben nemcsak formailag van közük egymáshoz a szavaknak, de jelentésükben is közel állnak. A szalám السلام szó jelentése béke, békesség. Ha kicsit bővítjük ezt a szót, s megkapja a nőnemre jellemző tá marbúta végződést, akkor a szaláma السلامة szót kapjuk, melynek jelentése biztonság. S végül eljutunk az iszlám الاسلام szóhoz, mely negyedik igetörzsi alak, de nem aktív participium – mint a muszlim – hanem főnévi igenév (maszdar). Jelentése Isten akaratában való megbékélés, megnyugvás. Innen már csak egy lépés ezen alak aktív participiumának meghatározása, a muszlim, melynek ezek alapján levezetett jelentése önmagát Isten akaratának alávető, Isten akaratában megbékélő, megnyugvó. Mindezek alapján szokásos mondani, hogy az iszlám a béke vallása.

az iszlámnak is alapja a Korán. A muszlimok hite szerint Isten szent szava, melyet prófétáján, Mohameden keresztül adott népének. Felosztását tekintve 114 szúrából áll, melyeket csoportosíthatjuk aszerint, hogy keletkeztek: mekkai, medinai szúrák. Mivel a Korán a muszlimok szent könyve, ezért nem hagyhatjuk figyelmen kívül, s ha nem is mélységeiben, de legalább érintőlegesen foglalkoznunk kell azokkal a kérdésekkel, amelyek a Korán és a Biblia különbségein alapulnak. De ezzel majd bővebben az ötödik fejezetben fogunk foglalkozni.

A muszlimok felé végzett misszióban egy fontos közös pont lehet a Korán. Még ha a történetek ferdítve, vagy netán hiányosan vagy bővítve is szerepelnek benne, egy kiindulási pontnak kiváló lehet. Jelen keretek között sajnos nincs lehetőségem arra, hogy részletesen is kitérjek a Korán és a Biblia összehasonlítására, és hogy miképp lehet akár a Korán, akár a Biblia alapján egy muszlimnak segíteni az Igazság keresésében. Ezekkel fogom reprezentálni, hogy milyen nagy szükség van arra, hogy legyenek meg az alapvető ismereteink az iszlámról, hiszen ezek nélkül nem érthetnénk meg igazán a muszlimok hozzáállását. Ugyanis amikor egy muszlim embernek azt mondjuk: „Jézus szeret téged és meghalt érted a kereszten”, akkor az ő fejében egészen más üzenet fogalmazódik meg, mint bennünk. Egy egészen más Jézusra gondol és teljesen bizonyos abban, hogy ez a Jézus nem halt meg érte a kereszten, hiszen a Korán tanítása alapján egészen más történt vele.

Jézus a Koránban¹³⁷

Jézus *‘Īsá* néven jelenik meg a Koránban, egészen pontosan 15 szúrában és 93 versben.¹³⁸ A Korán különböző címekkel említi őt, melyek közül néhányat most felsorolok. Messiás

¹³⁷ Részlet a korai keresztyén misztika és a szúfizmus összehasonlítása című szakdolgozatomból, arab tanszék, 2012

¹³⁸ Armajani, 396

(tizenegy helyen),¹³⁹ Szolga (*‘abd-* egy helyen), Próféta (*nabí-* egyetlen egy helyen),¹⁴⁰ Küldött (*raszúl-* tíz helyen), Isten Igéje (*kalimat AllÁh*), Istentől küldött lélek (*rúh*).¹⁴¹ Azonban van egy elnevezés, mely az előbbieknél sokkal nagyobb számban fordul elő, s ez a „Mária fia” (*ibn Maryam*). A „Mária fia” kifejezés összesen 33 helyen fordul elő, ebből 16 helyen úgy, mint „Jézus, Mária fia”, és 17 helyen egyedül, vagy más egyéb címekkel párosítva.¹⁴²

Mielőtt rátérnénk ezen elnevezések értelmezésére, nézzük meg, hogy a Bibliában, különösen az evangéliumokban, mennyiben különböznek azok a címek, amiket Jézusra használtak. Szintén szerepel a Messiás,¹⁴³ a Szolga, a Próféta,¹⁴⁴ a Mária fia¹⁴⁵ megnevezés, de bőven találunk még más jelzőket. Ezek közül most csak néhányat említenék: Isten Báránya,¹⁴⁶ Úr,¹⁴⁷ Ember fia,¹⁴⁸ Isten Fia,¹⁴⁹ Magasságos Fia,¹⁵⁰ Szikla,¹⁵¹

¹³⁹ Például Korán 3:45 – Emlékezzetek arra, amikor az angyalok azt mondták: „Ó Mária! Allah hírül ad néked egy ígét, amely tőle ered, a neve a Messiás, Jézus Mária fia, vagy Korán 4:157– azt mondták: „Megöltük Jézust, a Messiást, Mária fiát, Allah küldöttét”.

¹⁴⁰ Példa a szolga és próféta név együttes megjelenésére: Korán 19:30 – A gyermek azt mondta: „Allah szolgája vagyok! Odaadta nekem az írást és prófétává tett”.

¹⁴¹ Példa a Küldött, Isten Igéje (szava) és Istentől küldött lélek megjelenésére egy mondaton belül: Korán 4:171 – Jézus, a Messiás, Mária fia csupán küldötte Allahnak, és az ő szava, amit sugalmazott Máriának, és Allahtól küldött lélek.

¹⁴² Anawati, 81

¹⁴³ Jn 1,41 – „Ő mihelyt találkozott testvérével, Simonnal, ezt mondta neki: »Megtaláltuk a Messiást«” – (ami azt jelenti: Felkent).

¹⁴⁴ Lk 4,24 – „Majd így folytatta: »Bizony, mondom néktek, hogy egyetlen próféta sem kedves a maga hazájában.«” – ebben a mondatban Jézus egy példát hoz fel arra, hogy szemléltesse a saját helyzetét. A példában levő próféta sorsával azonosítja a sajátját.

¹⁴⁵ Mk 6,3 – „Nemde az ács ez, Mária fia, Jakab, József, Júdás és Simon testvére? Nem itt élnek-e közöttünk húgái is?”

¹⁴⁶ Jn 1,29 – „Másnap János látta Jézust, amint jön felé, és így szólt: »Íme az Isten Báránya, aki hordozza a világ bűnét.«”

¹⁴⁷ Fil 2,11 – „És minden nyelv vallja, hogy Jézus Krisztus Úr az Atya Isten dicsőségére.”

¹⁴⁸ Mt 12,8 – „Mert az Emberfia ura a szombatnak”

¹⁴⁹ Mk 1,1 – „Jézus Krisztus, az Isten Fia evangéliomának kezdete.”

¹⁵⁰ Lk 1,32 – „Nagy lesz ő, és a Magasságos Fiának mondják majd; az Úr Isten neki adja atyjának, Dávidnak, trónját.”

¹⁵¹ 1Kor 10,4 – „És mindnyájan ugyanazt a lelki italt itták, mert a lelki kősziklából ittak, amely velük ment. Az a kőszikla pedig Krisztus volt.”

Királyok Királya, uraknak Ura,¹⁵² Utolsó Ádám,¹⁵³ Feltámadás, Élet,¹⁵⁴ Igazság,¹⁵⁵ Élet Kenyere,¹⁵⁶ Főpap,¹⁵⁷ Jó Pásztor,¹⁵⁸ Hajnalcsillag,¹⁵⁹ Alfa és Ómega,¹⁶⁰ Isten képmása,¹⁶¹ Isten dicsőségének kisugárzása,¹⁶² Dávid utóda,¹⁶³ világ Világossága,¹⁶⁴ és hú tanú.¹⁶⁵

Az „*Utolsó Ádám*” (vagy *Második Ádám*) kifejezést Pál apostol honosította meg az újszövetségi iratokban, és ő is használta egyedül, mégpedig a korinthusiakhoz írott első levelében. A kifejezés értelme abban rejlik Pál apostol tanításában, hogy míg a bűn és a halál az első ember által jött a világba, úgy Isten kegyelme még bőszegesebben áradt ki az emberiségre az *Utolsó Ádám*, azaz Jézus által.¹⁶⁶ A bibliai elnevezések felsorolásánál

¹⁵² Példa a királyoknak Királya és az uraknak Ura név együttes megjelenésére: Jel 19,16 – „*Ruhájára és derekára az a név van írva: Királyoknak Királya, és uraknak Ura.*”

¹⁵³ 1Kor 15,45 – „*Így is van megírva: »Az első ember, Ádám, élőlényé lett, az utolsó Ádám pedig megelevenítő Lélekké.«*”

¹⁵⁴ Jn 11,25 – „*Jézus ekkor ezt mondta neki: »Én vagyok a feltámadás és az élet: aki hisz énbennem, ha meghal is, él.«*”

¹⁵⁵ Jn 14,6 – „*Jézus így válaszolt: »Én vagyok az út, az igazság és az élet; senki sem mehet az Atyához, csakis énáltalam.«*”

¹⁵⁶ Jn 6,48 – „*Én vagyok az élet kenyere.*”

¹⁵⁷ Zsid 4,14 – „*Mivel tehát nagy főpapunk van, aki áthatolt az egeken, Jézus, az Isten fia, ragaszkodjunk hitvallásunkhoz.*”

¹⁵⁸ Jn 10,11 – „*Én vagyok a jó pásztor: a jó pásztor életét adja a juhokért.*”

¹⁵⁹ Jel 22,16 – „*Én, Jézus küldtem el angyalomat, hogy ezekről bizonyóságot tegyen nektek a gyülekezetek előtt. Én vagyok Dávid gyökere és új hajtása, a fényes hajnalcsillag.*”

¹⁶⁰ Jel 1,8 – „*Én vagyok az Alfa és az Ómega így szól az Úr Isten, aki van, és aki volt, és aki eljövendő: a Mindenható.*”

¹⁶¹ 2Kor 4,4 – „*Ezeknek a gondolkozását a e világ istene megvakította, mert hitetlenek, és így nem látják meg a Krisztus dicsőségéről szóló evangélium világosságát, aki az Isten képmása.*”

¹⁶² Zsid 1,3 – „*Ő Isten dicsőségének a kisugárzása és lényének képmása, aki hatalmas szavával hordozza a mindenséget, aki miután minket bűneinktől megtisztított, a mennyei Felsé jobbjára ült.*”

¹⁶³ Jel 5,5 – „*Ekkor a vének közül egy így szólt hozzám: »Ne sírj! Mert győzött az oroslán Júda törzsből, a Dávid utóda, és felnyitja a könyvet és hét pecsétét.«*”

¹⁶⁴ Jn 8,12 – „*Jézus ismét megszólalt, és ezt mondta nekik: »Én vagyok a világ világossága: aki engem követ, nem jár sötétségben, hanem övé lesz az élet világossága.«*”

¹⁶⁵ Jel 1,5 – „*És Jézus Krisztustól, a hú tanútól, aki elsőszülött a halottak közül, és a föld királyainak fejedelme; aki szeret minket, és vére által megszabadított bűneinktől.*”

¹⁶⁶ Rm 5,12-17

nagy hiba lenne nem említeni Péter apostol hitvallását, mely talán a legrövidebb és egyben legtömörebb összefoglalása az újszövetségi keresztyén felfogásnak Jézus kilétével kapcsolatban: „*Te vagy a Krisztus, az élő Isten Fia.*”¹⁶⁷

Az „Isten Fia” egy olyan kifejezés, amit értelemszerűen hiába keresnénk a Korán szövegeiben, hiszen e kérdésben az egyértelmű álláspontot képvisel, amint látható a következő idézetből is: „Allah csupán egyetlen isten. Magasztaltassék! Nincs szüksége gyermekre, amikor Övé mindaz, ami az egekben és a földön van.”¹⁶⁸ Jézus isteni volta a keresztyénség alapja, de egyben egyike a legnagyobb és legélesebb ellentéteknek a két vallás között. Míg keresztyén oldalról nézve, János apostol levelei alapján, „*amelyik lélek nem vallja Jézust testben megjelent Krisztusnak, nincsen az Istentől: és az az Antikrisztus lelke*”,¹⁶⁹ addig a muszlim részről istenkáromlásnak hangzik a felvetés, miszerint az egy Istennek fia lenne.

A fenti elnevezések közül számomra az összehasonlítás miatt a Mária fia kifejezés talán a legfontosabb. Ez az a jelző, amely oly sokszor fordul elő a Korán szövegeiben, míg az Újszövetségben csak egyetlen helyen található meg, és amint látni fogjuk, ott is egy igen érdekes szerepben: „*Nemde az ács ez, Mária fia, Jakab, József, Júdás és Simon testvére? Nem itt élnek-e közöttünk húgai is?*”¹⁷⁰ Az imént idézett mondat Jézus Názáretben való tartózkodása során hangzott el, s ahogy Márk evangélista később a történet folytatásában leírja, Jézus nem is tudott csak egyetlen csodát tenni a hitetlenségük miatt.¹⁷¹ Tehát ez az elnevezés egyáltalán nem gyakori a Bibliában, sőt, láthatjuk, hogy egy negatív hozzáállást képvisel azon zsidók részéről, akik nem hittek Jézus isteni voltában. Ezzel szemben a koráni „Mária fia” megszólítás nem a hitetlenséget hivatott

¹⁶⁷ Mt. 16:16

¹⁶⁸ Korán 4:171

¹⁶⁹ 1Jn.4:3

¹⁷⁰ Mk. 6:3

¹⁷¹ Mk. 6:5

tükrözni, hanem a tényt, hogy Jézus „csupán” Mária fia, és semmiképpen sem Istené.

Érdemes azt is megjegyezni, hogy Mária az egyetlen nő a Koránban, aki név szerint is említve van (természetesen nem Mária az egyetlen nő, aki megjelenik a Koránban, de ő az egyetlen, aki név szerint is fel van tüntetve). Azt is érdemes megjegyezni, hogy nagyobb számban fordul elő Mária neve a Koránban, mint az evangéliumokban.¹⁷² A Korán újra és újra azt akarja nyomatékosítani, hogy Jézus nem lehet az Isten fia, hanem Mária fia. Se több se kevesebb.

• *Jézus születése*

Születésének leírása a Koránban tartalmaz közös elemeket az evangéliumok közlésével, de ugyancsak található benne több teljesen eltérő elem is. Minden muszlim egyetért abban, hogy Jézus egy Mária nevű szűztől született, fizikai apa közreműködése nélkül.¹⁷³ A harmadik szúrában azt olvashatjuk Jézust illetően, hogy „már a bölcsőben szólni fog az emberekhez.”¹⁷⁴ A Gábiel és Mária közti párbeszéd, mely Mária szúrájában található, nagyon hasonlít az evangéliumokban található leíráshoz. Mária ezután elvonult egy távoli helyre, majd egy pálmafa tövében ült le, ahol a gyermek Jézus ténylegesen szólt, s majd szavakkal védte meg édesanyját az őt vádoló zsidókkal szemben.

Tehát a Korán is elismeri azt a tényt, hogy Jézus fogantatása természetfeletti módon történt. A különbség abban áll, hogy míg a keresztyénségben Jézus Isten egyszülött Fia, akinek magának is isteni természete (is) van, addig az iszlámban az „Isten fia” kifejezés teljesen máshogy értendő. Rúmi (megh. 1273), egy versében így fogalmazza ezt meg: „Fiam, minden szent Isten fia. Akár itt, akár ott, akár jelen van, akár nincs...”¹⁷⁵

¹⁷² PARRINDER, 60

¹⁷³ Armajani, 396

¹⁷⁴ Korán 3:45

¹⁷⁵ Nurbakhsh, 23

Vagyis Jézus, mint egy szent, csak egyike „Isten fiainak”, de ez semmiképpen sem értendő szó szerint, hiszen „hála Allahnak, aki nem nemzett fiat, és akinek nincs társa a hatalomban és nincs gyámolítója, akinek a megaláztatástól meg kellene őt védenie.”¹⁷⁶ Ezzel szemben egy keresztyén arab szerző, Yúszuf Riyád arra mutat rá, hogy a keresztyénségben Jézus, mint „Isten fia”, nem arra utal, hogy ő egy lenne csupán a „fiak” közül. Például Ádámra is használja az Újszövetség az „Isten fia” kifejezést,¹⁷⁷ de Yúszuf szerint azért, mivel ő közvetlenül Isten teremtménye.¹⁷⁸ A hívőkre vonatkozóan is megtaláljuk ezt, de ott úgy, mint akik Isten fiai a hit által (*bil-ímÁn*).¹⁷⁹ Jézus viszont nem egy teremtmény, hanem maga a Teremtő:¹⁸⁰ *„Minden általa lett, és nélküle semmi sem lett, ami létrejött.”*¹⁸¹; *„Mert benne teremtett minden a mennyen és a földön, a láthatók és a láthatatlanok, akár trónusok, akár uralmak, akár fejedelemségek, akár hatalmasságok; minden általa és reá nézve teremtett. Ő előbb volt mindennél, és minden őbenne áll fenn.”*¹⁸²

• Jézus gyerekkora és munkássága

Az újszövetségi iratok nem foglalkoznak igazán részletesen Jézus gyerekkorával. Egyedül Lukács evangéliuma ír le egy történetet arról, amikor a tizenkét éves Jézus a templomban marad a tanítómesterek körében,¹⁸³ illetve ugyancsak itt találunk egy leírást Jézus bemutatásáról a templomban.¹⁸⁴ Születésének leírása után szinte egyből az érett, harmincas éveiben járó Jézus jelenik meg az evangéliumokban. Míg Jézus születésének története a Koránban is lejegyzésre került, addig

¹⁷⁶ Korán 17:111

¹⁷⁷ Lk 3,38

¹⁷⁸ RiyÁÁ, 16

¹⁷⁹ Jn 1,12

¹⁸⁰ RiyÁÁ, 16

¹⁸¹ Jn 1,3

¹⁸² Kol 1,16-17

¹⁸³ Lk 2,41-52

¹⁸⁴ Lk 2,21-40

munkásságát illetően az sem közöl részletes leírást. Fontos tisztáznunk, hogy a Koránnak természetesen nem központi személyisége Jézus, ahogy az evangéliumoknak az, így nem is várhatjuk, hogy hosszas, részletes leírást adjon Jézus egész életéről.

• *Jézus csodái*

A Korán szerint Jézus számos csodát tett „Isten engedelmével”, melyek jelek voltak küldetése igazolására. Meggyógyított születésétől kezdve vak és leprás embert, halottakat támasztott fel,¹⁸⁵ már a bölcsőben beszélt az emberekhez, és az apostolok kérésére kérte Istent, hogy egy asztalt (mÁ'ida) küldjön le az égből, amit meg is tett nekik, és egy agyagból készült madárba életet lehelt.¹⁸⁶ Ezen felül még egy különös dolgot olvashatunk a harmadik szűrában Jézussal kapcsolatban: „Hírül adom nektek, hogy mit esztek, és mit tároltok házaitekben. Mindebben jel van a számotokra...”¹⁸⁷ A betegek gyógyítása, halottak feltámasztása tisztán, részletesen megtalálható az evangéliumokban, de az agyagból készült madár élővé válása csak apokrif iratokkal hozható párhuzamba. Az égből leereszkedő asztal történetéhez sok elképzelés alakult ki, melyek közül a kettő legjelentősebb az Utolsó Vacsorával,¹⁸⁸ illetve Péter látomásával¹⁸⁹ kötné össze.¹⁹⁰

¹⁸⁵ Nincs részletezve, hogy kiket

¹⁸⁶ Korán 5:110-115

¹⁸⁷ Korán 3:49

¹⁸⁸ Lk 22,7-23; Mk 14,12-25; Mt 26,17-29; Jn 13, Jézus 12 apostollal eltöltött utolsó közös vacsorája.

¹⁸⁹ Apcs 10,1-16 – Péter egy lepedőt látott leereszkedni az égből, mely tele volt mindenféle állattal. Ezen a látomáson keresztül értette meg Péter, hogy Isten a pogányok számára is elérhetővé tette az üdvösséget.

¹⁹⁰ Anawati, 82

• *Jézus halála*

Egy nagyon kényes és sokat vitatott téma Jézus halálának és mennybevitelének kérdése. Az egyik legfontosabb közlés a Koránban Jézus halálát illetően az Asszonyok szúrájában található, melyből idézek magyar fordítással:

„Megöltük a Messiást, Jézust, Mária fiát, Isten küldöttét” de nem ölték meg őt és nem feszítették keresztre, hanem Jézushoz hasonlóknak látták... Isten magához emelte őt.¹⁹¹

Az arab világban rengeteg különböző teória született e rövid idézet alapján. A vita elsődleges pontja a „šubbiba lahum” kifejezés kapcsán támadt, miszerint nem Jézust feszítették keresztre a zsidók, hanem valaki hozzá hasonló. A különböző csoportok így abban különböznek elsősorban, hogy ki lehetett az a hozzá hasonló személy. Így némelyek szerint ez lehetett egy az apostolok közül, akár maga az áruló Júdás, aki így tette jóvá árulását, vagy mások szerint Cirénei Simon volt ez a személy, akiről az Újszövetség is leírja, hogy ő vitte Jézus keresztyét a Golgotáig.¹⁹² A dolgozatom végén, a függelékben, közlöm Maġmūd ŠaltŪt egy írását ezzel a kérdéssel kapcsolatban, melyben kifejti véleményét a Korán és a hadíszok alapján. A feltevések különbözőek, de abban közösek, hogy Jézus nem halt meg a kereszten, ellenben a keresztyénség egyik legfontosabb tanításával, miszerint Jézus meghalt a kereszten az emberiség bűneiért. Itt egy újabb éles ellentétet találhatunk, hiszen a keresztyénség számára Jézus kereszthalála és feltámadása a legfontosabb alapkö. Jézus áldozata ugyanis csak akkor lehetett érvényes, ha kifolyt a vére, hiszen „a törvény szerint majdnem mindent vérrel tisztítanak meg, és vér kiontása nélkül nincs bűnbocsánat.”¹⁹³ Olyan alapkö ez, melyet mind a négy evangélista fontosnak tartott leírni, s ez azért is különös, mivel például egy másik fontos eseményt, Jézus születésének

¹⁹¹ Korán 4:157-158

¹⁹² Mt 27,32, Mk 15,21

¹⁹³ Zsid 9,22

történetét csak kettő evangélium¹⁹⁴ jegyezte le. Pál apostolnak, a korai keresztyén misztika egyik legkiemelkedőbb képviselőjének és egyben a legtöbb újszövetségi levél szerzőjének szavaival élve: „Krisztussal együtt megfeszítettem. Élek pedig többé nem én, hanem él bennem a Krisztus.”¹⁹⁵ Vagy egy másik helyen így szól az apostol: „Ha pedig Krisztus nem támadt fel, akkor hiábavaló a mi igehirdetésünk, de hiábavaló a ti hitetek is.”¹⁹⁶

• *Jézus visszajövele*

Végül, a Bibliához hasonlóan a Korán is említi¹⁹⁷ Jézus második eljövételét.¹⁹⁸ Ahogy már láttuk, a Korán leírása szerint Jézus nem halt meg, hanem élve felemeltetett Istenhez a halál megízlelése nélkül,¹⁹⁹ s majd az utolsó napokban újra el fog jönni,²⁰⁰ és ő fogja az Antikrisztust²⁰¹ legyőzni.²⁰² Azt olvashatjuk, hogy Jézus az „óra jelzése”,²⁰³ egy másik szűrőben meg azt találjuk, hogy a Feltámadás Napján Jézus lesz a tanú a hitetlenek ellen.²⁰⁴ Az Újszövetségben nagy számban találunk utalásokat Jézus visszajövetelét illetően. Maga is többször beszélt erről tanítványainak, például: „Az én Atyámnak házában sok hajlék van; ha nem így volna, vajon mondtam volna-e nektek, hogy

¹⁹⁴ Máté és Lukács evanéliuma írja le, Márk és János pedig nem említi.

¹⁹⁵ Gal 2,20

¹⁹⁶ 1Kor 15,14

¹⁹⁷ Korán 4:159: Az Írás birtokosai közül nincs senki, aki Jézus halála előtt ne hinne benne. A Feltámadás Napján Jézus tanú lesz ellenük

¹⁹⁸ Más elnevezései: Krisztus Második Eljövele, Második Eljövétel, Második Advent, Megjelenés, Jézus Visszatérése.

¹⁹⁹ Tudatosan nem az „Allah” szót használom e tanulmány során, hiszen magyarra lefordítva annyit jelent, hogy „az Isten”.

²⁰⁰ Korán 4:157

²⁰¹ Az Antikrisztus (arabul: *ad-DaĒĒĀl*) az a férfi, aki az Ítélet Napja előtt fog megjelenni. Nevének szó szerinti jelentése: A Csaló.

²⁰² Armajani, 397

²⁰³ Korán 43:61 És bizony, ő az óra jelzése. Ne kételkedjete hát benne és kövessetek engem! Ez az egyenes út!

²⁰⁴ 4:159 Az Írás birtokosai közül nincs senki, aki Jézus halála előtt ne hinne benne. A Feltámadás Napján Jézus tanú lesz ellenük

elmegyek helyet készíteni számotokra. És ha majd elmentem és helyet készítettem nektek, ismét eljövök, és magam mellé veszek titeket; hogy ahol én vagyok, ott legyetek ti is."²⁰⁵ Ennek pontos idejét illetően Jézus nem adott meg konkrét időpontot, hanem csak a közelségét jelző jelekre hívta fel a figyelmet. E jelekből csupán sejteni lehet közeledtét, mint ahogy a gazda látja, hogy közel a nyár, mikor zsendül a fügefa ága.²⁰⁶ E jelek például: nemzet nemzet ellen támad, éhínségek, természeti csapások lesznek, „*de mindez csak a vajúdás kínjainak kezdete*”.²⁰⁷ Mikor Márk evangéliumában tanítványai az utolsó időkkel kapcsolatban kérdezik Jézust, ő így felel: „*azt a napot viszont, vagy azt az órát senki sem tudja, sem az angyalok az égben, sem a Fiú, hanem csak az Atya.*”²⁰⁸ Tehát Jézus visszajövetelét illetően egyetért a két szent könyv magában a tényben, hogy a jövőben még vissza fog jönni, viszont a szerepét, tisztét illetően már ellentmondásokba ütközünk.

E rövid áttekintés után láthatjuk, hogy számos ellentét van a két vallás alaptanítása között Jézus személyét illetően. Jól látható ez abból a tényből, ahogy az első keresztyén-muszlim érintkezések során vélekedtek a keresztyének az újonnan megjelenő és rohamosan növekvő vallásról, az Iszlámról. Például Damaszkuszi Szent János²⁰⁹ (megh. 750) szerint Mohamed (*Mamed*)²¹⁰ egy hamis próféta, aki eltávolította az arabokat a bálványimádástól.²¹¹

A bizánci teológusok még tovább mennek ebben a kérdésben, s ők nem elégednek meg a hamis próféta jelzővel,

²⁰⁵ Jn 14,2-3

²⁰⁶ Mt 24,32

²⁰⁷ Mt 24,8

²⁰⁸ Mk 13,32

²⁰⁹ Szír keresztyén teológus, szerzetes. Élt: 650-750

²¹⁰ Írásaiban Mohamed helyett a „Mamed” nevet használja

²¹¹ E témában írt könyve: Beszélgetések egy keresztyén és egy szaracén között

hanem Mohamedet egyenesen az Antikrisztusnak,²¹² a hazugság atyjának nevezik.²¹³ Ha figyelembe vesszük azt a tényt, hogy a keresztyén világ a Biblia tükrében vizsgálta mindig is a kibontakozó új vallást, érthető, miért voltak róla ilyen véleménnyel. Ugyanis János apostol levelében azt olvashatjuk: *„Amelyik lélek pedig nem vallja Jézust, az nem az Istentől van. Ez az Antikrisztus lelke, amelyről hallottátok, hogy eljön, most pedig már a világban van.”*²¹⁴ Így mivel Mohamed nyilvánvalóan nem ismerte el, hogy Jézus a Krisztus, Isten Fia, ezért azonosították az imént idézett részlettel. A keresztyének az Iszlám többi tanait is a Biblia tükrében vizsgálták, ezért számos ellentétet, ferdítést véltek felfedezni abban. Ezen kibékíthetetlennek tűnő ellentétek valamelyest tompulni látszanak a szúfizmusban, s térjünk át tehát most fő témánkra, vagyis Jézus megjelenésére a szúfizmusban.

Azért tartottam fontosnak ennek ismertetését, mivel tisztában kell lenni azzal, hogy milyen hasonlóságok és milyen különbségek vannak a Biblia és a Korán között Jézus személyét illetően. Közös kiindulópont lehet Jézus, hiszen elismerik a muszlimok őt, mint az egyik legnagyobb prófétát, (sőt, az iszlám misztika – vagyis a szúfizmus – szerint Jézus testesítette meg a tökéletes ember, az igaz Mester és egyben a szegénység, a világról való teljes lemondás eszményképét).²¹⁵ De látni kell azt is, hogy a Korán tanítása szerint a keresztyének meghamisították az evangéliumot, s igazából Jézus nem halt meg a bűnösökért. Tehát ez a pont egyszerre lehet kiindulópont és a megütközés köve is. Ezért is tartom szükségesnek az iszlám alapszintű ismeretét azok számára, akik muszlimok felé végeznek missziót.

²¹² Az Antikrisztus kifejezés a Bibliában csak János apostol első levelében fordul elő, egyértelműen olyan személyre használva, aki nem vallja, hogy Jézus a Krisztus. Szó szerinti jelentése: Krisztus ellensége

²¹³ Hajnal, 25

²¹⁴ 1Jn 4,3

²¹⁵ NURBAKHS, 9

Muszlimokkal való beszélgetések során miután megtudták, hogy olvastam a Koránt, sokkal nyitottabbak voltak a továbbiakban. Sőt, arra is volt példa, hogy elfogadtak tőlem egy arab nyelvű Bibliát, amit talán nem tettek volna, ha nem olvastam volna a Koránt, de így, mivel én nyitott voltam az „ő könyvükre”, így ők is nyitottak lettek az „én könyvemre.” Az iszlám öt pillére, a Ramadan havi böjt, Mohamed élete, az Istennel való társítás kérdése (különösen a keresztyén Szentháromság tanát illetően) csak néhány azon témák közül, melyek alapszintű ismerete sokat segíthet a muszlimok gondolkodásmódjának megértésében. Nem elvárás, hogy mélyreható ismeretekkel rendelkezzen az iszlámról az, aki a muszlimok felé szolgál, de mindenképp segítségére lesz.

A kultúra megismerése

Bosch leszögezi, hogy a keresztyén hit csak úgy létezhet, ha le van fordítva valamilyen kultúra nyelvére. Kifejti, hogy a keresztyénség kezdeti időszakában a zsidók, görögök, rómaiak, egyiptomiak egyaránt otthon érezhették magukat, hiszen a helyi gyülekezetre esett a hangsúly, mintsem az egyetemes egyház monarchikus formájára. De ez megváltozott akkor, mikor a keresztyénség államvallássá vált, mivel ez után az egyház lett a kultúra hordozója. Az egyház „magasabb rendű” kultúrája megsemmisítette a „vadakét.”²¹⁶

A nyugati kultúrát a hittel együtt akarták átadni, s az indigenizáció csak apróbb engedményekben jelent meg. Voltak, akik korán felismerték ennek veszélyeit, így például egy 1659-es misszionáriusoknak szóló irat megjegyzi: „Mert mi lehetne visszásabb, mint Franciaországot, Spanyolországot, Itáliát, avagy Európa bármely más részét Kínába vinni? Nem ilyesmit kell odavinnetek, hanem a hitet, amely nem veti el, s nem rontja le más népek rítusait és szokásait, ha azok maguk nem romlottak.”²¹⁷

²¹⁶ BOSCH, 410

²¹⁷ BOSCH, 411

Különösen fontos ez a muszlimok felé végzett misszióban is. Az arab kultúra jelentősen eltér a nyugatitól, s nem az a feladatunk, hogy a mi kultúránkat rájuk erőltessük, hanem hogy a hitet átadjuk megtartva azokat a szokásaikat, melyek maguk nem romlottak. Az arab kultúra megértéséhez egészen az iszlám előtti arab törzsek kultúráját kell megvizsgálni, hiszen sok mindent megőrzött belőle az iszlám. Goldziher Ignác lejegyezte, hogy az ősi arabok életében kitüntetett szerepet foglalt el a hűség. „Aki a vendégszeretet erényét nem gyakorolja, aki a sátrába menekülő üldözötteknek nem nyújt segílyt üldözői ellen, aki az ígért hűséget meg nem tartja, aki törzsét s ennek érdekeit elárulja, aki nem áll bosszút törzsfelének vagy a hozzá menekült idegennek kiontott véréért, aki féltékenyen meg nem őrzi a szabad születésű telivér nemes arab jogait a nem szabad születésű ellenében, az nem becsületes arab ember. Ez a beduin arabnak vallása.”²¹⁸

Habár ez a beduin arabokról volt leírva, sok szempontja igaz még ma is az arab kultúrára. Mai napig kitüntetett szerepe van például a vendéglátásnak. Hatalmas megtiszteltetés, ha valaki meghívást kap egy közös étkezésre. Az étkezésen túl kifejezi a közösségvállalást, a tiszteletet is. Érdekes kapcsolódási pont van itt az Egyházak Világtanácsának legfrissebb dokumentumával, mely több ponton is kitért a vendégszeretet, vendéglátás fontosságára. Ha ezt gyakoroljuk a muszlim menekültek felé, az fontos kapcsolódási pont lehet a kultúrájuk megismerésében, megértésében.

De a vendéglátáson túl sok területen megmaradt a vérbosszúnak a gyakorlata. Iványi Tamás ír arról az arab házassági szokások kapcsán, hogy korunkban is megjelenik a vérbosszú az arab esküvőkön. Azért pont ott, „hogy mindenki láthassa, milyen erős a bosszúálló család. Ilyenkor azonban akárhány ember látta is a gyilkost, a rendőröknek nem árulják el, mert inkább újabb vérbosszúban akarják megölni.”²¹⁹

²¹⁸ GOLDZIHHER, 10

²¹⁹ IVÁNYI, 207

Az Európába menekültként érkező muszlimok sok mindent feladnak kultúrájukból az integrálódás miatt akár öltözködésükből, vallási gyakorlatukból, de sok minden olyan mélyen része már életüknek, hogy talán sohasem adják fel. Nekünk nem is az a feladatunk, hogy kihozzuk őket az arab kultúrából, hanem hogy Krisztushoz vezessük őket. Ha a nyugati szokásokat akarnánk rájuk erőltetni, valószínűleg idegenkednének tőle. A probléma inkább ott gyökerezhet, amikor a nyugati társadalmat ők magukban azonosítják a keresztyénséggel. Gondolok itt a világiasságra, a válásokra, az abortuszokra, vagy akár a kirívó öltözködésre. A velük való beszélgetés során érdemes tisztázni, hogy a nyugati társadalom nem egyenlő a keresztyénséggel.

Indonéziában indult egy összefogás muszlim kezdeményezésre, mivel ráeszméltek arra, hogy évente több mint 2 millió muszlim hagyja el a hitét és lesz keresztyén csak Indonéziában. Ezért egy kampányt hoztak létre, melynek neve: Save Maryam, vagyis Mentsd meg Máriát (a Mária név itt egy muszlim lányt jelöl). Egy propaganda videóban²²⁰ elemzik azt a kampány vezetői, miért olyan sikeres a keresztyénség ma Indonéziában a muszlimok között. Többek között leírják, hogy keresztyének szórólapokat osztogatnak, tv műsorokat sugároznak, telefonos segélyhívó számokat biztosítanak, de ami számomra most még ennél is fontosabb, hogy a vasárnapi istentiszteleteket áttették péntekre. Ez eleinte idegen lehetett a keresztyének számára, különösen a misszionáriusoknak, akik valószínűleg magukkal vitték a nyugati mintát a vasárnapi istentiszteleti rendet illetően. Felismerték, hogy a muszlim kultúrában a péntek az a nap, mikor az emberek elmennek a mecsetekbe, mivel a pénteki imádság prédikációval (khutba) is bővül. Ezen a felismerésen felbátorodva tették át a vasárnapi alkalmakat a keresztyének péntekre, hogy közelebb álljon ez a rendszer a muszlim kultúrához. Továbbá vádként állapítja meg a videó, hogy úgy olvassák a keresztyének a Bibliájukat, mint a Koránt, valamint az iszlámban gyökerező

²²⁰ Forrás: https://www.youtube.com/watch?v=URfnt6vP_Ek; 2014.04.08.

kifejezéseket gyökereztetnek meg az alkalmaikon, mint például Salah, Iman, és Allah.

A keresztyénség növekedésének egyik kulcsa Indonéziában éppen ez lehet, mivel nem akarják ráerőltetni a muszlimokra, hogy hagyják el kultúrájukat, csupán a hitet adják tovább, mely sok területen megőrzi helyi kultúrájukat. Tehát fontos meglátni, hogy a Magyarországon élő muszlimokkal kapcsolatban nem lehet célunk, hogy ők „magyar” keresztyének legyenek. Célunk az kell, hogy legyen: ismerjék meg Istent, újjászülessenek, elinduljanak a tanítványi életben, de semmiképpen sem kell ezért magyarrá lenniük először. Nyugodtan maradhatnak közel-keleti emberek. Nyugodtan maradhatnak arabok, miközben megismerik Jézusban a Megváltót.

Sokszor megtörténik, hogy amikor egy muszlim ember megtér, továbbra is ragaszkodik a kultúrához, amiben felnőtt. Például leveszi a cipőjét, amikor otthon leül Bibliát olvasni. Továbbá nem használ székot, hanem a földre ül le és úgy tiszteli meg Isten Igéjét. Továbbra sem eszik sertéshúst, hiába lenne már rá szabadsága. Nem iszik alkoholt, pedig már nem tiltja neki semmi azt. Vagy például nem orgona kísérettel vagy gitár vezetésével hallgatja a dicsőítő énekeket, hanem a közel-keleti zenére jellemző lanttal.

Ezekben a kérdésekben szabadsága van. Nem kell európai emberré lennie ahhoz, hogy Krisztus tanítványa lehessen. Nagy hiba lenne a saját kultúránkat rá erőltetnünk a hittel együtt. Nem biblikusabb széken ülnünk, cipőt hordanunk, gitárral vagy orgonával énekelnünk. Ezek mind olyan kérdések, melyekben Isten nagy szabadságot hagyott nekünk.

Természetesen vannak olyan témák is, melyekben a muszlim megtérése után azonnal radikális változás áll be. Ezek azok a hitelvek, amelyek felette állnak a neveltetésnek. Ide tartozik Jézus istensége, a Biblia ihletettsége, a Szentháromság és minden más fontos bibliai igazság. Ezeket nem írhatja felül a kultúra.

A nyelv megismerése

Röviden fogok szólni az arab nyelv sajátosságáról, mivel a befogadó állomáson élő menekültek nagy részének vagy anyanyelve az arab, vagy tanulta, hiszen a Korán nyelvének ismerete nagy erény a muszlimoknak. Minden nyelvben vannak eltérések, dialektusok, viszont az arab nyelvnek egy sajátossága, hogy a különböző dialektusok, nyelvjárások közti különbségek olyan nagyok lettek mára, hogy beszélhetnénk akár különálló nyelvekről is. Például ha egy egyiptomi arab először találkozik egy marokkói, vagy iraki arabbal, valószínűleg nem sok mindent fog érteni nyelvükből, amennyiben azok saját népnyelvüket használják. De még egy országban belül is lehetnek olyan nagy eltérések, melyek lehetetlenné teszik a kölcsönös megértést.

Meg kell azonban jegyezni, hogy ha tanult emberekről van szó, valamennyivel kedvezőbb a helyzet, hiszen ők iskolában tanulják az irodalmi arabot (صحف), mely a sajtó, a média, a televízió, az oktatás és természetesen a Korán nyelve. Mivel a Korán nyelve, így azok a menekültek is ismerik valamennyire, akiknek nem az arab az anyanyelvük, hiszen a Korán miatt tanulták, memorizálták azt. Ez az irodalmi nyelv viszont mindenki számára valamilyen szinten erőltetett, hiszen ez senkinek sem az anyanyelve. Én magam is az irodalmi arabot tanultam először, s eleinte csak ezt tudtam használni. Ez gyakran távolságtartó, vagy idegen volt a menekülteknek, igaz megértették, amit mondtam nekik, de ők maguk nagyon ritkán szólaltak meg ezen a nyelven a mindennapi kommunikáció során.

Az arab nyelv tanulása szintén egy kulcs lehet a muszlimok felé végzett misszióban. Nem felsőfokú nyelvismeretre gondolok, csupán hajlandóságra, hogy az ember hajlandó megtanulni néhány kifejezést, mondatot, köszönést. Ezek használata hihetetlen eredményesnek bizonyul a muszlimokkal való barátságok kialakításában.

Az imént írtam a kultúráról, s most a nyelv és a kultúra összekapcsolódásának egy érdekes momentumát emelem még ki, melyre a Sharif Bibliatársulat tapintott rá. Számos arab nyelvű bibliafordítás készült már, de a Sharif Biblia valamiért egyedülálló a maga nemében. Először is a megjelenése szinte teljesen a Koránra emlékeztet. A borítója az iszlámra jellemző tipikus zöld színű, gyönyörű aranyozott kalligráfiákkal díszítve. A Sharif Bibliák címe nem a megszokott: „A Szent Könyv” (al-kitáb al-muqaddasz), hanem „A Nemes Könyv” (al-kitáb as-saríf). Továbbá ahol jelentős változásokat eszközöltek, az a szóhasználat. Törekedtek arra, hogy olyan szavakkal adják vissza a héber és görög szövegek jelentését arabul, melyek a Koránt ismerőknek ismerősen hangzanak. Például a bűn szó fordítására nem a már keresztyén írásokban megszokott اي اطح (khatáyá) használták, hanem a Koránban használt بونذ (dzunúb) kifejezést. Valamint Jézus nevére sem a keresztyének által használt عوسى (Jeszú'a) kifejezést használták, hanem a Koránban használt ىسى (’Íszá) változatát. Ezek mind elősegítik azt, hogy egy muszlim olvasó számára minimális legyen a kulturális különbség, s így egy már ismert környezetben olvashatja a Bibliát. Nagyon is helyénvaló ez a hozzáállás, hiszen az üzenetet nem változtatja meg, csupán az eszközöket próbálják úgy kialakítani, hogy minél többekhez elérhessen az üzenet.

A nyelv kérdése egy fontos tényező a menekültek felé végzett misszióban. Közös nyelv nélkül hiába van üzenetünk, ha azt nem tudjuk átadni. Amikor először kezdtem el járni a muszlimok közé, még csak pár alapkifejezést ismertem arabul és fársziul, éppen ezért teljesen alkalmatlannak éreztem magam arra, hogy a menekültek felé szolgáljak. Mégis, mikor esetlenül, szinte felismerhetetlen akcentussal próbáltam köszönteni a muszlimokat arabul, a gyanakvó tekintetek eltűntek, s hatalmas szeretettel vettek körül. Egyből helyet szorítottak nekem, megkínáltak teával, kávéval, amit nem engedtek visszautasítani. Rendkívül meglepődtek azon, hogy én az ő nyelvükön szólítottam meg őket. Ezek után nem kellett

győzködnöm őket arról, hogy őszintén érdeklődök irántuk, hogy fontosak nekem és hogy tisztelem őket. Nem kell tökéletesen beszélni az anyanyelvükön ahhoz, hogy kapu nyíljon feléjük. Már maga a hajlandóság is sokat jelent.

Mit tehetünk?

Mindezek fényében nagyon fontos kérdés, hogy mi mit tehetünk ebben a szolgálatban. Nem gondolom, hogy Isten mindenkit elhívna, hogy energiájának nagy részét ebbe a misszióba fektesse csupán. Ahogyan nagyon sokféle vagyunk úgy nagyon sokféle helyre és szolgálatra hív el minket Isten. Ajándékaink szerint is nagyon különböző helyeken lehetünk az egy testen belül. Mégis hadd hozzak ide néhány bátorító példát arra, amit lehet tenni.

• Arab nyelvű Bibliák

Az arab nyelvű bibliaterjesztés is egy fontos része lehet a missziós szolgálatnak. „A hit hallásból van, a hallás pedig Isten Igéje által.”²²¹ Ennek az eszköznek az erőssége maga a Szentírás. Hisszük, hogy amikor Biblia kerül egy muszlim kezébe, ott nagyon fontos dolgok történnek. Megjelenik az esély, hogy megismerje Istent, hogy megnyíljon a szeme arra, hogy ki is valóban Jézus. A muszlim menekültek általában olyan országból érkeznek, ahol nem preferálták a bibliaolvasást. Így még ha kíváncsiak is lettek volna az Igére, lehet, hogy nem kockáztatták vagy egyszerűen nem volt rá lehetőségük. Ezt saját tapasztalatommal tudom alátámasztani. Egy iraki komoly muszlim férfi meghívott a házába, s az asztalán láttam egy arab nyelvű Újszövetséget, melynek lapjai rongyosra voltak olvasva. Elmondta, hogy az az övé, és egész életében kíváncsi volt a Bibliára, de Irakban nem mert olvasni. Itt Magyarországon azonban lehetősége nyílt arra, hogy minden súlyos következmény nélkül elolvassa, s ezt meg is tette.

²²¹ Rm 10,17

A Sharif arab Bibliák nyelvezetükben is közel állnak a muszlim kultúrához. Különböző méretű Bibliákat lehet igényelni, kezdve az egészen kicsi Újszövetségtől a gyönyörűen díszített teljes Bibliáig. A „More than dreams”²²² nevű szervezet pedig ingyen küld arab nyelvű dvd-eket, melyeken 5 muszlimnak az igaz története szerepel kisfilmként feldolgozva, akik Jézusra találtak és keresztyénekké lettek, s talán még nagyobb eredménye lehetne, ha ezeket a dvd-eket a Bibliákkal együtt ajándékoznák a menekülteknek. Az öt igaz történet közül egyik, Khalil története, akinek feladata az lett volna, hogy a Biblia elolvasása után bizonyítsa be annak tévességét, de ő pont az ellenkező következtetésre jutott a könyv elolvasása után, vagyis arra, hogy a Biblia Isten Szava. Ebből is látszik, hogy az Ige elvégzi a munkáját, soha nem tér vissza Istenhez dolga végezetlenül (*„Ilyen lesz az én igém is, amely számból kijön: nem tér vissza hozzám üresen, hanem véghezviszi, amit akarok, eléri célját, amiért küldtem”).*²²³

- **Közös tevékenységek**

Jó eszköz lehet még a közös tevékenységek által nyújtott lehetőségek. Ilyen lehet például egy közös foci a menekültekkel, közös vacsora, együtt sütögetés egy kisebb tábortűz mellett. Itt nem is feltétlen a tevékenységen magán van a hangsúly, hanem sokkal inkább a közös időtöltésen. Barátságok kialakulásához szinte elengedhetetlen az ilyen közös időtöltés. Ezért tartom fontosnak az OM Hungary programjában a gitároktatást a menekülteknek. Én is részt vettem már ebben és azt tapasztaltam, hogy a közös időtöltés, a közös zenélés rendkívül oldott légkört teremtett és igazi barátságok alakultak ki. A tevékenységek megtervezésénél érdemes feltérképezni a gyülekezet erősségeit, adottságait, lehetőségeit, s azok alapján megtalálni a legideálisabb tevékenységet. Mivel a menekülteknek nincsenek itt a rokonaik, barátaik, ezért

²²² Forrás: <http://morethandreams.org/khalil.html>; 2014.04.18.

²²³ Ézs 55,11

általában az ilyen jellegű tevékenységeket nagy örömmel fogadják.

- ***Gyülekezeti vagy egyéni továbbképzés***

Sokat segíthet egy missziós szolgálat elindításában egy gyülekezeti képzés szervezése. Ezzel fel lehet térképezni, hogy kik azok a személyek, akik ebben a misszióban szeretnének szolgálni. A muszlimok felé végzett misszióban tapasztalt szolgáló meghívása lehetőséget biztosít a szükséges ismeretek elsajátítására nagyon rövid idő alatt. El kell ismernünk, hogy nincs még túl nagy tapasztalatunk a muszlim menekültek felé végzett misszióban, s éppen ezért van szükség képzésekre olyan előadók meghívásával, akiknek már van.

Konklúzió

Nagyon fontos volt nekem személy szerint megértenem, hogy a misszió nem arról szól, hogy mi nagyon szeretnénk tenni valamit, és ehhez addig kell imádkoznunk, amíg rá nem vesszük Istent is imáinkkal, hogy Ő is tegyen valamit. A misszió egész gondolata, kezdete mind az Istentől indult. Ő az, aki minket akar rávenni arra, hogy vegyünk részt az aratásában. Ő a misszió Ura. Mi vagyunk azok, akiket meghívott, hogy a kegyelmének ne végállomásai, hanem csatornái legyünk.

Végső soron teljesen mindegy, hogy ezt a feladatot épp magyarok, románok, arabok, oroszok vagy ukránok felé végezzük. Ahová az Úr elhívott minket, ott szeretne megáldani és használni az Ő dicsőségére. Tőlünk mindössze azt várja el, hogy legyünk hűségesek és engedelmesek. Amire elhív, arra fel is fog készíteni. Mi vetünk, kapálunk, ásózunk, de a növekedést az Isten adja. Az az egy számít, hogy amikor – hitünk szerint nagyon hamarosan – Jézus visszajön értünk, akkor munkában találjon minket. Az Ő munkájában.

Uzonyi Barnabás
a BTA óraadó oktatója

Dr. Mészáros Kálmán

KRISZTUS VÉRTANÚI AZ EGYHÁZ TÖRTÉNETÉBEN

Jelen dolgozatomban a keresztyénüldözés három korszakát szeretném elemezni. Először a Római Birodalom időszakában elinduló és világméretűvé váló erőszakos üldözés kérdésével foglalkozom. Ezt követően a reformáció időszakát vizsgáljuk meg abból a szempontból, hogy mi miatt próbálta a hatalom erőszakosan letörni a hitújító mozgalmak egyes irányzatait. Végül jelen korunk keresztyénüldözésének okaival és következményeivel kívánok foglalkozni.

Mindenekelőtt meg kell állapítanunk, hogy az elmúlt két évezredben gyakran fel-feltűnő üldöztetésekben a keresztyének nem csak *áldozatokként*, de gyakran *üldözőkként* is részt vettek. A Krisztus utáni első három évszázadban a keresztyén mártírokat a rómaiak, más politikai foglyaikhoz hasonlóan keresztre feszítették vagy cirkuszaikban látványosságként az oroszlánok elé vetették őket. Az üldöztetések ezen áldozatait általánosságban *vértanúnak* ismerik el, mert ők a halált választották ahelyett, hogy Krisztust megtagadták volna.

1. Keresztyénség és erőszak az első évszázadokban

A keresztyénség világméretű módszeres üldözése a történelemben először a Római Birodalom fővárosában kezdődött el. Az 1. században, 64-ben Néró római császár Róma felgyújtásával²²⁴ a keresztyéneket vádolta meg, a megvádoltakat azután halomszámra, a legkegyetlenebb módon halálra kínoztatta. Ezzel kezdetét vette a majdnem két évszázados eseménysorozat, amit ókori keresztyénüldözésnek neveznek a történészek.

²²⁴ [http://www.romaikor.hu/roma_tortenelmet_irt_\(a_romaiaik_tortenete\)](http://www.romaikor.hu/roma_tortenelmet_irt_(a_romaiaik_tortenete)) (www.romaikor.hu 2008-2016.)

A téma további kifejtésével kapcsolatban mindenképp először egy közeli személyes élményt szeretnék megosztani. A bibliai idők nyomait és gyökereit keresve, egy 26 fős diák- és tanársoportot kísérttem 2016 tavaszán Rómába, a keresztyénség ősi városába.²²⁵ Egyháztörténeti tanulmányi utunk során először az antik Róma legjellegzetesebb épületét, a sok keresztyén vértanú szenvedésének színhelyeként elhíresült Colosseum épületgyűrűjét jártuk körbe, majd a hajdani császárváros központjában található Forum Romanum monumentális romjait kerestük föl.

Itt kerestük föl a zsidók ellen háborút indító, és Jeruzsálem városát Kr. u. 70-ben kegyetlenül elpusztító Titus császár diadalívét²²⁶, amely emblematikus helye a kíméletlen erőszaknak. A közel kétezer éves emlékmű belső íve élethű pontossággal és részletességgel őrizi ma is a jeruzsálemi templom brutális kifosztását, a zsidóság ősi jelképének tekinthető menora, azaz a hétágú gyertyatartó elrablását, Júdea lakosságának fogságba vitelét, a templom aranyból és ezüsből készült felszerelésének hadizsákmányként való Rómába szállítását, amelynek kincseiből később a Colosseum is felépült²²⁷.

Ezzel meg is érkeztünk témánk szempontjából fontos első kérdésünkhöz. Mi az oka ennek az elemi erővel feltörő üldözésnek és kegyetlen erőszaknak, amely lépten-nyomon végigkíséri Isten népének történetét? A rómaiak által Palesztinának nevezett provincia lakosságának üldözése, módszeres kiirtása, a jeruzsálemi templom teljes lerombolása²²⁸, a zsidóság államiságának végső megszüntetése fordulópontot jelent Rómának nemcsak a zsidóság elleni szisztematikus hadviselése, de a közülük elinduló keresztyénséggel való leszámolója vonatkozásában is.

²²⁵ Az apostolok nyomába szegődtünk Rómában, Békehírnök, 2016. április 10. – 108. o.

²²⁶ T. Horváth Ágnes: Arcus Titi (Titus diadalíve), <http://www.romaikor.hu>

²²⁷ A kifosztott jeruzsálemi templom kincseiből épült a Colosseum <http://www.origo.hu/tudomany/tarsadalom/20010701akifosztott.html> (2016.07.25.)

²²⁸ Jeruzsálem ostroma Kr. u. 70 - <http://digolanum.gportal.hu>

Az említett egyháztörténeti tanulmányutunk során végigjártuk Pál és Péter apostolok Rómában feltételezett emlékhelyeit. Ezek között megrázó élményként hatott ránk a Róma városfalain kívül található katakombák²²⁹ földalatti labirintusa, ahol az első századok mártírjainak sírjai találhatóak. A négy emeletnyi katakomba rendszerben eddig több millió keresztyén sírhelyét tárták föl, akiket egyrészt a Cirkusz Maximus kegyetlen vadállatai és gladiátorai végeztek ki, vagy a Krisztus mellett megvallott hitükért pusztítottak el.

A katakombákhoz vezető híres Via Appia ősi főút mentén fölkerestük Péter apostolnak Jézus Krisztussal látomásban való találkozásának feltételezett színhelyét. A történet Sienkiewicz lengyel Nobel-díjas író „*Quo vadis*” című regényéből lett világszerte ismertté, amely az ókori Rómában, a Néró-féle keresztyénüldözések idején játszódik.

A regény alapjául szolgáló történet „*Péter apostol cselekedetei*”²³⁰ című apokrif iratban maradt fenn. A hagyomány szerint ugyanis Péter apostol menekülni szeretett volna a rá váró vértanúság elől. Miközben kifelé indult Rómából, Jézussal találta szemben magát, akitől csak ennyit kérdezett: „*Domine, quo vadis?*” – azaz „*Hová mész, Uram?*” Jézus pedig azt válaszolta, hogy Rómába megy, mert akkor neki kell felvállalnia a megfeszítetést Péter helyett. Ekkor Péter úgy döntött, hogy visszatér a városba, ahol a kereszthalál várt rá. A hagyomány szerint Péter magát méltatlannak tartotta arra, hogy Jézushoz hasonlóan feszítsék keresztre, ezért kivégzőit arra kérte, hogy fejfelé

²²⁹ Pecsuk Ottó – Pál és a Rómaiak – A Római levél kortörténeti olvasata (Doktori disszertáció) – A római katakombák szerepe

[http://www.romaikor.hu/romai_korszak_nagyjai/pal_apostol_es_a_romaiak/tortenelem_es_irodalom/kozvetlen_kortorteneti_hatter_kr_u_1_szazad_\(a_zsidok_romaban\)/cikk/a_romai_katakombak_szerpe](http://www.romaikor.hu/romai_korszak_nagyjai/pal_apostol_es_a_romaiak/tortenelem_es_irodalom/kozvetlen_kortorteneti_hatter_kr_u_1_szazad_(a_zsidok_romaban)/cikk/a_romai_katakombak_szerpe) (2016.07.26.)

²³⁰ Jakab Attila: Az apostolok utazásai az apokrif cselekedetekben – „A Péter – vagy helyesebben szólva a Péter apostol és Simon – cselekedetei szintén csak töredékekben maradt fenn. Ebben az iratban az utazás tematikája nem játszik központi szerepet, hiszen a cselekmény Rómában zajlik. Szellem- és teológiatörténeti szempontból azonban a 2. századi keresztyénség fontos dokumentumának tekinthető.” – 41. oldal

felé szegezzék a keresztre. A „*quo vadis*” mondás alapja János evangéliumában is megjelenik, ahol Péter kérdezi Jézustól: „Uram, hová mégy? Felele néki Jézus: Ahová én megyek, most én utánam nem jöhetsz; utóbb azonban utánam jössz.” (Jn 13,36)

Az első kegyetlen keresztyénüldözésre, ahogyan ezt korábban említettem Néró uralkodása alatt került sor Kr. u. 64 körül. A keresztyénekkal szemben ugyanis általános volt akkoriban a bizalmatlanság és a legkülönbözőbb koholt vádakkal illették őket. A római hatóság emiatt kegyetlenül üldözte, börtönre, számkivetésre vagy sok esetben halálra ítélte őket. Nem gyakorolhatták nyíltan a hitüket, ezért magánházaknál, vagy a városon kívüli temetőben tartották titkos összejöveteleiket. Rejtjeles szimbólumokat használtak²³¹, melyeket a pogányok nem értettek. Ezeket a jeleket ismerhetjük föl a katakombák falain és sírjain is, melyek később az egyetemes keresztyénség szimbólumaivá váltak. Példaként említem a „jó pásztor” alakját, vagy a Krisztus monogram kezdő betűit (PX), a „hal” görög mozaikszót (IXTHYS), a Szentlelket ábrázoló „galamb” formát, az alfa és omega (ΑΩ) jelet, a tengeri hajó „horgony” jelképét, a fénixmadár alakját és sok más szimbólum ábrázolását.

Jean-Léon Gérôme - *The Christian Martyrs' Last Prayer*

A mintegy háromszáz évig tartó keresztyénüldözés háttérében egyrészt a római birodalomban politeista, panteista, sok istenséget imádó vallási ideológia állt²³², melynek fontos része

²³¹ Boros István: Az örök élet hite a római katakombák festményein – <http://konyvtar.vaciegyszegyhazmegye.hu/feltoltkepek/Boros%20Az%20orok%20elet%20hite.pdf> (2016.07.26.)

²³² Istvánfi Szilárd László: Az ókori Róma vallásos élete, Gyulafehérvár, 2008.

volt a mindenkori császár istenként való tisztelete, melyet a keresztyének megtagadtak.

A másik ok viszont az volt, hogy a keresztyén tanítást a birodalom államrendjére nézve túl „forradalminak” és így rendkívül veszélyesnek ítélték meg. Az akkori római rabszolgatartó társadalomban ugyanis elfogadhatatlannak tűntek az Isten előtti egyenlőséget, testvériséget és az egyén döntési szabadságát hirdető bibliai tanítások: „*Krisztusban tehát nincs zsidó, sem görög, nincs szolga, sem szabad, nincs férfi, sem nő, mert ti mindnyájan egyek vagytok a Krisztus Jézusban.*”²³³

Néró a társadalmi feszültséget a római istenek és a hagyományok védelme érdekében a keresztyének üldözésével igyekezett csökkenteni (ekkor vesztette életét Péter apostol is).²³⁴ Ezen időszak alatt hosszabb-rövidebb szünetekkel a keresztyénüldözés erőteljes és enyhébb szakaszai váltották egymást a Római Birodalomban. Azonban a keresztyénüldözések nem érték el céljukat – a római birodalom népességének egyre növekvő számú keresztyén lakosait már nem lehetett kiirtani. A létrejött keresztyén egyház végül teljesen beilleszkedett a római társadalomba.

A keresztyén vallás követését *Domitianus* római császár uralkodása alatt a felségsértéssel azonos módon büntették, ami elsősorban nem vallási szempontból történt, sokkal inkább azért, hogy így a vádlottakat a vagyonuktól annál könnyebben megfoszthassák, illetve száműzetésüket vagy kivégeztetésüket ériék el. *János apostolt* és evangélistát ekkor száműzték Patmosz szigetére.²³⁵ *Flavius Clemenset* kivégezték, feleségét, *Flavia Domitillát* – Domitianus unokahúgát, Vespasianus unokáját – száműzték 95-ben. *Cassius Dio* görög történetíró szerint a vád ellenük atheotés volt, azaz istentagadás és a zsidókkal való rokonszenvezés.

²³³ Galata 3,28

²³⁴ Szent Péter apostol – <http://www.katolikus.hu/szentek/0629.html> (2016. 05. 02.)

²³⁵ Szent János apostol és evangélista, (Fordította: Grüll Tibor) <http://mek.niif.hu/04600/04626/html/legenda0008.html> (2016-04-15)

Traianus római császár uralkodása idején kezdődött a keresztyének birodalmi méretű üldözése.²³⁶ Traianus császár ugyanis 112-ben kiadott egy rendeletet, amelynek értelmében a keresztyének vallásuk gyakorlása miatt egyenként bevádolandók. Ezen rendelet törvény erejére emelkedvén, szerzőjének utódai alatt is fennmaradt és változatos szigorral hajtatott végre.

Az említett törvény keresztülvitelében *Hadrian*²³⁷ császár (117-138) nagy engedékenységet tanúsított; de annál kegyetlenebbül üldözték a keresztyéneket a Bar-Kochba alatt fellázadt palesztinai zsidók. A keresztyéneknek tulajdonított szerencsétlenségek, elemi csapások hatása alatt a pogányok több ízben töltötték ki rajtuk véres bosszújukat.

Antonius Pius (138-161) már komolyabban vette a 112-ben kibocsájtott rendeletet, illetve törvényt. A Szmirnában kitört üldözés és *Polykarp* püspök vértanúhalála is az ő műve volt. Utóda, *Marcus Aurelius* (161-180) alatt már teljes erővel folyt a keresztyének üldözése. Dél-Galliában a pogányok és zsidók az ő védnöksége alatt rendezték a lyoni és viennei véres üldözéseket 177-ben.

Mintegy 20 évig többé-kevésbé nyugalmas idők voltak *Marcus Aurelius* halála után, de annál féktelenebb erővel újította föl az üldözést *Septimius Severus*, aki pogány alattvalóinak halálbüntetés terhe alatt megtiltotta, hogy a zsidó vagy keresztyén vallásra térjenek. Különösen 202-ben dühöngött kegyetlenül az egyiptomi és afrikai keresztyének ellen.

Utóda, *Alexander Severus* (222-235), nyilván anyja *Mammaea* befolyásának engedve, nemcsak hogy nem üldözte a keresztyéneket, de Krisztus képét házi istenei közé is sorozta.

²³⁶ A Római Birodalom bukása és a keresztyénség – http://adalek.blog.hu/2011/04/12/a_romai_birodalom_bukasa_es_a_keresztyenyseg (2016. 04. 14.)

²³⁷ Ferdinand Gregorovius: Hadrián császár. A görög-római világ Hadrián korabeli rajza (Fordította: Pásztory János) – Magyar Tudományos Akadémia, Budapest, 1897.

*Maximinus Thrax*²³⁸ (235-238) viszont éppen emiatt a kíméletes eljárás miatt gyilkoltatta meg Severust. Országglása alatt újra üldözte a keresztyéniséget. *Philippus Arabs* (244-249) idejében, aki állítólag maga is keresztyén volt, jobb, nyugalmasabb idők virradtak Krisztus tanának sokat üldözött követőire, de a békességet sem élvezhették sokáig.

Decius császár²³⁹ (249-251) csakhamar az egész birodalmának keresztyén lakóit üldözni kezdte. Ez volt az első vallási és nemzetiségi indokokból folytatott rendszeres üldözés. *Gallus*²⁴⁰ (251-253) és *Valerianus* (253-260) alatt, de főképpen 257-től kezdve az üldözések még csak fokozódtak. A keresztyén egyházat először hűségese papjainak, de végül az elkötelezett hívők sokaságának kiirtásával vélték 260-ban megsemmisíthetni. A következő császár *Gallienus* uralkodása alatt megszűntette az üldözést és így a keresztyének mintegy 40 évig nem szenvedtek vallásukért bántalmazást.

*Diocletian*²⁴¹ császár (284-305) politikai számításból uralkodása első felében jóindulatot színlelt a keresztyének iránt, azonban csakhamar üldözni kezdte a keresztyéneket, részben azért, hogy a birodalom régi fényét, illetve annak egységes államvallását ismét helyreállítsa.

*Galerius*²⁴² 303-ban a nikomédiai egyház lerombolásával kezdte meg a véres üldözést. Császári rendeletet adott ki, melyben meghatározta az üldözés módját is. A császár megparancsolja, hogy az összes keresztyén templomot dúlják fel és a szent könyveket semmisítsék meg. Elrendelte azt is, hogy a keresz-

²³⁸ Merényletek, http://romaikor.hu/merenyletek_es_gyilkosságok/gyilkosságok/cikk/merenyletek (2016-04-20)

²³⁹ Krawczuk: Római császárok: *Krawczuk, Aleksander. Római császárok. Lazi Könyvkiadó, Szeged (2008)*

²⁴⁰ Michael Grant: Róma császárai. Corvina Kiadó. Budapest. 1996.

²⁴¹ Krawczuk, i. m. 16. old.

²⁴² *Krawczuk, Aleksander. Nagy Konstantin. Gondolat Kiadó (1981)*

tyéneket eddig viselt állami hivatalaiktól fosszák meg. A keresztyén hitre tért szabad polgárokat ettől kezdve rabszolgáknak kellett tekinteni, akiket soha többé nem volt szabad a rabszolga sorból kiváltani.

Ugyanezen rendelet értelmében a törvényszék elé állított keresztyéneket kínpadra vonták és kegyetlen vattalásokkal gyötörték őket. A későbbiek során újabb rendelet született, amely megköveteli a keresztyénektől, hogy a pogány áldozati szertartásokon részt kell venniük és áldozatot kell nekik is bemutatniuk. Akik nem vetették magukat alá ezeknek a törvényeknek, azokat kivégezték.

A kegyetlen vérengzés 305-ig tartott, amikor a keresztyénséggel rokonszenvező *Constantius Chlorus*²⁴³ a kegyetlenkedéseknek gátat vetett. Ekkor Galerius belátván, hogy most már véres terveit úgy sem hajthatja végre, 311-ben a korábban kiadott rendeleteit hatályon kívül helyezte és a keresztyénségnek szabad vallásgyakorlást biztosított. Kikötötte viszont, hogy vallási meggyőződésük miatt az állam törvényeivel semminemű összeütközésbe ne kerüljenek. Ez idő alatt Constantius Chlorus fia, I. *Constantinus*²⁴⁴ vagy ismertebb nevén *Nagy Konstantin*²⁴⁵ alatt a keresztyénség helyzete keleten 306 után teljesen jóra fordult, míg *Maximinusnak*²⁴⁶ 313-ben bekövetkezett halálával az egyház legádázabb és legelkeseredettebb ellenfelétől is megszabadult.

Az esztelen üldözésnek *Nagy Konstantin* császár 313-ban kiadott „milánói rendelete” vetett véget, amikor a keresztyén vallás gyakorlását engedélyezte, később pedig államvallássá tette. A

²⁴³ Krawczuk, i. m. 44. old.

²⁴⁴ I. Constantinus hivatalos császári címe latinul: IMPERATOR CAESAR FLAVIVS CONSTANTINVS PIVS FELIX INVICTVS AVGVSTVS, ehhez 312-ben hozzáadta a MAXIMVS nevet, 325 után pedig az *invictus*t a VICTOR váltotta fel, mert az *invictus* Sol Invictusra, a Napistenre emlékeztetett

²⁴⁵ Krawczuk, i. m. 90. old.

²⁴⁶ Michael Grant: Róma császárai. Corvina Kiadó. Budapest. 1996.

császár cserében megőrizte a pogány vallási kultusból örökölt „Pontifex Maximus”²⁴⁷ (Isten és emberek közötti híd) legfőbb közbenjáró császári-főpapi címét. Ez lett az egyházban később kialakuló „cezaropapizmus” ideológiai alapja.

A Milánói Ediktum²⁴⁸ 313-ban eltörölte a keresztyénség gyakorlásáért korábban kirótt büntetéseket, így a keresztyének előtt új lehetőségek nyíltak meg, versenghettek a pogány rómaiakkal a *cursus honorum*-ban a magas kormányzati pozíciókért és maga a társadalom is egyre jobban elfogadta őket.

Csak történelmi érdekességként jegyzem meg, hogy a jelenlegi Vatikán területe a római császárság idején gyümölcsös-kertekkel borított, divatos városrész volt, ahol az előkelők fényűző villákat építtettek. Caligula császár (37-41) idején egy kocsiversenypályát kezdtek el építeni, amit Néró fejeztetett be.

²⁴⁷ **Pontifex maximus:** Az ókori Róma legmagasztosabb vallási beosztása, a legfelső pap. Tisztségét csak patriciusok tölthették be Kr. e. 254-ig, mivel ekkor egy plebejus foglalta el ezt a beosztást. Kezdetben szigorúan vallási hivatalnak számított, de fokozatosan politikai hatalom alá került, olyannyira, hogy Augustus uralkodása alatt a császár hivatalának rendelték alá. Nagy Gergely nevéhez fűződik a Pontifex Maximus pápai cím felvétele, amióta a katolikus pápa megnevezéseként is szolgál ez a kifejezés. A pontifex szó latin eredetű, a pons + facere szavakból ered, aminek jelentése hídépítő, a maximusnak pedig hatalmas. A kifejezés eredete arra vezethető vissza, hogy a volt Rómában a hídépítés nagy jelentőséggel bírt, mivel a Tiberis fölött nagy hidakat építettek és csak egy vallási vezető engedhette meg magának, hogy megzavarja a szent Tiberis folyását. Emellett szimbolikai jelentést is hordoz, ahogy a pontifexek egyengetik a hidat az ember és Isten között.

²⁴⁸ Tarján M. Tamás: 313. február 3. A milánói ediktum kiadása - „Amikor én, Constantinus Augustus, és én, Licinius Augustus, kedvező előjelektől kísérve Mediolanumba érkeztünk és mindent fontolóra vettünk, ami a köz hasznára és javára szolgál, a többi dolog közt, melyekről úgy tűnt, hogy mindenkinek hasznára válnak, úgy döntöttünk, hogy mindenekelőtt és elsősorban olyan rendeleteket bocsátunk ki, amik biztosítják az istenség iránti tiszteletet és imádást, azaz hogy megadjuk a keresztyéneknek és mindenkinek azt a szabad választást, hogy azt a vallást kövesse, amelyiket akarja, úgyhogy bármelyik istenség vagy mennyei hatalom jóakarattal lehessen irántunk és mindenki iránt, aki hatalmunk alatt él.” (*Részlet a milánói ediktum szövegéből*) – 313. február 3-án adta ki I. Constantinus (ur. 306-337) és Licinius császár (ur. 308-324) a milánói ediktumot, mely a szabad vallásgyakorlás biztosítása mellett arról is rendelkezett, hogy a hitük miatt rabságban tartott keresztyéneket engedjék szabadon, elkobzott személyes és közösségi tulajdonukat pedig szolgáltatásukért nekik vissza. Az ediktum fordulópontot jelentett a Római Birodalom történetében, ezután ugyanis a császári hatalom felhagyott a keresztyén vallás üldözésével, és mind nagyobb mértékben támaszkodott annak stabilizáló erejére.

A vatikáni obeliszket eredetileg Néró hozatta Egyiptomból és a versenypálya közepén állíttatta fel. Ez a hely volt sok keresztyén mártíriumának színhelye a 64-es római nagy tűz után.

Az ősi hagyomány szerint Péter apostol is ebben a cirkuszban szenvedett mártírhalált, és a versenypályától északra elterülő közeli temetőben temették el. Az évszázadok során viszonylag kevés utalás maradt meg temetkezési helyével kapcsolatban, és ezek is homályos forrásból származnak. Itt építette föl Nagy Konstantin 324–326 között az apostol feltételezett sírja fölött az első keresztyén emléktemplomot. A ma itt látható Szt. Péter bazilikát 1506-ban kezdték építeni, az akkor részlegesen lebontott régi Konstantin-féle bazilika helyére, Raffaello és Michelangelo tervei alapján.

Amint az ismeretes, ebben az időben járt Rómában a fiatal *Luther Márton*, az Ágostonrendi szerzetes is, aki mélyen megbotránkozott a pénzért megvásárolható búcsúcédulák árusítása miatt. Történelmi tény ugyanis, hogy a búcsúcédulák bevételéből épült fel később a Vatikán főterén álló Szt. Péter bazilika.

2. Vallásüldözés a reformációt követő időszakban

Ezzel elérkeztünk témánk második egységéhez. A következőkben a reformáció időszakát vizsgáljuk meg abból a szempontból, hogy mi miatt próbálta a hatalom erőszakosan letörni a hitújító mozgalmak egyes irányzatait. Ezen belül a radikális reformáció anabaptista ágazata ellen indított kíméletlen üldözés és a mozgalom tömegei ellen indított megsemmisítő erőszak okait és következményeit szeretném röviden föltárni. A téma abból a szempontból is különleges, mert a keresztyének egymás közötti harcaira és erőszakos fellépéseire világít rá.

A reformáció harmadik, radikális szárnyához tartozó anabaptista mozgalom egy sokszínű irányzat volt a *Luther Márton*²⁴⁹ által 1517-ben elindult hitújítás korában. A

²⁴⁹ Colijn, Jos: *Egyetemes egyháztörténet. Iránytű Alapítvány*, 126-145. és 151-152. o.

Wittenbergben élő, korábbi Ágostonrendi szerzetes a Szentírás tanulmányozása és tanítása közben több új felismerésre jutott a korabeli egyház addig tévesen értelmezett dogmatikai kérdéseiben és gyakorlatában.

Kezdetben Luther maga is radikális nézeteket képviselt a kezestség és az úrvacsora²⁵⁰ tanának téves értelmezésével szemben és igyekezett a Biblia eredeti tanításához, valamint az ősegyház gyakorlatához visszatérni és a felismert igazságokat az egyházban ismét helyreállítani.

„A kezestségben megtörténő esemény – hogy meghal az óember, és feltámad az új ember – a mindennapi életben meg kell, hogy ismétlődjék a bűn ellen való harcban és a kezestséghez visszatérő megtérésben.

Luther Keresztelési könyvecskéje (»németül és javítva«) 1523-ban jelent meg először. 1526-ban ismét kiadták, de már jelentősen lerövidítve. A következő megjelenéskor, 1529-ben a Kis káté függelékeként adták ki. Az első formát a teológusok még »az addigi gyakorlat konzervatív kritikájának« nevezték. A második már továbblép, de megmarad benne a hagyományos középkori keresztelési gyakorlattal való folyamatosság.

A Keresztelési könyvecske bevezetőjében utal arra a – legtöbbször nem eléggé komolyan vett – eseménysorra, amely a kezestségben elhangzik és történik. Meg kell szívelelni a dolog nagyszerűségét és komolyságát, meg kell gondolni, hogy mit jelent ellenkezni az ördöggel, meg kell érteni, hogy nem a külsőségek teszik nagygyá az eseményt, és hittel kell fogadni az újonnan születés fürdőjét, amely Isten minden javának örökösévé és Krisztus testvérévé tesz...

A kezestség utal az özönvíz mindent elmosó eseményére; a Vörös-tengeren való átkelésre; a Jordánnál történt keresztelésre; az ádami örökségre... A keresztelés háromszori vízbe merítéssel történt. Ezek után adja a pap a fehér inget a megkeresztelt gyermekre (ősi keresztényen szokás, amely ószövetségi előképekre is visszaütal)... A szertartás a békességkívánsággal zárul.”²⁵¹

²⁵⁰ Véghelyi Antal: Luther és az úrvacsora, Evangélikus Élet, 2005-03-024

²⁵¹ Hafenscher Károly (ifj.): Luther és az istentisztelet 14. – A kezestség, Evangélikus Élet, 2005/06/024

Nekünk, baptista hívőknek különösen a hitvalló keresztesség/bemerítés kérdésében megfogalmazott látása figyelemre méltó. Luther ugyanis a reformáció kezdetén markáns véleményét hangoztatott a csecsemőkeresztelés gyakorlatával szemben.

A reformáció indulásakor a katolikus egyház már több mint egy évezrede szakított a keresztyénség első évszázadainak bibliai alapon álló vízkeresztési gyakorlatával, melyben hitből történő, felnőttkori keresztesség volt az elfogadott és az általános.

Csak az 5. század elejétől, *Szent Ambrus* és *Szent Ágoston* munkálkodása nyomán kezdett tért hódítani a Bibliával és az apostoli tradícióval nem igazolható csecsemőkeresztesség gyakorlata, amelyet a középkori katolikus államok mindegyikében kötelezővé tettek minden újszülött számára.

Luther nagy fontosságot tulajdonított a vízkeresztesség kérdésének helyes értelmezésének, és már 1519-ben külön művet szentelt e témának. 1521-ben fogalmazta meg a Máté evangéliuma 8. részéhez fűzött prédikációját, amelyben kimondta, hogy amennyiben a csecsemők nem hisznek, a csecsemőkeresztesség gyakorlatát meg kell szüntetni. Részlet Luther Márton a keresztességről mondott prédikációjából:

„A keresztesség senkinek nem segít, nem is részesülhet benne más, csak aki saját magáért hisz, és saját hite nélkül senkit nem szabad megkeresztelni. Ha pedig nem tudjuk bebizonyítani, hogy a fiatal gyermekek maguk is képesek hinni, és hogy van saját hitük, akkor az én igaz tanácsom és ítéletem az, hogy egyenesen álljunk el a csecsemőkeresztéstől – minél előbb, annál jobb –, és ne merészeljünk többé egy gyermeket sem megkeresztelni, hogy ilyen balgasággal és szemfényvesztéssel, melynek semmi alapja nincs, Istennek felmagasztalt méltóságát ne gúnyoljuk, és ne káromoljuk...”²⁵²

A keresztességről vallott fenti állítását Luther egy másik jelentős írásában is megerősítette. Részlet Luther Márton: *„Az egyház babiloni fogsága”* című művének 2. fejezetéből: *„Ez okból jobban szeretném, ha a megkeresztelendőket egészen a vízbe merítenék, amint*

²⁵² Almási Mihály: *„És továbbment az ő útján örömmel...”* Bp. 1976. – 48.

ezt az ige mondja, és a titok jelenti... aminthogy kétségkívül Krisztus is így szerezte azt.”²⁵³

Meg kell jegyeznünk, hogy a reformátor előbb idézett bátor kijelentései még abban az időben születtek, mielőtt a Wormsban megtartott birodalmi gyűlésen (1521) halált megvető bátorsággal ki nem jelentette: „Itt állok, másként nem tehetek. Isten engem úgy segítjen!” Amíg Luther Wartburg várában egy évig vizsgálati fogságban volt és titkos cellájában a világtól elzárva a Szentírás fordításán dolgozott, forradalmi hullám söpört végig Németországon. Különösen a létminimum alatt élő parasztság és a városok elszegényedett polgárai csatlakoztak a Luther által elindított reformmozgalom zászlaja alá.

Keresztelő kút és bemeztető medence Luther szülővárosában Eislebenben, a Péter-Pál evangélikus templomban

Luther fent említett műve először 1523-ban, majd 1526-ban nyomtatásban is megjelent, de a keresztséggel kapcsolatos korábbi nézeteit már nem hangoztatta olyan határozottan, mint ahogy azt

kezdetben tette. Sőt azt állította, hogy a csecsemők bizonyíthatóan mégiscsak hisznek, ezért végül mégsem vetette el teljesen a csecsemőkeresztséget.

Az 1525 körül társadalmi méretekben is kiteljesedő és tömegesen szerveződő anabaptista mozgalom a vízkeresztség bibliai formáját kívánta helyreállítani. Ezért ettől kezdődően csak a hitre jutott felnőtteket keresztelték meg, vagy merítették be, és a hitre képtelen csecsemőiket már nem keresztelték meg

²⁵³ Luther Márton: *Bűnbánat, keresztség, úrvacsora – Három sermo a szentségekről 1519* – Luther Kiadó, Budapest, 2011. – 26. o.

a hitvalló keresztségben/bemerítésben részesült anabaptista családok.

A Svájcból északi irányba terjedő anabaptista mozgalom 1525-től egyre nagyobb tért hódított dél-német területeken, s képviselői 1527-ben már Luther szűkebb pátriájában, a Szász Választófejedelemségben is megjelentek. Ekkor kereste meg a wittenbergi reformátort két dél-német lutheránus lelkész, érveket kérve tőle, amelyekkel hatékonyan tudnák feltartóztatni az újrakeresztelők lendületesen terjedő mozgalmát.

Luther tollat ragadott, és 1528 januárjára befejezte terjedelmes munkáját, melyet „Az újrakeresztelésről” címmel jelentetett meg. Kemény hangú munkáját éles ellentmondás jellemzi. Egyrészt elmondja, hogy a két lelkész nem tájékoztatta arról, hogy milyen hitelveket képviselnek pontosan az ottani anabaptisták, továbbá, hogy ő maga sem rendelkezik behatóbb ismeretekkel a mozgalommal kapcsolatosan.

Philipp Melanchton, határozott véleménnyel halált követelt az anabaptistákra. *Állhatatos János* szász választófejedelem, a tudós reformátorok tanácsára hagyatkozott, és kivégeztette az anabaptista keresztyéneket.

E téma kapcsán Luther szerepéről az evangélikusok hetilapjában id. Hafenscher Károly professzor a következőképpen nyilatkozott: „A 16. század első évtizedeinek zűrzavaros világában Luther Márton keskeny úton akart járni. Egyfelől menteni akarta az egyház értékeit. Próbálta megőrizni az első ezeröttszáz év kincseit, megtartani a folyamatosságot mind a keleti, mind a nyugati keresztyén-séggel. Másfelől félt a radikális balszárnynak nevezhető „rajongóktól”, akik az egyház reformációjából revolúciót formáltak, olyan forradalmat, amely robbanásszerűen rombolja mind az egyház tekintélyét, mind a szociális igazságtalanságokat. Luther tehát kétfrontos küzdelemre kényszerült, amely lényegében az 1520-as évek elején kezdődött, és az akkori status quo védelmezését szolgálta.”²⁵⁴

²⁵⁴ Hafenscher Károly (id.): *A Lutheránus Világszövetség nyitott a szabadegyházak felé...* – Evangélikus Élet, 2010. augusztus 22-29.

A Luther által elindított reformációs mozgalom 1525-re már olyan mértékben radikalizálódott és vált kezelhetetlenné, hogy bizonyos hitvallási kérdésekben (mint például a csecsemőkereszttség ügyében) és az egyházstruktúra bibliai alapokra helyezése kérdésében a nagy reformátornak időközben kompromisszumokat kellett kötnie és egyes korábbi tanításait át kellett értékelnie.

Hafenscher professzor erről a következőket írja: „A teológiai különbségek éleződése a korabeli társadalmi feszültségekkel is kapcsolatban volt. Mindez az akkor használt durva nyelvezetben, a kegyetlen ítélezésben is megmutatkozott. A vita az újrakeresztelőkkel szemben talán a gyermekkeresztelés teljes elvetésének kérdésével kezdődött, de a nézetkülönbség olyan állapotokat szült, amelyeket jól mutat még az Ágostai hitvallás, különben szelídnék mondott stílusa is. Kemény szavak hangzanak el és kerülnek hitvallási szövegekbe is.”²⁵⁵

Erre a cikk szerzője konkrét példát említ és véleményt is alkot: „A VI. hitcikkelyben a gyermekkeresztelés érvénytelenítése ellen, vagy a felnőtt-, hívőkeresztelés egyedüli formája ellen hasonló kifejezésekkel harcolnak reformátoraink. A IX. cikkely támadja a gyermekek keresztelés nélküli üdvösségét. A XII. cikkely a kereszttség után elérhető tökéletesség ellen mond kemény szavakat, és tagadja, hogy a Szentlélekkel tökéletes keresztények lehetünk életünk során... Ha innen nézzük hitvallásunkat, büszkeség, gőg, magabiztosság érezhető, amelyet az ellenfelek kárhoztattak, sőt sértésnek tartottak.”²⁵⁶

Ahhoz, hogy Luther az addig elért reformokat megvédje 1525. áprilisától keményebb eszközökhöz nyúlt. A hozzá hú német fejedelmek katonai beavatkozását kérte a forradalmi megmozdulások fegyveres leverésére. Luther fő ellenfele a radikális társadalmi változásokat sürgető *Münzer Tamás* volt, aki egyébként sohasem lett anabaptistává. Szerepe nem volt több, mint *Dózsa György* keresztes hadvezéré, aki tíz évvel korábban 1514-ben a Magyarországon kibontakozott parasztfelkelés élére állt. Az viszont tény, hogy *Münzer* valóban nyílt fegyveres el-

²⁵⁵ Hafenscher Károly (id.): i. m.

²⁵⁶ Hafenscher Károly: i. m.

lenállásra buzdította a mélyszegénységben élő elnyomott, sorával elégedetlen német parasztságot.

A bibliához hű svájci, „*pacifista*” elveket valló anabaptista vezetők azonban határozottan elutasították az erőszak minden fajtáját. A zürichi anabaptisták később vértanúságot is föl vállaló vezetői, *Grébel Konrád* és *Mantz Félix* már jóval korábban, 1524. szeptember 5-én kelt, közösen írt levelükben figyelmeztették a forradalmi eszméket hirdető *Münzer Tamást* minden erőszakos eszköz elvetésére. Idézet *Szebeni Olivér*: *„Anabaptisták, a reformáció harmadik ága”* című könyvéből: *„Az evangéliumot és annak vallóit nem szabad karddal megvédelmezni, ahogyan Te vélekedel. Komolyan fáradozz és buzgólkodj azon, hogy csak isteni igéket hirdess és vess el minden emberi törekvést, szokást és véleményt, még a magadét is. Az igazak juhok a farkasok között, áldozati bárányok: szorongatásban és szükségben ők nem használhatják az evilági kardot, háborúskodniuk nem szabad, mert az ember megölése tilos.”*²⁵⁷

Luther Márton viszont a protestáns fejedelmek által vezetett nemesi hadsereget a következő szavakkal mozgósította *Münzer Tamás* és követői ellen, kegyetlen leszámolást követelve tőlük: *„Itt nem lehet szó sem türelemről, sem irgalomról, a pallósnak és a haragnak az ideje ez, nem pedig a kegyelemnek ideje... Aki a többségért ontja vérét, az igazi vértanú Isten előtt... Aki pedig a parasztok oldalán pusztul el, az örökké égni fog a pokolban... Üssétek, vágjátok, döfjétek, fojtsátok, ahol csak tudjátok, még ha belevesztek is, ne bánjátok... Mert az isteni ige és parancs engedelmisségében haltok meg és a szeretet szolgálatában, hogy megmentsétek felebarátotokat a pokoltól és az ördög bandáitól.”*²⁵⁸

A súlyos megtorlások ellenére 1526-1528 között Luther bátor hitvallásának fő színhelye, Worms városa lett az egyre terebélyesedő és országos tömegmozgalommá váló anabaptista protestantizmus fellegvárává *Hans Denk* és *Ludwig Hettzer*

²⁵⁷ Szebeni Olivér: *Anabaptisták, a reformáció harmadik ága* - Budapest, 1998. 22. o.

²⁵⁸ Szebeni Olivér: *Anabaptisták, a reformáció harmadik ága* - Budapest, 1998., 25, 27

vezetésével.²⁵⁹ Az anabaptista mozgalomra ezek után szinte megsemmisítő csapást mért a Speyer főterén álló katedrálisban, 1529 tavaszán összehívott, katolikus és lutheránus fejedelmek által közösen meghozott birodalmi törvény. Ennek értelmében „tűz, víz és kard általi halálra” ítélték mindenkit, akik továbbra is elvetették a hit nélkül kiszolgáltatott csecsemőkeresztséget, akik a gyermekeiket ez után sem voltak hajlandók megkeresztelni, és akik a törvény kihirdetését követően is a felnőtt hitvallókeresztség bibliai elvéhez és gyakorlatához ragaszkodtak. Ez alól csak azok mentesültek, akik azonnali hatállyal elhagyták szülőföldjüket.

Az anabaptisták mozgalmát irgalmatlanul elítélő korabeli reformatori nyilatkozatok, majd a lutheránus fejedelmek által kezdeményezett és 1529-ben Speyerben összeülő birodalmi gyűlésen szentesített, így államilag törvényesített tömeges kivégzések és évszázadokig tartó kegyetlen üldöztetések ismeretében értjük meg igazán az evangélikus/lutheránus világegyház 2010-ben megtett bocsánatkérésének történelmi jelentőségét.

Erről a történelmi eseményről *Hafenscher (id.)* professzor számolt be „*A Lutheránus Világszövetség nyitott a szabadegyházak felé...*”²⁶⁰ címmel az *Evangélikus Élet*, 2010. augusztus 22-29. számában. Most ebből a cikkből idézek: „*Mint ismeretes, a Lutheránus Világszövetség (LVSZ) 2010. július 20–27. között Stuttgartban lezajlott tizenegyedik világgyűlése több jelentős határozatot hozott. Ezek egyike volt az egyháztörténelmi fontosságú bocsánatkérés a menonitáktól, illetőleg általában is az újrakeresztelőkől és a csak felnőttkeresztséget valló, baptista jellegű keresztyénektől. Valóban egyháztörténelmi jelentőségű lépés ez, hiszen a nagygyűlés a világ lutheránusságának ma már hetvenmillió tagot számláló közössége nevében gyakorolt bűnbánatot az 1521-től elkövetett elvi és gyakorlati bűnökért. Így az 1521. esztendő követő években véghezvitt azon ki-*

²⁵⁹ Fritz Reuter: *The Reformation Memorial Church of holy Trinity in Worms*, 2-3 (A Worms-i templom történetét ismertető kiadvány)

²⁶⁰ Hafenscher Károly (id.): i. m. 22-29.

végzések miatt is, amelyeknek (nálunk sokan nem is tudtak erről) több száz, egyesek szerint két és fél ezer Krisztus-hívő esett áldozatul. Röviden: ezzel a lépéssel az LVSZ átlépte fél évezredes árnyékát, és lehetővé tette az úgynevezett radikális reformáció híveivel (anabaptistákkal, baptistákkal, „kisegyházakkal”, „szabadegyházakkal” és más hasonló jellegű keresztény csoportokkal) folytatandó párbeszédet.”²⁶¹

A német-római birodalom területén állam-egyházi összefogással több hullámban kezdeményezett szisztematikus anabaptista üldözésnek egyes források szerint több tízezer ember esett áldozatul. Az egyre fokozódó vallási türelmetlenség miatt Dél-Németországból és Svájc-ból ebben az időben megállíthatatlan menekült áradat indult Európa északi, illetve keleti államai felé.

A szülőföldjükről elűzött anabaptisták egyik irányzatának Németalföld, a később független protestáns állammá váló Hollandia lett egy ideig az átmeneti hazája. Meghatározó szellemi vezetőjük *Menno Simons* (1496-1561) neve után, az itt tovább növekvő anabaptista mozgalmat „*mennonita*” jelzővel illették. Későbbi utódaik fontos láncszemmé váltak az Amsterdamból 1609-ben elinduló baptista világmisszió több mint 400 éves,

*Anabaptista hitvallók nyilvános kivégzése
1528-ban Salzburgban*

kontinenseken átívelő, megállíthatatlanul növekedő irányzatának a kialakulásában.

Az 1530-ban Svájcban is érvénybe lépő halálos fenyegetés elől menekülő mintegy hetvenezer anabaptista másik útiránya Ausztria és Morvaország érintésével a Magyar Királyság

²⁶¹ Hafenscher Károly (id.): i. m. 22-29.

és az Erdélyi Fejedelemség területe volt. Egyik vezetőjük a vértanúvá vált képzett hittudós *dr. Hubmayer Baltazár* (1481-1528), majd az ugyancsak vértanúságot föl vállaló *Hutter Jakab* (?-1536) volt. Utóbbi vezetőjük neve után a mozgalom tagjait „*hutteritáknak*” hívták.

A Magyar Királyság felvidéki területein 1546-tól tömegesen letelepedett, az Erdélyi Fejedelemség területére pedig 1621-től áttelepített anabaptistákat „*újkeresztyéneknek*” vagy „*testvéreknek*” nevezték. Máshol a gazdasági összefogásuk egyik jellegzetes iparágáról, így a speciális kerámiakészítés mesteri szintű művelésében is jártas anabaptistákat a német eredetű „*habán*” jelzővel illeték. A sok üldözéssel és megalázó számkivetéssel kísért „*újkeresztyén – habán*” közösségek 1763-ban hagyták el végleg hazánk területét, *Mária Terézia* (1717–1780) Habsburg császárnő, az anabaptistákat halálos fenyegetéssel sújtó kegyetlen törvényrendelete nyomán.

A Lutheránus Világszövetség 2010 nyarán Stuttgartban elfogadott nyilatkozatának szövegében az áll, hogy az evangélikusok sokáig cipelték súlyos örökségként azt a lelki terhet, hogy – más „történelmi” népegyházak mellett ők is – hosszú időn keresztül kegyetlenül üldözték az anabaptistákat. Különösen azt tartották sérelmezhetőnek, hogy maguk az első reformátorok – *Luther Márton* és reformátortársai, többek között *Philipp Melancthon* – teológiailag is támogatták az újrakeresztelők brutális üldözését, megkínzását és kivégzését.

Emiatt az Lutheránus Világszövetség mély sajnálatát fejezte ki a stuttgarti világgyűlésen, nyíltan bűnként vallva meg ezeket a súlyos vétkeket. Megbánásukat és együttérzésüket fejezve ki az anabaptisták mai utódaik, a mennoniták, baptisták, és más szabad evangéliumi egyházak tagjai felé. Idézet a Stuttgartban elfogadott határozat szövegéből:

„Istenbe vetett bizalommal kérjük az Urat, aki Jézus Krisztusban megbékélt a világgal, és kérjük mennonita testvéreinket is, hogy bocsássanak meg a szenvedésekért, amiket elődeink a XVI. században az újrakeresztelőknek okoztak. Kérjük, felejtsek el vagy ignorálják a kö-

*vetkező évszázadok üldözéseit is, az újrakeresztelők minden meg nem engedhető, rossz irányba vezető és sértő bemutatását, amelyeket lutheránus szerzők mind a mai napig tudományos vagy nem tudományos formában terjesztettek róluk*²⁶²

A Lutheránus Világszövetség stuttgarti világgyűlése arra is kötelezettséget vállalt, hogy az evangélikus hitvallásokat az egyházi intézményekben ezentúl már csak ezzel a kitételrel együtt fogják oktatni. Emellett arra is elkötelezték magukat az evangélikus világegyház tagszövetségei, hogy mindenütt hangsúlyozni fogják azt a tényt, hogy az állami erőszak vallási meggyőződések visszavonásának kényszerítésére nem alkalmazható. A vallás- és lelkiismereti szabadságot minden politikai rendszerben meg kell őrizni.

Nagyra értékeljük evangélikus testvéreink bátor tettét, és örömmel vesszük azokat a jelzéseket, amelyek a további testvéri közeledés irányába mutatnak. Így tekintünk nagy figyelemmel azokra a megnyilatkozásokra, amelyek a krisztusi alázat és szeretet, gyakorlatban is megtapasztalható lelkületéből fakadnak, amit a következő sorokból is kiolvashatunk:

*„A történelmi egyházaknak le kell mondaniuk vélt felsőbbrendűségükről, büszkeségükről, gőgjükről, és újra kell gondolniuk kapcsolatukat a Krisztus-hitet életükben is konzekvensen komolyan vevő szabadegyházi tagokkal. Meg kell becsülni értékeiket, és keresni kell velük a kapcsolatfelvételt! Át kell lépniünk az árnyékunkat a protestantizmusban! Ötszáz éves árnyék ez, de a 21. században végre nyitni kell a mennonitákhoz hasonló baptista és más – azelőtt szakadár közösségeknek is nevezett – gyülekezetek irányába... Ötszáz évig mind az evangélikus egyházak, mind a szabadkeresztyének mindig az árnyékukkal együtt látták egymást. Az LVSZ most – Isten kegyelmének napja alatt – árnyék nélkül mert és tudott önmagára és vélt ellenfeleire tekinteni. Egy történelmi egyház szánta el magát nagy lépésre: bevallotta bűneit, bocsánatot kért és baráti kezet nyújtott.”*²⁶³

²⁶² Békehírnök: „Történelmi jelentőségű lépés...” 2010. augusztus 8. - 237. o.

²⁶³ Hafenscher (id.): i. m.

A mai baptisták, mint szellemi előfutáraikra tekintenek az anabaptistákra. Bár közvetlen kontinuitás nincs az anabaptisták és az újkori baptisták között a kegyetlen vallásüldözések miatt. Részint azért, mert tömeges kivégzésük miatt fizikailag megsemmisítették őket, másrészt idővel végleg elhagyták Európát és a tengerentúlra települtek át.

A megtérés fontosságát hirdető és azt megpecsételő hitvalló bemerítést gyakorló, 1609-ben újjászerveződő baptista mozgalom napjainkra már 110 millió főt tart számon világszerte. A szintén felnőtt hitvalló bemerítést gyakorló, különböző szabad evangéliumi protestáns keresztyének mintegy 800 millió tagot számláló világközössége tisztelettel tekintenek a sok szenvedésen keresztülment anabaptista mártírmozgalom vértanúira és bátor hithőseire.

A bocsánatkérés és megbocsátás krisztusi gesztusa után már csak egyet tehetünk. Megváltónk példáját és tanítását követve engedelmeskedni neki, aki azt a parancsot adta minden idők tanítványainak: *„Új parancsolatot adok nektek, hogy szeressétek egymást: ahogyan én szerettelek titeket, ti is úgy szeressétek egymást! Arról fogja megtudni mindenki, hogy az én tanítványaim vagytok, ha szeretitek egymást.”*²⁶⁴

3. Napjaink keresztyénüldözésének okai és következményei

Mintegy 100 millió keresztyént érint napjainkban közvetlenül az erőszakos vallási üldözés, így jelen korunkban a keresztyéniséget tarthatjuk a legnagyobb mértékben üldözött vallásnak.

A keresztyénüldözés a 21. század elején több száz millió keresztyént érint – állítja az egyik kutató.²⁶⁵ Az egyes földrajzi térségekben az üldözés nem egyforma intenzitással folyik. A különféle, ezzel foglalkozó tanulmányok 100 millió köré tették

²⁶⁴ János 13,34-35

²⁶⁵ Györfi Károly: Keresztyénüldözés a 21. század elején. Kairosz Kiadó, Budapest, 2015. – 11. o.

azon keresztyének számát, akiket hitük miatt olyan mértékben üldöznek, hogy fizikai létük van veszélyben.

Keresztényüldözés a világ 50 legveszélyesebb országában

Sor-rend	Ország	Pont-szám	A keresztyének száma (millió)	Változás	2014-es sorrendben
1.	Észak-Korea	92	0,3	●	1.
2.	Szómália	90	néhány száz	●	2.
3.	Irak	86	1,2*	▲	4.
4.	Szírnia	83	1,1**	▼	3.
5.	Afganisztán	81	0,005	●	5.
6.	Szudán	80	1,9	▲	11.
7.	Irán	80	0,45	▲	9.
8.	Pakisztán	79	5,3	●	8.
9.	Eritrea	79	2,5	▲	12.
10.	Nigéria	78	89,0	▲	14.
11.	Maldív-szigetek	78	néhány	▼	7.
12.	Szud-Árábia	77	1,2	▼	6.
13.	Libia	76	0,035	●	13.
14.	Jemen	76	0,05	▼	10.
15.	Üzbegisztán	69	0,21	●	15.
16.	Vietnam	68	9,9	▲	18.
17.	Közép-afrikai Köztársaság	67	3,1	▼	16.
18.	Katar	64	0,09	▲	19.
19.	Kenya	63	34,0	▲	43.
20.	Turkmenisztán	63	0,01	●	20.
21.	India	62	59,0	▲	28.
22.	Ethiopia	61	57,0	▼	17.
23.	Egyiptom	61	10,0	▼	22.
24.	Dzsibuti	60	0,015	▲	27.
25.	Mianmar (Birma)	60	4,7	▲	46.

Sor-rend	Ország	Pont-szám	A keresztyének száma (millió)	Változás	2014-es sorrendben
26.	Palesztin területek	58	0,4	▲	34.
27.	Brunei	58	0,042	▼	24.
28.	Laosz	58	0,192	▼	21.
29.	Kína	57	85,0	▲	37.
30.	Jordánia	56	0,172	▼	26.
31.	Bután	56	0,020	●	31.
32.	Komoré-szigetek	56	0,003	▲	42.
33.	Tanzánia	56	25,3	▲	49.
34.	Algéria	55	0,035	▼	32.
35.	Kolumbia	55	44,6	▼	25.
36.	Tunézia	55	0,024	▼	30.
37.	Malajzia	55	2,9	▲	40.
38.	Mexikó	55	120,0	+	Új
39.	Omán	55	0,035	▼	27.
40.	Mali	52	0,044	▼	33.
41.	Törökország	52	0,188	+	Új
42.	Kazahsztán	51	2,5	▼	39.
43.	Banglades	51	1,2	▲	48.
44.	Sri Lanka	51	1,9	▼	29.
45.	Tádzsikisztán	50	0,097	●	45.
46.	Azerbajdzsán	50	0,301	+	Új
47.	Indonézia	50	36,0	●	47.
48.	Mauntánia	50	0,005	▼	36.
49.	Egyesült Arab Emírátsok	49	0,4	▼	35.
50.	Kuvait	49	0,4	▼	38.

*Az amerikai csapatok bevonulása előtt **A polgárháború kitörése előtt

Forrás: Györfi Károly – Keresztényüldözés a 21. század elején – Open Doors, World Watch List, 2015.

Ötven ország, ahol életveszélyes keresztyének lenni

A napjainkban megjelenő tanulmányok az üldözött keresztyének számát inkább 200 millióra becsülik. A hitük miatt megölt keresztyének száma évről évre növekszik. Az egyházi vezetők nyilatkozata szerint manapság 5 percenként megölnek egy keresztyént a hite miatt. Ehhez nem számoltuk hozzá azokat, akik Kínában, Észak-Koreában és más muszlim országokban, börtönökben, lágerekben sínylődnek, vagy emberrablás áldozatai.

A holland székhelyű *Open Doors* nemzetközi keresztyén szervezet nem régen ismertette az üldözött keresztyének 2016-os ranglistáját²⁶⁶, amelyet egy olyan komplex szempontrendszer

²⁶⁶ Frechet Tímea: Ötven ország, ahol életveszélyes keresztyének lenni. <http://www.atv.hu/kulfold/20160205-otven-oroszag-ahol-életveszelyes-keresztyenek-lenni> (2016-02-07)

alapján állítottak össze, amelyben figyelembe vették a magánélet, a családi élet, a társadalmi élet, a civil és egyházi szerveződések terén jelentkező veszélyeket és akadályokat. Ezek alapján mérték fel a keresztyénülködés különböző szintjeit az egyes nemzetek esetében. A legmagasabb pontszámot elérő nemzetek (egy 100-as skálán) alkotják a keresztyének vallásszabadsága területén legrosszabbul teljesítő ötven ország listáját.

Az Open Doors keresztyén szervezet az Európai Parlamentben, valamint több nemzeti parlamentben, így például Nagy-Britanniában és Franciaországban is külön rendezvények keretében ismerteti a képviselők előtt a „szégyenlista” eredményeit.²⁶⁷ A 2016-os rangsor elsődleges megállapítása az, hogy világméreteken erősödött az üldözés. A tavalyi évhez képest változatlan abszolút pontszámot elérő országok visszacsúsztak (Kína, Algéria) a negatív rangsorban, vagy ki is kerültek belőle (Niger), ami nem azt jelzi, hogy ezekben az országokban javult volna a helyzet, hanem azt, hogy máshol még tovább romlott.

A jelentésekből kiderül, hogy az abszolút számokra tekintettel a megvizsgált időszakban (2014. november 1-től 2015. október 31-ig) 7100 keresztyén halt meg úgy, hogy haláluknak oka bizonyított módon közvetlenül a keresztyén mivoltuk volt. Tavaly a szervezet még „csak” 4344 keresztyén mártírról szerzett tudomást. Ebbe a számba nem tartoznak bele a fegyveres konfliktusok áldozatai, és a teljesen zárt országokról, mint például Észak-Korea vagy Eritrea értelemszerűen nem érkeznek pontos adatok.

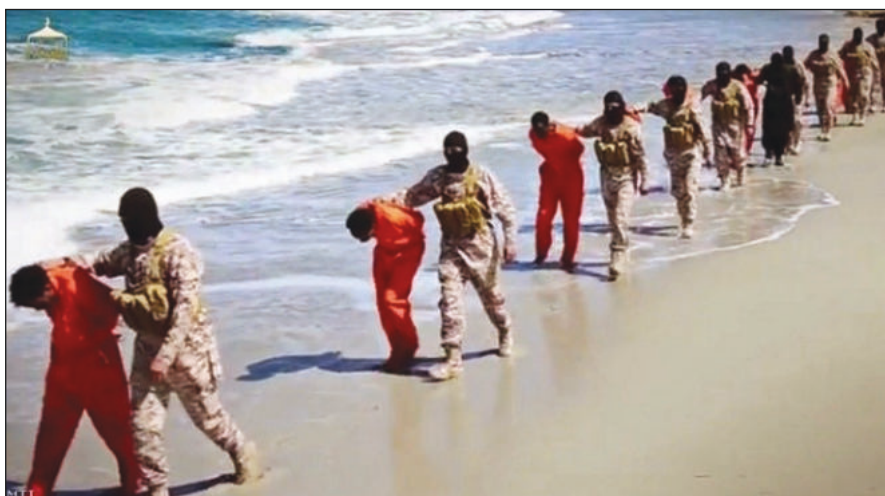
Nemcsak a keresztyének vannak veszélyben, hanem ingatlanok is, hiszen templomok és gyülekezeti házak kerülnek célkeresztbe, ezek között értjük a megtámadott, megrongált, felrobbantott, elpusztított, felgyújtott, hatóságilag elkobzott épületeket is. Ezek száma 2015-ben 2406 volt, az előző évinek a

²⁶⁷ Az Open Doors jelentése szerint ismét fokozódott a keresztyénülködés: A Közel-Kelet, valamint Ázsia és Afrika országaiban 2014-ben jelentősen erősödött a keresztyénülködés. Az Open Doors elnevezésű holland keresztyén alapítvány éves jelentése szerint újabb országokat – Törökország, Azerbajdzsán és Mexikó – kellett felvenni a listára. – Magyar Kurír, (2015-01-07)

duplája (1062). Csak Kínában egy hatósági kampány nyomán 1500 gyülekezeti házat romboltak le, például érvénytelen építési engedélyre hivatkozva.

A jelentés megállapítja, hogy egy templom vagy gyülekezeti ház elleni támadás hosszú távon is közösségromboló hatással van: a keresztyének félnek újra ellátogatni egy istentiszteletra, és ez a félelem más keresztyén közösségre is ragályos lehet. Egy ilyen épület rombolása menekülésre készíthet egy teljes közösséget, és egyfajta vallási tisztogatásnak az előszele lehet. Ez történt meg például 2015 októberében Indonéziában, amikor egy gyülekezeti ház lerombolása után mintegy 8000 keresztyén menekült el az Aceh tartományból.

Az úgynevezett szabad világban élő keresztyéneknek nagy felelőssége van abban, hogy egyrészt ezek a tömegesen előforduló bűntények minél nagyobb nyilvánosságot kapjanak. Elfogadhatatlan, hogy a 21. század elején egyes országokban a keresztyének a hitükért 25 évet ülnek börtönben, vagy munkatáborokban, halálra dolgoztatva őket, papjaikat megölve és templomaikat felégetve keresztyén tömegeket kényszerítve menekülésre.²⁶⁸

Huszonnyolc etióp keresztyént végeztek ki Líbiában

²⁶⁸ Győrfi Károly: i. m. – 36. o.

Szinte naponta olvashatjuk az ilyen és hasonló híreket: „Az Iszlám Állam fegyveresei tizenkét embert fejeztek le és feszítettek keresztre, akik a líbiai szír városért folytatott harcokban vettek részt. A LANA líbiai hírügynökség a hétvégén jelentette, hogy a dzsihádisták további huszonkét embert végeztek ki.” Kadhafi hatalmának megdöntésével, az úgynevezett arab tavasszal elszabadult a pokol, tízezrével menekülnek a keresztyének az iszlámisták rémuralma elől.

A narancssárga rabruhába öltöztetett keresztyének Krisztus nevével az ajkukon mentek a halálba. A liberálisnak, baloldalinak nevezett sajtó a keresztyén népirtásról, a keresztyén holokausztról ritkán írnak. Pedig írhatnának, hiszen Győrfi Károly: *Keresztyénüldözés a 21. század elején* című könyvének tanúsága szerint (Kairosz Kiadó) a világban csaknem 400 millió keresztyént üldöznek.

Manapság minden öt percben megölnék egy keresztyént a hite miatt. Európában ugyan még nincs keresztyénüldözés, de keresztyénellenesség annál inkább. A 21. század elején, de különösen az elmúlt években a keresztyének üldözése és erőszakos elnyomása általánossá vált a muzulmán többségű államokban. Keresztyénüldözésről, napjaink keresztyén holokausztjáról a média továbbra is hallgat, vagy nem foglalkozik e súlyos témával súlyának megfelelő módon.

Jelenleg a Föld 65 országában közel 400 millió hittestvérünknek van veszélyben a testi épsége, vagyona. Ezek elsősorban muszlim többségű országok, de van köztük hindu dominanciájú is. Az üldözés tíz-tizenkét esztendeje vált intenzívebbé. A *Szaddám Huszein* megbuktatása, majd az „arab tavasz” nyomán kialakult anarchia kedvezett a szélsőségek megerősödésének, nyeregbe kerülésének. Ahogy *Louis Rafael*, az iraki káld katolikus egyház pátriárkája fogalmazott: „*Szaddám Huszein diktatúrája alatt sem élveztük a szabadságot, de biztonságban éreztük magunkat. Megkaptuk a szabadságot, most nem vagyunk biztonságban.*”²⁶⁹

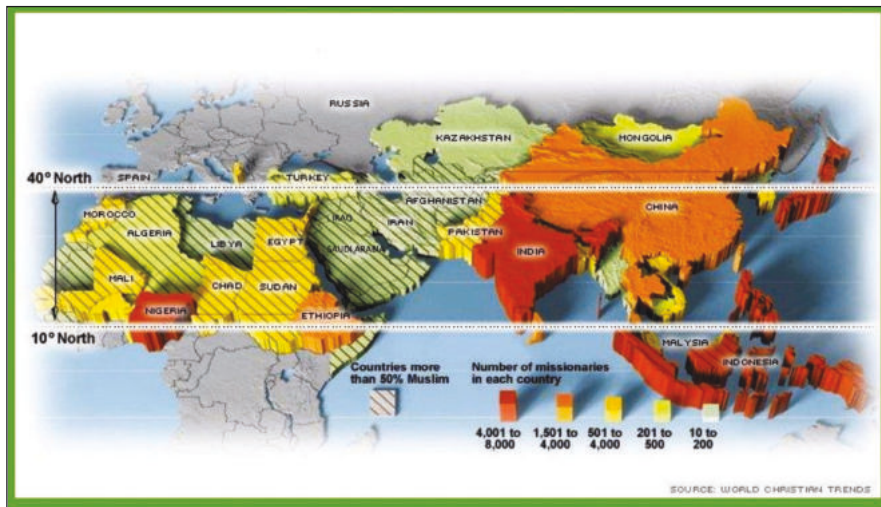
²⁶⁹ Bálint József: *Keresztyénüldözés, Családi kör*, <http://www.csaladikor.com/hu/201610/ric/2109/balintj.htm> (2016. 03. 10)

A keresztyénüldözés brutális méreteket öltött az utóbbi időben. A lefejezés az enyhébb eljárások közé tartozik. A szélsőséges csoportok tagjai, vallási fanatikusként általában hosszasan kínozzák áldozataikat, majd agyonverik, elégetik, keresztre feszítik őket. Ezzel tulajdonképpen szembe mennek a Korán tanításával és az iszlám eredeti szellemiségével. Az egyik szakértő arról számolt be a minap, hogy olyan brutális történetekkel találkozott, amelyek minden képzeletet felülmúlnak. Példaként említette, hogy az iszlám elhagyása és a megkeresztelkedés a legsúlyosabb vétkek közé tartozik. Ezt államilag is tiltják. Nemegyszer családi tragédia származik belőle. Egy apa Szaúd-Arábiában a család becsületének védelmére hivatkozva, kitépte lányának a nyelvét, mert az titokban áttért a keresztyén hitre, majd felgyújtotta a lányt. Hét évvel ezelőtt történt Pakisztánban, hogy több mint ezer keresztyén nőt gyilkoltak meg. Hetvenen közülük abba haltak bele, hogy erőszakot követtek el rajtuk.

Sajnos léteznek országok, amelyekben a keresztyén vallás gyakorlása vagy tilos, vagy erősen korlátozott, az állami szervek, így a rendőrség gyakran szemet huny a keresztyénellenes támadások fölött. Jó példa erre Egyiptom, ahol maguk a rendőrök erőszakoltak meg egy keresztyén hitre tért asszonyt. A kopt keresztyének otthonait rendszeresen felgyújtják, házaikat, mint szabadon pusztítandó hitetlen helyeknek jelölik meg.

Véget kellene vetni a hallgatásnak, mert hatalmas a tét. Nagy az esélye a keresztyénség megsemmisülésének a muzulmán többségű országokban. Rá kell csak nézni a nagyvilág vallási térképére, és azonnal szembetűnik az úgynevezett 10/40 világablak területén található országok területén élő keresztyének elviselhetetlen helyzete, ahonnan napjainkban tömegesen menekülnek keresztyén hittestvéreink.

Különösen félelmetes ez a fokozott üldözési trend, hisz az iszlám VII. században való megjelenése óta a keresztyénség ádázz ellenségeként lép föl Közel-Kelettől kezdve a mediterrán térségen át szerte a nagyvilágban. Ott, ahol valaha a keleti ke-

Világvallások elhelyezkedése a 10/40-es világlakban

resztyenség legfőbb bázisai voltak, irgalmatlanul kiirtotta, elűzte, megszüntette létezésük feltételeit is. Napjainkban ugyanez a szándék áll a megállíthatatlannak tűnő tömeges migráció hátterében is.

A legutóbbi időszakban az Iszlám Állam terrorszervezet vérengzéseitől és erőszakos cselekedeteitől hangos a média. A brutális üldöztetés következtében az érintett területekről a keresztyének több mint 90 %-a már elmenekült.

A kutatások alapján tudjuk, hogy a legnagyobb számban Nigériában haltak meg keresztyének a hitükért (4028 személy), továbbá a Közép-afrikai Köztársaságban (1269), a Kongói Demokratikus Köztársaságban (467), valamint Kenyában (2259).²⁷⁰

A keresztyének üldözése szinte népiirtásszerű Irakban, Szíriában és Nigériában. Az iraki Moszulban például 2003-ban, amikor az amerikai invázió volt, még hatvanezer keresztyén élt. Ez a város a Bibliában még Niniveként szerepel. Nemrégiben nagy diadallal jelentették be a város keresztyénmentességét. Érdeemes tudni, hogy Irakban és Szíriában is másfél-másfél millió keresztyén élt a harcok eszkalálódása előtt. Ma már szinte alig mér-

²⁷⁰ Frechet Tímea: i. m.

hető a jelenlétük, mert többségük elmenekült. Templomaik nagy részét lerombolták. Ha romok maradtak, fallal, szögesdróttal vették körül, hogy ne mehessen a közelükbe senki. Az Iszlám Állam három lehetőséget állított a helyi keresztények elé. Ez azt jelentette, vagy sarcot fizetnek és áttérnek az iszlámra, vagy elmennek, vagy megölik őket.²⁷¹

Ezek a tömeggyilkosságok mind, korábban az Al-Kaidának, jelenleg pedig az Iszlám Államnak hűséget fogadó iszlamista terrorcsoportok tevékenységéhez kötődnek. Az említett terrorcsoportok alakultak át többé-kevésbé egybefüggő területtel rendelkező „államokká”, vagy egyfajta párhuzamos hatóságként működnek akár több országhatáron át olyan térségekben, ahol gyenge államhatalommal találkozunk. Így például Észak-Nigériában, Kamerunban, Nigerben a Boko Haram; Líbiában, Maliban, Közép-afrikai Köztársaságban (több csoport); Szomáliában, Kenyában, Tanzániában az al-Shabaab; Ugandában, a Kongói Demokratikus Köztársaság Észak-Kivu tartományában az ADF-Nalu.²⁷²

A szíriai keresztények először a templomaikat veszítették el. Rajtaütésszerű támadásokat szerveznek (sokszor a rosszul védett országhatárokon túl) keresztény célpontok ellen – keresztény gyülekezeti házakat, iskolákat vesznek célba. Például az al-Shabaab Szomáliából indult, hogy 2015. április 2-án túsul ejtsen 700 diákot egy egyetemi kampuszon Kenyában. Az intézményben a keresztényeket elkülönítették a muszlim társaiktól, és egyetlen nap alatt 148 keresztény fiataalt megöltek.

Az Open Doors aggodalmát fejezte ki a „rendszerszintű”, álamilag megtúrt, támogatott, indított keresztényüldözés megerősödése miatt is, elsősorban Eritreában, Pakisztánban, Indiában, míg az első helyen változatlanul Észak-Korea áll. Erit-

²⁷¹ Bálint József: Keresztényüldözés – A világ hatvanöt országában mintegy négyszázmillió embernek veszélyben van az élete – Az egyik szaúdi főmufti arra buzdította az iszlamistákat, hogy minden keresztény nyomot tüntessenek el. <http://www.csaladikor.com>

²⁷² Frechet Tímea: i. m.

reában, „Afrika Észak-Koreájában” totalitárius diktatúra működik, ahol könyörtelenül üldözik a keresztyénség minden, államilag nem engedélyezett formáját. Emiatt a keresztyének tömegesen igyekeznek elhagyni Eritreát, és többnyire Olaszország felé veszik az irányt. Az olasz tengerpartra érkező migránsok egynegyede állítólag eritreai állampolgárságú, sok közülük vélhetően keresztyén.²⁷³

Pakisztánban a keresztyének ellen elkövetett erőszakos cselekmények száma soha nem látott méreteket öltött. Több terroristámadással, lincseléssel, pogrommal. Az erőszak a 3,8 millió pakisztáni keresztyén számára mindennapos fenyegetés. „Az erőszak abban nyilvánul meg, hogy naponta rabolnak el fiatal keresztyén lányokat, hogy megerősokolják, kényszerből férjhez adják és megtérítsék őket az iszlámra. Nincs a mindennapos életnek olyan szegmense, ahol a keresztyének ne néznének szembe az üldözéssel, ami gyakran nem állami szintű, hanem inkább radikális muszlim körökből származik.”

Ami az Indiában élő keresztyének helyzetét illeti, ott is vannak az aggodalomra. Az országban hatalmas társadalmi változásokat idézett elő a nacionalista hindu párt hatalomra jutása a 2014-es választásokon. A kormányváltás óta a keresztyének elleni atrocitások elkövetői mindig büntetlenek maradnak. Az ország elnöke meg sem szólalt, amikor az elmúlt évben elszaporodtak az erőszakos cselekmények keresztyén épületekkel és vezetőkkel szemben. A rendőrség ki se megy a helyszínre, és az sem biztos, hogy a perek eredményhez vezetnek. A kormány amnesztiában részesíti a keresztyének ellen támadókat.²⁷⁴

India a ranglista 17. helyére került a tavalyi 21. helyről. Az országban hatalmas társadalmi változásokat idézett elő a nacionalista hindu párt hatalomra jutása a 2014-es választásokon. A Narendra Modi vezette Indiai Néppárt – BJP – hatalomra jutása óta a keresztyének elleni atrocitások elkövetői „gyakorlatilag mindig” büntetlenül maradnak. „Az elnök végig hallgatott, amikor 2015-ben

²⁷³ Frechet Tímea: i. m.

²⁷⁴ Bálint József: i. m.

elszaporodtak az erőszakos cselekmények keresztyén épületekkel és vezetőikkel szemben. A rendőrség szinte soha nem megy ki a helyszínre, és a perek aligha vezetnek eredményhez. A kormány amnesztiában részesíti azokat, akik keresztyéneket támadnak meg.” – írja a jelentés.

A rendszerszintű üldözés erősödött a közép-ázsiai volt szovjet köztársaságokban. (Kirgizisztán kivételével, mely az egyetlen ország a térségben, ami nem szerepel a rangsorban), Üzbegisztánban a legrosszabb a helyzet. A térségben az ország a rangsor 15. helyén áll. Dél- és Közép-Amerikában, a drog-maffiák által ellenőrzött területeken továbbra is jelentős a keresztyénüldözés, bár több ország visszacsúszott néhány hellyel a rangsorban (Mexikó jelenleg a 40. helyen, Kolumbia a 46. helyen áll), ám ez – amint említettük – nem az itt bekövetkezett javulásnak, hanem a keresztyének elleni általános üldözés erősödésének köszönhető.

Az idei ranglista fő tanulsága az, hogy az üldözés, bár alapvetően két egymástól eltérő formában nyilvánul meg rajtaütésszerű erőszak vagy a mindennapokban kódolt rendszerszintű erőszak, egyaránt vallási alapú tisztogatáshoz vezet, mivel mindkét esetben ugyanaz a motiváció: a radikális csoportok nem hajlandóak tovább együtt élni keresztyén polgártársaikkal.

A fenyegetések hátterében elsősorban a radikális iszlám áll, az 50 országból 35-ben a radikális iszlám a keresztyénüldözés elsődleges forrása, de nem kizárólag. Például *Rajeshwar Singh*, az újnacionalista hindu kormányzathoz közelálló személyiség politikai programként 2014 decemberében meghirdette a keresztyénség és az iszlám teljes eltűnését Indiából 2021 végéig. *„A keresztyének körében soha nem tapasztaltunk ekkora menekülthullámot. Legyen ez Szíriában, Nigériában, Kenyában vagy Eritreában, egész városokból, teljes tartományokból tűnik el a keresztyén lakosság. Már a pakisztáni keresztyének is menekülnek más dél-ázsiai országokba, hogy menedékjogot kérjenek.”* – olvasható a jelentésben.

Nagy kihívás azonban máshol megtalálni a biztonságot, amire az Open Doors az iraki-szír keresztyének esetét idézi. Az őket eddig befogadó kurd tartomány nemrég korlátozta a ke-

resztyének tulajdonszerzését a tartományban. Tulajdon (ház, föld, üzlet) perspektívája nélkül azonban az ott élő mintegy 120-200 ezer keresztyén menekült nem fog hosszú távon beilleszkedni, és egy részük újra útnak indulhat.

Az országoként vizsgált adatok szerint tavaly legalább 7100 keresztyént öltek meg világszerte, ami 63 százalékos emelkedést jelent az előző évihez viszonyítva. Ez a szám évről évre csak nő. Az Open Doors már korábban jelezte, hogy például az elmúlt évben csak Nigériában több mint 4000 keresztyént öltek meg vallási okokból, mégpedig a Boko Haram dzsihadista szervezet akcióiban, valamint a fulbe etnikai csoporthoz tartozó nomád pásztorok által elkövetett bűncselekményekben. A megtámadott keresztyén templomok száma szinte megduplázódott az utóbbi időben. Amíg 2014-ben 1062, addig tavaly már 2406 templom ellen követtek el valamilyen támadást. Ezek közül 1500 Kínában található.

Végül nézzünk körül Európában is. Az utóbbi időkben kontinensünkön, különösen annak nyugati részén, megnőtt a terrorveszély. Keresztyén papok, templomok és temetők ellen követnek el egyre sűrűbben támadásokat. Mielőtt bárki kizárólag a muszlimokra gondolna, leszögezhetjük, hogy nemcsak ők követik el, hanem „helybeliek” is. A legtöbbször szélsőbaloldali szervezetek tagjai.

Az is az igazsághoz tartozik, hogy Európa egy rosszul értelmezett tolerancia jegyében sokszor igyekszik eltagadni keresztyén múltját, gyökereit. Így tekinthetik Angliában a karácsonyt sokan a fény ünnepének, így akarhatták kitiltani Olaszországban a közösségi helyekről, az iskolákból a keresztet.

Az is megdöbbentő, hogy kontinensünkön drámaian csökken a vallásukat gyakorló emberek száma. Jó példája ennek Németország. Csak a német evangélikusok az elmúlt húsz évben 340 templomot voltak kénytelenek bezárni. A kontinens keleti felén, amely több évtized alatt szovjet megszállás alatt volt, így Magyarországon is, valamivel jobb a helyzet, de ami a vallásos-ságot illeti, még bőven akad feladat.

Az Evangéliumi Világszövetség felhívásához csatlakozva az elmúlt esztendő őszén a *Magyar Evangéliumi Szövetség (Aliansz)* – melynek egyik alelnöke vagyok – és a *Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsa (MEÖT)* közös felhívást adott ki és szolidaritási imanapot hirdetett az üldözött keresztyénekért. Az akkor közösen kiadott felhívással zárom dolgozatomat:

„Nem hallgathatunk!

Világszerte több, mint 100 millió keresztyén szembesül naponta az üldözés valamilyen formájával azért, mert Jézus Krisztust élete Urának és Megváltójának vallja. Ez így volt, nemcsak a keresztyénség hajnalán, de sokszor a történelem folyamán, így a múlt században is. Napjainkban, az internet térhódításával, de többször már a fősodratú médián keresztül is elérnek bennünket a hívők szenvedéséről szóló hírek, melyek világossá és nyilvánvalóvá tesz, mennyire indokolt, fontos és sürgős, hogy imádságban és minden lehetséges módon, üldözött testvéreink mellé álljunk.

Az elmúlt évben több ezer iraki és szír keresztyén kényszerült elhagyni otthonát a radikális iszlamisták által elkövetett támadások miatt. Mára – az Iszlám Kalifátus kikiáltását követően – ezeken a területeken ezeket, tízezreket kínoznak, ölnek meg, vagy vetnek rabszolgasorba, és milliónyian válnak földönfutóvá, csak pusztá életüket, családjukat mentve. Ugyanígy, Nigériában is keresztyének sokaságát ölik meg és üldözik el hitükért. A világ számos országából érkeznek híradások arról, hogy hatalmi szervek vagy erőfölényben lévő radikális vallási csoportok támadásokat intéznek Krisztus követői ellen.

Az Evangéliumi Világszövetség (WEA) évről évre nemzetközi imanapot hirdet az üldözött egyházért, ami lehetőséget biztosít számunkra is arra, hogy csatlakozhassunk a keresztyének azon millióihoz, akik – szerte e világon – e napon is, együtt, egységben imádkoznak az üldözöttekért. Ehhez a felhíváshoz csatlakozva, a Magyar Evangéliumi Szövetség (Aliansz) és a Magyar Egyházak Ökumenikus Tanácsa (MEÖT) nevében, arra hívjuk keresztyén egyházainkat, hogy álljunk ki üldözött

testvéreinkért, imádkozzunk értük, és segítsük őket minden lehetséges módon. Ennek megfelelően bátorítunk minden lelkipásztort, elöljárót és gyülekezeti tagot, hogy november 9-én, vasárnap, az istentiszteletek keretében, illetve külön alkalmon, egyesüljünk az üldözött egyházért való, Lélek általi imádságban, jöjjünk együtt az Úr elé, beteljesítve az Igét: *„Ha szenved az egyik tag, vele együtt szenved valamennyi, ha dicsőségben részesül az egyik tag, vele együtt örül valamennyi. Ti pedig Krisztus Teste vagytok, és egyenként annak tagjai.”* (1Kor 12,26–27) Magyar Evangéliumi Szövetség (Aliansz) – Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsa (MEÖT) Forrás: MEÖT

Jézus azt mondja: *„Boldogok vagytok, ha énmiattam gyaláznak és üldöznek titeket, és mindenféle rosszat hazudnak rólatok. Örüljétek és ujjongjatok, mert jutalmatok bőséges a mennyben, hiszen így üldözték a prófétákat is, akik előttetek éltek.”* (Máté 5,11-10)

Dr. Mészáros Kálmán

egyházttörténész

a BTA rektora, tanszékvezető egyetemi docens

Simon Ervin
SZEMLE²⁷⁵

Tíz évvel ezelőtt, 2011-ben jelent meg a Magyarországi Baptista Egyház kiadásában Dr. Gerzsényi László – Dr. Mészáros Kálmán: A magyarországi baptista teológiai oktatás története 1906-2006 című kötete. Az „Acta Papensia” című folyóirat 2013-ban közölt recenziót erről a műről. Ennek szövegét közöljük most a BTA 2021/2022-es évkönyvében.

Dr. Gerzsényi László – Dr. Mészáros Kálmán:
*A magyarországi baptista teológiai oktatás története
1906–2006.*

Budapest, Magyarországi Baptista Egyház, 2011. 134 p.

Az egyes magyarországi történeti kis egyházakkal való összevetés során két olyan pont mutatkozik a hazai baptizmus történetében, amelyre a baptisták különösen büszkék lehetnek. A két momentum, fejlemény azon túl, hogy jogos büszkeségre adhat okot, egyúttal bizonyos fokú – a többi közösség által csak óhajtott – történeti előnyöket is biztosított számukra a felekezeti nehézségektől, konfliktusoktól éppenséggel nem mentes 20. század során, és annak is különösen első felében. E két megkülönböztető jegy az 1905-ös törvényi elismerés, valamint a Baptista Teológiai Szeminárium 1906. évi létrehozása.

Az 1905-ös elismerés olyan vívmánya és állomása volt a baptista múltnak, amely magát a közösséget is évtizedekig megosztottságba taszította. E közjogi státusról persze érdemes megjegyezni, hogy a törvény szava sok esetben csupán holt betű maradt, mivel a gyülekezet közjogi helyzetének pozitív elbírálása sem óvta meg feltétlenül a tagokat az évtizedek óta létező és a törvényi korrekció ellenére is fennmaradó negatív diszkri-

²⁷⁵ Acta Papensia xiii. évf. (2013) 3. szám 487. o.

minációtól, drasztikusabb esetekben üldözésektől. Azaz – mondhatnánk – a baptista továbbra is csak egy elnyomott felekezet maradt a sok más kiségyház közül, utóbbiak társadalmi elfogadottságától alig-alig különbözve. Mindazonáltal a századfordulás elismertetési küzdelem 1939-ben végképp meghozta a gyümölcsét, miután a baptista közösség nem jutott a honvédelmi szempontok és veszélyek miatt betiltott rokon felekezetek sorsára, sőt nem egy esetben éppen a baptisták terjesztették ki föléljük védőszárnyaikat.

A Baptista Teológia megálmodása, majd megnyitása missziológiai, utóbb pedig a közösség belső strukturálódása és vezető rétegének (képzett lelkészek) professzionizálódása szempontjából volt döntő jelentőségű esemény. A mindenkori hazai felsőfokú oktatás színvonalát egyre inkább megközelítő, majd el is érő intézmény felelt a közösség lelkeszi karának képzéséért és folyamatos újratermeléséért, ezáltal az eredményes missziós munka elsősorú letéteményeseként számolhatunk vele az „emberanyag” biztosítása okán. A képzetlen parasztapostolok, naiv prédikátorok korában (20. század első fele) és társadalmi közegében jelentős előnyöket, növekvő társadalmi presztízst jelentett ez a fajta iskolázottság a baptista prédikátoroknak. Továbbá megoldást kínált az országosan jelentkező lelkészhiányra is, ami megint csak a gyülekezetek fennmaradásának záloga volt. Hasonló eredményt, tehát önálló felekezeti akadémiát csak a rendszerváltás után tudott felmutatni a többi kiségyház (adventista, metodista, pünkösdi). Noha ők sem maradtak teljesen hazai felsőfokú teológiai képzés nélkül a múlt évszázadban, ugyanis 1966-tól egészen 1990-ig a Magyarországi Szabadegyházak Tanácsa Lelkészképző Intézete kínált áthidaló megoldást számukra. Az 1966-os dátumból azonban világosan látszik, hogy jókora késéssel tudtak csak nekifogni hátrányuk lefaragásának, és akkor is csupán figyelmen kívül nem hagyható egyházpolitikai keretek között. Amikor tehát értékelni kívánjuk a kötet alaptémáját, akkor érdemes szem előtt tartani e két szempontot, hogy valós értékének megfelelően kezelhessük.

A két szerző a baptista felsőfokú oktatás múltjának kiváló elméleti és gyakorlati ismerői közé tartozik. Köszönhetően többek között annak, hogy mindketten az intézmény tanári gárdáját erősítették (Gerzsenyi), illetve erősítik a mai napig (Mészáros). Mészáros Kálmán egyházelnök számára különösen kedves a téma, hiszen a 2006-os centenáriumi év során a baptisták vezérlapjában (Békehírnök) már röviden érintette a szeminárium jelentőségét.

Az intézménytörténet száz évét két 50 éves blokkra felosztva tárgyalják a szerzők. Egyeztetett nézőpontjaik világosan kitapinthatók a két fejezetben: a kronologikus ívet a kevésbé izgalmas évnnyitó és évváró eseményekről írtak, illetve a tanári kar, valamint a folyamatosan szaporodó diákság név szerinti említése teszi teljesebbé. Ezekon túlmenően a lokalizáció kérdése vonul még végig a két egységen hasonló intenzitással, ami érthető is, ugyanis döntő élménye volt az intézménynek a szakadatlan költözködés, ami csak 1992-ben zárult le.

Az alapítás után közvetlenül még budapesti gyülekezetek biztosítottak helyet az oktatásnak, utóbb egy Kiscelli utcai vásárolt telken remélték felépíteni a közösség büszkeségét. Az első világháború azonban keresztülhúzta az optimista várakozásokat. A háborús éveket követően újra hányatott periódusába lépett a szeminárium: számtalan bérleményben vágta neki az aktuális tanévnek a szervezők. Mind közül a mai Dózsa György úti volt a leghosszabb ideig kihasználva. Az állandóságot szem előtt tartva már az épület megvételéről folytak tárgyalások, amikor az amerikai Déli Baptisták Szövetsége egy patinás épületet vásárolt a hazai hit-rokonoknak az egykori Margit-rakparton (1925). A drámai köztörténeti események első alkalommal 1944-ben okoztak jóvátehetetlen anyagi károkat a baptista felsőoktatásnak. Ekkor ugyanis bombatalálat érte az épületet, amit a polgári áldozatok száma csak súlyosbított. A jelenleg is használt Benczúr utcai (6. kerület) ingatlanhoz 1949-ben jutott hozzá a közösség, ám egy évvel később az egész épületet lefoglalták állami célra: az észak-koreai nagykövetséget helyezték el benne.

A politikai fordulat az elhelyezés tekintetében tehát aligha hozott előrelépést. 1963-ig a felekezeti Aradi utcai központjában húzta meg magát az intézmény, majd egy rózsadombi bérlemény adott otthont a képzésnek. A rendszerváltozást követő ingatlanrendezések folyamányaként 1992-ben visszakapta a közösség az elrekvirált 6. kerületi épületet, így végül egy minden igényt kielégítő környezetben folyhat az oktatás.

Érdekes szegmense a baptista felsőfokú oktatásnak a kezdetek problematikája, ugyanis 1906 az intézményi nyitást mutatja csupán. Viszont a képzett lelkipásztorok iránti igény jelentkezése korábbra datálódik. Mint az kiderül, már a 19. század végén foglalkoztatta a felelős vezetőket az utánpótlás megoldatlansága. Éppen ezért az elérhető legközelebbi (hamburgi) európai baptista szeminárium felé igyekeztek orientálni a legtehetségesebb fiatalokat. Az alig egy tucat hazai reprezentáns azonban aligha jelentett volna megoldást a lelkészhiányra, sokkal inkább két magyar hallgató vágyálma, amit visszaérkezésük után meg is valósítottak. Udvarnoki András – a szeminárium igazgatója 1938-ig – és Balogh Lajos azzal a határozott céllal tért vissza Németországból, hogy magyar földön is megvessék az alapjait egy hasonló intézménynek. Erőfeszítéseiket 1906-ban koronázta siker. A Hamburg felé való orientálódás egy másik lényegi kérdést is felvet. 1906-ig idehaza a baptizmus képét erőteljesen germán jelleg hatotta át (liturgikus nyelv, vezetők, tagok nemzetiségi hovatartozása stb.), azaz a földrajzi közelségen kívül a szellemi rokonság is Hamburgot nyilvánította ideális célállomássá. A szeminárium kezdeti éveiben a működési szisztéma ugyancsak német hatásokról árulkodott. Azonban a húszas-harmincas évekre ez fokozatosan angolszász irányba tolódott el (amerikai és angol pénzügyi támogatások, tanárok, angol nyelvoktatás). A váltás nyilvánvaló módon nyomot hagyott a későbbiekre nézve a baptizmus egész hazai képén is (pl. Billy Graham vagy id. Martin Luther King fogadása Amerikából, szoros kapcsolatok ápolása a tengerentúli baptista közösségekkel).

A nemzetközi jelleg hangsúlyozása, a határon túli területekkel való kapcsolattartás fokozása mindvégig az intézmény meghatározó céljai közé tartozott. Az elcsatolt magyar területekről az eltelt egy évszázad során nem egy diák érkezett Budapestre azzal a céllal, hogy itt részesüljön teológiai képzésben, majd visszatérjen anyagyülekezetébe. Testvérintézmények (Prága, Rüschnikon) tárták ki kapuikat a hazai diákok előtt továbbképzés céljából, sőt a 20. század harmadik harmadától a tengerentúli iskolák váltak az oktatók legkedveltebb célpontjaivá a teológiai doktorátus megszerzéséhez.

A szeminárium kezdeti képe és rendszere összehasonlíthatatlan a maival. Akkoriban tanfolyam jellegű, néhány hetes, utóbb hónapos bentlakásos képzésben oktatták az alig néhány tucat hallgatót, akiket csak minden 2. vagy 3. évben egészítettek ki újoncokkal. Feltéve, ha a hadi és pénzügyi helyzet nem gátolta meg a jelentkezők Pestre jutását. Az első évtized nehézségeit legyűrve négyéves képzési rendszerre állt be a szeminárium. A vidéki gyülekezetek (pénzbeli és materiális) adományaira a leghatározottabb mértékben rászorult az intézmény. Esetenként munkába kellett állni a diákoknak is, hogy kitermeljék képzésük költségeit. Manapság a Magyarországi Baptista Egyház az elsőszámú fenntartó.

A hallgatók társadalmi összetétele és előképzettségének színvonala ugyancsak jelentős eltérést mutat az eltelt egy évszázad tükrében. A kezdeti időkben nem túl magasan kvalifikált baptista közösségek szinte nem is tudtak az elemi iskola hat osztályánál többet felmutatni tudó diákot küldeni az intézménybe. A képzettségbeli szórás persze nem kis fejfájást okozott az oktatóknak, de válogatásra aligha volt mód. A harmincas évektől aztán – a színvonal emelkedést szem előtt tartva – mind határozottabb igényként merült fel az érettségi megszerzése, amit számtalan esetben a teológiai képzéssel párhuzamosan tudtak csak abszolválni a szerencsésebbek. 1967-től öt tanéves időbeosztással akadémiai képzésre tért át a szeminárium. 1972-ben a Debreceni Református Teológiai Akadémiával, 1980-ban a Bu-

dapesti Evangélikus Teológiai Akadémiával kötött megállapodást az intézmény, melyek eredményeként a végzetek akadémiai oklevelet, az oktatók pedig doktori címeket szerezhettek. A képzés tudományos szintre emelését a rendszerváltozás utáni sikeres akkreditációs lépések tetőzték be.

Az oktatás tartalmát mindvégig a teológiai és pásztorációs preferenciák határozták meg, de a nyelvoktatás, illetve a zeneoktatás folyamatosan hangsúlyos és magas szinten űzött eleme volt a tantervnek. Esetenként, főleg a második világháborút megelőzően – gondolva az érettségiért küzdőkre – filozófiai, retorikai, sőt biológiai és fizikai kurzusok egészítették ki a programot!

Ha kicsit utána számol az olvasó, láthatja, hogy éppen 1956 az évszázados múlt félévszázados fordulópontja. A szerzők is itt határozták meg az egységek határát. Meg kell állapítani azonban, hogy nem a tragikus forradalmi események indokolták a kronológiai határok kijelölését. Egyszerűen a praktikum. Ugyanakkor 1956 kapcsán egy olyan szegmense került előtérbe a baptista múltnak, melyet a mai napig kevés figyelemmel kísértek az egyház belső történészei is, nemhogy a kiségyház-kutatók. E kötet néhány oldala szerint (disszidálni kényszerülő tanárok és diák, baptista humanitárius tevékenység a forradalmi utcákon) érdemes volna alaposabb kutatásnak alávetni e témát, annak mintájára, ahogyan a nagyobb protestáns egyházak is feldolgozták saját 1956-os tevékenységüket. Világos, hogy az '56-os tematika itt sem öncélként szerepel a lapokon, hanem a szeminárium személyi állományának kicserélődése szolgáltatta az indokot. Ettől függetlenül kiindulási alap lehetne az elejtett néhány mondat 1956-nak a baptista historiográfiában betöltött szerepének tisztázásához.

A könyv nyilvánvalóan ismeretterjesztő célzattal született, ezért az intézménytörténet ritkán egészül ki más, például társadalomtörténeti nézőponttal, noha e kitérők nem volnának tanulság nélküliek. A közvetített ismeretek mélysége is a könnyed értelmezés céljaira lett kalibrálva. Ezt az ismeretterjesztő funk-

ciót tulajdonképpen tökéletesen be is tölti a kötet. Mindazonáltal a kisegyházi múlt iránt mélyebben érdeklődők talán örömmel olvastak volna, vagy olvasnának eztán olyan „életszagú” részletkérdésekről, mint például milyen visszhangja volt vagy lehetett a szemináriumnak a korabeli protestáns teológiák vezetői körében. Milyen lehetett a baptista „kontárok” szakmai megítélése? Hogy a század második felében megindult az együttműködés, azt olvashattuk, de korábban voltak-e becsmérő, lekicsinylő megjegyzések a baptisták próbálkozásaira. Azért volna izgalmas e kérdés tisztázása, miután tudott dolog, hogy az elemi oktatás primer, különösen felekezeti sférájában persona non grata volt tulajdonképpen minden baptista háttérű diák. S ahol a maguk útját (baptista elemi iskola létrehozása vagy semleges községi iskola erőteljes követelése) kívánták járni a diszkriminált baptisták – előbbire példa lehet Ócsa, utóbbira Csetény –, ott komoly ellenállásba ütköztek. Oktatástörténeti szempontból kívánatos volna kissé alaposabban tisztázni azt is, hogy miként festett a szeminárium állami elfogadottsága, besorolása, netán akkreditációja a század első felében.

Nagy erénye a könyvnek a sok száz fotó, melyeket nem csupán illusztratív szándékkal helyeztek el a lapokon, hanem jól ki is egészítik a leírtakat. Például tucatnyi tabló az egyes évfolyamokról, személyekről (felekezeti karriert befutó oktatók és diákok), valamint fotók a korai évekről, melyek alapján fogalmat alkothatunk a teológia tárgyi környezetéről (térképek, földgömb, katedra, stb.).

Levéltári kutatásokra nem terjed ki a kötet hatósugara: az eddigi szakirodalmi és sajtó (Békehírnök) feldolgozásokból építkeztek a szerzők. A felvetett kérdések tisztázása már vélhetően elengedhetetlenné tenné a levéltári mélyfúrás alkalmazását.

A küllemében is mutatós, igényes kötet jó érzékkel szerkesztett szintézise a baptista teológiai oktatás alapvető történetének, mely bizonyára a felekezet berkein belül lel fokozottabb népszerűségre. Főként, hogy tankönyvi alkalmazása sem elképzelhetetlen. Szakmai körökben jobbára a tematikus tájékozódás

megkönnyítésére, eset- és résztanulmányok előkészítő munkálataihoz vehető igénybe, de – mint a példa is mutatja – gondolatébresztő hatása is van, ha érdeklődő, nyitott alapállással közelít hozzá az olvasó.

Simon Ervin

III.
ADATTÁR

1.

2021-BEN BEIRATKOZOTT HALLGATÓK**NÉVSORA*****2021/22 Teológia – BA alapszak***

Ádász Ágnes *	Fliegl Beáta
Bacsa Katalin Erzsébet	Fodor Klaudia
Bajkó-Kasza András *	Franku Dóra *
Bálint Anna	Gajdos Vivien
Balogh Anna	Gavallérné Császár Andrea
Bánfiné Kőrösi Csilla Etelka	Gecze Klaudia Veronika
Barta Beatrix Renáta	Góczi János
Batka László	Gönczi József *
Bereczki Katalin	Görcsi Lajos
Bernula Lilla	Guti Nóra
Bodnárné Záborszki Éva *	Györkő Adrienn
Bogya Áron	Hagymásy-Izsó Sándor *
Borosné Veller Olga	Harangozó Balázs
Burai Andrea	Harmath Tiborné *
Cérna Júlia *	Hollós Enikő Dorottya
Costescu Erik	Horváth Barnabás
Czakó Attila	Horváth Dóra
Demjanné Ráczi Gabriella *	Horváth Mihály
Demjén Gergely *	Horváth Renáta
Dénes Lehel	Horváthné Szabó Viktória
Dernóczi Dóra	Iski László
Dezse Krisztián	Kalbantner Dániel
Doka Róbert	Kárpáti Dorottya Rebeka
Együd Máté *	Katáné Farkas Erzsébet
Elek Eszter	Kecskeméti Gábor
Erdős Csilla Edna *	Kecskemétiné Seres Éva Zs.
Ésik-Gergely Dóra *	Kerekesné Domokos Katalin
Ferencz Vilmos *	Kertész Csaba *

Kertész Mariann	Rekop Csenge Virág
Kiri László	Rekop Gyöngyvirág Kincső
Kiss Mónika	Révész Norbert
Kocsis Péter	Rizmayer Magdolna
Kormos Norbert	Ronta Béla
Kosaras László	Sánta József *
Kotócz Krisztina Zsuzsanna *	Simonné Biró M. Erzsébet *
Kovács Benjámín	Sipos Levente
Kovácsné Rácz Zsanett	Snóbli Gyula
Kulcsár Zsolt	Somlyai Imre Norbert
Lacziné Bakai Ágnes	Suki László
Lévai Sándor	Sutka Ibolya
Lukács Zoltán *	Sutka László
Makra Dávid	Sutka Mariann
Marosvölgyi Levente	Szabó Károly
Mátyás Dániel	Szabó Zoltán /UKR/
Mencsik Erik *	Szabó Zoltán /HU/
Mester Sándor	Szabóné Szabó Lora
Mészáros Zoltán *	Szatmáriné Balogh Hajnalka
Mező Erika	Szóláth Fanni
Micskei Tamásné *	Szolnoki György
Mile Jolán	Szolnoki Katalin
Molnár Adél *	Szurasenkó Dániel
Nagy Eszter Gabriella	Szűcs István Gábor
Nagy István	Takács Bertold
Nagy János	Takács Gergely
Nagyné Koncz Hajnalka *	Tamásné Kozma Hajnalka *
Oláh Kitti *	Tóbiás László Márton
Oláh Péter	Tóth Zsuzsanna Erzsébet *
Orbán Lajos Ödön	Tózsér Péter
Orosz Tímea	Tuba Vivien
Papp Imre *	Urbán Regina Enikő
Patakiné Kovács Brigitta	Vankó János
Polyák Mariann Katalin	Vass Vivien
Rávai János	Virág Katalin Kitti

Vrbovszkiné Szabó Marianna	Zsáki Viktor Antal
Wohl István	Zsákiné Kakó Bernadett
Zámbó Brigitta	
Zsadányi Beatrix	* 2022. januárban felvettek

2021/22 Kántor – BA alapszak

Bedő Nimród *
 Bene Katalin
 Borbély Péter *
 Dabis Dániel
 Grajzel Jonatán *
 Palotai Annamária
 Pap Rúben

* 2022. januárban felvettek

2021/22 Teológia – MA mesterszak

Ádám-Molnár Éva	Lénárt Ferenc
Barkóczi Tünde	Limbeczki Szilvia Erika
Barta Katalin Gabriella Dr.	Molnár Ambrus
Béres Katalin Tünde	Mucsiné Fodor Hajnalka
Boros Dóra	Nagyné Vanyó Anna Valéria
Cifrinec Sándor	Németh Levente
Erdézné Kárpáti Judit Márta	Nyilas Mária
Fiak Gyula Ferenc	Papp Dániel
Hajnal Zoltán *	Polgár Zoltán
Horogh Gergely Péter	Sándor Judit Katalin
Hrotkó Dávid	Séra Hajnalka
Jakab Ferenc János	Soós Zsófia
Kissné Balázs Barbara	Szabó István
Kovács Alexander Dániel	Szécsi Zsolt
Kovács Zsuzsanna	Szigethi Dóra
Lehoczkiné Tóth Erika	Szilágyi Mihai Elemér

Szolnoki Tímea
 Törőné Fábrián Mária
 Tóth András
 Tóth Brigitta
 Tóthné Rafael Ágnes
 Varga Barnabás

Varga Barnabásné
 Veres Brigitta
 Zubor Zoltán Miklós
 Zupkó Anita

* 2022. januárban felvett

2.

2022-BEN DIPLOMÁZOTT HALLGATÓK

NÉVSORA

Teológia - BA alapszak

Badó Gabriella +
 Bagu Katalin +
 Bajkó Anett +
 Bakos Dávid
 Balogh Benjámin
 Barta Erzsébet +
 Békefiné Löffler Angéla
 Bernáth Ildikó
 Bezerédiné Szegedi Piroska
 Bócsa Evelin
 Czakó Henriett
 Csereklye Gréta
 Csernus Máté
 Csóka-Nemeshegyi Andrea
 Demeter Katalin +
 Dóczé Sándor Efraim
 Elek Zoltán +
 Éberling Barbara
 Fazekasné Szilágyi Erzsébet
 Fleischman Attila
 Gazdag Katalin +
 Gazdag/Demeter Ágota +

Gábor József Tamás
 Gálné Juhász Judit
 Gerzsenyi Éva +
 Gulyás Ildikó
 Harangozó László +
 Haszmann Hajnalka
 Hricsovinyi Róbertné
 János Mónika +
 János Rebeka +
 Jószay Viktória +
 Kanizsai Zsanett
 Kaprinyák Ivett
 Kiss Gergő
 Kordován Ágnes
 Lovasné Kovács Andrea
 Marti Sándorné *
 Mocsári Margit Gyöngyi
 Molnár Oktávia +
 Molnár Ottó +
 Nagy Éva +
 Nagy László
 Nagy-Juhász Judit

Neuhauser László	Szűcs Dávid +
Oláh Andrásné	Tamaskovics Lénárd
Orosz Dorina +	Tóth Ilona +
Óri Dávid +	Tóth Tímea +
Pap Benjámin +	Traski Mariann +
Papp János	Varjú Eleonóra +
Pete Tamás	Yang Dong Yang
Riszterer Tamásné	Závorai Tímea
Rontóné Czakó Krisztina +	Zsemlye Alfréd +
Seresné Tisza Zsuzsanna	
Sinka Ildikó	
Sör László	* 2022. januári diplomázó
Suth Nikolett	+ 2022. augusztusi diplomázók

Kántor – BA alapszak

Csontos Péter
Koncsárd Balázs

Teológia – MA mesterszak

Bakos Imre +	Kis Ilona
Balla Gyula +	Kota Éva +
Balla Mária +	Kota István +
Balla Tamás +	Kovács Andrea
Burai Éva	Kovács Ildikó
Farkas Boglárka	Kósa Sándor +
Hajnal Zoltán	Kulcsár Egon Viktor
Háger Krisztián +	László Vita +
Háger/Tóth Katalin +	Mészáros Máté Dr.
Honfi Dániel Dr.	Molnár Fedor
János Csaba +	Papp Dániel
Jurinka Sándor +	Parti Judit Báborka
Kelemen Sándor Tomi	Selmeczi Nimród

Simon Anett +
Szabó-Hajdu Katalin
Szekeresné Szabó Gabriella
Szuhányi Boglárka

Tóth László
Tóth Sándor +
+ 2022. augusztusi diplomázók

3.

KITÜNTETÉSBEN, JUTALOMBAN RÉSZESÜLT HALLGATÓK

Kitűnő oklevél

Bakos Dávid
Békefiné Löffler Angéla
Csernus Máté
Csóka-Nemeshegyi Andrea
Dóczé Sándor Efraim
Farkas Boglárka
Riszterer Tamásné
Selmeczi Nimród

Kitűnő szakdolgozat

Békefiné Löffler Angéla
Farkas Boglárka
Selmeczi Nimród

Kitűnő Szakvizsga

Bakos Dávid
Balogh Benjámín
Békefiné Löffler Angéla
Csernus Máté
Csóka-Nemeshegyi Andrea
Dóczé Sándor Efraim
Farkas Boglárka
Riszterer Tamásné
Selmeczi Nimród

Közösségi munkáért

Csernus Máté
Erdézné Kárpáti Judit Márta
Selmeczi Nimród
Yang Dong Yang

4. OKTATÓK ÉS MUNKATÁRSOK A 2021/22-ES TANÉVBEN

Vezetők:

Dr. Mészáros Kálmán	rektor
Bereczki Lajos	rektorhelyettes
Paróczi Zsolt	rektorhelyettes
Balla Péter	gazdasági főigazgató
László Gábor	főtitkár
Urbán Gedeon	tanulmányi igazgató
Prof. Em. Veres Sándor	MAI igazgató

Oktatók:

Bacsó Benjámín	tanársegéd
Balla Péter	tanársegéd
Dr. Borzási Pál Zoltán	adjunktus
Csikós Attila	óraadó
Dr. Garai Zsolt	tanszékvezető, főiskolai docens
Dr. Giorgiov D. Adrián	adjunktus
Dr. Hubert-Szabó Emeric	adjunktus
Katona Béla	óraadó
Dr. Kis-Juhász Vilmos	tanszékvezető, főiskolai docens
Dr. Kovács József	tanszékvezető, főiskolai docens
Kónyáné Puskás Laura	ének-zenetanár
László Gábor	tanszékvezető, főiskolai docens
Marton Zsolt	mb. tanszékvezető, tanársegéd
Dr. Mészáros Kálmán	tanszékvezető, egyetemi docens
Muckné Király Éva	óraadó
Nemeshegyi Zoltán	főiskolai docens

Pető István	óraadó
Pintérmné Munkácsi Bea	óraadó
Dr. Sebjan-Farkas Zsolt	főiskolai docens
Serafin József	főiskolai docens
Dr. Szilágyi Béla	óraadó
Dr. Szűcs Zoltán	óraadó
Tóka Ágoston	óraadó
Tóth Sándor	óraadó
Újváriné Szabó Anikó	óraadó
Urbán Gedeon	főiskolai docens
Dr. Urbán Szabolcs	óraadó, egyetemi tanár
Dr. Várady Endre	tanszékvezető, főiskolai docens
Prof. Em. Veres Sándor	tanszékvezető, egyetemi tanár

Munkatársak:

Bokros Andrea	esélyegyenlőségi koordinátor
Bornyász Borbála	gazdasági munkatárs
Dr. Bukovszky Ákos	külsügyi titkár
Cífrinec Natália	takarító (2021.11.30-ig)
Cífrinec Sándor	gondnoksági munkatárs (2021.11.30-ig)
Husza Csabáné	rektori titkár
Husza Csaba	kiadványszerkesztő, technikus
Juhász Ágnes	takarító (2021.12.01 – 2022.05.13-ig)
Kelédi Márton	tanulmányi osztályvezető
Makra Imre Zsolt	portás, gondnoksági munkatárs
Molnár József	gondnok
Molnár József ifj.	gondnoksági munkatárs (2022.01.01-től)
Molnárné Novák Márta	tanulmányi előadó
Nagy-Kasza Dániel	kárpátaljai FKK koordinátor
Nagyné Marosi Gabriella	vezető könyvtáros
Pfischer Emese	könyvtáros
Szabó Hanna	takarító (2022.08.01-től)

Szakács Imréné	gazdasági előadó † (2022.06.24-ig)
Szoukup Gergely	rendszergazda
Újvári Ferenc	Főiskolai lelkészség vezető
Újváriné Szabó Anikó	főiskolai lelkészségi munkatárs
Varró Béla Károly	portás (2022.04.02-ig)

